

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy
pdf\Cherryh_Carolyn_Janice-3-Starnouci_slunce_Kutath.pdb

PDB Name: C.J. Cherryh -Stárnoucí slunce
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

C.J. Cherryh -Stárnoucí slunce Kutath

1. kapitola

OKOLO doků panoval zmatek, Galey si ho povšiml, když se blížil; slyšel ho, brebentění instrukcí ve sluchátkách varující ho, aby si zachoval odstup. Zaparkoval prám nedaleko válečné lodi a sledoval, jak kilometr dlouhou Saber opouští trojice malých lodí. Na přehledové obrazovce se objevily impulsy, obraz, který mu předával počítač Saber, z pohledu Saber. Jedním z impulsů byl on sám, další byl modrý, také lidský - to by měl být Santiago... Saber navedl vnítrosystémovou stíhačku mezi sebe a červený impuls, kterým byla Shirug. Vzdalující se impulsy byly také červené: regulské prámy v sevřené formaci. Galey neklidně zkoumal situaci a sledoval stálý tok informací na obrazovce. Byl tu jeden mrtvý regul, který toho byl příčinou, kvůli němu bylo všechno v pohybu... bývalá bai Sharn Alagn-ni, odvážená na vlastní loď k jakémusi ceremonálu, který regulové vykonávali nad svými mrtvými. Sharn - spojenec, podle smluv byli všichni regulové spojenci... podle dohody, která zavedla lidskou a regulskou válečnou loď na oběžnou dráhu okolo této neplodné planety, domovské základny mri. Regulové naháněli Galeyovi husí kůži. O tom ale nemohl mluvit nahlas, povyšování ve službě určovala politika a politiku určovali přátelé regulů.

Mri, ovšem, mri vypadali téměř jako lidé, ať už bylo jejich nitro jakékoli. Galey k nim choval odlišnou, povinnou nenávisť. Byl Přistavan z planety ztracené a znovu získané ve válkách s mri. Rodiče, bratr i bratřanci - zmizeli ve zmatku válkou zachvácené planety a už se nikdy nevynořili. Byl to jakýsi vzdálený druh smutku, opakující se provinile v každé další vražedné scéně, jejímž byl svědkem, ale bez oné staré intenzity. Jeho příbuzní byli ztraceni, nemohli být nalezeni, zůstali na nesprávném místě ve válce a teď byli pryč, živí či mrtví, to nemohl vědět jistě. Nebyl s nimi, když přišel útok, a v následujících letech se mu domovem stala služba, Lancet, Santiago. Santiago, kterákoli loď, na níž byl převelen, kterékoli místo, kam ho jeho současná loď zanesla žít či zemřít. Mri byli podobní. Jen vojáci, pod černými rouchy a závoji. Nic osobního. Měl přítele, který se stal mri... povšiml si jeho odlišného vzhledu po těch letech nepřítomnosti, hrdého a vzdáleného, bylo v tom něco, co svíralo srdce, stát poblíž onoho muže v černém hávu, cosi, co nahánělo strach, hledět z bezprostřední blízkosti do tváře, z níž bylo vidět pouze oči - překvapovalo ho, jak mnoho z výrazu záviselo na zbytku obličeje skrytém za černou rouškou. Ale přesto je člověk aspoň mohl chápat.

Regulové... regulové kupovali lodě, zbraně i mri samotné, plánovali a určovali cíle a vydělávali na tom. Čtyřicet let války koupených regulů. Investice... Galey zvažoval ta slova ve své mysli s nechutí. Po-li-ti-ka. Peníze na stůl. Veliký lid, ti regulové, tlouštíci, sedící v bezpečí a rozhodující, vydávající peníze, aby vyslali své žoldnéře do války. Lidé a mri se vzájemně zabíjeli a chytří staří regulové - pro něž nebyla čtyřicetiletá válka ničím proti jejich celá staletí trvajícím životům, a kteří pečlivě zvažovali tabulku zisků a ztrát - udržovali válku v chodu právě tak dlouho, dokud na ní vydělávali.

Stejným způsobem přešli regulové na stranu lidí během očišťování - odvrátili se od vlastních žoldnéřů, vyvraždili bez varování jejich civilní obyvatelstvo. To byla konečná mzda mri za službu regulům. Prostá změna politiky, regulové znali pravou chvíli, kdy k ní přistoupit. A byla pravda, že si každý člověk úlevně vydechl, když se dozvěděl, že mri jsou pryč a že spoušť stiskl někdo jiný.

A nyní dorazili regulové ve stopách posledních dvou přeživších mri, kteří jim sloužili, k jejich domovské planetě, ke Kutathu, k vzdáleným, tak vzdáleným kořenům jejich druhu. Regulové vyrazili kupředu, aby zachytili a zničili mírovou výzvu z Kutathu dříve, než ji vůbec lidé mohli zaslechnout, vypálili na tichou planetu a vyvolali odvetnou palbu dříve, než lidé pochopili situaci. Tam dole zůstalo mnoho dalších mrtvých mri. Poslední pozůstatky umírajících měst byly rozstříleny a proměnily se v trosky, poslední příslušníci vymírajícího druhu se stali uprchlíky na vlastní planetě... na posledním místě, tom nejposlednějším místě, kde mri existovali.

Něco tuhé a nepříjemného ucpávalo Galeyovo hrdlo, když na to myslel. Jako by to byl znovu Přistav a vraždili se civilové. Musel dospět velmi daleko, aby konečně něco ucítil. Ironií bylo, že to něco cítil pro nepřítel, tu hlubokou nevolnost v žaludku, která se ho zmocňovala vždy, když viděl nerovný zápas.

Mohl to být ten druh slepé bezmocné smrti, jaký postihl jeho vlastní příbuzné. Teď ho to děsilo, po tolika letech. Žádná možnost odplaty, město pod palbou z oběžné dráhy, žádná loď, žádná naděje, lid ozbrojený pistolemi a noži proti orbitálnímu úderu.

Samí mrtví a žádná cesta k úniku.

Nepatrně změnil polohu. Byl to nepatrný drift, ale prámy mu byly stále v patách a on musel vydržet o chvilku déle. Provedl maličkou opravu. Pot mu stékal po zádech. Snažil se přestat přemýšlet a soustředil se na přístroje. Ten pocit vzrůstal. A po čase se ony myšlenky připlížily zpět. Jeho oči cestovaly neúprosně a mimovolně po okolním prostoru. Umírající povrch Kutathu zůstával na okraji jeho zorného pole. Zbytek výhledu tvořily hvězdy, bylo jich méně, než obvykle vidával. Potil se. Ještě nikdy na něj skřítci nedoráželi tak zblízka, ti pradávni lidští duchové, kteří se na muže věšeli v hlubinách. Sledovali ho, drželi se, jak to takoví duchové dělávají, přímo za ním... a zmizeli, když se ohlédl. Ohlédne se, šeptali mu do týlu, až se mu ježily vlasy, ohlédne se ještě.

Hvězdy se rozkládaly do nekonečna v jeho bloudícím pohledu, stejně hluboko nahoře jako dole, stejně daleko vlevo jako vpravo, a vedle nejbližší hvězdy, Na'i'in, jak ji zvali mri, vypadala dokonce i Saber jako zrníčko prachu. Všechna, všechna ta světélka, která byla slunci a některá z nich oblačnými soustavami sluncí, zmenšovala v prachová zrnka všechny vzdálenosti okolo něj, který byl centrem vesmíru, a pak už zase ne - bezvýznamný, menší než zrnko planety, mnohem menší než slunce, nekonečně menší než ohromné galaxie a dálka, chladná hluboká dálka, která nikdy a nikde nekončí.

Pohněte s tím, pomyslel si na adresu lodí, které ho zdržovaly venku. Chtěl dovnitř, chtěl dovnitř, jako chlapci ženoucí se k domovním dveřím, teplu a světlu, se skřítky v patách. Nikdy mu to nedošlo, nikdy ne takhle jasně.

Mri pro to měli slovo: Temnota. Vědci to tak říkali. Každý, kdo cestoval, takovými divokými místy v malých lodích, pro to musel mít slovo. Možná kromě regulů, kteří neměli představivost, pouze paměť.

Mri to cítili. Chápal bytosti, které to mohly cítit.

Rukama obsluhoval řízení a naslouchal brebentění v uších, tenké záchranné šňůře hlasu ze Saber, která ho soustavně ujišťovala, že jeho druh tu skutečně je, ať teď jsou jakkoli daleko od přátelských, rušných oblastí vesmíru.

Skuteční. Živí. Kdesi existovali lidé. Kdesi daleko byly planety lidí, menší než zrnka prachu v hlubinách, ale živé. A to potvrdzovalo i jeho vlastní skutečnou existenci.

Je tohle, divil se, jen kvůli těm dvěma mri, posledním z celého jejich společenství... kteří urazili tak dlouhou a zoufalou cestu domů? Jejich zrnko prachu umíralo, stará planeta pod prastarým sluncem, ale jakkoli křehký život členů jejich druhu na ní přežil, regulové odmítali ponechat ho na pokoji. Byl to tento pocit, který pro ně učinil domov naléhavějším než přežití - vstoupit do Temnot a třeba i umřít.

Začal se chvět, když zachytil pohyblivou světelnou tečku mezi ostatními. Shirug. Regulské prámy byly příliš daleko a příliš malé, než aby je viděl. Musel to být regulský Shirug, odrážející slunce.

"NAS-12, můžete vletět," ozval se spojař Saber. "Prám NAS-12, můžete vletět." Přivedl plavidlo pomalu k životu a vydal se vpřed, bojuje s tužbou zkrátit tu dobu mohutným výbuchem síly. Byl čas. Doky teď patřily jen jemu.

"Máte přednost, NAS-12."

Dali povolení k pohybu. Jeho srdce začalo bít se stále větší a větší vahou výstrahy. Ruce se daly do pohybu, navedly malé plavidlo do správného postavení a hnaly ho do Saber se zuřivým spěchem.

~

"Pane," ohlásil Interkom, "poručík James Galey."

Admirál Koch naškrábal na obrazovku poznámku, stiskl SOUBOR, a odbavil tak jednu část svých záležitostí, pak se dotkl tlačítka interkomu v tichém souhlasu. Druhá obrazovka ukazovala rušné velitelské stanoviště, kapitán Zahadi tam konečně převzal velení a komodor Silverman na Santiagu byl trvale ve spojení se Zahadim, drže ostražitě dohled nad obzorem planety. Detaily byly svěřeny Zahadimu, pokud se netýkaly politiky. Politika začínala zde v této kanceláři. Galey vešel, pihovatý muž s vlasy pískové barvy, který začínal mít vrásky ve tváři. Vypadal stísněně, a to by měl, když byl vyzván, aby podal hlášení přímo v této kanceláři. Jeho oči střelily do kouta, kde nedávno zemřela vysoce postavená regul, Koch to nepřehlédl, když odpovídal na vojenský pozdrav.

"Pane," ozval se Galey.

"Dopravil jste důstojníka Duncana na planetu v pořádku?"

"Ano, pane. Bez problémů."

"Přihlásil jste se na ten let dobrovolně."

Galey byl maskován vojenským postojem. Tvář nezareagovala, pouze oči a i ty jen lehce, nic neprozradily.

"Chci, abyste se posadil," nařídil Koch. "Uvolněte se. Posadte se."

Muž se rozhlédl, našel jediné volné křeslo, přitáhl si ho a posadil se na jeho okraj. Koch čekal. Galey se poslušně opřel dozadu. Na obličeji mu vyvstal pot, což mohlo být změnou teploty, ale nemuselo. V této kanceláři kariéry vznikaly a zanikaly.

"Proč?" naléhal Koch. "Ten muž vešel do této kanceláře oděn do roucha mri, požádal o skončení palby a pak odstřílil význačného regulského spojence. Bezpečnost tvrdí, že se stal mri až do morku kostí. Vědecké oddělení souhlasí. Jde o nějakou dávnou známost, je to tak? Dobrovolně jste se nabídl, že ho dopravíte zpět - proč? Abyste si s ním pohovořil? O čem?"

"Já - kdysi jsem s ním pracoval. A letěl jsem jako doprovod při přistání Flower, pane, takže jsem znal cestu."

"Stejně jako jiní."

"Ano, pane."

"Pracoval jste s ním - na Kesrithu."

"Jedna mise, pane."

"Znal jste ho dobře."

"Ne, pane. Nikdo ho neznal. Patřil k PovTakům."

Specialisté, příslušníci Povrchových Taktických jednotek, byli vyjmuti z řadového vojska ve všech směrech: zaujímal zcela zvláštní postavení, mívali zvláštní pověření a zvyk nezávislosti a neúcty k řádům. Koch potřásl hlavou, zamračil se a uvažoval, zdali to bylo dokonce i před lety dostačující objasnění chování Stena Duncana. Guvernér Stavros tam kdesi v zónách Kesrithu spoléhal na tuto divokost natolik, že svěřil do Duncanových rukou dva zajaté mri a jejich objevený navigační záznam. Dividenda, se kterou Stavros počítal, byla splacena, teď byli u domovské planety mri a Duncan, s kontakty s mri, které nikdy nikdo nedokázal navázat, přišel žádat o mír...

Pak zastřelil při tomtěž rozhovoru bai Sharn, velitelku Shirug a náměstkyni nejvyšší postaveného spojence lidstva mezi reguly, a všechny plány byly zničeny.

Vykonal jsem rozsudek, řekl Duncan. Regulové vědí, kým jsem. Nebudou překvapeni. Vy to víte. Teď vám mohu dát mír s Kutathem.

Arogance mri. Duncan se cítil krajně nepříjemně, když byl požádán, aby na chvíli odhalil závoj, kterým si zakrýval tvář.

"Pracoval jste s tím mužem," řekl Koch a upřeně si Galeye prohlížel. "Měl jste čas vyměnit s ním pár slov, když jste ho doprovázel zpět na Kutath. Vaše dojmy? Poznal jste ho teď vůbec?"

"Ano," odvětil Galey. "Je takový, jaký býval tam na Kesrithu. Pouze - není úplně stejný. Tu a tam to v něm je, to, jaký býval, a pak... ne. Ale..."

"Ale vy myslíte, že ho znáte... Vy... byli jste spolu v poušti na Kesrithu, objevili jste ty záznamy z oltáře... měli jste menší potíže s reguly na zpáteční cestě, je to tak?"

"Ano, pane."

"Nenávidíte reguly?"

"Nemiluji je, pane."

"Nenávidíte mri?"

"Také je nemiluji, pane."

"A PovTaka Duncana!"

"To je přítel, pane."

Koch pomalu přikývl. "Víte, že vak, který dostal, měl majáček."

"Nemyslím, že by to vydrželo dlouho."

"Upozornil jste ho!"

"Ne, pane, nevěděl jsem to. Ale netouží po tom, abychom mri objevili, nemyslím, že by k tomu nechal dojít."

"Možná, že ne. Ale jeho mri by také možná nechtěli, aby za ně mluvil on. Možná, že říkal pravdu, a možná, že ne. Na této planetě jsou zbraně hodné toho, abychom to zvážili."

"Nevím, pane."

Umírající planeta, zchátralá a prázdná města, stroje získávající sluneční energii k životu. obrana odpovídající palbou a mechanickým nedostatkem vzrušení, a sami mri...

Skály a písek. říkal Duncan, duny a pláň. Mri nebude snadné najít.

Jestli je to pravda, myslel si Koch. Jestli tam nejsou lodě v jejich rukou a jestli ve všech městech existuje pouze strojový život.

"Myslíte, že nás nehodlají ohrožovat?" zamyslel se Koch nahlas.

"To nemohu vědět, pane."

V Kochových útroběch se rozlil pocit chladu. Zůstával tam stále, někdy menší, někdy - když myslel na cestu, ležící za nimi - větší. Vzrůstal, když myslel na víc než sto dvacet planet v jejich zádech, průsek značící cestu mri vedoucí z Kutathu na Kestith, cestu eony starou v počátcích a nedávnou na vzdálenějším konci lidského vesmíru, kde byli mri zmasakrováni. Už předtím podél tohoto pruhu byly všechny planety zbaveny života... více než poušť, smrt.

Mri se nechávali najímat jako žoldnéři. Pravděpodobně to udělali víckrát než jednou, než se regulové obrátili proti nim a skoncovali s nimi.

Skončili svou cestu galaxií, při níž nenechávali ve svých stopách žádný život, více než sto dvacet slunečních soustav, na kterých by podle všech statistických výpočtů mohl být život, na kterých by mohly žít inteligentní druhy.

Prázdnota, pokud tu vůbec byly... zmizely. bez vzpomínek, bez toho, abychom alespoň věděli, čím byly, a proč tudy mri procházeli nebo co při tom hledali.

Přežil pouze Kesrith, konec cesty.

Vykonal jsem rozsudek. řekl Duncan v černém rouchu, mri do hloubi srdce. A: Regulové vědí, kým jsem.

"Bai Sharn," objasňoval Koch, "je dopravována zpět na svou loď. Teď tu s námi není žádná regulská autorita, to, co zůstalo, jsou pouhá mláďata. Pravděpodobně budou schopna dostatečně dobře ovládat Shirug, ale nic víc, bez dospělce, který by je usměrňoval. To znamená, že máme věci úplně ve svých rukou. My budeme jednat s mri, jestliže Duncan dokáže přimět jejich posvátnou she'pan, aby jednala o míru. My spustíme operace. Jestliže se necháme lapit od léčky a zahyneme tu - pak další věci, kterou se lidský a regulský vesmír mohou dozvědět, bude, že přichází mnohem více mri, aby nastoupili na cestu, kterou ti druzí opustili na Kesrithu, a tentokrát, tentokrát s nenávistí. Ta věc, kterou jsme viděli... pokračuje. Je to posádce jasné?"

"Ano, pane," odpověděl Galey drsně. "Nevím, jestli vědí o regulech, ale to ostatní, ano, já myslím, že to je něco, co zvažuje každý."

"Nechcete udělat chybu, je to tak? Nechcete udělat chybu kvůli přátelství, ani pokazit zprávu. Nesmíte zdržet informaci, kterou jste mohl získat od Duncana. Chápete, jak vysoké jsou sázky, co taková chyba může napáchat tam dole."

"Ano, pane."

"Vysílám Flower a vědecký štáb znovu dolů. Doktor Luiz a Boaz jsou jeho přátelé. Bude s nimi mluvit, uvěří jim aspoň natolik, nakolik je schopen vůbec nějakému člověku uvěřit. Potenciálně však potřebuji ještě někoho dalšího. To, co potřebujeme, je náhražka PovTaka, někdo, kdo bude schopen operovat v tomhle druhu terénu." Sledoval rostoucí pochopení a začalo ho hryzat svědomí. "Náš výběr je omezen. Máme piloty, které bychom riskovali raději. S vámi počítáme pro Santiago a vy znáte svou cenu... nenuťte mne říkat vám to. Ale nejde o tento druh obratnosti. Jde o krajinu a o smysl pro tyhle záležitosti - chápete, co myslím."

"Pane -"

"Chci, abyste zatím byl především vyhrazen. Prostě připraven. Zatím nechávám výběr otevřený. Možná dospějeme ke kontaktu s mri. Jestli ne... vy máte dobré vztahy s civilisty, ne?"

"Chodil jsem do té lodi a zpět asi častěji než většina ostatních."

"Znají vás."

"Ano, pane."

"Chci, abyste byl dostupný, aby s vámi kdykoli a kdekoli mohl Duncan navázat kontakt, a chci, abyste byl dostupný - pokud ho nenaváže. Souhlasíte?"

"Ano, pane."

"Dostanete k dispozici kancelář a jakékoli materiály ze skenů, které obdržíme, originální i interpretované. Cokoliv, co si budete myslet, že potřebujete." Koch na chvíli zaváhal, stiskl zamyšleně rty. "Nějaký den Duncanovi zabere, než se vrátí od mri k pozemní základně, řekněme deset, jedenáct dní. To je maximum. Rozumíte?"

Bylo to tak, bylo to přesně tak, jak Koch zvažoval. Měl v ústech z té nezbytnosti trpkou chuť.

Jedna z možností zastiňovala všechny ostatní.

~

Soukromá kancelář, to už bylo postavení. Kdosi připevnil na dveře kartičku onoho dočasného druhu - POR KMDR JAMES R GALEY, PRUŽKUM & AKCE. Galey odemkl dveře, rozsvítil a našel prosté a efektivní zařízení, holé stěny, stůl a počítačový terminál. Usadil se za stolem a nepohodlně skrčený v neznámé židli zavolal knihovnu.

PŘÍKAZY: přerušil ho stroj vlastním programem. Hlásil souhlas. VYBRAT ODPOVÍDAJÍCÍ TŘÍČLENNOU POSÁDKU A ZÁLOŽNÍ POSÁDKU, POZEMNÍ OPERACE, HLÁSIT VÝBĚR ADM. CO NEJDŘÍVE.

Opřel se dozadu, zvlhly mu ruce. Příliš se mu nelíbila perspektiva osamělé výpravy tam dolů, záležitost výběru někoho dalšího pro tak vysoce riskantní operaci mu však byla po chuti ještě méně. Vytvořil seznam požadovaných kvalifikací a zapojil vyhledávání mezi personálem. Počítač odmítal udat jakékoli členy personálu se zkušenostmi z pouště. Vymazal všechno a spustil to znovu. s pocitem zoufalství začal chápat, co mu Koch nadělal.

V této misi byli Přistavané a po nemnoha planetárních akcích, které měli na svém účtu a kterých se zúčastnili na této lodi. neexistovalo nic. s čím se doposud setkali. co by se podobalo tomuto. krom samotného Kesrithu. Nezažili situaci, kdy by záviseli sami na sobě a ne na svých strojích. Saber nebyla na tuto misi vybrána, vydala se na ni, protože byla zrovna dostupná. A pokud jde o zkušenosti s mri - nikdo z nich žádné neměl. leda na velkou vzdálenost.

Ničení z oběžné dráhy: to bývalo doposud jejich úkolem. A zbývala jen pouhá naděje, že by tohle nemusel být stejný případ. Nepoddával se obvykle osobním pocitům při své práci, ale tohle - prostředky, jak předejít krveprolití - tahle možnost na něj udělala dojem.

Nebo možnost být tím, který vyvolal holocaust, to byla druhá strana této mince.

Nespál dobře. Přes den studoval data, která měl k dispozici, skeny nahromaděné jejich obíhajícíma očima. monotónní zprávy počítačů. oznamující, že nedošlo k žádnému kontaktu.

Flower sestoupila na povrch. I z tohoto zdroje plynula data. Den po dni ale nepřicházela žádná odpověď od Duncana a ani žádné pozorování o přítomnosti mri.

Obdržel zprávu z admirálový kanceláře: VÝBĚR SCHVÁLEN. SHIBO, KADARIN, LANE: HLAVNÍ MISE. HARRIS, NORTH, BRIGHT, MAGEE: ZÁLOHA. POKRAČUJTE.

Dny klouzaly do minulosti, měřeny vrstvami složek a problémy s poruchami ve spojení mezi vesmírem a povrchem, protože bouře na Na'i'inu narůstaly jako vyrážka na jeho choré tváři. Sesbíral informace, které mu mapovací oddělení Saber mohlo dát, hromadil zásoby a přemítal.

Kancelář byla polepena mapami planety, zakrytými plastikem s červenými inkoustovými značkami na místech identifikovaných skenem, města mri, potenciální cíle.

Pohovořil s posádkou a varoval ji. Stále zůstávala naděje, že může být celý projekt zrušen, že Flower nějakým zázrakem naváže.kontakt, prohlásí mír za skutečnost, všechny záležitosti za vyřešené a mri za ochotné k jednání.

Tato naděje hodinu po hodině uvadala.

HLIL zaznamenal změnu větru, která každý večer způsobovala ochlazení krajiny, a přitáhl si černé roucho těsněji k tělu, seděl na patách a sledoval duny, nabíraje dech po dlouhém pochodu.

Kmen už nebyl daleko, usazen na úbočí výčnělku, odkud kraj klesal dolů v denních pochodech teras a útesů až tam, kde se rozevírala propast moře - prázdná v tomto konečném údobí planety. Kasta Senu tvrdila, že i tento prázdný prostor se nakonec zaplní písky z náhorních planin, sfoukávány pískopády a oponami z větrných okrajů a vzdálených zamlžených hlubin. Někde tam bylo nejzazší dno planety, kde se veškerý pohyb zastavoval navždy, a tohle nulové místo se každoročně zvětšovalo, pohlcovalo postupně celou planetu. Propasti, obkličující zemi, byly konečné a nebylo tu už více hor, protože úplně z erodovaly. Existovalo místo tady poblíž okraje, odkud bylo možno pohlédnout do času a zpět proti němu, tišilo to ducha a připomínalo věčnost ve chvíli, kdy nikdo nemohl pohlédnout k nebi bez strachu, že zachytí nějaký pohyb, bez vědomí cizí přítomnosti.

Trosky An-ehonu ležely těsně nad obzorem na severu, aby jim připomínaly sílu, která z nich učinila vyhnance ve vlastní zemi, zbavené stanů, svršků, každé maličkosti, krom těch, které měli na sobě onoho katastrofálního jitra. Bylo hořké rozhlížet se po tábore a postrádat tak mnoho, tak velice mnoho, že při každé změně pohledu musel myslet na někoho z těch ztracených, jako by byl v táboře, pak pochopil a zachvěl se. Byl kel'en, příslušník kasty válečníků, smrt byla jeho oborem, bylo mu dovoleno rmoutit se, ale on nemohl. Zůstávala v něm tupá zuřivost, v té jeho části, jež měla být správně dotčena. V posledních dnech jako by byl obklopen mrtvými, jako by všichni ti nespočetní, kteří odešli do Temnot, v dlouhých věcích umírání moře měli raději truchlit nad živými. Nemohl pochopit příčiny toho všeho. Jako kel'en neuměl číst ani psát, neznal nic z moudrosti Senu, který sedával u nohou she'pan cizí tomuto světu a učil se. Věděl pouze jak použít své zbraně a ctil zákony Kelu; to byly věci, které měl znát kel'en.

Bylo vhodné znát i věci mimo Kutath, alespoň se o to snažil. Kel byl kastou, která se zahalovala, Tváří, která hleděla Ven. Ono Ven se stávalo něčím víc než jen nejbližší terénní vlnou, byli tu cizinci a lodě a způsob boje, z něhož věky na Kutathu učinily pouhou vzpomínku. Pýcha a Svátost, kterou Kel bránil, zapoměly, že by mohl couvnout, když se mu postaví tváří v tvář, dokud se to nestalo.

Měli kel'antha, bůh je ochraňuj, který přišel z Temnot; měli she'pan, která je sebrala jemné she'pan, jež byla kmeni Matkou před ní... mladou a nesoucí ve tváři značky válečníka. Pomyslel si, že vypadá mladě na to, aby mohla nést znamení Kelu, která svědčila o tom, že dříve bývala členkou této kasty a dosáhla dostatečné zručnosti se zbraněmi. She'pan chladných a divokých rysů, Melein s'Intel, žádná Matka hrající si s dětmi Kathu, jak to dělávala jejich Sochil, trávil více času s jemným Kathem než s kastou Senu, spíše milující než moudrá. Melein byla chladným větrem, dechem z Temnot; a pokud jde o jejího kel'antha, vůdce válečníků...

Toho Hlil téměř nenáviděl, ne kvůli mrtvým v An-ehonu, kteří mohli být mrtvi stejně, ale protože kel'anth zabíjel, aby získal kmen. Byla to sobecká nenávist a Hlil se jí snažil odolávat, taková nenávist ponižovala Meraie, který prohrál souboj s tímhle Niunem s'Intel. Ve skutečnosti Merai zemřel, protože se jemná Sochil rozzuřila, když byla vyzvána, možná ze strachu nebo divoké zuřivosti matky, od níž cizí she'pan žádá její děti, aby je vedla tam, kde to ona nezná. A tak Merai zahynul a zemřela i Sochil. Z Meraiova příbuzenstva tu zůstala pouze jeho sestra, z jeho kmene pouze zbytky uprchlíků a Vyznamenání, která získal Merai za celý život, teď patří cizinci.

Dokonce i Hlila... získal tento cizinec, protože zákon Kelu postavil vítěze do postavení toho, kdo byl přemožen, se všemi jeho předchozími příbuzenskými, krevními a místními svazky. Hlil byl druhým po Niunovi s'Intel, stejně jako byl druhým po Meraiovi. Seděl s tím cizincem v Kelu a snášel blízkost podivného zvířete, které bylo Niunovým stínem, snášel zármutek následující po kel'enthových činech... který nemohl, jak byl přesvědčen, odvrátit jatka Lidu, který neměl ani čas poznat - ale který dával větší pozor na zmizení kel'anthova druhého cizího stínu, který krácel po dvou nohou.

Aspoň, že se kel'anth rmoutil... byla to smrtelnost, která přemostila část cizoty mezi ním a jeho novým kel'anthem. Alespoň na něčem se mohli pomlet, když ne na lásce... tedy na ztrátě.

Hlil posbíral písečné oblázky z drolicího se hřebene, na kterém odpočíval, a házel je na neznatelné vzorky v písku pod svahek. Zasáhl správně a množství ostnatých ramen se vymrštilo, aby obejmulo předpokládanou kořist. Písečná hvězda. Tušil to. Jeho lov ale nebyl tak zoufalý, aby musil tohle přinést ženám a dětem Kathu. Svíjelo se to pryč a on to nechal být. Párek hadů a tlustý bodloš, úlovek vážící šest kilogramů; neměl důvod proč se stydět za svoji celodenní námahu, objevili houštinku rourek rostoucích poblíž tábora, takže neměli ani zoufalý nedostatek tekutin, rozhodně ne hořké šťávy z písečné hvězdy. Usadila se do bezpečí nedaleko několika balvanů, roztáhla znovu do šíře svá ramena a vytvořila typický vzor prohlubní v písku. Neznepokojoval ji už, teď byla mimo stezku a neznamenal žádná nebezpečí. Zákony Kelu zakazovaly rozmařilost.

A včas, spolu s klesajícím sluncem, přicházeli kel'ein. Hlil zůstal sedět na svém místě, střežil pěšinu k domovu a ukazoval ostatním cestu, protože z toho, že toto místo je prázdné, pochopil, že před ním sem nikdo nepřišel. Hleděli na něj, když ho míjeli, a zvedali ruce na pozdrav; znal jejich jména a za každého uvázal uzel na řemíncích u svého pásu - poznával je i zahalené, podle jejich chování, postoje nebo prostě podle jejich způsobu chůze, protože k němu patřili od dětství. Kdyby tu byl někdo s vyšším postavením než on, mohl by přijít a vystřídat ho, převzít sčítání, ale nebyl tu nikdo takový, a tak zůstával na místě, zatímco oni vstupovali do bezpečného území tábora.

Přicházeli ve skupinách, když se slunce dotklo obzoru, objevovali se v krajině jako přeludy, tak dobře odhadli čas, aby se setkali při příchodu domů po celodenním osamělém lovu, černá roucha jako pohyblivé stíny procházela jantarovým soumrakem, zatímco slunce zabarvilo skály a dotklo se mlžných hlubin moře, klesajíc přes vzdálený neviditelný okraj,

jako by mizelo ve vzduchu, a prodlužujíc stíny.

Uzly zaplnily jeden řemínek a druhý a další, dokud nezbyvalo z příběhu víc než dva.

Hlil pohlédl s jistotou k východu, ze samého středu západu slunce přicházela Ras. Nemusil se vzrušovat, říkal si. Ras nemohla být bezstarostná, ona ne - kel'e'en druhého nejvyššího postavení v Kelu. Nedalo se s ní jednat - pouze jí něco přímo nařídit a on to nemohl udělat, i kdyby to bylo rozumné.

Ras s' Sochil Kov-Nelan, Meraiova pravá sestra.

I toho ho Niun zbavil. Bývali trojice, Hlil a Merai a Ras, v těch šťastnějších dnech a on snil o něčem, co přesahovalo jeho možnosti. Byl zručný, tím získal své postavení, měl Meraiovo přátelství, a proto... býval stále poblíž Ras. Učil ji, protože byl starší, hrával si s ní a s Meraiem, sledoval každý den jejího života... a sledoval ji o to urputněji po Meraiově smrti. Její matka Nelan byla jednou z těch, kterým se nepodařilo utéct z An-ehonu, ale o tom Ras nemluvila. Ras se smála, hovořila a pohybovala, jedla spolu s Kelem a vykonávala všechny činnosti života, ale nebyla to ta Ras, kterou znával. Sledovala Niuna s'Intel jako dítě Kathu, následovala ho, kamkoli kráčet, byla jeho stínem, když se zastavil, vyčkávala. Byl to nějaký druh šílenství, hra zbavená obsahu nebo smyslu, ale oni všichni byli vlastně tak trochu šílení, ti, co přežili An-ehon a sloužili she'pan Melein.

Ras dorazila ve svém vlastním čase, zaváhala na pěšině pod skalami - a začala unaveně stoupat k němu. Pak klesla na plochý kámen vedle něj a pažemi si volně objala kolena, tělo se jí zachvívalo prudkým dechem.

"Měla jsi dobrý lov?" zeptal se, ačkoliv věděl, jaký lov rozehrála.

"Párek bodlošů." Na ni to nebylo moc dobré. A musela to být dlouhá procházka, když ji zbavila dechu.

Hlil vzhlédl a na temnějším východě rozeznal dva tmavé body. Kel 'anth a jeho zvíře, oba kráčející daleko od sebe.

"Východ," ozvala se Ras za ním, když nabrala dech, aby promluvila. "Vždycky východ, podél jediné stopy. Nepřinesl by sem vůbec žádnou zvěřinu, ale zvířata mu ji nadhánějí. Na něj zbývá pouze sebrat ji a v tom činí velké pokroky, ten náš kel'anth."

"Ras," namítl.

"Víš, že jsem tu."

Zdvihl další kámen a převaloval ho mezi prsty: Ras prostě odpočívala, nabírala dech.

"Proč?" zeptal se konečně. "Ras - nech ho být. Hněv nemá žádný účel, umírá, pokud si ho nepěstuješ."

"Což ty neděláš."

"Jsem druhý po kel'anthovi."

"Jako jsi byl i dřív," řekla a to byl zásah do srdce, po chvíli k němu vzhlédla a v očích měla něco, co se podobalo její dávné něžnosti. „Můžeš být. Závidím ti."

"Necítím k němu žádnou lásku."

Tuto nabídku přijala tiše. Její prsty se zmocnily jednoho z mnoha vyznamenání visících z jejích pásů. Meraiův posmrtný dar, ten z Niunových rukou.

"Nemůžeme ho vyzvat," rmoutila se, "zákon to zakazuje, i kdyby to byla pomsta za Meraie, ale jsou tu jiné příčiny."

Odůvodněné příčiny."

"Přestaň na to myslet."

"Je velmi dobrý. Kdybych ho vyzvala, zabil by mne."

"Ne," vyrazil ze sebe se sevřeným srdcem.

"Chceš žít," obvinila ho. A když to nepopíral: "Víš kolik generací Kelu leží za mnou?"

"Víc než za mnou," řekl trpce a horko mu vstoupilo do tváře. Jeho prostý původ byl věcí, které si byl hluboce vědom.

"Jedenáct," odpověděla. „Jedenáct generací. Došlo mi to, když jsem tu seděla, poslední z linie, která nám dávala kel'e'in a she'panei. Poslední. Všichni ostatní jsou mrtví, bohové, a ani by nedokázali pochopit časy, jako jsou tyto. Hledím kolem sebe a myslím si - možná, že sem nepatřím, možná, že bych měla odejít také, skoncovat to. A myslím na svého bratra. Merai viděl, jak se vše staví proti nám - viděl dobře hranici obzoru, které na nás čekají. A já myslím... on zemřel, Hlile. On neměl nic proti tomu cizinci, pustil úder, který mohl odvrátit. Myslím, že ho mohl odvrátit. Proč? Ze strachu? To by nebyl Merai. To ne. Čemu mám věřit? Že ustoupil - že se nechal zabít? Ale proč takhle? Kvůli jedinému slovu těch cizinců, že jsou těmi Očekávanými, těmi Cestovateli? Mohl stát v cestě něčemu takovému?"

Hlil těžce polkl. "Neptej se mne, nač myslil."

"Ptám se sama sebe. Nemohl vidět dopředu. A proto si myslím: já vidím. Jsem zde. Jsem bratrovými očima. Bohové, bohové, on zemřel a věděl, že je to kvůli něčemu, co nemůže nikdy vidět nebo pochopit. Vyklidil cestu, protože stál právě tam, kde měl stát tento muž. A já jsem zoufalá, že vidím - pravdu, Hlile, tento náš kel'anth bude žít se mnou jako svědkem, a jestli to nedokáže unést, jestliže se cítí vinen, je to jeho vina, nech ho, ať ji nese, a jestli se otočí a napadne mne - budeš to vědět. A co s tím uděláš - to nechávám na tobě, Hlile - můj bratře."

"Ras-"

"Nechávám to zde, už jsem řekla."

Seděli klidně a společně hleděli na stinný kraj.

Zvíře se dostalo daleko před svého pána, velké horkokrevné stvoření, línající, tuponosé a mohutné. Jeho tlapy byly obráceny ven, když kráčelo, jeho hlava putovala ze strany na stranu těsně nad zemí, jako by něco ztratilo a zapomnělo, co to bylo. Pravděpodobně bylo krátkozraké. Ras jemně zasykla znechucením, když se začalo zvedat proti nim. Hlil cítil svírání žaludku, kdykoli to k němu přišlo, délka těch drápů (jedových, jak je upozornil kel'anth) a síla, kterou prozrazovala šikmá ramena, a cosi divného v těch tvorech dohánělo nervy až na hranici šílenství, když byli rozrušeni. Přišlo k nim a vlhce k nim oběma přičichlo. Ras zaklela a odstrčila ho, Hlil položil ruku na bok jeho hlavy a snažil se ji odvrátit, tak veliké čelisti by dokázaly pohltnout celou ruku. Odvrátilo se, odmrštěné. Vzbudilo v něm hrůzu a to nedokázalo žádné zvíře, které žilo na Kutathu; živilo se to, bohové, to muselo, bylo obalené tukem a vláhou. V

hladovějších dnech na ně Hlil podrážděně hleděl... ale myšlenka na požívání teplokrevního masa mu působila nevolnost jako kanibalismus.

Další kel'anthův dar, toto stvoření.

"Jdi-" oslovil Ras. A když stále váhala: "Jdi zpátky."

Zamumlala tichý souhlas a vstala, sklouzla dolů po skalách a zmizela ve stínech.

Zvíře se pokusilo vyrazit za ní, odfrklo si a vrátilo se zase zpět, začínalo kolem a objevilo se zlověstnou přesností písečnou hvězdou. Nedalo jí šanci. To zvíře - jeho jméno bylo dus - ulehlo s jejími rameny ovinutými kolem mohutné pracky a krmilo se s hluchým požitkem. Pronikavý zvuk ochromoval mysl.

Uspokojení naplňovalo Hlilovy končetiny, na rozdíl od zármutku, který k němu přicházel z jiného směru. Jako by měl dvě myslí, bojující spolu navzájem. Dus - souvisel s těmi pocity, s pomalým předením; cítil, jak se jeho smysly kalí...

"Ne!" zvolal. Přestalo to, ticho jako náhlá nahota, byl zbaven tepla. Malá lesklá očka se k němu zvedla.

"Jdi pryč," řekl tomu. Nešlo. Sedělo a sledovalo přicházejícího Niuna, unavenějšího a skleslejšího, než mohl být muž po běžném denním lovu. Měl by jít dolů ke stezce a signalizovat kel'anthovi, že může pokračovat v cestě do tábora, neboť je poslední.

Neudělal to. Klidně seděl a nechal Niuna vystoupit skalami ke své vyhlídce.

"Je ještě někdo venku?" zeptal se Niun s těžkým dechem a s náznakem jistého znepokojení.

Prízvuk, kterým hovořil, byl také nezvyklý, měli společnou pouze hal'ari, vznešenou řeč, zachovanou beze změny ve městech - strojích, a kel'anth obtížně bojoval s tím, co se naučil z mu'ary, kmenového jazyka.

"Ne," odpověděl Hlil a vstal, ignoruje kel'anthovu podrážděnost. "Vy jste poslední, chtěl bych se vrátit s vámi."

Zvíře se zvedlo a odkolébalo se oří o Niuna, když se vydal dolů, Hlil kráčel jen tak blízko k dusovi, jak musel.

"Šel jste daleko," hlesl Hlil.

"No," zamumlal Niun vyhýbavě.

"Stejně jako Ras."

To ho zastavilo. Niun k němu obrátil tvář a vzhledl na zastíněný svah. "Tys ji vyslal?"

"Ne."

"Touží po sporu - nebo ne, kele Hlile?"

"Možná. Možná, že je pouze zvědavá, kam chodíte... každý den."

"To je také možné. Prosím - domluv jí."

To nebyla odpověď, kterou chtěl dostat. Zasunul ruce do zadní části svého pásu, daleko od svých zbraní, aby dokázal svou nechuť ke sporu. "Já, prosím vás, kel'anthe... mějte s ní trpělivost."

"Budu," zněla odpověď, "mohu udělat něco víc?"

Hlil ho přejel pohledem, tu jeho cizí jemnost, známá Vyznamenání, která se pohupovala na jeho rouchu; bylo snadné ho nenávidět - toho příliš jemného a příliš zručného cizince. Dus sklopil uši dozadu a zlověstně zamručel, ale ztichl, když se ho Niun dotkl.

"Ras a já," objasňoval Hlil, "si spolu máme už jen málo co říci. Vy s ní promluvte, jestli chcete. Já nemohu."

Kel'anth neodpověděl - otočil se a kráčel po písčité cestě k táboru, velký dus se kolébal za ním. "Yai!" okřikl ho Niun a dus uleh odvrácen od stezky do tábora; jen málokdy vstupoval dovnitř.

Hlil ho následoval plný nevole, jako by ho kel'anth opustil stejně jako to zvíře... šel ve stopách kel'anthovy vzpřímené postavy, mezi stíny přečnívajících útesů a znovu světlem... okraj propasti po levici, závrať, kterou vzbouzel svah za strží, jež jim poskytla útočiště před kel'anthovými nepřáteli tam nahoře.

"Řekni hlídce, že jsme zpátky," obrátil se k němu Niun. "Počkej, vezmu tvůj vak."

Propuštění ho znovu pohněvalo. Předal vak, obsahující jeho celodenní úlovek, do kel'anthovy vztažené ruky a odešel po stezce, aby vyšplhal vysoko do skal.

Byl to rozumný příkaz. Kdyby to nařídil Merai, nemohl by cítit ani nejmenší nelibost, říkal si, aby zahnal palčivost hněvu. Vyžádal si svůj úlovek pro ně? podívoval se podezřívavě, i když mu ve skutečnosti kel'anth prokazoval velkou poctu nabídkou nést jeho břímě, byť na tak malou vzdálenost; jeho postavení to zapovídalo. Mezi nimi tomu bylo vždy tak, hořkost okořeňovala každé jejich vzájemné jednání, jako by nemohli pronést ta nejprostší slova bez urážlivosti, jako by nedokázali považovat vzájemnou loajalitu za zaručenou, což by měli - v zájmu kmene.

Byla tu Ras, která přijala pomalou sebevraždu... Také její oči na něm spočívaly, jako náhražka za Meraiovy.

Tak tomu bylo, když byl Merai ještě naživu, on byl největším duchem, byl nejtemperamentnější, nejrychlejší - velký kníže Lidu, kel Merai, a on byl pouze Hlil s'Sochil, zrozený z kasty Kathu, bez zvláštního otce - nic hanebného, ale ani žádné zvláštní vyznamenání, žádná zvláštní přitažlivost: ani krása - to nenapravily ani bojové šrámy a hbitost jazyka. Pouze zručnost a tvrdohlavá věrnost zákonům Kelu a tomu, co se zdálo správné.

Tyhle dvě věci nebyly nikdy protikladné. Až teď.

~

Niun zaváhal ve stínech a hleděl k táboru. Ras na něj nečekala. Myslí, že bude čekat, ale ona tedy vykonala svou cestu zpět do Kelu. Byla šilená, ale ne dost, aby se kamsi ztratila a seděla v temnotách. Vybavil si trochu její chladnokrevnosti, zavěsil si dva vaky se zvěřinou přes rameno a kráčel volným tempem ve stínu útesů.

Bylo to místo, které nabízelo přinejmenším naději na úkryt před lidmi, toto hluboké bludiště omletých výčnělků... patrně řečiště, kterým kdysi stékala voda z vysočin, aby plnila moře od okraje k okraji jeho ohromné pánve. Zárez pronikal hlouběji a hlouběji mezi ohromné terasy, stále srážnější a srážnější, až se ztratil ve večerním šeru. Mezi útesy se vytvořily písčité stupně, nebezpečné na okrajích, obratný hod kamenem vyvolal vodopád písku, zatímco dál byly

píščiny stabilní. Nepříliš časté poryvy větru zanášely mračna písku dolů do průrvy, takže se při větrných dnech musely zahalovat i děti. Nebylo to pohodlné a nebyla to skrýš vhodná při bouři, což byl důvod, proč měli starší Kelu námitky, ale on je pomíjel. Zažili palbu, znali teoreticky přístroje a možné útoky z oběžné dráhy, ale stále ještě nepochopili, jak důkladné může být nepřátelské skenování. Uvnitř tohoto bludiště byla hluboká místa, vhodná k oddělení kast: Sen na severu spolu se she'pan, Kel na jihu, nejbliž ke vchodu, aby ho bránil, jestliže se objeví nepřítel, kteří se jim odváží postavit tváří v tvář, a nejlouběji Kath, ochránkyně dětí a děti; nejdolnější místo ze všech bylo zvoleno pro děti, z nichž většinu už ztratili v An-ehonu, v troskách města.

Jeden úder shora, pouze jediný, a je s nimi konec. Toho se nejvíce bál.

Obrátil se ke skrýši, která sloužila jako sál Kelu, a vešel dovnitř. Odlesky z jílců zbraní a z vyznamenání přelétaly po zachmuřených, temných tvářích, patrných ve světle olejnatého dřeva. Přispěchal k němu kel'en, který si ještě nevybojoval značky Kelu na tvářích: jeho jméno bylo Taz a na takových, jako byl on, leželo břímě veškeré práce v Kelu. Niun zavěsil na jeho rameno vaky se zvěřinou. "Můj a Hlilův. Odnes to do Kathu."

Jeho oči neomylně našly Ras mezi těmi, kteří stáli, aby ho uvítali. Sklouzl po ní i po ostatních pohledem a potom spustil závoj a otočil se, aby vyslal znak úcty k prázdnému oltáři, třem kamenům sestaveným do symbolu Svátosti, kterou ztratili na Útěku. Celé místo bylo načichlé olejnatým dřevem, jehož vlákna sloužila jako kadidlo.

Ostatní se na jeho pokyn posadili, prošel mezi nimi a usedl poblíž ohně, který rozdělali. Na koženém čtverci sloužícím jako společná mísa byla večeře, ab'aak, který Kath vyrobil z úlůvků předchozích dnů - kaše z rourek a veškerého masa, které bylo možno nashromáždit, vlastně víc rourek než masa, a připravená bez soli, nádobí a dalších příjemností. Dařilo se jim hůř, ale i lépe. Jedl, zatímco ostatní mlčeli.

Hlil se vrátil, usedl vedle něj a vzal si svůj díl. Konečně se rozproudil jalový rozhovor, přemítání drobných událostí, probírání věcí, jež zažili lidé, kteří strávili celý svůj život ve společnosti ostatních, ale vědomě v hal'ari, nikoli v přirozenější kmenové řeči. Bylo to rozpačité a klopýtavé. Stále s nimi zůstávalo ticho, připravené zahalit je jako každý večer. Niun hleděl do ohně a nechával hovor plynout přes sebe a kolem sebe, jako by ani nebyl přítomen. Sotva znal jejich jména, nemluví o těch mrtvých, kteří stále ještě příliš živě figurovali v jejich vzpomínkách, staré vtípky pro něj nebyly srozumitelné, příliš mnoho by bylo nutno vysvětlovat. Jeho mysl byla někde jinde a oni to možná věděli. Připomínal si, kam se to vydal. Paměť putovala po místech, kde stál jeho Dům, kde žil jeho vlastní Kel, jeho přátelé a společníci. Vzpomínal na loď, ta byla v jeho mysli nejživější. Vzpomínky se pro něj mohly stát zhoubou a to nesměl připustit, protože i ty nejnejpříjemnější věci se týkaly jeho rodu, domova; dávné bolesti se otupovaly. Je moudré, pomyslí si, že zákon Lidu velí zapomínat při každé mezihvězdné cestě... dokonce i přestat mluvit onou řečí nebo promýšlet staré problémy. Vejít do Temnot znamenalo vrátit se do středu věcí, kde se hovořilo pouze v hal'ari, kde světy nebyly důležité a kde neexistovala žádná minulost ani budoucnost.

Dokonce i na Kutathu k tomu došlo, uvážlivé zapomínání všeho všemi, krom učenců ze Senu. Bylo to, jak se domníval, v zájmu duševního zdraví, zvláště na tak staré planetě. Sen si pamatoval. Žádný kel'en nesměl křísit svou paměť, mimo zpěvů o legendách, z nichž jednou se stal on sám.

Lodě, které letí v dál,
zpívali o jeho druhu
Se Světem v zádech...

Šum jejich hlasů ho skličoval jako ticho. Vzhlédl, uvědomil si svůj poklesek, rozhlédl se kolem sebe, podíval se na Hlila a těch pár předních mužů Kelu, Manželů she'pan, kteří přežili.

"My-" řekl a nastalo ticho zaplavující i ty postavením nejnižší. "Musíme zvážit jednu záležitost. Naše zásoby... v An-ehonu. A co uděláme pak."

"Pošli nás," zvolal mladý kel'en z těch ve středním postavení, sekundovaly mu další hlasy. "Jo," řekl další. "Den po dni je můžeme odnášet pryč, když budeme chodit na lov tím směrem."

"Ne," zamítl to Niun krátce. "Není to tak prosté. Poslouchejte. Vložit ruce Kelu do An-ehonu... bohové vědí, co bychom mohli rozpoutat. Mohly tam přistát lodě. To místo může být sledováno a ne pouze očima. Sutiny mohly pohřbit to, co jsme tam zanechali... to nevíme, a jestliže vyjdeme do otevřené krajiny - hrozí nebezpečí, že nás zahlédnou. To, co zasáhlo An-ehon, může dopadnout i na nás, až budeme mít pouze plátno stanů nad hlavami. Potřebujeme zásoby, je mi zle, když vidím, jak Kath bojuje, aby mohl něco uvařit z toho mála, co máme. A souhlasím s vámi, že pokoušíme své štěstí, když zůstáváme zde. Ale dávám přednost skále mezi nimi a námi. Myslím na přesun do kopců."

"To není náš kraj," namítl Seras, nejstarší z Manželů.

"Pak ho získáme," řekl na to tiše a hoře.

Spojování kmenů, slučování Svátostí... olej a voda. To byl problém, viděl jejich tváře, v nichž byla vepsána neoblomnost, kterou očekával.

Nedokážeš uživit tento kmen, mysleli si. Jak chceš uživit dva?

"She'panino slovo?" zeptal se Seras.

I to byla výzva.

"Nemluvil jsem s ní. Půjdu tam."

"Aha," pravil Seras.

Poté nastalo ticho, žádné mumlání návrhů, žádné vyjadřování názoru. Tváře shodně poznačené jizvami Kelu ho pozorovaly a čekaly na jeho slova, pevné jako skála. Zvažoval, zda nemá požádat o volnou diskusi, ale spočítal si, že by jako odpověď obdržel pouze ticho. Očistil si šat, zvedl se a vykročil jejich středem, zatímco spěšně vstávali - projev úcty, který bylo možno vynechat, ale který nehodlali pomínout; což pro něj mělo přichuť výsměchu.

Chtějí si pohovořit, až odejdu, uvědomil si. Vlastně je vedli Hlil, Seras a ostatní Manželé, jeho pouze poslouchali. Zahalil se a vydal se úzkou stezkou, která kopírovala křivky srázů v temnotě, hlouběji mezi útesy, kam místy nedosáhlo ani světlo hvězd. Pískopád klouzal dolů, každodenně vytvářeje s týmě syčivým šepotem mohutný pískový kužel. Prošel mezi ním a srázem, vyhnul se přitom obratně větrem hnaným závojům písku. Postrádal duše, který pravděpodobně lovil někde nahoře ve skalách, ale bylo dobře, že s ním této noci nepřišel do tábora, vzhledem k nelibosti doutnající v Kelu. A při té myšlence se ohlédl, napůl očekávaje, že za sebou uvidí Ras. Nebyla tam. K ostrému ohybu útesů kráčel přes otevřené prostranství, kolem trsů rourek, které tu rostly v bohaté škále tvarů, největší segmenty byly silné jako mužský pas. Bylo velké štěstí, že rostly zde, usnadňovaly jejich existenci svou dostupnou vláhou; byly jediným štěstím, které měli na účtu.

~

Slabé světlo označovalo útočiště Senu. Postavy ve zlatých rouchách, sedící v kontemplaci u vchodu, vzhledly s lehkou otázkou, vyskočily spěšně, když ho poznaly, a rozešly se po stranách v úctě před prvním Kelu. Kráčel do stínu a světla lampy vnitřní svatyně a vyrušil další členy z jejich večerních meditací. Sňal závoj v úctě před jejich staršími, jeden z nich vešel dovnitř, zatímco Niun čekal, až dostane povolení; vrátil se s gestem dovolujícím mu vejít. Prošel zatačkou na plácek, kde sedělo několik zlatorouchých kolem haldy kamenů, které sloužily Melein jako úřední křeslo v tomto úkrytu, jenž se stal she'paniným sálem, primitivním a tak vzdáleným počtám, které jí náležely. Její šat byl bílý a její tvář stále bez závoje: Matka, jak ji měl kmen nazývat, a she'pan, udržovatelka mystérií a Svátosti. Pravá sestra, pomyslel si Niun s touhou po přátelství, které kdysi uzavřeli. I když ji často vídal v bílém rouchu a obklopenou sen'ein, nemohl zapomenout na jejich příbuzenství.

Pokynula ostatním, aby odešli. Sklonil hlavu a čekal, až sen'ein projdou, zamumlal zdvořilosti vůči sen'anthovi, starému Sathasovi - obdržel bručivou odpověď, ale tak se choval Sathas ke každému.

"Pojď ke mně," vyzvala ho Melein.

Uvelebil se u jejích nohou.

"Vypadáš unaveně," dodala.

Pokrčil rameny.

"Máš nějaké problémy?"

"She'pan - Kel nevěří, že je tohle bezpečné místo."

"Tak. Nejsou ostatní úkryty ještě horší?"

To byla přesná otázka; netrpělivost. "Ostatní vyžadují průzkum. Ale možná, že bychom ho měli udělat."

"Kel souhlasí?"

"Kel nepředkládá žádný názor."

"Ach."

"Svátost, věci, které jsme ztratili ve městě... Myslím si, že jestli tam byly lodi, museli bychom je vidět. Dejte mi povolení a já tam půjdu, Myslím, že bychom je odtud mohli získat zpět A pokud jde o to ostatní - možná na to Kel nemůže mít názor."

"Nehodláš čekat."

Vzhlédl k ní, udělal bezmocné gesto, rozrušen víc, než si přál, "Vím, že staří kel'ein říkají, že změna počasí je blízko, podle mnoholetého pozorování, Musíme se připravit na další možnosti, Tenhle sráz by mohl, až začne vát vítr, sklouznout do mořské pánve, věřím tomu, Musíme něco dělat a já se snažím vymyslet co. Riziko na našich ramenou je stále větší."

"Měl jsi promluvit s Kelem."

S nepříjemným pocitem pokrčil rameny, "Říkal jsem jim to."

"A oni nemají žádný názor."

"Žádný, který by vyslovili."

"Ach," Vypadala, jako by hleděla kamsi za něj, oči upírala na cosi na zemi za ním. Její tvář zůstávala napůl ve stínu, zlatavě osvětlená plameny olejového dřeva. Konečně zamrkala, dvojitý pohyb mžurky prozrazoval skryté emoce.

"Kudy máme jít?" zeptala se. "Dolů, do pánve? Říkají, že tam také sídlí kmeny, že je tam vzduch teplejší a vlhkost větší; mohli bychom tam najít větší kmeny, nebo snad menší skupiny, Dokážeš vyhrát při výzvě, o tom nemám nejmenší pochybnosti, Tvá zručnost proti jejich - to je daleko víc, než by si přáli zažít Devět let s nejlepšími mistry Kelu - z toho nemám nejmenší strach. Ano, dokážeme to, Zmocníme se i jejich Svátostí, abychom je uctívali, získáme jejich zásoby, pokud jsou naše ztraceny... nedej bože, A co dál?"

"Jsem kel'en, co mohu vědět?"

"Nikdy ti nescházel názor."

"Řekněme, že jsem v nich nenalezl žádnou naději."

"Ztratil jsi jeden ze svých j'tai."

Její ruka se natáhla k jeho hrudnímu pásu a dříve, než pochopil její úmysl, se dotkla prázdného místa mezi jeho Významy.

"Byl to jeden z tvých prvních," naléhala. "Zlatý list, list, na Kutathu. Jistě ti musel upadnout a ty jsi si toho nevšiml. Já ano - před mnoha dny."

"Má ho Duncan." Nebylo to přiznání, věděla to; věděl, že to vždycky věděla.

"Nebudeme rokovat o kel'enovi, který odešel bez mého požehnání."

"Šel s mým," odvětil.

"Opravdu? Dokonce i kel'ein tohoto kmene se semnou radí, dokonce i při příkladu, který jim ty a Duncan dáváte. Čekala

jsem, že přijdeš, abys mi to řekl. A čekala jsem, že promluvíš ke Kelu, ale tys neudělal ani jedno z toho, ani teď ne. Proč?"

Střetl se s jejíma očima, nesnadná záležitost.

"Niune," zamumlala. "Niune, jak jsme se mohli dostat do takovéhle situace, on, ty a já? Učil jsi ho, aby byl mri, a on přesto neposlouchá mé příkazy a ty teď následuješ jeho příkladu. Je v tom problém Kelu? Že vědí, kde je tvé srdce?"

"Možná ano," odvětil jemně. "Nebo to je možná v tom, že jejich srdce jsou stále s Meraiem."

"Protože je stále odstrkuješ."

Nastalo dlouhé ticho.

"Nemyslím," promluvil konečně.

"Ale je to součást problému."

"Ano. Pravděpodobně ano."

"Duncan se vrátil," pronesla tázavě, "ze svého vlastního rozhodnutí. Není tomu tak?"

"Nevrátil se. Šel k lidem, to ano, ale nevrátil se. Stále slouží Lidu."

"Takže jsi uvěřil... jinak bys mu nikdy nedal své požehnání. A mluvil jsi o tom s Kelem?"

"Ne."

"Lidé ho jistě nenechají znovu odejít, jestli se vůbec dožije toho, aby se k nim dostal."

"Dostal se k nim." Niun vykonal gesto zahrnující An-ehon, sever, ohromné nebe nad skalami. "Nebudou už žádné lodi, žádné další útoky. She'pan, vím, že se k nim dostal a oni ho vyslechli."

"Vyslechli ho, když říkal co?"

To ho ohromilo, protože veškerá jeho víra v Duncana nedokázala překlenout mezeru mezi skutečnostmi, mezi tím, co bylo mri a co bylo lidské, s přáním odejít.

"A mluvil jsi o znovuzískání prostředků, abychom se mohli přesunout," řekla. "Přemýšlela jsem také o směru, ale možná s odlišným cílem. Stále lovíš na východě, jak jsem slyšela."

Přikývl, aniž na ni pohlédl.

"Doufáš, že zůstaneme tady někde poblíž," pokračovala.

"Nebo že se vydáme na východ. Doufáš dokonce, i po tolika dnech - že nás najde?"

"Tak nějak."

"Měla bych poslat Hlila do An-ehonu," pronesla, "Může to zařídit podle svého, může si vzít všechny z Kelu, které bude potřebovat, i část sen'ein."

"Beze mne."

"Ty máš jiný úkol. Najít Duncana."

Po těch dvou myšlenkách jeho srdce poskočilo a pak se zase ztítlo zpět. "Bohové - odejít s Kelem pryč a vás ponechat bez dostatečné ochrany-"

"Čekala jsem," řekla Melein, jako kdyby ho neslyšela.

"Abych věděla, jak dlouhé bude ticho na nebi. Potřebujeme to, co je v An-ehonu, správně; ruka dní, možná víc, Hlil bude potřebovat trochu času ve městě a další při návratu, pokud budou úspěšní a ponesou náklad. Ale sám a bez jakéhokoli břemene - odhaduji, že bys mohl dojít až k tomu místu a zpět k nám během téhož času."

"Pravděpodobně," odvětil. "Ale-"

"Zvážila jsem všechny okolnosti. Pochybuji, že bys mohl mít úspěch, Duncan šel jistě se svým dušem, a jestli je stále s ním, mohl by nás najít... jestli se vrátil. Já ho mám také ráda, našeho Duncana. Přijmi ten úkol a najdi ho, pokud budeš moci, anebo zjisti, že jsme ho ztratili, jedno či druhé. A pak obrať svou mysl k tomu, co můžeš udělat pro tento kmen."

"Nemusíte mne vysílat, jenom abyste mne uspokojila."

"Neztrácej čas." Sklonila se, vzala jeho tvář do rukou, políbila ho na čelo a spočinula na něm pohledem. "Může se stát, že se při návratu příliš opozdíš - nemusel bys nás tu již objevit. Existují jiná města, jiné volby."

"Bohové, a není tu jiná obrana, než jsme měli v An-ehonu. Víš, víš, co lidé dokážou-"

"Jdi. Vydej se na cestu."

Propustila ho, a tak vstal a sehnul se, aby vtiskl polibek na rozloučenou na její tvář. Jeho ruka se dotkla její, prsty se na chvíli sevřely a v něm se ozvala panika. Byl dost zručný, aby od ní odrazil výzvu, Hlil také, a ona se loučila s nimi oběma.

"Mé požehnání," zašeptala mu. Prošel rychle okolo překvapených očí sen'ein, odvraceje tvář od jejich pohledů. Byl na půl cesty do Kelu, když si teprve vzpomněl na závoj.

A u pískopádu ho náhle překvapil pochmurný stín v černi kelu. Ras. Dokončil úpravu závoje a uvítal ji. "Ras?" Oslovil ji zdvořile ve snaze o přátelství. Ale ona neřekla ani slovo, jako vždy. Kráčela za ním, chlad za jeho zády.

~

Ticho naplnilo Kel při jeho příchodu. Čekali, temný kruh zlatem zdobených tváří. Procházel jejich středem s Ras za zády až ke kruhu nejvýše postavených; zůstali sedět, když jim pokynul. Poklekl poblíž světél, naproti Hlilovi, a stáhl si závoj i turban, mez i zaidhe, byl to projev pokory a prosby.

"Kel'ein," pronesl do ticha. "Ano - alespoň v záležitosti znovuzískání našich věcí z města." Složil ruce na kolena a nabral dech, zahleděl se do jejich zastíněných tváří, rodu za řadou až k okrajům úkrytu. "Hlil bude vedoucím skupiny, Hlile, she'pan ti k tomu jistě dá ještě nějaké rady. Jestliže ne, požádej ji o ně."

"Dobrá," zamručel Hlil s komickým výrazem v široké tváři.

"Varuji tě, buď opatrný. Vpředu musí jít kel'en a prozkoumat všechny možné stopy po přistání. Mohou tam být stroje,

kteře mají zjistit vaši přítomnost, maličké. Všechno, co nevypadá, jako by tam patřilo - bohové, kele Hlile, buď ostražitý na sebemenší maličkost. A jestli uvidíte nahoře lodi, nestřílejte na ně, jděte jim z cesty, setřete je, dokud vítr nesmaže vaše stopy. Nespoléhají na oči, ale na přístroje."

"Odmítl velení, kel'anthe?"

"Já jsem poslán jinam." Jeho srdce začalo bolestně bušit. "Kele Serosi, budeš velitelem Kelu, který zůstane v táboře. Hlile, jak jsem řekl. Dobrý večer vám všem."

Nezeptali se ho, zoufale si přál, aby k tomu nedošlo. Vstal, vzal prázdný vak na jídlo, znovu si nasadil turban a zakryl se závojem.

Obrátil se tvář ke kel Ras, která stála mezi ostatními, její chladná tvář byla odhalená a oči nad znamením Kelu tvrdě.

"Ras," řekl tichým hlasem. Nepřál si, aby se nesl dál, než bylo nezbytné. "Ras, tentokrát - jdi s Hlilem."

"Jestli bude Hlil chtít," řekla stejně tiše, ale v tichu Kelu se to jistě neslo daleko. Byla mnohem rozumnější, než očekával, což v něm samo o sobě vzbuzovalo podezření o nějakých spleťtých motivech.

"Děkuji," odpověděl a odkráčel jejich středem.

"Kel'anthe," zvolal Hlil, a když se zastavil a pohlédl zpět, řekl: "Nevezmeš si s sebou nic?"

"Kath a Sen budou mít nedostatek lovců. Dus a já si poradíme."

"To zvíře-"

„- o mne pečuje," dokončil, i když vědělo jejich nesouhlasu s tím. "Život a vyznamenání."

Hlil opominul popřát mu dobrý návrat. Pouze Ras vyšla a ironicky sledovala, jak mizí po své stezce. Nepokusila se ho následovat. Ohlédl se, aby se o tom ujistil, a ještě jednou, ale pak ji pustil z hlavy a kráčel dlouhou průrvou ven.

Protože přicházel v tuto dobu, vyplašil hlídku. Dal signál, nízký hvizd, a prošel. Slyšel, jak se kel'en vysoko ve skalách usazuje zpět na místo.

Dusi, zavolal, když vyšel na planinu.

Byl zde. Ucítit ho dříve, než uslyšel, těžký tvar pohybující se mezi skalami, náhlé zafunění v zádech, když minul balvan. Cítil jeho neklid, odraz vlastní usouzené mysli, a snažil se uvolnit, jak to musí udělat muž, který kráčí s dusei.

~

Vydal se na cestu, kterou procházel denně a ze které se vrátil i tohoto podvečera. Nohy ho bolely, už když vyrážel, den po dni se nutil dojít dál, než musel. Smysly mu říkaly, že potřebuje odpočinek, ale chtěl se zastavit až cestou, až nebude vyhnutí. Čas byl vzácný - jako život sám, když ho zbývá tak málo.

A stejně starostlivě jako kráčel, zkoumal i nebe, aby si byl jist, že na něm nejsou žádní pozorovatelé. Rozhlížel se po plochem horizontu i zaoblených pahorcích. Noční opuštěnost ho lekala více než přes den. Mrtvé hvězdy nad hlavou.

A nepřátelé.

Zaplavila ho měkká vlna síly, čistě zvířecí, dusí mysl ji nabídla jeho potřebám. Chtěl ho potěšit, ten šmejdil s kolébavým krokem.

Přijal jeho dar a zamířil na východ.

Planina, na níž přistála jejich loď, to bylo jistě ono místo, kam Duncan šel, první místo, kam museli lidé přijít, jestliže je chtěli najít. Kráčel stále kupředu - aby dus neopustil místo po jeho boku kvůli lovu, ne teď, potřeboval ho, aby vybíral bezpečnou trasu, protože sám byl vyčerpán a otevřené písčiny skrývaly ošklivá překvapení.

Dus nedělal potíže. Dusei byli především noční tvorové. Jenom potřásl svou mohutnou hlavou a kolébal se buď po jeho boku, nebo kousek před ním, nabíral vítr a mírně čas od času zafuněl kvůli rychlému tempu, které udržovali.

Duncan... by nikdy nebyl schopen vydržet takový poklus. Niun vždy musel zkracovat krok, když s ním šel Duncan, a i vzduch na Kutathu byl nepřátelský vůči lidským plicím. Bylo šílenství že se Duncan odvážil do této pouště sám.

Byla tu možnost - připouštěl si - že Duncan podlehl nepříznivým podmínkám při návratu, a proto se neobjevoval.

Existovala pouze jediná věc, kterou mohl využít ve svůj prospěch tak, že mohl být brán skoro jako mri - společnost jeho duse.

Najdi je, přikazoval svému zvířeti a promítal mu jejich obraz. Dusei, jak se tradovalo, neměli paměť na události, ale pouze na osoby a místa. Zobrazoval před ním Duncana i onoho druhého duse, který byl tak dlouho jeho společníkem.

Najdi je, pátrej.

Jestli tomu porozuměl správně, nebo ne, to Niun nedokázal říci, ale během následujícího dne začalo zvíře vysílat cosi jako odpověď, při níž se mu zježily vlasy v týle a tuhla mu kůže za ušima.

Přítel, oznamoval tvor.

Potřásl hlavou a pokračoval v pečlivém čenichání, přičemž občas zafuněl. Jeho větření je vedlo na východ, ale nešel po určité stopě, rozhodně ne více než po všech ostatních stezkách, které tu nadělali dříve. Řídil se pouze podle neurčité, stále přítomné nervozity.

Niun spal po chvilkách, ve dne či v noci, kdykoli už nemohl jít dál. Tehdy se svinul v dusím teple do klubíčka, dokud znovu nezískal sílu. Už dosáhli nesmírné roviny, která se táhla donekonečna, krom římsy a propasti pod ní, okraje světa. Štval se dál, ale ne jako šílenec, který nezná své hranice, ale jako ten, kdo je zná, a myslí, že by mohl dosáhnout jejich okraje.

Cestou ulovil bodloše, možná dva, a přestože nenáviděl syrové maso, živil se jím a dělil se o ně se svým dusem, který setrval ve svém nepokoji.

A jednou se otočil k západu, když slunce zapadalo do stínů; jantar a červeň a temnější stíny.

Ne vláhou ztěžklý mrak, ne na Kutathu.

Prach proti slunci.

Hleděl za sebe a dus vedle něj zastříhal ušima a zakňučel.

3. kapitola

Počasí bylo stále celé dny, věčně bezmračné nebe Kutathu, ale toho rána přinesl západ pošmournost, která nevěštila nic dobrého.

A cesta zpět... denní světlo neodhalilo nic, ani náznak pohybu.

Duncan se stále vlekl dál, často se ohlížel přes rameno; ale to bylo jen klamné zvlnění krajiny, oční klam - a na jeho straně. Využíval zbývajících času a s nadějí hleděl k bouři.

Zoufale potřeboval úkryt.

A znovu a znovu pátral po přítomnosti svého duse. Zvíře kroužilo opodál, možná lovilo, vysílalo slabé zastrašující varování těm, kteří je následovali, kel'ein, cizincům. Byl plný strachu, kdykoliv se od něj vzdálil, protože dus se mohl pokusit zaútočit na jeho pronásledovatele a ti ho mohli zabít.

Sem, přikázal mu, ale zvíře se nedotýkalo jeho mysli, takže musel pokračovat dál sám, slepý právě v tom smyslu, který potřeboval. Kráčel bez přestávky... odsekl kousek modré rourky, kterou měl mezi ostatními zásobami, a vsunul si ho do úst zahalených závoji. Nosil je zdvojené stejně jako roucho, protože, ačkoli se aklimatizoval, neměl zájem nést batoh, ani zájem dělat cokoli, co zatěžovalo jeho dech. Nejsme nosiči břemen, říkali mri, pohrdající fyzickou prací a každým, kdo byl schopen ji vykonávat, a jemu trvalo dlouho, než pochopil smysl tohoto postoje, kdy kel'en, mri, kráčel krajem bez jediného břemene, pouze se svými zbraněmi a případně s polní lahví, nebyla-li v krajině dostupná voda. Hnal sám sebe příliš tvrdě. Cítil to v drsnosti svého hrdla a v bolesti hlavy, která ho naplňovala oslepovala. Balancoval těsně okolo přiměřené vzdálenosti od svých stínů - mri zvědavých, jak odhadoval, podívat se na cizince a nebylo by pro něj výhodou, kdyby zrychlil postup. Stále ostražitě střežil obzor a písek pod nohama, vystupoval na pískovcové desky a kopule, pokud mohl, nejen, aby se vyhnul zanechání stop, ale hlavně, aby se vyhnul nebezpečím písku. Mez a zaidhe, závoj a turban s prohledem, a několik vrstev roucha Kelu, to vše si vybral z mnoha možností, které mu byly nabídnuty, a pistoli a staré yin'ein, čestné zbraně... i to pocházelo z podobného výběru. Zvažoval, že by mohl vystřelit, aby odradil své pronásledovatele, ale vystřelit na ně... všechny zákony Kelu by se nad tím zhrozily. Nebyl to jen šat, co z něj dělalo mri, nemohl to udělat.

Prach se začal zvedat ve viditelných mračnech, zvlněných ve větru. Písek se valil přes širokou pískovcovou plošinu, po které šel, v pohyblivých vírech jako voda.

Okamžitě odvrátil hlavu, naplň oslepen pískem, a spustil průhled proti prachu.

A když se ohlédl, objevil na severozápadním obzoru černou postavu, daleko blíže, než očekával, a v odlišném směru. Zápasil s panikou, velcí mu uhnout k jihu - možná to bylo právě to, co chtěli, aby udělal. Pohlédl tím směrem a neviděl nic než holý kraj a holé, pískem zahalené nebe. Byl tam svah, jeho oko už se naučilo nacházet proměnlivosti v té ohromné jednotvárnosti, v tom neuvěřitelně plochem prostoru. Patrně to byla léčka.

Vyrazil k západu a vší mocí přivolaával svého duse, obávaje se teď všech částí obzoru najednou. Mohli ho obklíčit, aby ho podrobili výslechu; dokonce i na vzdálenost hoď kamenem by na něm museli poznat, že sem nepatří, že by mohlo existovat nějaké spojení mezi loďmi, zničenými městy a tímhle podivným kel'enem.

Pouze dusei, pokud je nepobili, jeho vlastní a ti divoci, kteří byli jeho potomky, mohli mezi ně vnést dost strachu, vysílající nepojmenovatelnou hrůzu.

Ale může přijít čas, kdy by je sám tento strach dohnal k útoku, protože kel'ein byli cvičeni k opatrnosti a ne ke zbabělosti. Dovedli bojovat se strachem jako s nepřítelem.

Údery srdce mu bubnovaly ve spáncích, kráčel naslepo se zrakem zastřeným, omámený nedostatkem vzduchu.

Neodvažoval se toho, co zoufale chtěl udělat - zbavit se rance. Mohli by ho najít, poznat podle neznámých věcí v něm, že tu je tajemství, které nemohou nechat nevyřešené. Pískem prosycené poryvy jím cloumaly, rachotily po jeho spuštěném průzoru a bodaly ho do rukou, jediné části jeho těla, která byla obnažena. Vzepřel se jim, ruce vsunul do širokých rukávů svého roucha. Dorážející závany ho nutily Vrávorat a po chvíli si byl stále méně jist, zda směřuje opravdu na západ. Skalní podloží pod jeho nohama bylo nerovné, klesalo a, stoupalo, mátl ho, když musel nabírat rovnováhu.

Dusi, vysílal zoufale a proklínal zvíře za sklon být někde jinde, když ho bylo nejvíce třeba. Vítr ho zbavoval tělesného tepla a ochromoval jeho končetiny. Začínal se bát a přemítal, jestli má najít úkryt před větrem, nebo jestli se má držet a jít dál, aby setřásl své pronásledovatele, protože vítr smazává stopy a omezuje rozhled.

Náhle sklouzl, skála se prolomila pod jeho nohou, zapadl do měkkého písku, nabyt rovnováhy a snažil se znovu vylézt na pískovcovou plošinu, ale nedařilo se mu to. Pokusil se rozhlédnout se bez průhledu, a to byla chyba; jak ho spustil,

byl ve chvílce, co se zastavil, aby si pročistil oči, promrzlý na kost a chvěl se tak, až mu to trhlo klouby. Byl slepý, dostal se mimo otevřenou plochu a náhle začal být velice vylekaný, že zvolil špatně, že měl zůstat na skalním povrchu. Nebyl to panický strach, jen hluboký děs, vlekl se dál větrem, což byl jeho jediný prostředek, jak určit západní směr.

Strach v něm narůstal. Pohlédl za sebe, kalné oko Na'li'nu vypadalo v bouři a přes průhled jako nějaký duch slunce, bezbarvý a chorobně zbarvený. V celém tomhle světě nebylo ani nahoře, ani dole, ani obzor, ani písek pod nohama, jen slunce dostatečně silné, aby proniklo temnotou. Znovu se otočil, nasál prašný vzduch přes závoje obroušené dopady pískových zrn. Když půjdu dolů, pomyslí si, zahynu.

"Dusi," zamručel hlasitě; přál si, prosil ho, aby se k němu vrátil. Vítr přehlušil všechny zvuky, démonický hlas, který už se stával součástí jeho samotného. Kolena se pod ním chvěla, klouby měl odřené vnikajícím pískem a silou náporu větru. Konečně sklouzl na kolena, ohnul se ve větru a zašátral třesoucím se rukama po kousku rourky, kterou si s sebou nesl. Prsty měl ztuhlé, ukousl kousek, místo aby ho odřízl nožem, a zbytek strčil zpět Jeho ústa byla slepená suchem a v očích ho bodalo. "Dusi," zamručel znovu zoufale.

Zmocnila se ho zvláštní paralýza, bolesti zmizely. Vítr vibroval přímo v jeho kostech, pohlcoval každý jiný zvuk a stával se nezvukem. Neměl už sílu v těle, písek se hromadil, pokrýval ho, tvořil kolem něj oblouk a klouzal mu do klína.

A strach - narůstal. Pot mu vystupoval na kůži, ale vysušil se dříve, než mohl začít stékat. Myslel na cosi plížící se za ním, na něco lépe přizpůsobené větru a bouři než on - pronikalo jím to. Pomalu se pohnul, otfásl se, zdvihl se na nohy a potácel se proti větru. Vedla ho panika, hrůza tak silná, až si trhal kolena mohutnými kroky.

Dusi strach, ne jeho vlastní, uvědomil si náhle, ne jeho vlastního zvířete, ale jiného, nedaleko odtud. Lákaly ho představy racionální mysli a přizpůsoboval se jim. Ha-dus, divoký, zrozený v divočině, z krotkého páru, který sem mri přivezli... a nebezpečný bez jeho duše, který by ho zahnal.

Výdal se dál, to bylo vše, co mohl dělat.

A náhle se před ním vynořil stín, z opačné strany.

Hnátl po krátkém meči, zavrával stranou - a náhle věděl, poznal ho.

Jeho dus. Zhmotnil se z šera, při tisku se k němu a on klesl dolů s jeho velkým tělem mezi sebou a větrem. Kolébal se tak, aby byl stále mezi ním a náporu větru, a další obrys a ještě další se k němu připojily, se sklopenými rameny kolem něj utvořily ochranný kruh. Poznal vlastního duše, ovinul paže kolem jeho horkého, tukem obaleného krku a zvíře se k němu sklonilo, pět set kilogramů sametové chlupaté oddanosti s jedovými drápy, vyzařující strážní impulsy znamenající povinnost.

Ostatní dva duše, ti divoci, se usadili kolem něj tak, aby ho hráli a zaštitili před větrem. Písek se kolem nich vršil také, ale pokaždé vstali a setřásli ho, jejich velkou sílu takové maličkosti nezmáhaly. Ulehl na rameno svého duše, zhluboka funícího - a konečně sebral dostatek síly, aby setřásl vak a nahmatat balíčky sušené stravy. Vložil si kousek do úst, usrkl z polní láhve a zadržel vodu v ústech, aby jídlo navlhčilo, dokud neměl dost sil, aby ho sežvýkal a spolkl.

Jeho dus do něj šťouchl a loudil, a tak mu nabídl kus sušeného masa. Masivní hlava se sklonila k jeho ruce, chápavý horní pysk sebral ten kousek z jeho dlaně tak jemně, že necítil nic než horký dech na kůži. Zbývající duše se kolem něj shlukly, a proto jednomu a pak druhému nabídl zbytky potravy na ruce, prsty pečlivě odstranil z cesty, protože jejich čelisti dovedly rozdrtit i kosti. Ty kousky v nich ale mizely stejně delikátně jako ten první. Znovu se usadil s rukama v rukávech, vědom si vibrací nejen svého duše, ale i těch druhých, zvuky spokojenosti, neslyšitelné v kvílení větru. Se zavřenými očima, sklopenými ušima, nozdrami jen mírně pootevřenými a filtrujícími vzduch jen okrajovými membránami duše přinejmenším nijak netrpěli.

Duncan si hověl mezi nimi, setřel si to, co bylo patrně stopou krve, z nosu a ukousl si další kus rourky, tak bezpečný, jak jen může muž na Kutathu být ve společnosti takových tvorů, jako jsou tihle.

4. kapitola

MLÁŽATA se houfovala a mumlala cosi syčivým šepotem. Jedno vzhledlo, nepohodlně přenášejíc váhu.

Suth si je hnusilo, bývalé společníky. Přicházela až k posteli, pokud musela, a nabízela mu bohatou a důmyslnou stravu. Chvěla se, pokud nebyla přijata. Truchlila nad jedním starším na lodi, další právě vznikal. Suth Horag-gi sevřelo kostnaté rty degha a zasténalo v agonii Proměny.

Suth: to, neutrum, dokud hormonální procesy nezačaly střídat horko a chlad v deghově těle, dokud chuť k jídlu nevzrostla a nálada se nezhoršila na pokraj šílenství. Shirug se vzdálila co nejdále od lidských lodí obíhajících okolo Kutathu a ignorovala dotazy. Bylo tu Zahalení odešlé starší, truchlení, a bylo tu ag-arhd. Vyživování. To byly tajné záležitosti, ve kterých cítilo Suth instinktivně zranitelnost. Degh nebylo schopno plného výkonu ve svém hormonu

trápeném stavu, putující k Proměně. Lidé se dotazovali, nabízeli pomoc, nepochybně zvráceně motivovanou: doufali, že se naučí dost, aby získali kontrolu... vyjadřovali lítost, žádali informace. Degh nařídilo svým ošetřovatelům ticho. Jedlo. Bledost pleti mláděte už slábla, každý pohyb uvolňoval hedvábně tenké vrstvičky někdejší kůže a odhaloval tmavou novou kůži starších pod ní, dvojnásobná úplná změna kůže od počátku Vyživování. Suth pociťovalo bolestivou, citlivou novou kůži jako krvácející ránu. Klouby Deghových obličejových plátů bolely a bolest se stupňovala s téměř neustálou potřebou jíst a pít. Degh planulo v horečkách zvýšeného metabolismu a většina z těch jeho částí, které ještě neměly určené funkce, pálila, otékala a nepředstavitelně bolela.

Mládě se odvážílo blíž s vodou nasáklým mulem, aby ulehčilo kůži. Suth to strpělo, usrkávalo stébem z džbánu soi a příležitostně sahalo do mísy se sladkostmi.

Náhle vzplála bolest a Suth vykřiklo, odhodilo mísu a udeřilo. Něco prasklo, a když se šed' kolem usadila, ostatní mlád'ata odnášela to mrtvé pryč a čistila zakrvácené cukroví. Suth spokojeně zasyčelo, zlost zmizela. Jiné mládě se chopilo omývání, ale mnohem opatrněji.

"Hlášení," vydechlo Suth, svírajíc v ruce nový džbán soi. Usrklo z něj a pohlédlo na polekaná mlád'ata. "Novinky, hlupáci: hlášení."

"Dovolíš, Důstojnosti, není k dispozici žádné hlášení, "bouře zakrývá zemi."

"Bouře."

"Ohromná zuřivá bouře, Ctihodnosti, 687,78 koingh v průměru. Pokoušeli jsme se jí proniknout, ale z této vzdálenosti a vzhledem k prachu -"

Suth vydechlo nelíbeným potěšením. "Možná člověk Duncan zahynul."

"Možná, Důstojnosti."

Degh si to vroucně přálo. Ten člověk zabil ctihodnou bai Sharn, velitelku Shirugu. Lidští starší na Saber pak toho Duncana propustili, jako by pro ně ten čin neměl žádný význam. Degh bylo tehdy pouhým mládětem, neutrem, poděšeným tou smrtí tak, jako byla zděšena všechna mlád'ata.

Ted' bylo degh podivně dojata smrtí toho člověka, bylo to neobvyklé, zvrácené - nevědělo, co to je, ten Sten Duncan. To mládě zabíjelo jejich mlád'ata, ono a jeho spojenci mri, a nyní zabilo starší. Jeho druh to omlouval... zatlačen až k jednání s mri, prostřednictvím tohoto mri zpracovaného mláděte. Pouhá tato myšlenka rozbušila Suthova srdce a zastavila deghn dech.

Čtyřicet tři let žoldnéřský Kel sloužil regulům proti lidem a ted', s koncem války, přicházelo nové uspořádání, nebezpečné pro reguly: mri pletichařící s lidmi.

Dospělá autorita tu v této krizi zoufale chyběla, mlád'ata potřebovala mysl, která by činila rozhodnutí, na nichž mohlo záviset i přežití jiných starších tam na Kesrithu, a dokonce i na samotné mateřské planetě. Sharn byla mrtva, starší Hulagh byl celá léta vzdálen na Kesrithu. Někdo musel učinit to rozhodnutí.

Bolest...

"Důstojnosti, Důstojnosti, buďte klidní," mumlalo mládě, omývající ho jemně mulem. Suth vzdychlo, snažilo se povstat a padlo zase zpět, překvapeno pocitem deghova vlastního těla, přibýváním tloušťky. Kostěný štít kryjící jeho tvář šileně bolel. Degh zavřelo oči a zhluboka dýchalo, bolest ve spodní části deghova břicha rostla k nesnesitelnosti. "Degh je v krizi," bědovalo mládě. "Celé dny, celé dlouhé dny. To musí skončit, musí to skončit, nebo degh zemře."

"Ticho!" zařvalo degh a výkřik mu pomohl, bolest poněkud polevila. Svaly se stáhly. Srdce zrychlila a teplota stoupla. Byla to pravda. Degh mělo vážné obtíže. Sloužilo bai Hulaghoovi, samci, a blížilo se Obtisku, degh nahlíželo do času Proměny, znalo deghovo budoucí pohlaví se zřejmou jistotou, samiči k Hulaghoovu samčímu... touha stát se partnerkou Nejstaršího z velkých doch Alagnu, což přinese bezpečnost a nesmírnou moc.

Ale k Suthovu trvalému zklamání došlo ke změně. Suth, nejvýznamnější z Hulaghoových mláděcích průvodců, přešlo jako projev zvláštní přízně k bai Sharn, která se podjala mise, na niž mohl být vystaven nebezpečí pouze jediný starší; Sharn, samice, na cestě trávící celé roky. Stát se samcem bylo lákavé, Sharn měla velice vysoké postavení v doch Alagnu.

Sharn, samice, čtvrtá nejstarší z jednoho z největších doch, zavražděná pomateným lidským mládětem.

Degh bylo Obtíženo, když bylo svědkem tohoto nepochopitelného činu. Nahradit bai Sharn... být Sharn... toto přání přišlo s Vyživováním.

A degh nebylo schopno dokončit Proměnu, balancovalo na pomezí, po celé dny, ani Hulaghovo, ani Sharnino, ani samec, ani samice.

Degh hlasitě vykřiklo a proklelo člověka, který to zavinil, který se spojil s mri a snažil se získat na svou stranu i další ze svého druhu. Sto dvacet tři hvězd, sto dvacet tři... mrtvých... soustav... bez života. A dokonce i potom, co odhalili smrtící zásek, který mri prosekali napříč galaxií... se lidé sbližovali s těmi zabijáky a hovořili o míru.

Degh musí žít. Druh to žádal. Život to žádal. Více než osobní ambice, více než doch, než možnost vyzdvižení deghova malého doch Horag spojenectvím s mocným Alagnem na nejvyšších úrovních: to byla motivace... ale tohle se dotýkalo něčeho v takových hlubinách, že to Suth ještě nikdy nepocítilo, možná to nemohl pocítit ještě žádný regul, protože žádný regul se nikdy nestřetl s takovými možnostmi, se smrtí v takovém rozsahu. Degh musí žít, plodit, vytvářet životy, aby se vypořádaly s touto hrozbou, nespočetné životy.

Další dotek na deghově těle, lehký a chvějivý. Bylo to Nagn, starší mládě. Ucuklo s výkřikem zoufalství.

"Důstojnosti," vykřiklo, "já hořím!"

Stávalo se to, další nejstarší vstupovalo předčasně do Proměny. Suth vykřiklo úlevou a zavřelo deghovy oči.

Bolest klesala dolů. Konečně nastaly stahy svalů, horečka stoupala, kůže se loupala a odpadávala. Mlád'ata nosila potravu, koupala degha a natírala mastmi otoky.

S obtížemi, podpíráno mlád'aty, se přesunulo Důstojnost Nagn zpět k deghovu boku, dotklo se ho a zachvělo se

deghovovu vlastní bolesti.

Volba patřila Suthovi. Suthovo tělo ji vykonávalo. Otékání pokračovalo, jak byla jedna zárodečná skupina orgánů absorbována a druhá se začala v konvulzivních vzdouváních Suthova těla protlačovat membránou kryjící otvor... sestupovala, zjevná, jak by od této chvíle neměla být, krom okamžiků páření.

"Samec!" ohlásilo mládě.

Logika přírody. Suth se usmál stažením svalů kolem očí, navzdory bolesti. Kdesi vedle se Nagn svíjelo v bolestech Proměny, ale Nagnova volba byla jistá a rychlá. Tiag křičelo v agónii, i Morkhug, hysterie Proměny se zmocnila všech nejstarších.

Bolest postupně utichala. Suth se pohnul, podpírán mláděty. Už nikdy nebude moci bez pomoci dlouho stát. Jeho objem, už tak zvětšený jeho chutí k jídlu, se ještě zdvojnásobí. Nohy, kdysi tak silné, budou zakřivovat, dokud se nepatrné zbytky svalů neskryjí ve zbytnělých vrstvách tuku, zatímco jeho paže, procvičované zacházením s protetickými oporami, zůstanou silné. Smysly budou dále ochabovat, kromě zraku. Mysl bude dominovat. Regulská paměť byla blesková a nesmazatelná; bude žít, pokud se vyhne neštěstí nebo vraždě, po více než tři sta let a bude si přitom pamatovat každou náhodnou událost a každý drobný detail, kterého si povšimne.

Dožít se dospělosti, to dokázalo pouze třicet procent regulů, a stal se, díky tomu, že byl prvním dospělcem na lodi, nesmírně vzdálené od ostatních regulů zralejších než on... starším, velitelem Shiruga a všech dalších dospělců, kteří prošli zkouškou. Jen jedno procento regulů dosáhlo takového postavení.

A po Proměně, kterou prošel, se už nehodlal setkat se svým starým baiem Hulaghem jako s partnerem... ale jako se sokem z jiného doch. Byl stařešinou Nagn, Tiag a Markhug, které byly z Alagnu, a proto se tato velká loď, pýcha doch Alagnu, stala vlastnictvím Horagu. Hulagh z Alagnu se přepočítal, zvážil všechny možnosti, až na předčasnou smrt Sharn a na to, že by někdo z Horagu nabyl pohlaví dříve než ostatní. Suth se usmál.

Pak pohlédl na ty tři, které procházely bolestmi Proměny... na Nagn, vyplašenou rychlým ukončením agónie, která ho svírala celé dny.

"Ven!" zařval na ostatní mláděta.

Utekla. Strčil do toho, které ho podpíralo, a to se připojilo k ostatním. Nedokázal dlouho stát, poklesl na svých zesláblých nohou, těžce oddechuje.

"Úcta, ctihodná Nagn," pravil.

"Úcta, bai Suthu." Namáhala se, aby si sedla. Zbavil ji mláděta, která by jí pomohla, ale ona byla samice, a tak bude vždycky pohyblivější než on, krom konečné fáze nošení.

A byla daleka toho dosáhnout jeho důstojnosti objemem nebo překonáním několika výměn kůže. Toto byl pro ni pouze začátek.

"Buď laskavá," pronesl Suth. "Nagn Alagn-ni."

"Buď laskav, Suthu Horag-gi."

Přistoupila k němu, podle pořadí jejich doby Proměny, ačkoliv bylo ustanoveno před pouhými okamžiky. Spáril se s ní spěšně a dvakrát, kvůli účtě k jejímu předstihu před ostatními. Byla druhá nejstarší a bude mít toto postavení, dokud on bude velitelem lodi. Pak se pohnul, bylo to nezbytné, a spáril se s těmi dvěma dalšími, které pravděpodobně nebudou mít žádná mláděta, ale které hodlal velmi naléhavě Obtisknout, ač to pro ně bylo bolestivé. Bude se s nimi pářit tak dlouho, dokud všechny tři nebudou mít tolik mláděat, kolik mohou nosit. To budou jeho důstojníci; jeho mužství bylo hospodárné. Potřeboval rychle reprodukovat mláděta Horagu: nejstarší měl právo na všechna mláděta z každého páření. A jestliže budou další mláděta na palubě Shirugu dozrávat, získají pohlaví podle jeho Obtisku, samičí. Mláděta Horagu budou na lodi přibývat zpočátku podle množství vrhů, které tyhle tři dokáží donosit, a pak rychleji jak poroste počet samic. Kdyby se stal samicí, jak měl zpočátku chuť, mládě Alagnu Nagn by mohlo získat samčí pohlaví jako doplněk jeho a ta další by získala pohlaví nahodile. On sám by mohl jako samice nosit tři až pět mláděat, některá pro Nagn, jiná pro jiného mláděcího samce, který by se vyvinul, a ačkoliv by mohla taková mláděta nárokovat pro Horag, jako samice by mohla vytvořit pouze malé hnízdo mláděat Horagu na jinak Alagnu patřící lodi.

Byla to skutečně logika přírody - a politiky - ale Suthovi to bylo jasné, plnil ho pocit síly a právoplatnosti po tom dlouhém utrpení. Na této lodi, jeho lodi, bude nový pořádek. A pro Horag to bude znamenat úspěch v operaci, v níž velký Alagn zoufale zklamal... Zmocňovala se ho ctižádost neuvěřitelného rozsahu.

"Není nezbytné," prohlásil, "aby lidé věděli, že existujeme."

"Ne," souhlasila Nagn, "ale dokud jim nedojde, že máme na lodi staršího, mohou pokračovat ve svém vlastním kursu.

Mohou dělat to, co je těší, bez konzultací s námi."

"Když všichni svědkové zahynou," pravil Suth, „- nebude existovat žádný případ."

"Nejstarší!"

"Jsme daleko od lidských základů, můžeme dělat to, co těší nás."

"Střílet na starší!"

"Ochránit sami sebe."

Nagn to zvažovala a její nozdry se přitom vzrušeně rozevíraly a zavíraly. Nakonec zůstaly otevřené. "S tím jejich riderem a průzkumnou lodí mají pohyblivost, které my nedosáhneme."

"Mri mohou vyvážit situaci."

"Dokonce i mri mají určitou paměť, nejstarší. Nebudou se námi chtít najmout."

"Na této planetě, Nagn Alagn-ni, je síla. Pálila na naši loď, zažili jsme to a známe ta místa. Jestliže mri a lidští svědkové shodně zahynou - pak budou regulské planety osvobozeny od nevýslovného nebezpečí; lidé mohou klást otázky - ale regulové nemusí poskytovat žádné odpovědi."

Nagn se ušklíbala pomalým uvolněním čelistí a zúžením očí.

5. kapitola

ZVÍŘATA se zase znovu vztyčila, aby nebyla pohřbena, setřásající důkladně písek. Vichřice znatelně zeslábla a Na'i'in zářil toho rána jasněji než včera v podvečer. Duncan zavrával, svaly na nohou ho bolely. Podařilo se mu usnout, když se dusei přestali tak často zvedat, ale byl ztuhlý o to víc, že se na něj ta velká zvířata tlačila a opírala se o něj. Šlo asi o instinkt, uvažoval, zahřívají tak jeho třesoucí se tělo svým horečnatým teplem. Ted' obcházel dokola, funěli a vlhce kýchali, čistili si nozdry. Duncan se chvěl, objímal se rukama, protože ledový vítr jako by mu chtěl vzít teplo, které si nashromáždil.

Byl čas vyrazit. Zmocnila se ho úzkost, když si uvědomil, že může přes oponám podobné poryvy vidět obzor. Jestliže ho může vidět on, mohou i ostatní, a on už příliš dlouho váhal. Mohl pokračovat v cestě už během noci, když písek přestal dopadat tak těžce, měl to udělat, ale místo toho se uložil ke spánku.

Hloupost, říkával mu jeho mri bratr při jiných příležitostech, není čestná smrt.

"Hola," zavolal na dusei, sebral svůj vak, přehodil si ho přes rameno a vyrazil přes protesty všech svalů v těle.

Pospíchal, jak mohl.

Vzal si o něco víc sušeného jídla s posledním kouskem rourky, aby utišil svírání hladu. To byla jeho snídaně. Dusei se snažili vyloudit svůj díl a on dal nejprve svému, ale když nabízel ostatním, jeho dus začal mručet, to věštilo nepříjemnosti.

Odhodil do dálky plnou hrst jídla, ti dva cizí dusei chvíli čekali, sami výstražně mručeli a snížili tempo, čímž se od nich vzdalovali. Po chvíli sklonili hlavy a sebrali jídlo, písečná opona je začala zakrývat. Bouřlivá noc byla pryč a příměří bylo zrušeno. Jeho srdce ještě bilo zrychleně z toho blízkého střetnutí, z nerozvázanosti jeho duse, který by začal spor, když měl Duncan ruce plné něčeho, co ti druzí chtěli. Ohlédl se, jeden z dusei se vztyčil na zadních nohou, tyčící se stín ohrožující je zezadu, ale jeho dus si znechuceně odfrkl a vlekl se dál, zjevně nehod laje brát v úvahu vážnost té hrozby. Jeho dus byl krotký pouze v tom smyslu, že chtěl zůstat s ním, což dusei dělali s mri na Kesrithu po dva tisíce let. Přicházeli ze svých rodných hor, vybírali si pána pouze z Kelu a připoutávali ho k sobě na celý život, ale ani mri nevěděli proč. Kath'ein je nepotřebovaly a mysl sen'ein byla příliš komplexní a chladná na vkus dusei, tak to aspoň mri tvrdili. Ale z nějakého bláznivého důvodu si tento dus vybral člověka - možná to byla jeho jediná možná volba, když mri na Kesrithu vymřeli.

Měl strach, že ho jednoho dne dus opustí, zanechá ho kvůli druhu, kterému dával přednost, popravdě řečeno toto opuštění by bylo nesnesitelně bolestné a opuštěnost neuvěřitelná. Potřeboval duse, jak se obával, pokřivenou potřebou, jakou kel'ein nemohl pociťovat. A dus to možná věděl.

Kráčel s rukou na hřbetě zvířete a hleděl přes jeho rameno. Ti druzí dva se stali pouhými mlhavými stíny. Možná si vyberou jiné kel'ein... Doufal, že to nebudou kel'ein, kteří ho pronásledovali, to byla strašná představa.

Jeho dus potěšeně mručel, funěl do písku, kolébal se vedle něj jeho tempem a odvracel svou tvář od větru, jak mohl.

Ale po čase potěšené mručení ustávalo a do nálady duse vstoupilo cosi jiného, bodavá úzkost.

Kůže v zátylku se mu stáhla. Ohlédl se a pátral po stínech v jantarovém oparu - rozkašlal se, na okamžik oslepen.

Dus se také zastavil, začal se kývat, což doprovázelo strážné impulsy, tam a zpět, tam a zpět mezi ním a nějakou přítomností, nepříliš vzdálenou.

"Huš," přikázal, poklekl, položil mu paže kolem krku, aby ho odvrátil od kývání, protože odhodlaný pronásledovatel by mohl využít jeho impulsů, aby je lokalizoval.

A mri, kteří někoho pronásledovali... dovedli to velmi dobře.

Impulsy i kývání ustaly, zvíře stálo klidně a chvělo se pod jeho rukou. Vydrápal se na nohy a přiměl ho znovu k pohybu. Vyšel s tvář proti větru, oslepen jeho náporu, a se zvířecím neklidem zařezávajícím se do jeho nervů jako prvotní strach.

Země neodpouštěla chyby. On jednu udělal tohoto rána, ze slabosti.

Otočit se, pomyslel si, a střetnout se se svými pronásledovateli, hájit se tím, že nese zprávu, která mohla znamenat život nebo smrt pro veškeré mri.

Jediný pohled na jeho oděv a jeho zbraně, na jeho lidsky hnědé oči... by stačil. Mri - znamenalo Lid; cizinci a vyšší zvířata byli ts'i'mri, ne Lid. On a jeho dus byli v jejich očích rovnocenní, tak to bylo ustanoveno v hal'ari a žádná logika nemůže argumentovat, pokud nemá slova, jichž by užila.

Ten za ním musel být cizinec, nikdo z kmene, který znal! Ti by se ukázali dávno předtím, kdyby tomu bylo tak. Šlo tady o víc než zvědavost, jestliže pronásledování pokračovalo i po bouři. Byl si tím jist a až v útrokách cítil, že je ve vážných potížích.

Kel'ein nechodí tak daleko sami dobrovolně. Někde poblíž se skrývá kmen a Kel, který se dal do sledování vetřelce.

~

Hlil se zastavil před pískem zahaleným stínem města, usedl na paty na závětrné straně nízké duny a zkoumal změněné obrysy trosek, které tu zanechali tsi'mri.

An-ehon. Jeho město. Nikdy v něm nežil, ale bylo jeho dědictvím. Přišel sem s výpravou, kterou vyžadoval nástup nové she'pan, když byl velice mlád, seděl uvnitř jeho zdí, zatímco Sen se zavřel se Svátostí a Matka získávala poslední tajemství, která měla poznat a která byla uložena ve vzácných záznamech města.

Nic víc. Všechno bylo pryč, sto tisíc let historie města - skončilo před jeho očima, během okamžiku. Viděl, jak padaly věže a jak byli jeho přátelé všude okolo něj zabíjeni, po celý svůj život bude tento hrozný přízrak nosit s sebou. To, co měl vykonat teď... to bylo více než jen znovu získat stany a věci, které se týkaly všedního života. Měl převzít Svátost a... to ho plnilo hrůzou. Cizí she'pan na něj položila i ruce a dala mu dovolení dotýkat se toho, čeho bude muset: snad na to měla právo. Nebyl si tím jist. An-ehon byl zničen, prostředky k učení she'paneí zanikly s ním a oni museli důvěřovat té cizince, která tvrdila, že v sobě nosí velké tajemství. To bylo vše, co měli, jednu provzdu, kromě toho, co zůstalo zde.

Merai, pomyslel si mnohokrát během té cesty, když se dokonce i živly obrátily proti nim, Merai, ó bohové, co bych měl dělat?

I teď se k němu obracel s myšlenkou na město před sebou, na svůj kmen - bohové, na kmen sevřený v úzké rozsedlině s pohyblivým pískem. Pomyslel na to, jak jsou zaplavováni piskopády nebo Jak skluz písku odnáší rozsedlinu a jak je gravitace unáší po prachovém srázu do prázdné pánve - pád, který nutil jeho žaludek ke kontemplaci.

Vyslal zpět pět rukou kel'ein, když začala bouře, aby pomohli, pokud budou moci. Porušil she'panin příkaz, když rozdělil své síly. Možná mu promine, možná ho bude proklínat, ztratí ho a vyloučí z kmene pro neposlušnost. To by mu nevadilo, pomyslel si a slzy mu stahovaly hrdlo, jen kdyby to zachránilo zbytek dětí. Na jedné straně bylo plnění příkazů a na druhé zdravý rozum a bohové byli svědky, že se snažil volit správně... poslechnout a neposlechnout zároveň.

Písek poblíž zašustil. Ras ho dohonila, přešla hřeben a sklouzla dolů do dřepu po jeho boku. Po chvíli dorazil Desai, kel'en třetího poradí, slepý na jedno oko, a to, co jím viděl, viděl špatně, tichý a spolehlivý muž. Za ním přišel Merin, Manžel, a chlapec Taz... bez značek, který z celého srdce prosil, aby mohl jít. Byli tu ještě další, ztracení ve vlnách dun a neúprosném větru. Vzal si k srdci to, co kel'anth říkalo léčkách a lodích, a udržoval své síly rozptýlené.

Chvilí čekal, aby nechal ostatní popadnout dech, protože za tímto místem už nebylo úkrytu. Pak vstal a sklouzl dolů žlebem, držel se nejnižší, jak jen to bylo možné, zatímco jeho společníci se vydali postupně za ním vlastním tempem, aby netvořili skupinový cíl pro dálkové zbraně tsi'mri.

Ale když se přiblížili ke stavbám a křížovali trasu, po níž prchali z města, narazili na první mrtvé a tehdy naplnil Hlila hněv a on se zastavil. Černé roucho, to býval kel'en. Hleděl na částečně zasypané roucho, na mumii, kterou tu během té doby vysušily větry, ohryzanou dravci: ti museli v An-ehonu slavit hostinu.

Ostatní ho předstihli, krácel, aniž se na ně podíval. Vpředu byly patrné skořápky věží, geometricky deformované pískem, jantarem bez obzoru, ve kterém byly blízké budovy rozeznatelné až po praskliny ve zdech a vzdálené se vlnily jako stíny. A všude mrtví.

"To byl Ehan," hlesl Desai nad dalším, ke kterému došli. "Rias," řekl Merin u jiného, protože významování, která mrtví nesli, je stále odlišovala, i když je suchý vítr všechny upravil do téže podoby. Čas od času vyslovovali jména těch, které viděli v průchodech mezi zničenými budovami, a mezi mrtvými nebyli jen kel'ein, ale i staří sen'ein, učenci ve zlatých róbách, jejichž seschlé lebky kdysi obsahovaly tolik z moudrosti Lidu. Staří a mladí, muži i ženy, leželi někde jeden na druhém, ti, které znali celý svůj život, a mezi nimi ležela i těla kath'ein v modrém, nejšmutnější a nejohroženější pohled - chůvy a děti. Zdi se zřítily - rychlá a krutá smrt, na jiných místech se ale nezdálo, že by mrtví vůbec byli zranění. Viděli starce, jejich bronzové hřívky byly temné a pruhované věkem, mnoho, mnoho z nich nebylo dost silných, aby vydrželo útek, a jinde leželo kel'enovo černě oděné tělo, zbytečně zakrývající nějaké dítě nebo starce.

Jméno za jménem, litanie mrtvých: kath Edis, jedna z jeho partnerek z Kathu a čtyři děti, dvě, ze kterých mohly být jeho vlastní, to ho zasáhlo bolestně, a sen'en, moudrá stará Rosin, a kel Dom, který přišel do Kelu letos. Nechtěl se dívat, ale musel, milé vzpomínky zaplavovala hrůza.

A ostatní, kteří ztratili své blízké, členové Kelu, kteří měli příbuzné, jež ztratili! Taz, který oplakával své pravé rodiče, sestru a všechny své strýce, a Ras - Ras neminula žádné tělo, aniž by se na něj nepodívala.

"Pospěšte," řekl naplněn zármutkem. Ale Ras se stále vlekla poslední, neposlechla a stále hledala, téměř se ztrácejíc v šeru.

Nenapomenul ji, vztahy mezi nimi byly už tak dost napjaté. Ale on sám už se nedíval na další mrtvé a ostatní vzali rozum do hrsti a udělali totéž, držíce se blízko něj. Pomyslel si, že je tu možnost, že by mohli bezhlavě vběhnout mezi členy vlastní skupiny, pokud nebudou v šero dost opatrní, přiblíží se k přátelům nachystaným na dálkové zbraně a ochotným útočit... šilenství, vůbec si nepřál takový druh uklouznutí.

Najednou se před nimi otevřelo ohromné náměstí lemované navátým pískem, tvořícím malé duny nad těly ležícími tu hustěji než kdekoli jinde ve městě. Na protější straně se tyčil velký Edun, Dům Lidu, Edun An-ehon, žalostný mezi okolními ruinami. Byl prakticky nedotčený, čtyři věže sklánějící se k sobě tvořily zkomolenou pyramidu. Dveřní otvor temně zel nad schody vedoucími na náměstí. Kamení Edunu bylo zjižvené a poškrábané jako u ostatních budov, v šafránových zdech zely široké trhliny, ale toto místo, jež bylo hlavním cílem útoku, mělo také nejpevnější obranu a přežilo nejlépe ze všech staveb ve městě. Vzdmlula se v něm naděje, že budou mít štěstí, že se jim podaří rychle

vykonat to, kvůli čemu sem přišli, a že se dostanou bezpečně pryč.

Vykořčil a ostatní ho následovali, vyhýbali se otevřené ploše náměstí, skrývali se mezi rozdrčenými budovami a navátým pískem. Konečně se rozběhl dlouhými kroky vzhůru, vstříc zlověstné temnotě uvnitř, těžce oddechoval a myslel na to, že na něj každou chvíli může být zahájena palba.

Nestalo se tak. Proklouzl dovnitř, kde se prach pod jeho nohama smekal jako olej a kde panovalo ticho, až na vítr zvenčí a kroky ostatních. Vstoupili, zastavili se a všichni naslouchali. Nezachytili jiný zvuk než vítr zvenčí.

"Rozsviť světlo," nařídil Tazovi. Chlapec zašátral ve svém vaku, poklekl a pilně se snažil roznítit vlákna olejového dřeva, která přinesl. Přišla Ras, poslední ze všech. "Zůstaň stát venku," nařídil jí Hlil, "a ať jsi vidět, ostatní mohou brzy přijít."

"Ano," hlesla a vyklouzla znovu do chladného větru, špatné místo, ale sotva horší než temnota uvnitř.

Plamen vzplanul, Taz ho zastínil vlastním tělem a zažehl knot z vláken upevněných do prutu z olejového dřeva. Všichni, on, Merin a Desai, chránili vlastními těly oheň před tahem ze dveří. Merin zapálil další knoty a rozdal je. Zvenčí Rasin hluboký hlas hlásil, že ostatní ještě nejsou v dohledu.

Hlil převzal svou louč a vydal se kupředu. Vnitřními sály rezonovaly jeho opatrné kroky. Trhliny poničily stěny, táhly se, viditelné, jen co se oči přizpůsobily slabému světlu, i po nejvyšších částech stěn a po stropech. Zničily posvátné nápisy.

V chod do věže Kelu byl čistý, stejně jako ty do Senu, she'paniny věže a Kathu... to poskytovalo naději na snadný přístup k zásobám a vybavení. Ale když pohlédl ke svatyni, sevřelo se mu srdce, protože tam stropy poklesly a sloupky střežící vchod byly poškozeny. Ohmatal je, kámen se v trhlínách drolil při sebemenším doteku.

Věděl to, ale šel dál do svatyně, zasunul svůj hořící prut do praskliny ve zdi a kráčel stále dál.

"Hlile," zaprotestoval Merin.

Zaváhal, a právě když se zastavil, sypaný se omítka zasáhla jeho ramena a zasáhla světlo.

"Jděte zpátky," nařídil Merinovi a ostatním. "Zůstaňte stranou."

Svátosť byla na místě, ta, kterou uctívali oni, i Svátost Cestovatelů. Kolena mu zeslábla strachem z velkých zakázů, ale uvědomoval si nebezpečí, že by je mohli ztratit jednou provždy, tyto předměty, které měly větší cenu než město samotné a než všechny jejich životy dohromady.

Vstoupil dovnitř, ostatní neuposlechli a následovali ho, slyšel je, viděl světla pohybující se spolu s ním, kladoucí trojitě stíny jeho samotného na sloupky i vnitřní zástěnu.

A za ní - cizí she'pan mu dala své požehnání vstoupit, ze všeho nejdříve, nařídila mu. Bez zahanbení se třásl, když vztáhl ruku a odsunul zástěnu stranou.

Malá skříňka ze zelenavého bronzu, postavy z omšelého kovu a zlata, malý vyřezávaný dus a zářící oválné pouzdro velké jako dítě, tyto předměty dohromady byly Pana, Tajemství, na které hleděl a které žádný kel'en neměl nikdy spatřit. Natáhl téměř ztuhlou ruku, posbíral drobné předměty a nastrkal si je, chladné a nepříjemné na dotyk, do svého roucha. Skříňku předal Merinovi, jehož ruce ji jen neochotně přijaly. Nakonec se natáhl pro lesklý ovoid a strhl ho k sobě ve vířícím prachu a omítce. Byl na svou velikost neuvěřitelně těžký, až se Hlil zapotácel a sotva se zachytilo oporu v kaskádě omítky a úlomků. Klopýtl až na samu mez své rovnováhy a na poslední chvíli se zachytil Desaiovy ruky, která ho táhla ven; zatímco kolem nich vířil prach. Plazili se kupředu, otřesení rachotem padajícího zdiva. Ustalo to.

"Pane?" ozval se Tazův hlas.

"Jsme docela v pořádku," odpověděl Hlil a tiskl k sobě pan'en, jako by z něj proudil mráz do jeho kostí. Ruce druhých mu pomohly vstát, světlo za dveřmi ukazovalo sloup prachu a postavy Taze a Ras v něm. Táhl své břímě ke dveřím a skrz ně ven do světla a kouře. Poklekl a položil pan'en a ostatní předměty na vrchol schodů. Merin přidal prastarou skříňku a strhl svůj závoj, aby zakryl Posvátné předměty... Hlil udělal totéž, stejně jako Ras a Desai. Vzhlédl do tváří ostatních, které byly ztuhlé hrůzou z toho, co měli v rukou. Pohlédl z jednoho na druhého zmražen pocitem vydělenosti... protože kel'ein umírali, když se dotkli pan'en: takový byl zákon. A pokud žili, byli tím už navždy poznamenáni: pan'ai-khan, něco mezi Svatými a prokletými.

"Mám požehnání," pronesl. "Předávám ho i vám."

Přikřčili se k zemi, jako by to bylo něco živého a křehkého, co potřebuje smrtelná těla mezi sebou a živly.

Jen chlapec Taz s nimi nebyl.

"Tazi - jsi v pořádku?" vykřikl Hlil do temnoty.

"Udržuji oheň," odpověděl chlapec. "Druhý Kelu, prach je velice hustý, ale už nic nepadá."

"Bohové nás ochraňují," zamumlal Hlil, vědom si toho, na co vložil ruku, neboť ho to sežehlo svým chladem. "Jen aby to ještě chvíli vydrželo."

~

Duncan se zastavil na místě, kde ohlazený hřeben pískovce nabízel dočasnou skrýš před větrem, ovinul rukama silnou šíjí duse a sklonil hlavu mimo dosah náporu větru.

Mučivě kašlal, hlava ho bolela a smysly měl zamlžené. Jako by z něj bouře vysávala kyslík. Otevřel polní láhev a opláchl si ústa, sliznice měl tak suché, jako by měl v hrdle papír... Spolkl pouze jediné plné víčko. Na chvíli zastavil, než se mu přestala točit hlava a než ho přestaly bolet plíce, a pak sebral vnitřní sílu vstát a pohnout se dál.

V tomto světě byl jediný jasný bod a to bylo slunce, v nejhorších poryvech to bylo to jediné, co mohl vidět. Dus ho vedl ve chvílích, kdy byl naprosto oslepen.

Potom do reality proniklo ještě něco jiného, vysoké stíny jako stromy, větvící se těsně u kmene a směřující přímo vzhůru, vytáhli obři. Rourky. Šel k nim a hltavě je pojídal, protože jejich sladká dužina dokázala ulevit jeho bolesti a

žizni lépe než voda. Dus se ochotně kolébal vedle něj a stíny pohlcovaly více a více prostoru mezi jantarovým nebem a jantarovou zemí.

Mrtvo. Žádné živé rostliny, jen vybledlá suchá vlákna před ním, oddělovaly se od nich jednotlivé pruhy a vlály ve větru, přízračný les mrtvých kmenů. Dotkl se vlajících vláken, vytrhl svůj av-tlen, aby vyzkoušel nejbližší kmen a prozkoumal, zda by hlouběji nemohl být život a vláha.

A náhle přijal od duse cosi jako varování. Zmocnila se ho panika.

Dal se do pohybu, běžel a zvíře klusalo vedle něj. Proklínal se za tu nejzákladnější chybu. Mysli s krajinou, pokoušel se ho naučit mri; užijte ji, splyň s ní, buď jí. Nalezl bod v prázdnotě. Nebyl nikde. dokud nenalezl onen bod, skály, trsy mrtvých rostlin. Nebyl nikde a nemohl být zaměřen, dokud se sám nedostal někam.

Jako dítě šel od bodu k bodu. Dus nebyl ochranou, prozrazoval ho.

Mysli s krajinou, říkával Niun. Nikdy nevyzývej nic, pokud je to nad tvé schopnosti, nikdo nepředstihne jo ve skrývání a hrabače v čekání.

Nebo mri v jejich vlastní zemi.

Zastavil se a rozhlédl, oslepen prachem, krátký meč sevřený v pěsti. Zbabělost mu připomínala, že je tsi'mri, a radila mu, aby se chopil pistole a byl připraven ke střelbě. Přišel zachránit životy mri, bylo by horším sobectvím zemřít než narušit zákony Kelu.

Niun mohl.

Polykal doušky vzduchu a zkoumal své okolí, viděl pouze pozůstatky velkých rostlin mizející v prachu. Dus se přiblížil těsněji a varovně mručel. Přál si, aby bylo zvíře zticha a svíral prsty na jílci.

Dus odskočil nalevo, Duncan se obrátil tím směrem a srdce se mu rozbušilo, když se štíhlý stín kel'ena vynořil z větru.

"Jaký kmen?" vykřikl cizinec.

"Ja'anom," zvolal v odpověď a jeho hlas se lámal chrapotem. Uklidnil duse dotykem roky a ve zjevném pokusu zmást dodal: "Jste na území ja'anom. Proč?"

Na okamžik bylo ticho. Dus couval a výhrůžně vrčel.

"Já jsem Rhian s'Tafa Mar-Eddin, kel'anth a daithon hao'nath. A váš místopis je chybný."

Bylo žádáno jeho vlastní jméno. Pokračovali k výzvě po předepsaných krocích. Byl to hrozný sen, hra s pravidly a přesným rituálem. Nabral klidně dech a vrátil svůj av-tlen s největší možnou elegancí do pochvy, a vyprázdnil tak své ruce. Měl je volně podél boků, nikoli na pásu jako Rhian.

Nepřál si boj.

"Zjevně je to má chyba," ozval se. "Dovolte mi odejít, kel'anthe."

"Nesdělil jsi mi žádné jméno. Nemáš tvář. Co je to s tebou?"

"Pojďte se mnou," odpověděl Duncan, pokoušeje se o nejzoufalejší tah. "Zeptejte se mé she'pan."

"Přiletěly lodě. Nad městem byl oheň."

"Zeptejte se mé she'pan."

"Kdo jsi?"

Dus zařval a vyrazil, bolest zasáhla Duncanovu paži ve chvíli, kdy viděl, že mri odlétl stranou. „Ne!“ vykřikl Duncan, když se dus chystal k dalšímu útoku. Dus nezaútočil, mri se nepohnut. Duncan se dotkl bolavého místa na své paži, cítil prosakování horké vlhkosti.

Dva úder srdce a mohlo se to stát. Chvěl se, pro tu chvíli netečný, věděl, co ho zasáhlo, palmové ostří as-ei, které se nosí u pasu. Dusův útok, reflex mri - obojí příliš rychlé, aby se tomu dalo vyhnout, dusei čtou úmysl.

Zachvěl se, obrátil k dusovi a našel druhé ostří vnořené do jeho plece... osudné pro člověka. ale nic vážného pro mohutné dusí svaly. Celý se trásl... to je šok, pomyslel si. Vykročil. Ležel tu kel'anth a někde okolo byl celý Kel...

Sklonil se nad vytáhlou siluetou a vztáhl chvějící se ruku, aby vyzkoušel, zda žije, pravou měl přitíštěnou k tělu. Život tam ještě byl, ale kel'en měl v sobě dusí jed, písek už pokrýval okraj jeho roucha. Duncan se zhluboka nadechl, chtěl zmizet - zaklel, potřásl hlavou a vrátil se zpět, chopil se roucha a zápolil s nehybnou postavou, jak ji táhl k porostu rourek, kde ji posadil.

"Dusi," zavolal chraplavě, otočil se zase zpět do větru a vyběhl; dus se hnal s hřmotnou ukvapeností po jeho boku.

Budou ho sledovat, věřil v to bez pochybností. Krevní msta, pokud kel'anth zemře a někdo jim poví, jestli ne on sám, tenhle příběh. Duncan kašlal, ale běžel dál, nasával přes závoje se vzduchem i prach a zpomalil teprve, když už se nedokázal vyhnout vrávorání z bolesti. Dusí signály ho znepokojovaly, buď byl ještě poplašený, nebo zachytil nového nepřítele. Tiskl k sobě raněnou paži, chvíli běžel a pak kráčet. Když nemohl běžet, postupoval tak rychle, jak jen mohl.

Dvě chyby udělal on, dus měl na účtu tu třetí.

~

"Bouře se mírní," oznamoval hlas z Flower. "Zatím žádná možnost zkoumat vnější podmínky."

"Nevystavujte," prohlásil Koch a přejel si bezmyšlenkovitě rukou po strništi na hlavě. "Nevystavujte posádku nebezpečí při jakkoli omezené viditelnosti."

"Máme v úmyslu plnit vlastní úkoly." Šéfem Flower byl Emil Luiz, hlavní lékař, civilista a pěkně tvrdá hlava. "Známe svá omezení. Máme tu měření, kterých se musím ujmout."

"Bereme na vědomí," zamumlal Koch. Civilové byli také pod jeho velením, ale dělali obtíže a to dvojnásobně od té chvíle, co byli potenciálním spojovacím článkem k Duncanovi. "Posíláme Santiago na průzkumnou cestu. Přejeme si, abyste mezitím pozorovali veškeré neobvyklé události. Prosím, nerozptylujte posádku ani vědecké osazenstvo vnějším výzkumem. Držte všechny na dosah od lodi a žádné klíčové lidi nepouštějte mimo doslech radiostanic. To je vážná věc,

doktore Luizi. Plně sympatizujeme s vaší potřebou shromážďovat informace, ale nepřejeme si mít kohokoli z osazenstva opuštěného na planetě v případě potíží. Rozumíte?"

"Nebudeme rozptylovat osazenstvo mimo loď po dobu vašich operací. Chápeme to velmi jasně."

"Vaše hodnocení, pokud jde o přežití mise tam dole?"

Nastalo dlouhé ticho. "Domorodci takové bouře obvykle přežívají."

"Nechránění?"

"Nevíme, kde je, nebo snad ano?"

Koch klepl ukazovátkem o stůl. "Kód dvanáct," varoval civilistu; užívali sice scrambling jako standardní proceduru, ale stále tu byla obnaženost vysílání informací tam a zpět i po této úpravě. Hrozně to neměl rád.

"Navrhujeme trpělivost," říkal Luiz, "vše se muselo zdržet v té bouři."

"Bereme na vědomí," odvětil Koch.

"Žádáme odpověď," na to Luiz. "Osádka Flower doporučuje trpělivost."

"Doporučení zaznamenáno, pane."

"Admirále, žádáme, abyste převzal oficiální nótu o tomto doporučení. Žádáme, abyste přerušili lety dolů. Jsou průhledně průzkumné a hlavně provokativní. Naše osobní bezpečnost je v sázce, stejně jako naše naděje na mírový kontakt. Můžete něco spustit a my jsme přímo v centru. Prosím, nepokračujte v žádné vojenské operaci tady dole. Berete to na vědomí, pane?"

Kochovo srdce zrychlilo svůj tep. Chvilí zachoval ticho, natáhl se a nakódoval číslo na konsolu svého stolu. Odpověď, která zazářila na jeho obrazovce, byla negativní. "Podíváme se na tuto záležitost," odvětil Koch. "Prosím, kódujte to dvanáctkou a čekejte na prám, který přiveze odpověď."

Teď nastalo na několik úderů srdce ticho na druhém konci.

"Bereme na vědomí," řekl potom Luiz.

"Ještě nějaká zpráva, Flower? Pohybujeme se z vašeho dosahu. Santiago bude brzy v poloze, v níž může sloužit jako retranslátor a krytí. Končím spojení."

"Bereme na vědomí. Končím spojení."

Umělé hlasy a hemžení přepisu na druhé obrazovce ustaly. Koch setřel pot ze svého horního rtu a přepnul na Silvermana ze Santiaga. Vnitrosystémový stíhač byl spojen, blížil se se sklonem k boku Saber, jak byl zaměřen ven do zdejší planetární soustavy. "Veliteli, tady Koch. Hlaste se osobně co nejrychleji."

Obdržel okamžité potvrzení. Jak to vypadalo, klíčové osoby se držely stále u svých komunikátorů.

Přepnul na nejbližšího bezpečáka Dela Degase. Ten byl ve vedlejší kanceláři a dostupný tak rychle, jak jen se dají otevřít čtvero dveří.

"Pane."

"Někdo přelétá dole nad skenem Flower. Kdo?"

Degasova hubená tvář zůstávala napjatá. "Nemáme teď žádné mise dole na planetě."

"Vím. A co naši spojenci?"

"Zjistím, co mohu."

"Dole - jestli jsou to regulové... mláďata se teoreticky nemohou ujímat takového druhu iniciativy. Jestliže jsou naše data v této otázce chybná, jestliže Shirug může v jejich rukou fungovat - máme tu problém. Teoreticky ty prámy, které jim dohoda dovoluje - nejsou ozbrojené."

"Jako naše," řekl Degas tiše.

"Chci Santiago na místě, odkud bude mít výhled, Deli, skenovací operace tomu budou podřízeny po celou dobu. Nechtějí-li nás pustit dovnitř, budeme dělat, co umíme."

Regulové nemohou lhát, to byla obecná víra. Vzhledem k jejich nesmazatelným pamětem znamenaly prý lži nebezpečí pro jejich duševní zdraví. Tak to tvrdili vědci.

Zároveň byli regulové legalisté. Při jednání s nimi bylo nezbytné vážít každé slovo, každou ústní dohodu a promýšlet každé možné opomenutí nebo vysvětlení. Regulska paměť byla vhodná pro tento druh bludišti podobného uvažování. Lidská paměť ale nikoli.

Degas přikývl. "Máme se znovu pokoušet navázat kontakt?"

"Ne. Ne teď. Nechci, aby byli upozorněni. Manévrování Santiaga je dostačující."

"A jestliže ty přelety nemají na svědomí regulové?"

"Zvažoval jsem i tuto možnost."

"A úkoly pro takový případ?"

Koch se zamračil. Del Degas měl v této záležitosti vlastní zájmy.. Usvědčení, možná... nebo pomsta. Muž, který ztratil oba syny a ženu v boji s mri, mohl uvažovat o obojím.

"Duncan," naléhal Degas nečekaně, "je dezertér. Jeho vyslání mohlo být naplánované kanceláři, ale jeho postoje nejsou naplánované; skryl maják a vysílač do rokle... Jeho chování je jasné, už není člověkem, ale mri, tvrdil, že tam nejsou lodě mri. Ale psychologická proměna, kterou musel projít, roky o samotě s těmi dvěma na lodi... Ti, kdo si myslí, že ho znají, by mohli poznat roli, kterou hraje, když předstírá, že je PovTak Duncan."

Duncan odmítl podat hlášení bezpečnosti, přál si pouze mluvit s osazenstvem Flower. Degas pouze zachytil základní problémy a psal poznámky. Byl příkazem, který tohle připustil, hluboce uražen.

"Je to fanatik," říkal. "A jako všichni takoví je schopen překrucovat skutečnost, aby podpořil své názory. Je také možné, že vidí pouze to, co chtějí mri, aby viděl. Důrazně naléhám, abychom se pokusili o přímé pozorování tam dole. Vojenské pozorování. Galeyova mise -"

"Nemůže být věnována tomuto účelu."

"Tedy jiná."

"Přejete si zaznamenat tuto námitku do zápisu? Je to to, o co vám jde?"

Degas se zhluboka nadechl, pohlédl na podlahu a pak znovu vzhůru, v tiché výzvě. Znali se příliš důvěrně, Koch s Degasem, sousedi, hráči karet; člověk si vytvořil během let trvající cesty nějaké styky. Nebyli ze stejné služební větve. Koch bral Degasovu rychlou mysl jako stimulaci své vlastní. Teď se vynořily překážky.

"Nepoužijeme Galeye," řekl Koch. Chvilí váhal, zvažoval možnosti. "Regulská otázka má přednost, nemusí to být zrovna plachost mláďat, která je udržuje stále pod obzorem. Jestliže jsou akceschopní, mají mohutnou motivaci pro pomstu. To je motiv, který jste neuvážil."

"Pokud předpokládáme lidské motivy. To by mohla být chyba."

"Kdo je teď naším odborníkem na reguly?" Býval to Aldin, připomněl si Koch. Aldin - byl mrtev, stárí, tak jako bývalý kapitán Saber, jako vedoucí překladatelů. Opakovaný stres ze skoků vyváděl lidi z míry a zanechával stopy na starých srdcích. "Kdo vede to oddělení?"

"Doktorka Boaz je hlavou Xenu."

Boaz, Duncanova přítelkyně, expertka na mri. Koch se kousl do rtů. "Nepoženu ji teď nahoru. Je důležitá tam dole."

Degas pokrčil rameny. "Doktor Simeon Averson se specializoval na jejich jazyk pod Aldinovým vedením, zavedl klasifikační systém pro knihovnu na Kesrithu. Měl by být v této oblasti stejnou autoritou jako Aldin a Boaz."

Znalosti Degase a jeho orientace v nepřehledné složitosti oddělení na Flower Kocha nepřekvapily. Del Degas byl sběratel podrobností.

Zařazen na léta cesty do uzavřeného systému lodí, nepochybně obrátil svůj talent směrem ke katalogizování každého, kdo byl na jejich palubách. Koch si mlhavě vybavil sporého, malého muže. Snažil se hovořit s personálem Flower, jak nejméně to bylo možné, protože neměl rád pod nohama operující civily, pletoucí se do vojenských záznamů a databází. Civilní guvernér Kesrithu mu přidal Flower jako přivažek a Mel Aldin byl kdysi užitečný, v počátcích této mise, když překládal hlášení posádek a studie, řešil otázky protokolu mezi regulskou starší a lidmi, nenavvyklými na reguly. Ale léta cesty uplynula, záležitosti se řešily rutinně a Aldin poklesl co do významu a zřetelnosti. Flower si udržovala své soukromí.

"Přejete si dopravit ho sem?" zeptal se Degas.

"Proved'te to." Koch se netrpělivě opřel vzad a zhoupl se v křesle. "Galey letěl dolů; Harris. Dva prámy. Pokaždé, když do toho rybníka házíme kámen, riskujeme, že něco vzbouříme. Nemám to rád. Nevíme, jestli jsou ty stroje mimo provoz. Musíme se trochu stáhnout. Nepřeji si, abychom byli nehybným cílem."

"Mohu mít nastavenou výzbroj, když skenujeme, bylo by tu jen malé zpoždění. Můžeme mít dole na planetě víc prámů než dva. Když uděláme ještě jednu vlnku na rybníku, jak říkáte, můžeme z toho mít prospěch. Ta vaše operace s Galeym může být užitečná k získání informací."

Koch pomalu vydechl. Dlouhá cesta, inteligence, jakou má Degas... bezpečnost se v dlouhé samovazbě stala poněkud krvesmílnou. "Všechno," pravil, "každý detail letových plánů musí být odsouhlasen touto kanceláří." ťukl ukazovátkem o stůl, pohlédl na Degase, obrátil se a zakódoval příkaz do konzole.

6. kapitola

PŘÍCHÁZELI další, vzhůru po schodech, stíny vystupující z bouře. Hlil se postavil, aby je uvítal. "Je to bezpečné," oznámil kel Dias, která jim velela, a pohlédl za ni na ty, co ji následovali, sen'ein. Zklidnil svou tvář, předstíral jistotu, kterou necítil, a střetl se s očima zlatorouchých, zahalených před větrem a prachem.

"Nejdříve jsem zachránil Pana, takové byly mé instrukce."

Sklonili hlavy v souhlasu, to ho potěšilo. Převzali břímě starosti o Svátost, jeden z nich přes ni rozestřel své roucho, aby ji zakryl, protože závoje Kelu vlály a třepaly se ve větru.

Opustil je a vstoupil s ostatními dovnitř, kde Taz rozdělával oheň. Rozsvěcovaly se další a další svazky vláken.

"Pospěšte si," naléhal na ně, "ale chod'te opatrně, už se to tu jednou zhroutilo."

Rozprchl se, ne během, ale rychle. Sledoval jejich pohyb s několika vůdci: jedna skupina do Kelu, jedna do Kathu, další do Senu, jiná do zásobáren a dvě do she'paniny věže. Vbrzku se celá budova ozývala tichým šelestem lehkých rychlých kroků, příchody a odchody těch, kteří přišli drancovat tento Dům, který byl jejich vlastním.

"Jdi," zabručel nesoustředěně, když zjistil, že Taz je stále u něj. "Jestli tu jsou po ruce nějaké vhodné lampy, rozsviť ve střední chodbě. Trosky jsou už tak dost nestabilní, i když tam zatím nikdo neupadl."

"Ano, pane," odpověděl mladíček a pospíšil za svým úkolem.

Někteří začínali scházet dolů, klopýtající se svými břemeny v temnotě, museli si vybrat mezi loučí a dvěma volnými rukama k nesení nákladů. Hlil se postavil tak, aby je mohl navést k místu, odkud mohli vidět dveřní otvor. Nosiči souvisle proudili tam a zpět. V jejich plundrování nebyl podle něj žádný systém, zdržel se ale toho, aby si na to stěžoval. Ve spěchu a v obavách ze zřícení brali to, co našli, a nabírali si tolik, kolik mohli.

Taz opatřil světla, dvě lampy, v místech zřícené svatyně, a k Hlilově nesmírné úlevě se začaly objevovat i podstatné věci, těžký náklad stanů, nenahraditelné kovové tyče, pečlivě obalené propletenými a stočenými vlákny, nádoby, zásoby potravy a oleje, saně z kovu z jiné planety a konečně stovky stočených rohoží, osobní majetek kmene. Dva sen'ein vešli dovnitř, vzali si jednu lampu ze sálu a zmizeli z dohledu ve vchodu do sálu Senu.

Nepotěšilo ho to. Ušel několik kroků tím směrem, souže se odpovědností, kterou za ně nesl, a nedostatkem autority, který měl, pokud šlo o záležitosti Senu. Rozhněvaně za nimi: hleděl, pak se obrátil ke dveřím, k nimž směřoval slábnoucí proud kel'ein. Od vchodu do Edunu se ozývaly hlasy, že už pobrali všechno.

Hlil vyšel ven na schody do pískem prosyceného větru, kde dva sen'ein, kteří zůstali u Pana, bojovali s nakládáním Svátosti na saně, obkládali ji svinutými rohožemi ze všech stran. Menn, Dias a Ras dohlíželi, řídili rozdělování zásob do nositelných dávek. Nehodlali tu nechat nic, co by mohlo být něco platné.

Stál neúčinně a užíval se svými problémy, postavení mu bránilo přiložit ruku k dílu. Možná, pomyslel si, se všichni dokázali vrátit, aby ulevili kmeni v té bouři, ale možná neměl nikdy rozdělit své síly a měl spoléhat na to, že she'pan a kel Seras udělají vše nezbytné. Náklad nijak neulehčoval ženoucí se víchr a cesta zpátky byla dlouhá.

Ale zdálo se, že bouře poněkud polevuje. Možná přehnaný optimismus, vítr na čas zeslábl a pak se vracel s dvojnásobnou silou. Rozeznal vrcholek nejbližší polozřícené budovy, mnoha budov, což, když sem před nedávným přišli, nebylo možné.

A mrtví se objevovali ve velkém počtu, táhli se v řadě od paty schodů až ke vzdálené straně náměstí. Na ty také musel dohlédnout.

"Mohli bychom je pohřbit, pane," ozval se mladý hlas. Pohlédl nalevo, na Taze. Chlapec při útěku ztratil celé své příbuzenstvo. Celé.

"Ne. Máme sotva sílu na to, co musíme udělat."

"Ano," odvětil Taz. Neměl jizvy, ještě nebyl poznačen, ale už byl velice chápavý a Hlil mu za to byl vděčný.

"Odpusť, kel Tazi."

"Pane," zamumlal Taz tiše a odvrátil se, aby upravit něco důležitého na svém balíku. Podobně bylo i ostatním. Zrození v Kelu, ztratili mnohé, věděli přesně o svém příbuzenstvu. Pohlédl na Ras, která se lopotila s ostatními, a zadoufal, když u ní viděl tolik energie, že by v práci mohli najít lék.

Nemohl tu být nijak užitečný, vešel proto neklidně dovnitř a spatřil poslední kel'ein vracející se ze zásobáren. "Ještě neodnášejte lampy," nakazoval jim. "Rosi, počkej tady, máme ještě dva tam nahoře, ve věži Senu."

"Tak," ozval se jeden z nich. Hlil vyšel ven s dalšími, spočítal je stejně jako ty venku, aby se ujistil, že má o všech přehled. Byli tu všichni. Stál v chladu se založenými rukama a sledoval, jak jsou připravené balíky snášeny dolů po schodech a skládány na hromadu kousek od řady mrtvých.

"Ras," ozvalo se zezdola. Ten kel'en hleděl na zem na žalostnou změť černí a znovu zdvihl tvář. "Kel Ras-"

Ó, bohové, pomyslel si a proklínal toho muže.

Ras opustila ostatní a šla po schodech, beze spěchu a bez projevu hrůzy. Hlil ji sledoval a po chvíli se vydal za ní.

Byla to Nelan s'Elil, kdo tam ležela, o tom nebylo pochyb. Ras si klekla k tělu své pravé matky a vzala si z jejího zaprášeného černého roucha překrásný meč, který kdysi patřil jejímu otci Kovovi. J'tai se Ras nedotkla, významování, která její pravá matka získala za svého života; to bylo přípustné pouze v případě porážky a tu Nelan nikdy neokusila.

"Ras," ozval se Hlil. Seděla klidně, meč v klíně, a vítr zanášel písek do záhybů jejího roucha. Nikdo se nepohnul, ani ona, ani kel Tos'an, který ji přivolal. "Ras," řekl znovu.

Narovnala se, zvedla, otočila k němu svou nezahalenou tvář, meč přitisknutý k hrudi. V její tváři nebyl žádný výraz, příteli přece mohla i jako kel'a'en dát něco najevo. Stravovala ho touha odvést ji odtud.

"Jdi zpět," uzavřel. "Nemůžeme obsloužit jednu z odešlých a ostatní nechat být. Povinnost, Ras."

Vzala do ruky závěsy meče, pečlivě odepjala svůj vlastní a uložila to, co bylo její, na Nelanino tělo.

A pak se beze slova obrátila, aby dál dohlížela na ostatní.

Vyšel také po schodech nahoru bez ohlížení a s obnaženou tváří se zamračil na kel'ein, kteří přerušili práci. Spěšně se k ní vrátili. Dospěl na vrchol, pootočil se a pohlédl dolů.

V tom okamžiku všichni znehybněli. Rozlehl se rachot, až se zastavovalo srdce.

"Utíkejte!" zařval. Rozběhli se a závodili s mračnem, které se vyvalilo ze dveří. Ale k úplnému zhroucení nedošlo.

Dva mladí sen'ein vyrazili vzhůru po schodech. "Ne!" zakázal jim to a šel tam sám, zastavil se ve dveřích zahlcen dusivým prachem. "Všichni," zakřičel, "zůstanete venku."

Ohrnul si zaidhe přes tvář jako závoj a vstoupil do bílého mračna, které vítr rozháněl stejně rychle, jako se řinulo ven.

Kdesi uvnitř zářilo neporušené chladné světlo, pomáhající ve vířícím prachu, nebylo to žádné z jejích světél, ale napájená lampa.

Celý střed se sesunul. Pohlédl ke stropu a brodil se obezřetně sutinami, nedotýkal se přitom ničeho, čemu se mohl vyhnout, a mžurka na jeho očích se pravidelně zatahovala, aby očistila prach a zatlačila mimovolně slzy do vnějších koutků očí.

Po jednom z těch mrknutí zahlédl to, čeho se obával, zaprášený balík mezi sutinami. "Rosi," zavolal, ale nedostal žádnou odpověď; necítil puls při doteku, ale zato vlhkost na prstech. S bolestí v srdci pohlédl na zhroucený strop, kam elektrické světlo vrhalo oslepující opar, a uviděl po levici vstup do neosvětleného sálu Senu.

"Sene Kadasi," vykřikl a v odpověď obdržel pouze ozvěnu svého hlasu a zvuk padající omítky.

Odvrátil se od kel'enova těla a s dusivým kašláním vstoupil do chodby. Všude ve spirálové chodbě byly patrné trhliny. Kousky zdi se drolily pod jeho dotekem. Našlapoval opatrně, když vstupoval do samotného sálu Senu. Okna v něm povolila a vpouštěla dovnitř velkou trhlinou světlo, v němž vítr vykresloval prашné vzory.

A za ním... skrz další dveře zářila světa.

"Sene Kadasi," zavolal znovu. "Sene Otho?"

Žádná odpověď. Odvážil se vkročit do místnosti plné strojů... věděl, co má před sebou: to, co bylo samotným Městem, mysl, která učila she'pane a sen'ein od časů, které už byly dávno zapomenuty. Také toto byla Svátost. Tajemství, nevhodné pro kel'enův zrak. Kráčel dál a zastavil se teprve, když si uvědomil, že všude okolo se rozevírají trhliny a že trosky, které se sesypaly dolů přímo skrz jádro věže, s sebou vzaly zdivo i stroje, všechno.

"Sen'ein," zavolal.

Zapulsovalo světlo, bílé světlo, které k němu vyslal stroj. Vzhlédl do něj a zamrkal v jeho oslepující záři.

"Kdo?" zahřměl hlas.

"Hlil s'Sochil," odpověděl a zachvěl se.

"Od koho máte pověření?"

"Od she'pan Melein s'Intel."

Vzplála světa červené a jantarové body viditelné skrz bílou zář.

"Kde je she'pan?" zeptal se stroj.

Ucouvl ve strachu; světlo pohaslo. Z celého srdce toužil odtud utéci, ale dva z jeho skupiny se tu ztratili. Držel se dál od stěn a procházel mezi světly nesmírnými rozlohami strojoven. Rozsvěcovalo se stále více světél, místa, která byla temná, ožívala, jako by se někdo snažil obnovit příkon.

"Sen'ein," zvolal chraplavě.

Náhle mu pod nohama povolila podlaha, nepatrný pohyb, který mu pronikl až do srdce. Ucouvl.

A při pohledu na zříceně sutiny před sebou uviděl to, co ukončilo naději sen'ein, zlaté roucho mezi bloky sutin většími než člověk. Nemohl se k nim dostat. neměl k tomu prostředky - ani důvody.

"Bohové," zamumlal s bolestí v srdci a po zvážení zneuctění tohoto místa se zachvěl a odvrátil.

"Jsem na příjmu," zahřímal An-ehon. Bílé oko stroje se rozzářilo. "Kdo?"

Utekl, kráčel lehce a tak rychle, jak se dalo - dospěl ke dveřím sálu a spěchal bez dechu spirální chodbou dolů.

V ohybu se setkal se stínem: jednooký Desai, který nedodržel příkazy. Sevřel kel'enovu paži, vděčný za něčí živou přítomnost.

"Pospěš," naléhal, obraceje Desai nazpět. Sestupovali společně, prošli kolem trosek na dně věže a ven, ven mezi znepokojené shromáždění za dveřmi. Hlil nabíral dech, kašlal a otíral si tvář rukávem pokrytým bílým prachem.

"Pryč," nařídil. "Vezměte všechno pryč od Edunu. Nemůžeme tu už nic udělat. Nově zemřelí nemají větší nároky než ti ostatní."

Podrobili se se zarmouceným mručením. Opominul zavedené způsoby a sám se chopil břemene, vzal jedno z vrcholku schodů za kela Rose, zatímco zbývající sen'ein se chystali sami táhnout saně s Pana.

"Pojďme," zavelel s ohledem na zachování formy, a zahájil tak zpáteční cestu. Ras ho minula ponořena do vlastních úvah, její břemeno bylo pro ni příliš těžké, ale tak to bylo i s většinou ostatních. Hleděl na ni s osobním pocitem neštěstí, který u něj už v jiných věcech otupěl, s úzkostí o všechny, kteří mu byli svěření. Nic, čeho se dotkl, se nedařilo. Ztratili životy, ztratili sen'ein -a nebyli ani schopni pohřbít ony ztracené.

Pod jeho vedením.

Ohlédl se, poslední z těch, kteří opouštěli město, mrkaje ve větru - a odvrátil se od trosek, které nebyly oním městem, které si toužil pamatovat.

Tri ztracené životy; a kmen - nebylo jisté, zda vůbec přežil někdo, kdo by potřeboval věci, které nashromáždili. To on rozhodl vejít tam a rozhodl i teď, aby vzali vše, co bylo jejich, i když bývali mohli nést jen polovinu té váhy a opustit majetek mrtvých.

Ctil zákon, že plýtvání znamená smrt: to, co někdo nechá pouští, už nikdy nedostane zpět, až do konce světa.

Udělal to, co měl udělat, což znamenalo nevzdat se ničeho.

~

Začal znovu krváčet. Rána se zavírala a otevírala téměř pravidelně, kdykoli ho sklon krajiny nutil k námaze. Duncan přitiskl paži k tělu a snažil se jí během pochodu pohybovat co nejméně. Přepadal ho kašel a to bylo horší, mnohem horší, když se to tak vezme. Zoufale se snažil uklidnit svůj dech, cítil v ústech pachut' mēdi a nebe náhle nabíralo v jeho očích temných rysů. Byl sledován, vědělo tom, ale mírně zvlněná věčná planina skrývala jeho i je. Nevšímal si žádných znamení v terénu, pouze posledního záblesku slunce, bledého plamene na závadě, zabarveném řídnoucím prachem. Dus po jeho boku vyzařoval náhodné vlny impulsů spěchu a hněvu, zmatený a uštvaný stejně jako on. Náhodný drobný život čelil písek před nimi, jako by jim uhlazoval stezku, nereálná iluze oživlého písku.

Až jednou. Vstoupil do povolujícího písku a jeho nohu ovinula lana. Chopil se krátkého meče a sekal do těch pramenů... písečná hvězda, malická, jiná by mohla chapadly dosáhnout až k jeho obličej, tak velké bývaly. Tahle se stáhla, zraněná, a dus ji sežral, zatímco on zavrával a pár kroků skoro běžel v chorobné panice. Ať už se dostala nad botu či ne, jeho tělo bylo příliš znečitlivělé, aby něco cítilo. Kráčel potom se zbrani v ruce; nalézal potěšení v jilci, když se blížila tma. Měl by zvednout průhled, uvažoval, dříve než narazí na něco horšího, ale písek stále vířil, a když to na chvíli zkusil, rozbolely ho oči tak, že byl vlastně stejně slepý bez průhledu jako s ním. Spustil ho zase, aby si ušetřil nepřijemnosti, a spoléhal na zvíře a na meč.

Poslední kousek slunce se spustil za obzor a nastala skutečná noc; jestli ale hvězdy svítí či ne a jestli se tedy prach pročistil, to nemohl říci.

Odpočinul si na počátku noci, musel. Když se uvolnilo sevření jeho hrudi a hlava mu pulsovala méně intenzivně, začal se s hloupou tvrdohlavostí zvedat: jestliže chce dojít živý, nemá na vybranou.

A náhle mu dus poslal silné, jasné varování, obavu jako ledový vítr v jejich zádech. Pojď, vyslal a vyrazil nejvyšším tempem, kterého mohl dosáhnout.

Šílenství, chtít závodit s mří. Už prohrál. Daleko rozumnější by bylo obrátit se a bojovat, dali by mu aspoň možnost bojovat vždy jen proti jednomu.

Ale i to by bylo k ničemu, byl by ztracen už při prvním utkání. Těžce lapa po dechu a snažil se udržet stálé tempo.

Náhle ho dus opustil a odskočil doleva. Zmocnila se ho panika, obrátil se k němu a zůstal stát u zvířete, nad kterým ztratil kontrolu. Hnalo se do útoku, přímo cítil divokou vlnu ve svém mozku - a náhle - obrysy.

Přicházelo to ze všech stran, dusí smysly, všude kolem.

Ostatní.

Blížili se. Jeho kůže se stahovala jejich zuřivostí, připravili past, ti dusei. Divokost se usazovala v jeho kostech, cizí hněv - nebezpečí, nebezpečí, nebezpečí -

Dus vyrazil z temnoty před ním, vyšší než on, uskočil před ním, otočil se a zjistil, že od něj na délku meče stojí kel'en. Sekl mečem nahoru a dolů, ocel odvrátila ostří, jak k němu kel'en přiskočil, stín a tvrdé svaly, dusem přenášená lázeň důvěrnosti, která ho zchladila. Tvrdá ruka sevřela jeho paži a odstrčila ho zpět.

Niun.

Nabíral dech a bojoval o klid, otočil se vlevo v náhlém vědomí dalších okolo nich, dusí smysl. je varoval.

"Kdo to je?" zeptal se ho Niun, krátký meč stále v ruce.

"Co jsi to natropil?"

"Jiný kmen." Lapal po vzduchu a posunul sevření na jílci, když se pokoušel rozeznat postavy v temnotě kolem nich.

Dusei stáli za nimi, více než jejich dva. Nabral dech a zdvihl svůj průhled, neboť zachytil neurčitý pohyb v temnotě před nimi.

"Kdo jste?" zvolal Niun.

"Hao'nath," ozvala se odpověď, chraptavý mužský hlas. "A kdo jste vy?"

"Kel'anth ja'anom. Jděte z mé cesty, hao'nath! Nemáte zde žádné právo."

Nastalo dlouhé ticho.

A pak nebylo nic, ani stín, ani odpověď. Dusí smysly zhasnuty jako plamen lampy a Duncan se křečovitě roztrásl a lapa po vzduchu, který náhle zdánlivě zhoustl.

Ocel vjela do pochvy. Niun si uvolnil svůj závoj a ukázal mu svou tvář, Duncan zasunul meč do pochvy a udělal totéž.

Niun mu nabídl rozevřené paže.

Duncan ho neobratně objal, vědom si své prochladlosti a horečnaté teploty mří, vlastní špinavosti a choulostivé čistotnosti mří.

"Pojď," řekl Niun, vzal ho za rameno a postrčil ho kupředu, stíny dusei kolem jim ustoupily z cesty a rozptýlily se, krom jeho vlastního zvířete a velikého duse patřícího Niunovi. Bojoval o to, aby držel Niunovo tempo, neplýtl argumenty ani dechem. Za jejich zády zůstaly nepřijemnosti, pouze odložené hlášení. Niunovy dlouhé kroky je nesly jižněji, do drsnější krajiny - přecházely občas do běhu, kterému prozatím dokázal stačit. Skončilo to jeho kašlem, už mohl jen jít. Niun ho nutil jít dál, dolů po mírném svahu; zlý sen bolesti a dusího smyslu, dokud se pod ním v písku nepodlomila kolena a nepřistál dole dříve, než si mohl poranit kloub a zchromit se.

Niun dosedl na paty vedle něj a položil mu ruku na rameno. Jejich dusei kolem nich tvořili zeď. "Sov-kela?" zeptal se ho Niun: bratře z Kelu? Nabral dech a sevřel na oplátku Niunovu paži.

"Dostal jsem sek ním, Niune. Byl jsem nahoře, v lodích."

Niun chvíli mlčel, rozrušení prorazilo dusím smyslem. "Věřím," ozval se pak, "že jsi tam byl, protože útoky ustaly, ale - nevěřím, že jsi jim unikl. Že tě nechali odejít. Že tě, nechali znovu odejít."

"Regulové přijeli," řekl Duncan a ucítil rok zpětnou vazbou. Přes Niunovy oči přelétla mžurka. Člověk se málem hlasitě rozkřičel, tak intenzivní to byl pocit.

"Regulové - a lidi ne?"

"Obojí."

"Spojenci," konstatoval Niun. Hněv sílil. Zoufalství.

"Už žádná další palba. To střelili regulové, lidé to už pochopili... Niune, naslouchali mi. She'pan poslali zprávu. Může se s nimi spojit Promluvit s nimi."

Mžurka znovu kmitla. Duncan se z toho pocitu roztrásl.

"Dostal jsi mzdu?" zeptal se Niun. Byla to rozumná otázka bez hořkosti. Kel byli žoldnéři.

"Nedostal jsem žádnou mzdu."

Dusei také zachytili ten pocit a spojili je. Niun se natáhl a zachytil nesprávnou paži, pustil ji a ucouvl... stíral si z konečků prstů krev.

"Myslel jsem," vysvětloval Duncan, "že se s někým budu moci dohodnout. Kel'anth hao'nath mne dostihl. Poznal, že něco není v pořádku. Poznal to a on nebo dus se pohnuli dřív, než jsem mohl něco udělat."

"Mrtvý?"

"Zanechal jsem ho u trsu trubek; dusí jeď, možná zlomené kosti, možná ne - odtáhl jsem ho z písku, nic víc než to."

"Bohové," vyrazil Niun. Vyskočil, převzal jeho vak, zavěsil si řemen přes rameno a vybídl Duncana k cestě. Duncan mrkal zamženými očima úlevou, že se zbavil té tíhy, a pokoušel se vyrovnat jeho tempo, vrávoraje v sypkém písku.

Niun zaváhal a pak ho podepřel horečnatě teplou paží.

"Co budou dělat?"

"Vyzvu je," ozval se Niun. "Ale to se jim bude hodit. Je to náš kmen, který je teď v nebezpečí."

"Melein -"

"Nevím," postrkoval ho Niun, přes všechnu Duncanovu snahu držet s ním krok. "Bohové vědí, kdo je se she'pan v tuto chvíli. Já jsem tady. Hlíl ve městě... Hao'nath šli asi zpátky ke své vlastní she'pan, nechtěli patrně vyzvat kel'antha kmene bez jejího souhlasu, když je dostupný... Ale to je nezadrží na dlouho. Jestli -" Nadechl se. "Jestli nás tu dostihnou, mohu je vyzvat, ano, ale jednoho po druhém. Setkání she'panei... je odlišné. She'pan je naše ochránkyně, my jsme její."

Odmlčel se, těžce oddechuje pod tíhou lidského břemene. Duncan měl dost práce se sebou, nacpal si rukou závoj do úst, aby ohřál vzduch, a tápal slepě podle dusího smyslu. Nakonec ho Niun musel táhnout.

~

Konečně našli místo k odpočinku, tvrdou půdu, hřeben, který se táhl ve stínu kamenů podél písčin. Duncan se svinul v bolestné klubko a úzkostlivě šátral po polní láhvi, aby si uvolnil sevřené hrdlo... nabídl Niunovi, který se napil a vrátil mu ji. Dusei se tlačili tak blízko k nim, jak jen to bylo možné, jako by sami hledali bezpečí. Přinejmenším na čas tu nebylo vědomí pronásledovatelů. Duncan se opřelo svého duse, jeho boky se zvedaly prudčeji než boky zvířete, otíral si nos pod závojem a nepřál si nic víc, než klidně ležet a dýchat, ale Niun ho vyrušil, aby se podíval na jeho ránu; pak navlhčil pás, který odtrhl ze svého závoje, slinami svého duse a obvázal mu ruku. Duncan se neptal, alespoň se cítil lépe.

"Ty tsi'mri v lodích," ozval se Niun, "ty je znáš?"

"Znám."

"Mluvil jsi s nimi - velice dlouho."

"Ne. Den a noc."

"Pak jsi tedy šel pomalu."

"Daleko od své cesty. Abych nebyl sledován, a šel jsem pomalu, máš pravdu."

"Ano." Niun chvíli klidně seděl, až konečně šťouchl do vaku, který nesl. Byla v tom otázka.

"Jídlo." Duncan sáhl po vaku, aby mu ho ukázal. Niun ho chytil za zápěstí a zase pustil.

"Tvoje slovo stačí."

Duncan přesto vak otevřel a vyndal otevřený balíček sušeného masa. Vložil si kousek do úst a nabídl balíček Niunovi.

"Tsi 'mri, jak říkáš. Ale když nabízejí - беру. Jídlo. Vodu. Nic víc."

Niun to přijal; nacpal si velký kus po úst a balíček uložil do svého vaku. Podle této maličkosti Duncan poznal to, co v hloubce cítil: že i sám Niun je téměř vyčerpán a rychle se unaví... možná, že je hladový. To v něm vyvolalo paniku.

Myslel si, že kmen není tak daleko. Jestliže to, před čím stojí, téměř nezvládl Niun, jak se povede jemu -

Žvýkal a proháněl hrdlem kousky příliš tuhé pro spolknutí. "Poslyš. Chci ti říct, co se stalo. Bude nejlepší, když to budeme vědět oba. Majáky, které jsem zapojil, když jsme přistáli. ..aby vysílaly, že není důvod k útoku - regulové přiletěli první, zničili je i naši loď a lidé nikdy neslyšeli naši zprávu. Regulové rozhodli, že ji nesmějí slyšet."

Niunovy oči se upíraly do jeho, dychtivě.

"Regulové zaútočili," pokračoval Duncan, "obrana měst vypálila zpět; do toho přilétli lidé a byli chyceni, uvěřili regulům, ale teď vědí... že byli zneužiti regulu a to se jim nelíbí. Starší regulů se mě snažila umlčet, ale já ji zabil. Její mláďata jsou dezorganizována a lidé tam nahoře teď velí. Pochopili, jak byli oklamáni."

Kmitla mžurka.

"Řekl jsem jim, Niune, řekl jsem jim jasně, že nadále nepodléhám jejich rozkazům, že jsem kel'en. Vyslali mne se zprávou pro she'pan: přijďte a budeme jednat. Chtějí ujištění, že nedojde k útokům na planety lidí."

"Žádají ji."

"Nebo někoho, kdo by byl jejím hlasem. Jsou to rozumné bytosti, Niune."

Niun to mlčky zvažoval. Možná bylo - snad - v jeho výrazu přání, které by nikdy neprojevil před člověkem.

"Místo, kde přistáli," naléhal Duncan. "Budou tam čekat na odpověď. Konec tohohle všeho, východisko."

"Hao'nath," promluvil dutě Niun. "Bohové, hao'nath."

"Nemyslím," řekl Duncan, "že by lidé opustili tu loď. Přinejmenším - ne lehkomyšlně."

"Sov-kela - přiletí a odletí lodí, palba nad Ah-ehonem - jsou kmény hluché a slepé, aby to všechno mohly ignorovat? Shromažďují se, to je to, co se děje. A každý kmen na planetě, který viděl napadení měst a přelety na nebi - se bude starat o svou obranu. An-ehon je v troskách, jiná města ale nemusí být zničena. A teď hao'nath vědí, že se to soustřeďuje na této planině a že jméno toho je ja'anom."

Ozbrojená obrana měst. Duncan se kousl do rtu, zvažoval, co vše při svém omámeném letu nevzal v úvahu... některé z měst v rukou pouštní she'pan může zaútočit na válečné lodi.

Že přes počítače měst mohou zprávy putovat z místa na místo rychlostí počítačového přenosu a ne migrace kmenů. Zahodil vše, vše, čeho se mohla bezpečnost chytit, naházal výstroj do rokliny a nechal si jen potravu a vodu, pouze věci, u nichž si byl jist, že jsou bezpečné a dost lehké na to, aby je mohl nést. Spojil si dlaně před ústy, způsob, kterým zahřívá vzduch, a hleděl smutně do temnot před sebou.

"Na co myslíš?" zeptal se Niun.

"Měli bychom jít zpátky k té lodi - ty a já. A získat stroje na svou stranu. A přitom vím, že nemůžeme."

"Nemůžeme," souhlasil Niun.

Duncan to zvážil, natáhl končetiny a opřel se o duse, aby se vydrápal na nohy. Niun sebral náklad, také vstal a nabídl

mu ruku jako oporu. Duncan ji ignoroval. "Nemůžu jít rychle," konstatoval, "ale jít dlouho - to snad zvládnu. Jestli chceš vyrazit napřed a nechat mne, udělej to. Budu se držet, dokud budu moci."

Niun neodpověděl; byla to jedna z možností a on to věděl. Zdvojl si závoj přes dolní polovinu tváře a průhled nechal zvednutý. Vítr poněkud zeslábl, bylo vidět hvězdy, první nebe, které viděl po tolika dlouhých dnech.

A když ušli kus cesty, zeptal se Duncan: "Jak je to daleko?"

"Kdybych věděl," odvětil Niun. Uplynula další chvíle. Dostali se na otevřené prostranství, náhodný hrabač se vlnil v písku mimo dosah dusei. "Promítni dusei she'pan. Bouře, sov-kela... jsem znepokojený. Vím, že určitě nezůstali tam, kde jsem je nechal, nevydrželi by tam."

"Stany -"

"Neměli je."

Duncan zasykl; myslil na starce a na děti a zabolelo ho srdce. Promítl dusei obraz. Melein, celou svou silou. Nepřijal zpět nic, co by identifikovali před sebou, pouze pocit čehosi ohavného za jejich zády.

"Cítím tebe," řekl Niun, "a nepříjemnosti. Myslel jsem, že se vrátím v bouři, ale teď už nemůžeme přijít včas, abychom čemukoli mohli prospět... a tohle... dus mne nenechal odpočinout. Dobře, že to udělal. A ještě ti divocí. Nikdy jsem je ještě takhle necítil, sov-kela."

"Jsou tady venku," ozval se Duncan. "Klidní. Setkali se se mnou cestou." Šílená vzpomínka se vrátila, pokus dostat je, ukázat jim život a volbu. Přežití nebo osamělost. Otrásl se a zavrával, zachytil něco od svého duse, zuřivost, která zastírala smysly. Zmocnila se obou zvířat. Odkudsi z planiny se ozvalo sténání nesené větrem, dus.

Melein, naléhal Duncan.

Jejich zvířata se držela směru, kterým šli; mohla to být odpověď a mohlo to být i nedorozumění. Nezbyvalo jim nic jiného, než jít s nimi dál.

7. kapitola

LUIZ se objevil ve dveřích do laboratoří Flower a opřel se o ně, jeho zjizvená tvář vypadala znepokojeně. "Blíží se prámy," pokýval hlavou. "Dva, přilétají v párech."

"Zpráva je již skoro hotová." Boaz si zapsala několik rychlých poznámek a seřadila, sepnula a uložila materiály do pouzdra a zaklapla kódovací zámek. Bezpečnostní procedura, která jí byla cizí. Celou tu záležitost považovala za nechtutnou. Během svých více než padesáti let měla dost času, aby získala hlubokou nechuť k vojákům. Většinu jejího života se válčilo, dlouhá třiačtyřicetiletá válka s mri. Její vědecké výzkumy byly přizpůsobeny válce a probíhaly ve vzdálených základnách, na Flower byly přímo kontrolované. Měla zásluhu na rozluštění záznamů mri, které je sem přivedly a které vedly ke zkáze měst mri a smrti dětí, a toho velice litovala. Pacifistka s motykou, kartáčem a fotoaparátem nadělala více škody mri než celá palebná síla Saber a všechny lodi, které lidé kdy vypustili, věděla to a neměla na výběr - ani teď ne, kdy byla nucena se omezit na psaní zpráv pro bezpečnost, na vyhledávání dalších druhů kvůli vojenským účelům.

Kdysi měla iluze o významu svobody vědecké práce, výměně vědění za vědění, o pozici, v níž by ona, vládnoucí vědou, mohla mávat s tvůrci politiky. Byly doby, kdy věřila, že dokáže říci ne.

Odevzdala pouzdro do Luizových rukou, pohlédla za něj a na ostatní muže, kteří vešli do laboratoří. Averson, Sim Averson, plešatý chlapík, co chodil, jako by si myslil, že se může zlomit. Podala mu ruku. Averson pracoval na Flower už tři roky před misí na Kesrith, což z něj činilo jednoho ze seniorů současného osazenstva; mrzutý, podrážděný chlapík, který bral svou práci v oddělení kultur a ve své knihovně vážněji než dýchání a který žil jen pro rozšiřování dat a systémů - kvůli své osobní pověsti v knihovnách tam doma. Averson přirozeně rozšířil svou specializaci o reguly, stejně pomalý a metodický jako oni, potěšený horami statistik, které měli regulové sklony hromadit. Převzal Aldinovu kancelář s mrzutým projevem uspokojení, jako by Aldinova smrt byla osobním projevem přízně osudu právě jemu... přivlastnil si Aldinovy poznámky a materiály a ponořil se do katalogizování. Aversonovi zřejmě zatím nedošlo, že vojáci mohou mít zájmy širší než specifické otázky a že to, co dělá, by mohlo mít morální důsledky... anebo, jestli mu to došlo, dělal to s odstupem od svých živějších zájmů. Teď vypadal pouze otráveně, vytržen ze svých zvyků, ze svého sídla i od své práce.

"Buď opatrný," varovala ho Boaz, "Sime, je tu cosi neblahého."

Temné oči na ni poněkud odtahitě zaměřily. Averson si navylk hledět dolů. Pokrčil ohnutými rameny. "Co můžeme dělat. Když nás požádají, jdeme, ať už to vypadá jakkoli nepříjemně. Moje pásky, mé programy, všechno je v nepořádku. Říkal jsem jim to. Přirozeně, že je to neblahé. Budu pak týden dávat věci do pořádku. Copak si to nechají vysvětlit? Ne, ne. Bezpečnost nemá pochopení."

"Sime, měla jsem na mysli, že se děje cosi neblahého s reguly."

Aversonovo čelo se složilo do rozmanitých vrásek, vzdálené poznání faktu právě tak podstatného jako cizího jeho výzkumu; byl pomalý chováním, ale ne pomalý duchem.

"Dotazoval jsem se na přílety," ozval se Luiz. Založil si paže a opřel se pevněji o rám dveří... trápí ho kolena, stárne, náš Luiz, stejně křehký jako Averson. Všichni tu stárneme, pomyslela si Boaz zoufale. Nikdo z nás se nedožije toho, až se dostaneme zpět mezi lidstvo, alespoň ne se všemi funkcemi nedotčenými. Mně bude šedesát, Luizovi sedmdesát pět, jestli vydrží i ty další skoky, Kochovi aspoň sedmdesát a někteří z nás už jsou mrtvi jako Aldin. "Koch mne rychle umlčel. Teď tě chce mít tam nahoře. A soubory o regulech. Boaz má pravdu. Něco se tam nahoře děje a týká se to našich spojenců."

Averson pomalu zamžoural. "Metamorfóza. Počítali jsme... že trvá dlouho."

"Stresové podmínky," hádal Luiz.

"Možná." Averson si okusoval nehet na ruce a mračil se; nedíval se na nic konkrétního, pokud sledoval určitou myšlenku.

"Sime," ozvala se Boaz. "Sime, dávej si pozor na bezpečnost."

Averson na ni zamžoural, vytržen ze svých úvah.

"Nevěř jim," dodala Boaz. "Nevěř tomu, co budou dělat s tím, co jsme jim dali. Přemýšlej. Přemýšlej před tím, než jim něco řekneš... jak to mohou nevědomí muži jako oni interpretovat, co s tím mohou udělat. Oni nejsou objektivní. Nemůžeme na to spoléhat. Lidé potřebují statistiky, aby ospravedlnili to, co chtějí dělat. To je jediný důvod, proč jsme kdy byli dotazováni."

"Boz," zaprotestoval Luiz s významným pohledem na interkom. Operační posádku Flower tvořili jen vojáci.

"O co jde? Co mohu ztratit? Povýšení? Budoucí postavení? Nikdo z nás nebude schopen další služby po tomhleto a je naprosto jisté, že jsou limitovaní, pokud jde o náhradu za nás."

"Vliv, Boz."

"Na co jsme schopni mít vliv? Mezi Saber a reguly byla neocenitelná místa zničená na padrt; největší města planety jsou v troskách, inteligentní druh možná redukován pod hranici schopnosti přežít... a my to pozorujeme, děláme poznámky... a naše poznámky napovídají, že se regulové a mri mohou vzájemně vybit. A možná se připojíme. Duncan našel vlastní cestu ven. Když vidím tohle, náhle ho začínám chápat. On aspoň -"

Ve dveřích do chodby se objevil stín. Boaz umlkla. Byl to Galey ze Saber s dalším mužem. Nejasně ji překvapilo, že se Galey odhodlal k cestě dolů, stará známost, ten muž... pihovatý mladík, vyslaný z Kesrithu, plný očekávání - nyní muž kolem třicítky se stále neklidným pohledem. Dostatečně mladý, aby zestárl, než se bude moci vrátit zpět do lidského vesmíru, pomyslela si Boaz, smrtelnost tížila všechny stejně. Ta myšlenka byla její obsesí.

"Doktor Averson?" otázal se Galey, když vstoupil s černochem do hlavní kanceláře. Ukázal Luizovi kazetu, kterou pro něj obdržel, a pouzdro podal svému tmavému společníkovi. "Poručík Harris," představil ho. "Poletí s doktorem Aversonem nahoru. Rozkazy vše vysvětlují. Já se svou posádkou zůstávám tady dole, kazeta to vysvětluje také, myslím, s vaším dovolením, pane, doktore."

Na chvíli se rozhostilo ledové ticho.

"Co se děje nahoře?" zeptala se Boaz.

"Nevím," odpověděl Galey, ale vyhnul se jejich očím. "Pane?" obrátil se k Aversonovi. "Máme sem omezený přístup. Bude lepší, když vyrazíte co nejrychleji, pokud je to možné."

Luiz předal jejich zprávu a na oplátku obdržel kazetu od Harrise.

"Předpokládám," pokračovala Boaz, "že víte, kde se usadil, pane Galey."

Galey na ni upřel šokovaný pohled, který se naučil užít, ale ona se neobměkčila. "Doktore," zabručel, a když obdržel jeho dovolení, odspěchal s Harrisem ven, Aversona s viditelným spěchem hnali mezi sebou jako ovci.

"Moje pásky," říkal Averson. "Moje záznamy -"

Dveře se zavřely.

"K čertu s tím!" vyrazila Boaz a zase si sedla.

"Nedá se nic dělat," poznamenal Luiz.

"Celý jeho život," zamumlala Boaz a potřásla hlavou, a když se na ni Luiz zmateně zadíval, dodala: "Jejich, můj, tvůj. Věnovaný jen téhle věci. Víc než jen ty roky. Můžeme jít domů. Ale kam? Jaká je naděje, že je Stavros stále ještě guvernérem na Kesrithu? Ne, nová politika, nový guvernér celé roky tam všechno běží bez našeho přispění. A co si přineseme nazpět? Co můžeme říci o tom, co jsme tady viděli? Pás mrtvých planet - které vypovídají o čem? Nikdo nedává ty správné otázky, Emile. Ani my, ani regulové... nikdo nedává správné otázky."

Luiz se ovinul svými tenkými pažemi a hleděl do podlahy.

"Nepřiletěli jsme sem klást otázky."

"A teď jsme sem dostali vojáky."

"Jsme tu zranitelní, to je to, co mám na mysli. Boz, ať se chystá cokoli, já budu žádat, aby všichni kromě základní posádky byli dopraveni pramá nahoru. Padesát osm životů je příliš mnoho, abychom je riskovali tady dole."

"Ne!" Vší silou vyskočila na nohy, "Flower zůstane zde! právě zde, musíme jim objasnit, že zůstaneme."

"Máme na Duncana čekat, dokud bude zbývat sebemenší naděje, že nečekáme zbytečně. To je náš cíl, náš jediný cíl. Xen oddělení tomu tak rozumí. Není žádná naděje vykonat víc než to a jistě není důvod dělat zásadová gesta s padesáti osmi životy. Zapomeň na to, Boz."

"A když to nevyjde?" Šla pomalu ke dveřím a cestou se po něm ohlédl. "Ztratíme mri, to dobře víš. Co můžeme vyhrát ve vyčkávací hře s reguly?"

"Použijeme nátlak... nenápadně. To je vše, co můžeme udělat."

"A nepočítali s tím? Tohle je jejich hra. Naše generace jsou jenom zlomkem jejich. Celé naše životy nejsou ničím vůči jejich třem staletím. Jestli máš pravdu, jestli se mezi nimi vyvinul dospělec, mohou nás dokonce v nedaleké perspektivě převýšit počtem. A jestli tam ještě není, bude tam dříve či později, letos, nebo napřesrok. Dříve, nebo později se Saber bude muset vzdát a vytáhnout nás odsud. Jsme smrtelní, Emile. Myslíme v rozměrech týdnů nebo měsíců. Regulové chtějí s mri skoncovat. Dovedeš si představit, že by se tu Saber mohla zdržet více než několik měsíců? A myslíš, že by tu regulové nemohli čekat víc než padesát let ze svých třisetletých životů, aby dosáhli svého? Ale my nemůžeme. Padesát let... a budeme všichni mrtví."

Luiz na ni hleděl, temné oči překryté vrásčitými víčky, rty stisknuté do jemné čárky. "Nepokoušej mě, Boz. Můžeme ztratit příliš mnoho tímhle druhem uvažování. Nechci slyšet, jak s tím ještě začínáš."

"Čtyři sebevraždy a šest na trankvilizérech? Je to Galeyova sorta, která se vydává na tuhle cestu... mladí, kteří měli iluze o životě po skončení této mise. Ty a já, my jsme na to příliš staří. My alespoň máme minulost, po které se můžeme ohlížet. Oni ne. Pouze skoky. A další skoky před sebou na cestě domů. Drogy nemusí stačit, na konci jsme užívali dvojité dávky. A co pak? Řekni mi, čemu se ta cesta bude podobat, až nebudou drogy."

"Něco najdeme."

"Můžeme se jen snažit." Otrásla se, až se rozechvěla. "Tahle planeta, Emile, věk, její věk - jeden nesmírný hrob, vysušené moře, vymrzlá města čekající na východ slunce - veškerý vesmír kolem zbavený života. Drahý Bože, jaké to je být mladý mezi takovými výhledy? Je dost zlé být tu starý."

Luiz k ní přistoupil a objal ji, přitiskl k sobě a ona se poddala, pokud se nepřestala chvět.

"Emile, slíbíš mi něco?" řekla pak. "Promluv s osazenstvem. Nech mne k nim promluvit. Můžeme tady Flower udržet, právě tady, kde stojíme, s úplným osazenstvem. Žádné snižování stavu, nebudeme to přece nikomu usnadňovat, ani regulům, ani lidem."

"Nemůžeme. Nemůžeme dělat gesta, Boz. Nemůžeme. Nevím, co má Koch v plánu, ať už tam nahoře, nebo s námi dole, ale my nemůžeme ochromit svou stranu tím, že bychom se pustili do nezávislých tahů. Musíme chránit naše lidi a musíme být připraveni vzlétnout v okamžiku, kdy přijde příkaz."

Jsme druhá loď s mezihvězdným doletem a nemáme právo riskovat."

"Nemáme žádná práva."

"Nebudu tě poslouchat."

"Neposlouchej." Odvrátila se, hluboce se nadechla a pohlédla znovu nazpět. „A jakou odpověď pro nás má Koch?"

Luiz vytrhl kazetu z kapsy a hleděl na ni, jako by to bylo něco jedovatého. "Vsadil bych se, že vím, co je to za odpověď - že tyhle přelety nejsou naše."

"Přehraj to," naléhala Boaz. Zavřela dveře. "Ať to oba uslyšíme."

Vzhlédl pochybovačně, zamračil se, ale pak obešel její stůl a vložil kazetu do přehrávače.

Obrazovku naplnil zmatek, kódy, autorizace, emblém Saber. Boaz usedla na okraj stolu poblíž Luize, se založenýma rukama a napjatě bijícím srdcem.

"...žádáme spolupráci osazenstva Xenu s vojenskou misí," odvíjela se páska od konce, "při výzkumu na místě, pokud se to ukáže nezbytné. Vaše loď je základnou této operace, žádáme osazenstvo, aby provedlo postupné hlášení před zahájením mise. Hlavou mise je poručík James R. Galey. Všechna rozhodnutí týkající se mise kódované v Dante spočívají na poručíku Galeym, včetně konečného výběru dobrovolníků z osazenstva Flower pro účely mise."

Doporučujeme člena posádky D.Tensia. Naléhavě prosíme o vaši plnou spolupráci v této záležitosti. Mise je pouze průzkumná, cílem je pochopení podstaty civilizace a stanovení charakteru městských institucí. Selhání spolupráce s Flower může ohrozit hledání alternativních řešení."

Odtrhla se od stolu a vyrazila ke dveřím.

"Boz," zavolal Luiz.

Zastavila se. Páska skončila.

"Boz," pronesl Luiz s vráskami uspořádanými do bolestných čar. "Je ti padesát dva, Neexistuje možnost, že bys mohla vydržet venku s těmi mladíky,"

Pohlédla na sebe. Na baculaté tělo odolávající dietám, bolící při prudších ohnutích a funící, když měla nosit vybavení při standardních géčkách. Během svého života k sobě nebyla laskavá, příliš mnoho sezení u stolu, příliš mnoho čtení, příliš mnoho odkládání.

A součet jejího života spočíval v pihovatých rukou vyzáblého mladého vojáka, který nemá ani ponětí, o co jde.

"Jdu," odvětila. "Emile, promluví si s mladým panem Galeyem a on bude naslouchat."

"Ohrožíš operaci kvůli svému sebeuspokojení."

Vrhla na něj zuřivý pohled, nadechla se a vypjala se v celé své nevelké výšce. "Jdu jim dát to nejlepší, co mohou získat, Emile, tak je to, protože vím více než Damon Tensio nebo Sim Averson nebo kdejaká trojice asistentů dohromady."

Řekni, že je to jinak."

Neřekl to. Snad ne, pomyslí si na půl cesty v chodbě a spěchala dál, jak nejrychleji mohla -

Ohlédla se, napůl očekávajíc, že ho uvidí ve dveřích. Stál tam. Pomalu na ni kývl - sám byl příliš starý, jak si uvědomila; znal její mysl, znal až do dna svého srdce. Chtěl by být v sále před ní, kdyby mohl.

Pokývla se sevřeným hrdlem, obrátila se a vydala se stíhat Galeye.

~

Harris nahodil motory, zběžně přehlédl přístroje s myslí upřenou k Saber, k horkému šálku kávy a k příštímu dnu mimo službu, což byla odměna za let na planetu. Až nakonec pohlédl doprava na drobného muže, který nervózně zápolil s

bezpečnostními popruhy.

"Jsou v pořádku," usmál se Harris. Pozemník, tenhle doktor Averson, horlivý pozemník. Humánně se rozhodl provést vzestup tak jemně, jak jen to bylo možné, ten muž už nebyl nejmladší. Averson na něj mžoural rozšířenými očima a na čele mu vyrážel pot. Harris obrátil pozornost zpět k přístrojům, ohlásil můstku Flower svou polohu a začal pomalu stoupat.

Prám reagoval s rozváznou spolehlivostí. Sledoval výškoměr, postupně nabral 6.000 m a naklonil stroj, aby ho dostal na jejich kurs.

"Obrácíme se," ozval se Averson, a když Harris neodpovídal, řekl znovu:

"Obrácíme se." Averson pozdvihl hlas nad hluk motoru. "Nikdy jsme se neobraceli. Co se děje?"

"Letíme okolo, pane," odvětil Harris, nastavil sluchátko k levému uchu, aby si byl jist, že uslyší varování i přes Aversonův hlas. Nastavil sken na audioalarm s širokým rozsahem. "Prámy se ovládají jinak než Flower. Právě směřujeme tam, kam se chceme dostat."

Přecházeli na letovou trasu. Poušť pod nimi pomalu klouzala, nebe nad nimi přecházelo z indiga do růžových odstínů, poušť z bronzu, velká rozsedlina, která kdysi bývala mořem - minuli oblast nedávné bouře a prolétli nad průrvou. Sken pocvakával po celou cestu, přístroje byly modulovány na nákladní let. Nepřelétli při této cestě nad žádným městem a nedělali nic provokativního. Byla to klidná pouť nad jemnými součástmi kutathského povrchu. Konečně se mohl uvolnit, když se Averson zase usadil; ten muž totiž sebral dost zájmu, aby se opřel o levobok a hleděl dolů, ačkoliv s viditelným zaváháním. Ticho. Písek, nebe a ticho. Harris nabral dech a připravil se na dlouhý let vzhůru.

Náhle se v jeho uchu přestal ozývat tón; rychle se podíval na obrazovku se srdcem rozbušeným panikou. Okamžitě zrychlil a jejich poloha vzhledem k impulsům se změnila v sérii pulsací, zatímco Averson uraženě nařikal. Naklonil stroj kvůli tomu, aby se vzájemně vyhnuli, a nařikání přešlo v dušené oddechování.

"Máme někoho za ocasem," vysvětlil. "Zkontrolujte si pásy." To bylo cosi, co odvedlo Aversonovu mysl od jejich situace. Sám počítal a přenášel pohled z obrazovky na přístroje. Dva impulsy stoupající k břichu jeho stroje.

Znovu se otočil. Impulsy byly v palebné pozici při stoupavém letu patrné; mohly pálit, cítil to v břiše. Zvýšil rychlost stoupání a palubní deska na něj zoufale zazářila.

Poprvé se bogeys (neidentifikované stroje na obrazovce - pozn. překl.) od sebe oddělily, měnily pozici i výšku. Srdce mu stoupalo do hrdla, když zapnul zaměření zbraňových počítačů do stavu Připraveno. "Držte se," zaječel na Aversona a píchl do komunikátoru, aby přerušil nařízené ticho. "Každému lidskému plavidlu, tady NAS - 6, jsme zaměřeni."

Zuřivě naklonil stroj a klesal, zatímco Aversonův výkřik rezonoval v jeho uchu. Bogey vyrazil a obrazovka vzplanula, byli ostřelováni. Dokončil otáčku a vyrazil vpřed tak rychle, jak to loď mohla snést.

"Sežeňte pomoc!" zařval Averson.

"Žádná není." Znovu píchl do komunikátoru, doufal, že najde někoho, kdo zajistí přenos na Saber. "Mám tu dva bogeys. Slyší mě někdo?"

Puls v jeho uchu zesílil a přiblížil se. Vyrazil v takovém úhlu, že to z Aversona vyrazilo výkřik, stoupal jako o život a snažil se zároveň získat obraz na obrazovce. Nebe se zbarvilo růžově a indigově, pulsace umlkly a opustily obrazovku. Po chvíli se indigo prohloubilo a oni stále zrychlovali, nabírali rychlost a výšku, kterou chtěli dosáhnout, zvuk motoru se změnil, jak se systémy začaly přestavovat.

Aversonovi bylo zle. Harris se natáhl, vytrhl ze zásobníku pytlík a podal mu ho. Po nějakou chvíli bylo slyšet tiché zvuky, které nijak neuklidňovali jeho vlastní žaludek.

"Voda je v tmavé lahvi," poznamenal Harris. A horlivě dodal: "Nic nerozlijte. Za chvíli budeme bez tíže." Pak soustředil svou pozornost na prázdný sken, aby se ujistil, že jsou všechny nahrávače v pořádku. Slyšel Aversonovo šátrání po vodě, vypadalo to, že ho už křeče přešly. Jeho vlastní žaludek soucitně ztěžknul. "Odpad je po pravé straně."

Pod nimi byla denní strana, Saber měli nad obzorem. Na přístrojích nebylo vidět nic, ani záblesk. Někde na této straně planety se pohybovala regulská Shirug, mimo dosah jejich skanu, a kdesi dole na planetě byla města se zbraněmi, kterými mohli zaútočit na loď na oběžné dráze, ale bylo otázkou, jestli vůbec mohli zaměřit tak malé plavidlo, jako bylo jejich.

Nebo jestli zbraně ještě vůbec měli.

Averson popadl další pytlík, tentokrát chvíli dával nasucho. V tom okamžiku zažili nepříjemné zavlnění. Harris je vizuálně stabilizoval vůči planetě, setřel si pot, který se mu řinul po tvářích, a snažil se odhadnout, kde by mohla být Shirug.

Obával se, že se objeví na čelním skanu a bogeys se zasunou znovu pod něj. "

"Vracíme se zpět na kurs," vysvětloval jakoby pro sebe. "Alespoň, že ti na planetě netouží si po nás vystřelit."

Averson mlčel. Harris změnil směr a rozhněvaný povrch Kutathu se stácel před jejich čelním sklem.

Odnikud nepřicházela žádná reakce. Harrisovy svaly se začaly pomalu chvět, jeho koleno sebou proti jeho vůli pošukávalo. Zvažoval, že někde nad obzorem u Saber začalo narůstat znepokojení, když nepřiletěli podle plánu, že někde poblíž nich musí být Santiago na číhané nad denní polokoulí, Santiago hlídající reguly.

Pak zaslechl v uchu tón a na okraji obrazovky se objevil impuls a zase zmizel. Sledoval to vše a jeho puls duněl tak, že to téměř zastíralo audiopřijem. Neřekl o tom Aversonovi.

Už to nemělo smysl. Zvažoval další ponoření do atmosféry. Možná, pomyslel si, je to právě to, k čemu ho vybízejí. Musí tady být dva.

Zaléval ho pot, osamělý impuls se neobjevoval, a tak si otřel rty a snažil se zvážít šanci, že mu projde, když bude pokračovat ve svém kursu. Mohl by se ocitnout v situaci, kdy by přechal před Shirug, pro niž by byl pouhým dráždidlem velikosti komára.

"O kolik se zdržíme?" zeptal se ho Averson.

"Nevím, pane. Uklidněte se. Mám tu problém, který musím propočítat."
Neexistoval způsob, jak by se mohl vyhnout tomu, aby ho měli na skenu, když se pohybovali tak těsně na hranici jeho vlastního radaru.
Náhle zmizeli z jeho dosahu.
Neposkytlo mu to žádný pocit bezpečí. Byli docela jistě nedaleko za ním, mohlo jich tu být jakékoli množství.
Zarudlý povrch planety klouzal pod jejich přídí a bělal polárními sněhy. Vepředu byl terminátor.
Buď tam, naléhal. Saber. Saber, pro lásku Boží, buď tam.
Averson šmátral po čemsi v kapse, byla to lahvička s pilulkami. Vyklepal jednu a vložil si ji do úst. Byl celý zešedlý.
"Vypadá to líp," zalhal Harris. "Uvolněte se, pane."
"Jsme naživu," Zamumlal Averson.
"Ano, pane, jsme."
Na obrazovce se v pozici tří hodin objevil impuls a rychle se blížil. Puls v jeho uchu explodoval, tepal rychleji a rychleji, jak přístroje odhadovaly velikost impulsu: byl to velký stroj.
Obrazovka vzplála zářícími výzvami počítače vůči jeho počítači. Spěšné pulsy po ní proudily v kódované podobě, udeřil do ovládání, aby zapojil rozpoznání pro střelbu.
"Práve NAS - 6," ozval se lidský hlas, "zde Santiago."
Zapojil komunikátor, zesláblý ulehčením. "zde NAS - 6. Nad planetou dva bogeys, palba z jejich strany, blížil jsem se s bogey na chvostě."
"Přijem, NAS - 6, rozumíme. Opravte kurs podle nás. Pokračujte k Saber."
Nastavil opravu, upozornil Aversona, pohlédl do jeho rozšířených očí a souhlasně přikývl naději, kterou v nich viděl.
Odplížili se dál do noci pod ochranným pláštěm skenu lodi Santiago. Teď měl na obrazovce pohled ze Santiaga, který se zdál bezpečně čistý, nic než lidské prámy a přátelský impuls, kterým byla Saber.

~

Harris se nepohodlně přesunul do nové polohy a pak přijal pokyn, jenž ho vyslal do admirálovy kanceláře... stál tam a hleděl dolů na hrdinu od Elagu/Přístavu a od Adavanu, na holou hlavu, před kterou až doposud nikdy nemusel stát osamocen.
Formality byly krátké a z jeho strany nejisté. "Averson?" zeptal se ho admirál a jeho hlas byl přísný.
"Mají ho v péči medikové, pane, lehký otřes."
"Těsně?"
"Těsně, pane."
"Bezpečnost si už pouští vaše pásky. Posadte se, poručíku. Získal jste určitou představu o těch útočnících?"
Harris klesl do nabídnutého křesla a vzhlédl do nakloněné zarudlé tváře. "Ne, pane. Neměl jsem možnost. Pokoušel jsem se, pane. Nebylo to velké, ani rychlé při manévrech s vyšším gé, dostali by mě, kdyby mohli nebo chtěli... zastrašování nebo možná prostě byli příliš pomalí."
"Touto poznámkou naznačujete, že to mohli být regulové?"
Harris se na chvíli odmlčel. Chyba, chyba v názoru; uvažoval, kam by vedla; a polkl žluč. "Nemohu si být ničím jist na sto procent. Byli asi tak velcí, vyhýbali se vysokým gé při zatáčkách a obratech. Létal jsem proti mři. Mři létají jinak. Jsou rychlí. Schopní překonat vás a křížit vaše tahy." Umlkl, v rozpacích před mužem, který v tom byl už před tím, než se on vůbec narodil, a který ho teď sledoval s chladným zájmem. Koch to přese všechno chtěl vědět. I dojem měl smysl pro člověka, jenž létal proti oběma protivníkům.
"Podívám se na ty pásky," ujistil ho Koch. Harrisovi se zoufale ulevilo, že ještě někdo jiný zkontroluje jeho pozorování.
"Měl jste," zeptal se Koch, "zapnutý zbraňový počítač?"
"Ano, pane."
"Manévry pro palbu!"
"Ne, pane, oni stoupali k mému břichu a já uhnul a unikl bez střelby."
Koch přikývl. Mohlo to být schválení jeho činnosti nebo prostě introspekce. Koch se naklonil na stranu, aby cosi zakódoval do konzoly stolu. Nastalo pauza, konečně osvětila obrazovku odpověď, kterou však Harris ze svého místa nemohl přečíst.
"Doktor Averson je stále ošetřován na marodce," řekl Koch a Harris uvažoval, že v budoucnosti mohou přijít stížnosti. Byl chycen mezi odborníky, vojenskými a civilními. Někdo dá rozkaz a stížnosti skončí v jeho záznamech. "Medikové hlásí, že na to, čím prošel, je v dobrém stavu," dodal Koch, "ale chtějí si ho ponechat ještě nějaký čas. Budeme s ním hovořit. Měl nějaké poznámky k průběhu skenování?"
"Neříkal nic, pane. Neměl mnoho co vidět."
"A lodi?"
"Nemyslím, že by toho mnoho zpozoroval."
"Místo původu?"
"Z mého pohledu východ a zezdola, otočily se za mnou a šly mi po ocase." Koch pomalu přikývl a opřel se. "Oceňuji vaši práci, poručíku. To bude vše. Můžete jít."
"Pane," vstal, zsalutoval a otočil se vlevo a kolena se mu stále třásla, když minul tajemníka v přední místnosti a vyšel do vnější chodby. Budou tedy další lety, obával se; ať už to bude ústup, nebo ne, pro něj se vždycky najde využití. Zvítězil nad pravděpodobností ve válce a válka se blížila ke konci. Věřil tomu. Každý živý člověk tomu věřil. Zahnul dolů do přípravný a napůl zahlédl změř mužů a žen, která byla obvykle soustředěna kolem tohoto místa. Dával

přednost této společnosti, dokud se jeho nervy zase neuklidní. Bylo to neoficiální centrum pro předletová setkání a pro topení skřítků po letu. Čtyřicet hodin denně tu byla k dispozici horká káva z automatu a lidská společnost, která neměla žádné požadavky -změť map na stěnách, neoficiálně popsaných poznámkami -domov, naškrabal jeden šprýmař na mapu zdejší soustavy s šipkou vinoucí se ztraceně mimo záběr -obrazovka připojená ke skenu, stolky a tvrdá křesílka, schránky na osobní věci.

Uchýlil se ke kávovaru a naplnil si šálek, vmíchal do něj náhražkovou šlehačku a náhle si uvědomil ticho v místnosti. Skupina mužů a žen se seskupila kolem ústředního stolu, někteří ve stoje, jiní v sedě... Pohlédl tam a zjistil, že se na něj nikdo nedívá, a podivil se, že nebyl objektem toho rozruchu. James, Montoya, Hale, Suonava - znal je... příliš dobře na takové ticho.

Tvrdohlavě se s nepříjemným pocitem pustil mezi ně, Suonava sundal nohu ze židle, aby mu ji uvolnil. Jeho pomačkaná modř a jejich naškrobená ukazovaly, co je prioritou v této místnosti na místo hodnosti. Usadil se do křesla a usrkl kávu. Ticho trvalo. Nikdo se nehýbal, někteří seděli, někteří stáli. Odložil šálek a rozhlédl se.

"Něco špatného?"

"NAS - 10 zmeškal schůzku," ozval se kdosi. "Van se tam dole pohřešuje."

Srdce mu začalo sklouzávat k panice, stejně jako když se na skenu objevily ty lodi. Napil se kávy a třesoucíma se rukama ji postavil zpět, prsty stále ovinuty kolem zdroje tepla.

Znal Vana. Ten měl zkušenosti už z Přistavu. Jeden z nejlepších. Rozhlédl se po ostatních, kteří s ním létali, za jeho a Galeyovým ocase. Nebyl tu nikdo další, pravděpodobně se zdrželi poletovým hlášením s trojnásobnou kontrolou u bezpečnosti... jestli se vůbec vrátili.

"Nějaké detaily?" zeptal se ostatních.

"Neobjevil se, toť vše," ozval se Montoya. "Ostatní jsou zpátky, vrátili se předtím, než jsi opustil Flower. Ale Van se neukázal."

"Jsou tam bogeys," zamumlal Harris, splátka šeptandě pracující mimo tuto místnost, je možné ho vystopovat, může za to být pokárán. Ale tihle lidé poletí do té oblasti příště. Na té šeptandě mohou záviset životy, předtucha zrychluje reflexy.

"Mri," vyprskl Suonava. "Mri!"

Harris zvedl hlavu. "Neřekl bych," vyrazil naléhavě. A protože už se svěřil, dodal: "A nemyslím si to. Ten pocit je chybný. Nemyslím si to."

Pak nastalo ticho, rozvážně se tvářící mužové a ženy dál seděli kolem stolu. Nikdo nepromluvil. Příští hlídka může znamenat konec lodi, možná i Santiaga. Harris neprosil o diskretnost. Služební postup a kariéra se náhle zdály mnohem méně důležité.

"To nás nestaví do dobré situace," konstatoval Montoya, "nebo ano?"

"Tiše," zabručel Hayes.

Šálky byly znovu naplněny, jeden po druhém se vytráceli ke kávovaru a vraceli se. Piloti se usadili zpět ke stolu a upíjeli svou kávu s ponurým výrazem. Nikdo příliš nemluvil. Harris hleděl do světél odrážejících se v kávě a uvažoval a přemítal.

~

Zaradovali se, když uviděli kel'ena stojícího vysoko mezi skalami poblíž tábora. Hlil zdvihl paži a zamával a hlídka vydala výkřik, opakovaný pak dalšími. Samy skály jako by ožily nejprve černými a pak i zlatými a modrými postavami. Unavená kolona zrychlila, nalezla nové síly v udřených končetinách a bolících hřbetech, když se bratři a sestry z Kelu vyhnuli, aby jim pomohli, a když se dokonce i děti, vyskající radostí, v modrém hnaly přiložit ruku k dílu.

Pouze sen'ein, kteří táhli Pana, nepřijali žádnou pomoc, dokud k nim nedorazili jejich druzi ze Senu, aby převzali jejich poslání. A Hlil, zbavený svého břemene jiným kel'enem, kráčel po jejich boku do tábora. Kde se objevilo Pana, tam nastalo uctivé ticho, přestávka, gesto uctívání, než pokračovalo dále.

Vše utichlo, když dorazili do středu tábora, kde je očekávala she'pan, sedící v bílém rouchu na plochem kameni. Sen'ein, kteří táhli saně, na nichž Pana spočívalo, zastavili před ní a Hlil se sevřeným hrdlem sledoval, jak zvedla své oči od nich k němu.

"Druhý Kelu," oslovila ho. Přistoupil k ní a napůl zahalen, jak byl, padl před ní na kolena do písku a usedl.

"Nechali jsme tam tři mrtvé," pronesl smutným čistým hlasem, který se nesl nastalým tichem kolem nich. "Sena Otha, sena Kadase a kela Rose, V An-ehonu" zahynuli, když se zřítíl strop. Edun je v troskách,"

Její oči se sklony k Pana a znovu zvedly, "Kdo ho získal?"

"Já," odpověděl, "kvůli nebezpečí, které hrozilo," Upravil si turban, protože byly přítomny i děti. "Merin, Desai a Ras - na mou žádost."

"A energie města... živá nebo mrtvá, po tom zřícení?"

"Živá," odvětil. "Viděl jsem to, odpusťte."

"Nakolik živá?"

Přes veškerou důstojnost, které ho naučil zákon Kelu, bylo jeho gesto nejisté, bezmocný pokus připomenout si to, co se pokoušel vymazat z mysli. Vybavoval si znovu, co uviděl. Zavřel oči a vzpomínal s úzkostlivou starostlivostí, jak byl cvičen zapamatovat si obrazy, "Každá řada... nějaká světla, většinou červená, některá zlatá, asi dvě ruce světél, víc, třetí řada strojů. Mluvil to, sdělil jsem tomu své jméno a vaše, volalo vás to,"

Chvilí mlčela, Hleděl do její tváře mladé, chladné a označené šrámy Kelu. Prokletí, pomyslí si, to je její dar pro něj.

Možnost, jak se zbavit toho, který patřil ke starému pořádku.

"Bylo Pana poškozeno, kel Hlile?"

"Ne."

"Vyslal jsi zpět polovinu oddílu, který jsi vedl. Jsme ti za to vděční. V táboře jsme se obešli bez mrtvých jenom díky tomu, žeš nám poslal síly dostatečné, aby nás ochránily. Těžko bychom vydrželi nápor písku bez této pomoci."

Zmateně na ni mžoural a nejasně si uvědomoval, že to byla pocta, že mu ta chladná she'pan vyslovila pochvalu.

"Jsme ti dlužní j'tai," řekla. "Jakékoli." Sehnula se, políbila ho na čelo, uchopila jeho ruce a narovнала se, takže musel také vstát.

"She'pan," zamumlal a ustoupil, aby uvolnil místo pro ostatní. Jeden po druhém až po toho posledního a nejmenšího, všem stiskla ruce a políbila je. Na tvářích více než jednoho z Kelu se objevil zmatený výraz, protože nebylo známo, že by dělala takováhle gesta.

Pouze Ras se držela vzadu, a když už byla příliš zřejmě poslední, promluvila: "Kel'anth se nevrátil," řekla tak, aby to slyšel nejen Hlil, ale i mnoho dalších. "Kde je, she'pan?"

Žádám o povolení položit otázku."

"Ještě se nevrátil," odvětila Melein.

A Ras se k ní prostě obrátila zády a odešla.

"Ras," zasykl Hlil. Jeho srdce zmíralo, váhal, zda má jít za ní, nebo zůstat, aby ji hájil před she'pan, která musí potrestat takovou hrubost. To nelze pominout. Bylo na něm, druhém v Kelu, aby se rozhodl, a on tu bezmocně stál.

Ale Melein odvrátila tvář, jako by si nevšimla Rasina odchodu - "Postavte tábor," zvolala do smrtelného ticha... tleskla prudce rukama s velitelskou energií. "Hej! Dejte se do toho!"

"Pohyb," vykřikl kel Seras a tleskal rukama jako ozvěna jejího tlesknutí. Kath'ein svolaly děti a sen'ein se připojili ke kel'ein, aby pomohli Kathu rozdělit zásoby, které přinesli.

Hlil zůstal stát na místě, zachytil she'panin pohled, když se po něm ohlédl. Její klidná tvář jako by ho chvíli odhadovala, stejně obnažená jako jeho, pak se odvrátila.

~

Té noci měli nad hlavami plátno stanů, užívali si jasu lamp a pohodlí rohoží rozestřených po zemi v tomto kraji chladných písků a skal, které bývaly jejich lůžkem předtím, měli dostatek jídla a cítili teplo blízkosti jiných těl. Ale především měli... Pana. Melein si je nechávala u sebe - stále otevřené, aby se ujistila, že jsou ty jemné lístky nedotčené. Měla své křeslo, roucho na klíně, a venku - smích, projev štěstí v táboře, po všech minulých zármutcích.

Pokud jde o Niuna, odmítla dát průchod strachu. Byla tu bouře a poušť a Niunova mise neměla žádný přesný časový plán. Dovedl se o sebe postarat stejně dobře jako ti, co se zrodili na této planetě, o tom byla přesvědčena.

Trůnila ve svém klesle, pan'en vedle sebe, znovu zahalené. Každou chvíli natahovala ruku a dotýkala se ho, toho předmětu, který s ní překonal celou tu dlouhou cestu mezi hvězdami a který obsahoval úplnou trasu těch před nimi.

Bála se... ne osobně, nicméně ten strach kořenil. v její pýše, byl projevem neochoty selhat, když teď milénia životů spočívala na jejich ramenou. Bylo to břemeno, které ji mohlo dohnat k šílenství, kdyby si dovolila se tím příliš zaobírat.

Výcvik Kelu jí dal dar přemýšlet o dnech stejně snadno jako o věcech, tak jak mysli Sen. Říkalo se, že she'panei - velké a pravé she'panei - konaly s podvědomou předtuchou, že síla Tajemství proudila jejich prsty a představy, které vytvářely, byly neodolatelné - spočívaly v klíčových bodech časoprostoru. Z toho bodu - události proudily kolem nich, kolem všech, kteří jim stáli nejbližší. Čas nebyl, jak to chápal Kel a Kath, jako korálky na niti, událost a událost a událost, od kterých je Temnoty mohly oddělit přetržením niti. Bylo tu pouze Ted', které se rozšiřovalo a zahrnovalo všechna Dřív, která obsahovala ona i pan'en, a celou minulost, jež přivedla Kutath do tohoto okamžiku, a celou budoucnost, ke které ho ona vedla.

Ona sama nebyla jednotlivá, ale univerzální, vdechovala veškerenstvo a vydechovala ho všemi svými póry. Ona Viděla a řídila; a bylo tedy nezbytné dělat jen velice málo, protože z Centra se souvislosti táhly do veliké dálky. Bylo tomu tak, když věříte v něčí vlastní Vhled. Nebyl v tom žádný hněv; protože jí nic nemohlo zkřížit cestu. Nebyla v tom skutečná pýcha, protože ona obsahovala vše.

Ale v některých okamžicích opouštěla tuto vizi a pochybovala o svém duševním zdraví. Tehdy byla kath Melein, kel Melein, sen Melein, která ze všeho nejvíce toužila po tom odhodit to břímě a vzít si pouze černé roucho Kelu... mít svobodu, zvednout paže, zaútočit na to, co by ohrozilo její svobodu, a kráčet krajinou zbavenou minulosti a budoucnosti.

Léta na cestách a, nebýt náhodné hodiny... úplně, úplně sama, studovat a meditovat nad pan'en. Takové meditace se mohou stát velice spleťtými a zavést meditujícího až na hranici šílenství.

Skutečně she'panei uvěřily Vhledu? Nebo to jen předstíraly? Nevěděla to, stala se she'pan, když Lid zmizel... poslední, úplně ztracenou; její vlastní she'pan ji na tohle vůbec nepřipravila... sama byla na pokraji šílenství.

Jestliže chovala v mysli nějaký pronikavý strach, bylo to tohle: bála se, že je sama nějak defektní, že je dědičkou šílenství, že předkové, kteří se vydali na cestu do prostoru, promarnili sami sebe a život Planety kvůli čemusi šílenému - nebo že Vhled sám sebe převrátil a přivedl ji a Lid k logickému konci, šílenou she'pan šíleného druhu, ke zničení.

"She'pan."

Stín se pohnul, ukázalo se zlaté roucho, když vešel do světla. Sathas, sen'anth. Zvedla ruku v gestu dovolení a starý sen'en usedl u jejích nohou. Svolala si anth'ein, starší kast; nabrala zhluboka dech a hleděla na Sathase v tichém přemítání.

Je ve svém postavení nový, nikdo z původních anth'ein nepřežil pochod z An-ehonu, Pokud nepočítala Niuna; kmen byl zmražen takovou ztrátou zkušeností. Ale ze všech kast byl Sen tou skálou, na níž stála.

"Sathasi," zeptala se měkce, „jak to jde?"

"Jistě máte v úmyslu zeptat se nás na ta."

"Ptám se na kmen, Sathasi."

Zamračil se... měl šrámy Kelu tak jako ona, jeden z mála v Senu, kdo prošel touž kastou jako ona, a proto ho chovala jako poklad kvůli tomu jádru společného citění, jež mělo původ ve výcviku Kelu. Vítr, slunce a roky udělaly z jeho tváře masku, v níž byly pouze oči rychlé a živé, plochy jeho obličejů byly křížovány tisíci vráskami.

„Jako she'pan nebo jako Matka?"

Dobry zásah. Sklopila oči a vyhnula se odpovědi, pak vzhledla a uviděla kath'anth a Hlila mezi závěsy. "Pojďte dál," nařídila jim.

Kath'anth usedla a sklonila uctivě hlavu - Anthil, ka'en kolem padesátky, patrně nebyla nikdy krásná, ale věk jí dodal mírnost, kterou si kath'ein získávala. Mladý Hlil s'Sochil - úplný opak, pomyslíla si, jednoho dne bude mít právě takovou přísnou tvář jako Sathas.

Že tu byl Hlil a ne Niun... na to se pokoušela nemyslet.

"She'pan," zamumlali pozdravy.

"Anth' ein," odpověděla a složila ruce do klína. "Můžeme zítra přestěhovat tábor?"

Hlavy se ihned sklonily, ačkoliv ve tváři kath'anth nebylo vidět štěstí a tvář kel' Hlila byla tak bezvýrazná, že jí podobnou těžko někdo mohl vidět u kel' ena.

"Rozumějte," řekla "ne... zpět na vaše území, ale na místo, které jsem vybrala. My jsme přišli domů, jsou tu staré pohledávky, služba, kterou je třeba splnit."

Mžurky kmitly přes oči kath'anth a Hlila, vzrušení. "Kel," chraptivě pronesl Hlil, "žádá povolení položit otázku."

"Ztratili jsme An-ehon, druhý Kelu, ale to, co jsi tam viděl, potvrdilo mou naději, že nejsme bez zdrojů. Za kopci je město, nejmladší z měst, jediné, které se k nám při útoku nepřipojilo... které dokonce není ani naším vlastním městem."

"Elee," zamumlal Hlil se zjevným šokem v nezahalené tváři.

"Město Ele'et," opravil ho sen Sathas. "Sen souhlasí se she'pan v této věci. Můžeme zahynout. Uděláme to, co musíme."

"She'pan," zamumlal slabě Hlil.

"Elee byla naší první službou," naléhala na něj Melein. "Není návrat... vhodný? Z ras; které vyšly z tohoto světa, nejsme my dvě těmi posledními? A vzhledem k problémům, které nás postihly - myslím, že to je vhodné řešení.

Konzultovala jsem to se Senem, ano. Už dávno." Vrhla pohled na Anthil. "Viděla jsem Kath zmírat v Domě, kde jsem se narodila, kath'ein a děti hynuly kvůli mé she'pan, která je nechávala umírat při přetavování, které formovalo mou generaci, ve světě, který pro ně byl příliš drsný... ale ne tak drsný jako Kutath. Vy jste - silnější Kath. Ale požádejte a já vás oddělím od kmene, dám vám nějakou skrýš a určím kel'ein, aby vás strážili."

"Ne," odmítla ihned kath'anth.

"Promyslete si to, než odpovíte," naléhala Melein.

"Půjďme," řekla kath'anth jasným hlasem, jak jí příslušelo, ale nepoddajně. "Zeptám se, ale znám odpověď Kathu."

To she'pan potěšilo. Souhlasně sklonila hlavu - a pohlédla na Hlila. Nebylo náhodou, že se odvolávala ke Kathu dříve než ke Kelu, ostatní byli skuteční anth'ein a ne náhradníci, kmen uznával jejich autoritu. "Druhý Kelu," tázala se, "je ti už jasné... jaká záležitost je před tebou? Můj kel'anth - my jsme přišli z takového zápasu, on a já: od tsi'mri a lodí, od povinnosti sloužit. Trvalo to velice dlouho, nebo snad ne, vzhledem k tomuto Kelu. Téměř sto tisíc let jsme sloužili žití, přežití druhu, pečovali jsme o Kath a Sen... a možná jsme... čekali. Slyšíš mne, kele Hlile? Planeta má tsi'mri nad hlavou... a ty v tuto chvíli řídíš Kel, ty jsi mou Rukou... a Lid tě potřebuje. Já mohu být poslední, druhý Kelu. Dokážeš vést, když budeš muset... třeba i do Temnot?"

Mžurka rychle přelétla přes jeho oči, značky Kelu nehybně spočívaly na jeho tvářích. Bylo pro ni bolestné dívat se na něj, nepředváděl jí netečnost, která byla určena cizincům.

"Prosím she'pan, aby postavila na mé místo kela Serase."

"Je zkušený," souhlasila a cítila bolest tohoto muže, který o tolik ustoupil... možná ze strachu. Sřetla se s jeho očima a uvědomila si, že v jádru tohoto kel'ena tkví něco velice houževnatého. "Ne," pronesla. "Ptám se tě: proč tě kel'anth Merai s'Elil učinil druhým Kelu?"

Hlil pohlédl na své ruce, které byly stejné jako on: nepůvabné.

"Byl jsem jeho přítel, she'pan, to je vše."

"Proč?" ozvala se znovu, a když vzhledl celý zmatený, řekla: "Nemyslíš, druhý Kelu, že to má něco společného s tebou samotným?"

To byl zásah do srdce, jak viděla. Po chvíli sklonil hlavu a pak ji zvedl. "Ještě musím ohlásit," řekl tichým hlasem, "že pohřešujeme jednoho z Kelu. Kel Ras - není v táboře. Máme v této záležitosti něco udělat, she'pan?"

Melein pomalu vydechla, pohlédla na toho muže a četla bolest. Jeho oči se setkaly s jejími, pevně a nešťastně.

"Nebudu říkat, co má Kel dělat," prohlásila. "Rozhodoval by ses s nechutí, protože to nechceš. Zarmucuje mě svévolný Kel; mám to napravit netrpělivostí"? Možná bych měla být znepokojena, ale více se znepokojuji o ty, kteří zůstali. Nechte ji jít, když chce, anebo se vrátit. Nezakazuji to. A pokud jde o tu naši záležitost," řekla, přecházejíc k příkazům a plánům, a pohlédla na Anthil, "nevzdáme se ničeho, krom uvažlivosti ke Kathu, nebudu na něj naléhat. Někteří z nejmenších kel'ein mohou nést břemena a někteří z nižších sen'ein také. Sdělte to svým kastám. Rozdělte majetek mrtvých s ohledem na příbuzenství a potřeby. Mohu se spolehnout na to, že Kel snese další cestu?"

"Tak," ozval se Hlil tiše a horlivě, Sathas a Athil přidali měkký souhlas.

"Tedy ráno," rozloučila se s nimi. Vstali a zdvořile tiskli její ruce. Pouze Hlil se zdrželo chvilku déle, pohlédl na ni, jako by chtěl něco říci... a neudělal to.

Odešli. She'pan se usadila ve svém klesle, dotkla se pan'en a zahleděla se zamyšleně před sebe, nevnímajíc lampy. Ovládat ostatní... měla v ústech trpkou pachut', pachut' Intel, její vlastní she'pan, která věděla, jak se zmocnit svých dětí a vymačkat z nich srdce, která mohla vyvolit jednoho, aby žil, a jiného, aby zemřel, která mohla využívat, manipulovat a ovládat životy jako naostřená čepel.

Ona vyslala Niuna a v chladném poznání nezbytnosti vybírala jinou zbraň, až přijde ona hodina.

Pouze Ras... Vědomě se snažila užít Vhled, aby zjistila, je-li Ras nebezpečná či ne, ale Vhled selhal, nesmírná prázdnota halila vše kolem jména Ras s' Sochil.

Vize dovedly být občas nepřijemné, a když to zkoušela ještě jednou, bylo to ještě daleko horší.

8. kapitola

Byli tam stále. Duncan se odkulil na stranu od hřebene duny a obrátil hlavu, aby se podíval na Niuna, který stále ještě ležel na břiše, opřený o předloktí, ačkoliv také poněkud sklouzl dolů. Zvířata zůstala dole ve žlebu, nepotřebovala žádný rozhled, aby poznala, kde jsou jejich nepřátelé, roztažení do šířky kolem obzoru dun pod ranním sluncem.

"Yai!" okřikl je Duncan drsně, aby zarazil jejich impulsy, kterých mohli jejich pronásledovatelé využít k jejich objevení. "Musíme vyrazit," konstatoval Niun. "Pokud můžeš."

Duncan to v leže zvažoval, spokojen s dýcháním. Potrava mu působila nevolnost, ale přijal proužek sušeného masa, který mu nabídl Niun, zatímco čekali. Vsunul ho do úst, přežvykoval a konečně ho protlačil dolů rozedřeným hrdlem. Vše chutnalo po krvi a mědi, dokonce i vzduch, který dýchal. Často se mu stávalo, že přestával vidět, či že si jeho kolena hrozila zvolit špatnou cestu na nejisté půdě. Hlava mu třeštila. Kdyby byl sám, zahrabal by se do první skalní skrýše, kterou by našel, a připravil se k boji, kdyby úkryt selhal. Niun však volil jinak, a ta volba ho mohla zabít.

„O moc dál?" zeptal se.

"Kousek," odvětil Niun. "Možná dnes večer."

Duncan klidně ležel a zvažoval to, bylo to lepší než myslet. "A co pak? Budeš zápasit? Urazil jsi dvakrát delší cestu než oni."

"Tak," pronesl Niun. "Ale je to tak, jak jsem řekl - mezi she'panei... je výzva čestná, musí být. Jestliže otevřeme tu záležitost tady, dospějeme ke krevní mstě a výzvám pak nebude konce." Krátce se nadechl, skoro zalapal po vzduchu.

"Ale nemusí s nimi být jejich kel'anth, v tom případě výzva padne na druhého Kelu. To by mohlo být jedině v náš prospěch."

Niun byl velice dobrý, ale takoví, jak soudil Duncan, mohou být i jiní.

"Nechceš odtud odejít?" zeptal se Duncan. "Nemají nás stále pod dohledem, když půjdu ve tvých stopách, může se ti zatím podařit dojít zpátky do -"

Dusei se dole nepohodlně zavrtěli. "Ne," odmítl Niun. Dotkl se tváře, kde závoj přetínal líce a kde bylo vidět šrámy Kelu. "Nejsi poznamenaný, žádný kel'en tě nemůže vyzvat, ale o samotě - jen bozi vědí, co by udělali."

"To je můj problém, ne?"

Podle pohledu Niunových očí ne.

"Tak," ozval se Duncan. Mnohé, učil ho Niun na palubě lodi, mnohé je v mysli, jestliže někdo něco chce, dokáže to. Přežil skok bez drog, jak to dovedou jenom mri, ač to bývalo nazýváno tělesnou odlišností. Zvolna nasával vzduch, zvažoval svůj dech, zahříval vzduch v dlaních, až se konečně zvedl z čela duny a vykročil. Niun ho rychle dohnal a dusei se kolébali opodál rychlejším tempem než oni.

"Nepřeháněj to," varoval ho Niun.

Mírně ubral a dál kráčet slepě kupředu, soustředil se jenom na svůj dech, tempo a malý kus písku kolem nich. Do soumraku. Myslel si, že tak dlouho by mohl vydržet.

~

Lidská loď Santiago tu byla zas, přes všechny manévry, které provedli, aby ji setřásl. Bai Suth hleděl na její obraz, který znamenal hrozbu dokonce i pro onu ohromnou slzu Shirug. Santiagu velel lidský starší, bai Silverman. Kdyby šlo pouze o lidské mládě, Shirug by skoncovala s touhle nepříjemností a prodiskutovala pak tuto otázku s baiem Kochem později, v důvěře, že lidský hněv nepřeroste do nepřátelských akcí proti samotné Shirug: lidé měli tři lodi, regulové jen, jednu. Otázka proporcionální škody byla jasná.

Stíhačka prostě setrvala na oběžné dráze a dohlížela na situaci. Prámy vypuštěné do atmosféry během úhybného

manévru se nemohou vrátit bez dalšího podobného manévru. Často prováděli manévry, ať už prámy přelétaly nebo ne, a každý takový manévr přiváděl Shirug blíž k planetě, než by si Suth mohl přát. Neměl prostředky, jak lidský stroj setřást, ostré zrychlování a. hrozba vstupu do skoku od nich mohly udržovat Santiago dál celé dny, ale ve skutečnosti vše, co stíhačka potřebovala dělat, bylo hlídat operační cíl, obíhat těsně kolem Kutathu; všechny únikové manévry by byly k ničemu. Stíhačka měla daleko lepší manévrovací schopnosti na oběžných drahách než Shirug, byla schopná klesnout níž a znovu vystoupit, stejně jako toho byla schopna Shirug vůči obrovské Saber. Proto měla Saber nekonečnou převahu, protože měla Santiago, dvojnásobnou pružnost, která činila únik téměř nemožným. Odstranit tuto loď - napořád - by mohlo stát za riziko lidské reakce, jestliže by tato reakce mohla být předem předvídána.

Nebylo už žádných pochyb, že lidé dospěli k závěru, že se mezi reguly nachází dospělec. Sutha velice mrzelo, že k tomu dospěli dřív, než by si přál, ale to vlastně poskytovalo regulům dodatečné bezpečí - pokud předpokládáme, že status staršího pro lidské mysli značí to, co má.

Ale status staršího přece vůbec neuchránil bai Sharn před smrtí. Mohli tvrdit, že to mládě Duncan bylo úplným mri a že to, co Duncan udělal, nevypovídá nic o lidech, mohli tvrdit že Duncan zešílel a byl proto schopný každého činu. Ale zbýval fakt, že lidé neprojevovali dostatečné rozrušení nad skutečností, že Duncan zabil staršího. Problém... přirozeně to nemohlo být předvídáno, smrt Sharn byla politickou výhodou pro lidi a lidi mohla pouze potěšit taková příležitost která jim padla do klína... ale nedostatek psychického rozrušení v přítomnosti mrtvé starší, chladná ukvapenost, se kterou byli vyhnáni z lidské lodi a poslání zpět na Shirug, kde museli čekat celý den na navrácení těla své starší - to byla psychicky a emocionálně nezdravá reakce; prázdnota tam, kde měly existovat určité emoce, které selhaly. Suth znovu a znovu promýšlel ony události den po dni a se stále rostoucí předpojatostí se zalykal hněvem kvůli této nelogičnosti. U regulů existovala reakce, kterou - patrně - lidé vůbec nemohli cítit. Jejich necitelnost měla ohromné důsledky a Suth zoufale cítil nedostatek zkušeností v této oblasti. Cokoli jednou slyšel, cokoli jednou viděl, věci, které ovlivnily jeho život nebo které studoval, každý drobný detail si neomylně vybavil.

Lidé, jak zpozoroval, si připomínali i věci z časů, které byly před nimi. Představitost, tak nazývali tuto zvláštnost, a protože se dopouštěli toho bláznovství, že si pamatovali budoucnost - Sutha to svádělo ke smíchu, když poprvé pochopil toto bláznovství - celý druh měl sklon k neracionálním činům. Budoucnost, zatím ještě neexistující, si každý jedinec pamatoval odlišně, a proto dělali individuálně nerozumné věci. Bylo šokující rozeznat tyto tendence ve svých spojencích - a ještě horší si jimi nebýt jist a nechápat, jak účinkují.

Mohli udělat cokoli. Mri trpěli obdobnou budoucí pamětí. Dva takové druhy se pravděpodobně mohly domnívat, že se vzájemně pochopí... pokud by se mohly budoucí paměti obou druhů shodnout v některých bodech; a tahle možnost ohrožovala rovnováhu zdravé mysli.

To byl jeden z nehlubších rozdílů mezi reguly a lidmi - regulové si pamatovali pouze minulost, která byla pozorovatelná a přesná jako ten, kdo si ji pamatoval. Lidé uvykli faktické nestabilitě svého vnímání, dokonce lhali, což vnášelo záměrnou falešnost do paměti, ať už minulé nebo budoucí. Existovali v úplné nejistotě, jejich paměti se periodicky zbavovaly faktů. To byl pravděpodobně nezbytný reflex u druhu, jenž si pamatoval věci, které se ještě nestaly, a jenž falšoval to, co se stalo nebo mohlo stát.

Neúcta k řádu času, to byl souhrn toho všeho. Všechno se v nich mohlo proměňovat, minulost, současnost i budoucnost. Oni zapomínali a zapisovali si všechno na papír, aby si to zapamatovali, ale nemuseli vždy zapisovat pravdu a byla tu možnost, že by si mohli doslova vymyslet pravdu... Suthova mysl vycouvala z této propasti, odmítal ten skok.

Lidé nezakusili dezorientaci ze zabití regulské ctihodnosti s téměř třístaletými nahromaděnými zkušenostmi. Jako by dokázali zapomenout celou tuto informaci jako bezcennou - pravděpodobně proto, že dovedli změnit vše, co si přáli, nebo si vymýšlet zpětně stejně dobře jako dopředu.

A zjevně pro ně nemělo význam, jestli si něco pamatují přesně, to nemohlo zmást druh, který byl zvyklý na rozdíly v budoucí paměti, a proto se - možná - ani nestaral o rozdíly v minulé paměti.

Jak viděli současnost? Byla stejně převrácená?

Mohli by stejně zapomenout na zabití lidského staršího, kdyby nebylo užitečné pamatovat si to?

Kdyby dokázal dospět ke správnému závěru, mělo by to velký význam pro jeho další politiku.

Ted se uvelebil v saních, které pomáhaly nést jeho rostoucí objem a vozily ho po kolejích určených k rychlé přepravě po vinoucích se chodbách Shirug. Vlastně nebylo skoro vůbec zapotřebí, aby opouštěl svou kancelář, a dělal to opravdu zřídka. Kterékoli zařízení na lodi bylo dostupné, přímo nebo nepřímo, z konzoly jeho saní. Pouze přímé letové manévry vyžadovaly pečlivější pozornost k naskakujícím údajům, než jim mohl běžně věnovat; nervózní hlouček mláďat z Alagnu nepřetržitě pečovalo řízení. Několik jich zabil za nepozornost... a také kvůli tomu, že šlo o starší mláďata Alagnu a existovala tu nevelká možnost, že by jedno z nich mohlo nabýt samčího pohlaví, než okamžitá hysterie Proměny na lodi poleví; zatím je skutečnost, že velí on, pro posádku stále ještě novinkou.

Mláďata, která přežila jeho nálady, se ztelně zlepšila, pokud jde o efektivnost, a horečně pracovala, ať už je jeho oko sledovalo, nebo ne; to lodi jen prospělo. Učila se, mohl je Obtisknout tak, že po celé roky nebude mít žádné soky.

Byl připraven jednat s lidmi. Měl nad svou lodí absolutní moc a byl nyní před vstupem do labyrintu regulsko-lidských vztahů mnohem klidnější, než se cítil kdy dřív.

Dovolil si v klidu očekávat konfrontaci.

Naklíčoval polohu Santiaga na obrazovku panelu svých saní a rozšířil schéma, aby zahrnovalo poslední nákresy změn polohy Saber nad obzorem. Třetí bod tvořila Flower na povrchu Kutathu. Byly tu ještě další čtyři značky, dva lidské prámy nahoře a dva regulské letící na Kutath, mláďata odepsaná do ztrát.

Ponořen do úvah sledoval obrazovku a jeho nozdry se znechuceně zavíraly, když třídil všechny minulé akce, aby

rozhodl o těch, které proběhnou nyní, a kombinoval jednotlivé kousky stále znovu a znovu jako dlaždič při hledání takové sestavy, která by vytvořila kompaktní mozaiku.

Na jeho stole vzplanulo světlo oznamující, že si někdo žádá jeho osobní pozornosti. Uvolnil obrazovku a obdržel zprávu od Nagn: Urgentní. Přímý kontakt. buďte tak laskav.

Odeslal zpět povolení. "Dveře," zařval na mládě, které si držel v předpokoji, a to vyrazilo spěšně ven. Jmenovalo se Ragh, bylo bystré, horlivé a velice vystrašené.

Vnější dveře se otevřely. Objevily se ne jedny, ale troje saně, Nagn, Tiag a Morkhug s doprovodem a rozruchem. Ragh je uvedlo dovnitř, usměřnilo pobočníky a štrachalo se tam a zpátky nabízejíc nápoje a mručíc hněvivě zdvořilosti.

"Ven!" vybafl Suth, Ragh odvážně vsunulo šálek do jeho ruky a zmizelo nejvyšší možnou rychlostí, zahánějíc ostatní mláďata do předpokojů. "Podejte hlášení," vyzval Suth své partnerky. "Co je urgentní?"

"Zajímavé zprávy," řekla Nagn. "S dovolením, ctihodný bai, analýza nových pásek odhalila oživení energie na stanovištích."

Suth jemně zasyčel a odložil napití kvůli stabilizaci rozdílu fází mezi bitím svých srdcí: "Detaily."

"Jsou skrovné, ctihodnosti. Odečet je jen slabý. Dalo by se udělat víc... ale s možností, že bude pravděpodobně spuštěna palba, když bude Shirug na dostřel."

Srdce jako by se chtěla rozdělit, ale pak se vrátila k jednotě. "Mri se zbraněmi. To může být doloženo jasnými údaji. Mri se zbraněmi."

"Na všech stanovištích," řekla Nagn tiše. Naklíněla na jejich obrazovky graf rotující planety se zářícími body na hranicích všech velkých rozsahů. "Koncentrované známky života ukazují na vláhu v hlubinách pánví, to, co tam je, je zjevně užíváno na těchto stanovištích. Tamní forma života má k dispozici technologii dostatečně rozvinutou, aby dostala vodu vzhůru. V oblasti, ze které se vynořilo mládě Duncan..." grafika se přestala otáčet a vyrovnala se do plochy, "existuje více než jedno takové stanoviště."

"Je starý," zabručel Suth, když hleděl na vzdálenosti mezi zmenšujícími se zdroji vody a body měst. Bylo stále šokující uvědomovat si, jak je starý. Data dostupná v domovském vesmíru ukazovala, že mri jsou druhem mladým a regulové, naopak nejstarším ze všech - regulové, kteří povstali v cyklech hladovění a obav z hladovění, aby hlídali vnější zdroje, bez válek, s bezchybným předáváním vědění z jedné generace na druhou. Ale nebyli nejstarší. Byli daleko od toho být nejstarší. Jen úpadek Kutathu trval milióny let.

Mri, kteří, stejně jako lidé... zapomínali.

V těch městech existovala data, zaznamenaná tak, jak je zapominající druh musel zaznamenat, poklady celých eonů, vědění všech oblastí vesmíru, záznamy o mrtvých planetách a družicích, které mri vyvraždili, všechno o tom, čím tyto cizí druhy byly, co znaly a udělaly. Zničit to vědění...

Pouhá myšlenka na to v něm vyvolala odmítavou vlnu takřka nesnesitelné intenzity. To by byla smrt starších. To by byla vražda. Nasával vzduch a srdce ho bolelo. Sharn vyvolala to ničení, aniž chápala, co vlastně dělá. On byl odsouzen, aby to věděl. Ale to, co bylo tam dole, bylo vědění pro reguly nedostupné, protože se zachovalo v jazyce, který mri regulům nikdy nedovolili se naučit, a vycházelo ze zkušeností, které měly smysl pouze pro mri - nebo pro toho, kdo dokázal hovořit jejich jazykem, kdo se dokázal stát mri.

Člověk to dokázal. Duncan hovořil jazykem mri a přijal šat, zvyky a myšlení mri. Člověk zapomněl na svou vlastní cestu a překročil hranici, kterou regulové po dva tisíce let nedokázali a ani nechtěli překročit.

Lidé mohli získat přístup ke všemu tomu vědění, ať už porážkou planety mri, nebo prostřednictvím mírového vyrovnání, o něž usilovali. Mohli získat zkušenosti miliónů let, které jsou zaznamenány tam dole. Mohli se stát...

...mri. Napodobením, Duncan je přece snadno napodobil. Model měli před sebou v mláděti Duncanovi.

Dovolit, aby k tomu došlo... připustit, aby existovaly informace, které regulové nemohou užívat, a nechat je k dispozici druhu, který dokáže zapomenout svou vlastní podstatu a převzít cizí... který dokonce sdílel tendence, které měli mri -

"Nejstarší?" zamručela Nagn. "Nejstarší?"

"Máme problém, bai Nagn. Takový, který se týká politiky. Pozor, chci vám něco říci. Jednou... v paměti doch Horagu; měl být spor mezi staršími Horagu řešen soubojem kel'en mri. A jeden kel'en prohlásil, že přistupuje k tomuto souboji s obzvláštní radostí, protože mu došlo, že ta druhá starší Horagu zneužívá svého žoldnéře mri. A potom ten první mri zabil toho druhého."

"To je šílené," ozvala se Tiag.

"Ne tak docela. Regul, která prohrála, ztratila území, mláďata a vliv. Takže mrtvý mri byl dokonale pomstěn, jeho vrah byl současně jeho mstitelem, tak jak měl v úmyslu. Mri jsou plně schopní pochopit pomstu. A necení si přežití více než postavení, jako lidé."

"Jejich životy jsou od přírody krátké," pronesla Morkhug s opovržením. "A zapominají na to, co řekli."

"Nemyslete si, že jim chybí důvtip, má partnerko. To by byla chyba, vážná chyba."

"Je s nimi člověk, ctihodnosti. Ten je nebezpečný. To kvůli němu jsou nebezpečnější, než byli, než mezi ně přišel. Lidé jsou schopni určitých paměťových funkcí, i když pouze na papíře a pásce. Odstraňte toho člověka a mri budou dezorganizováni."

"Ne," prohlásil Suth přímo. "Ne. Sharn a doch Alagn chybily, protože Alagn nikdy nepoužíval mri přímo a nerozuměl jim. Alagn přišel z mateřského vesmíru... tak jako vy. Ale doch Horag používal mri v koloniích po dva tisíce let, jak si pamatují."

To je všechny umlčelo; tak jak byly zrozeny z Alagnu, byly teď vázány k Horagu; zvedly k němu hlavy, uctivě očekávající vysvětlení.

"Podělím se s vámi o své vědomosti," slíbil jim, "jestliže to bude nezbytné. Alagn chyboval. Bai Hulagh Alagn-ni z Kesrithu se zapomněl zeptat na zkušenosti svých předchůdců. Proto si Alagn nic nepamatuje. Já neudělám stejnou

chybu z opominutí. Jestliže kterákoli z vás má nějakou informaci týkající se této věci, nařizují, aby mi ji ihned předala." Jedna po druhé slavnostně uznávaly svou neznalost mri.

"Pozor," dodal Suth s potěšeným zasyknutím. "Je nezbytné probrat charakteristiky mri, které jsem vyjmenoval."

"Tohle není Kesrith," ozvala se Nagn. "Bai -"

"Napadla vás nějaká otázka?"

"Jsou tu města. Stroje. Copak mri konstruují takové věci? Copak mri kdy stavěli tak důmyslné věci sami? To nesouhlasí s pozorováními."

"Mri vždycky pracovali... mezi sebou a pro sebe. Nezvedli ani oblázek na náš příkaz, ale aby měli kde bydlet, postavili si vlastní edunei a dovedli ovládat komplikované stroje - velmi odborně. Nedomnívá se snad Alagn, že by edun mri na Alagnu postavili regulové? Neví snad Alagn, že kel'ein dovedli řídit regulské lodi - s řízením stavěným pro regulské myslí a paměti, které měli lidé obrovské potíže vůbec pochopit? Alagn selhal s pozorováním až do dneška. Blahopřejí vám, bai Nagn, ke konečně vhodné otázce."

Tři Alagn-ni tonuly ve viditelném zmatku.

"Další otázka," pokračoval Suth. "Jestliže toto je domovská planeta mri - přijímáme lidskou úvahu, že je - budou zde styčné struktury fungovat tak, jak tomu bylo u najatých mri daleko od autorit této planety? Nemuselo by být rozumné činit zjednodušené závěry na základě údajů z Kesrithu. Fakta příliš úspěšně zaznamenaná mohou být nepřesná."

"Ale," ozvala se Tiag a její nozdry se chvěly žihadlem sarkasmu, "toto je ozbrojený svět, ctihodnosti. Fakta, která, rychle nezaznamenáme, nebudou mít žádnou cenu pro naši obranu, ctihodný bai."

Suth se hněvivě nafoukl, ale ne příliš. Bylo logické, že si Tiag vybrala ono pohlaví, které má; vždycky bývala nepříjemně příkrá. "Fyzicky, bai Tiag, můžeme spustit další palbu na určená stanoviště. Ale na planetě jsou lidé, lidé musí vnímat původ této hrozby stejně jasně jako mri. Jsme na dostřel lidských lodí, ale i měst mri." S přehrávaným klidem se natáhl ke konzole saní a usrkal ze svého chladnoucího šálku, který držel v jedné ruce, zatímco druhou klíčil funkcí knihovny. Obdržel paměťové filmy s kronikou válek mri určené pro mláďata, která by se mohla narodit na palubě, a usmál se, když našel, co hledal. Editovat je na místě byla prostá záležitost, stačilo stroji nařídít jejich rozmnožení, začínající a končící v určených bodech, a naaranžovat scény do požadované sekvence.

Na obrazovce se objevily lidské obličeje: Duncanova tvář. Játka mri na Elagu, těla ležící přes sebe v dýmajících ruinách, věže Nisrenského edunu hroutící se v palbě a lidské jednotky ženoucí se bitevním polem posetým mrtvými mri, lidské válečné lodě vznášející se nad troskami a mrtvolami mri.

Sestavil to a vyslal výsledek ostatním, sledoval, jak jejich tváře naplňuje pochopení.

"Nehovoříme jazykem mri," vysvětloval, "ale ta napájená stanoviště jistě mají vybavení pro příjem jednoduchého vysílání. A obrázky mluví všemi jazyky."

"Bai," zamumlala Nagn.

"Máme deset prámů. Několik můžeme odeslat, čtyři si necháme v záloze pro manévrování na dohled od lidí. Ty, co vysíláme dolů, jsou značně ohrožené. Ale něco vám řeknu pro vaši informaci, ctěné partnerky, tihle mri... všechen posměch, který měli regulové pro druhy, jejichž paměť je bez jejich papírů ztracena... a tihle lidé také... Došlo vám, že při debaklu doch Alagnu na Kesrithu tito lidé posbírali velkou část regulských papírů a záznamů? Knihovna byla ztracená. Váš velký bai Hulagh Alagn-ni zachraňoval stroje, lodi a životy mláďat a knihovnu nechal padnout do rukou lidí; nepatrná ztráta, pokud jsou mozky, které obsahují tyto - nepochybně triviální - informace, naloženy do lodí a vysílány do domovského vesmíru a do bezpečí, je to tak? Možná nechal Hulagh knihovnu před odletem bombardovat... jestli měl čas. Sledujte mládě Duncana, sledujte, jak přísně napodobuje mri. Nepatrná ztráta, ubohá koloniální knihovna na důlní kolonii? Regulové nic neztratili, ale lidé něco získali. Želeli lidé nějak zvlášť ztráty strojů, které odvezl Hulagh? Ne. Ale kolem knihovny se v prvních dnech okupace Kesrithu rojili jako hmyz kolem mršiny. Ještě vám to nedochází?"

"Chybili jsme," prohlásila po chvíli Nagn a hrany jejích nozder pobledly. "Ctihodnosti, proč jsme si těchto věcí nevšimli?"

"Nagn Alagn-ni, protože bai vašeho doch neměl dostatek zkušeností, přes své stáří, stejně jako Sharn. Uvědomil jsem si to. Ta otázka mi byla jasná, dokonce i jako mládě jsem měl něco, co neměl veliký Alagn - zkušenost s neregulou. Vy jste byli izolováni a bezpečni v domovském vesmíru. Horag je koloniální. Měli jsme co dělat s mri, s lidmi i se zvířaty mri. Nahromadili jsme modely, ke kterým jsme mohli jejich činy přirovnávat. Vám takové modely chyběly. Vaše chápavost je v rámci vašich omezení velká, ale v kosmu jsou i jiné druhy... a Horag s nimi měl co do činění po dva tisíce let."

"Mri a, dusei a lidé," vyjmenovala znechuceně Tiag. "Co mohli objevit takového, aby to nějaký regul nemohl objevit také a zapamatovat si to hned napoprvé?"

"Hlupačko, sleduj, co správně sleduje Nagn, a mysl! Co mohou lidé dělat se záznamy z naší domovské planety? A co za planetu máme tady před sebou?"

"Mateřskou planetu mri," prohlásila Morkhug. "Města, databanky -"

"Do kterých už ten Duncan jistě získal přístup," dodal Suth. "Mri... oceňují pomstu. Pomsta, kterou dluží Alagnu, je velká a já netoužím po takovém dědictví. Ale to není jediný důvod, proč bychom se měli bát. Z jak dávných dob pocházejí zkušenosti zaznamenané ve městech postavených na březích moří, která už neexistují?"

"Mri," zasyčela Tiag, pokoušejíc se o úsměšek, ale její nozdry byly doširoka rozevřené.

"Mri s lodmi," ozvala se Nagn, "kteří překonali hvězdnou pustinu až do našeho domovského vesmíru a obrátili se zpět, teprve když jich zbývalo jen pár. A lidé, kteří svou paměť udržují pouze na papíře, nashromáždí paměť tohoto světa. Milióny let, Tiag."

"Ale my to nemůžeme zničit," zakňourala Tiag.

"Patří to mri," objasňoval Suth "a je to pro nás nesrozumitelné. Je to pro nás bezcenné, protože je to v jazyku, který

neumíme číst. Ale všimly jste si, mé partnerky, že myslí mri a lidí... jsou slučitelné?" .

"Co budeme dělat, bai?"

"Co děláme s iracionálnostmi? Odstraníme je ze současnosti. Cizí myslí jsou schopné přemostit tyto iracionálnosti. Reflex zapomínání není tak docela na škodu, podle mých pozorování. My neumíme pracovat s takovou absorpcí. Proto nás ohromují nemožné kombinace nebo představy. Hovoříme v paradoxech, když musíme vést delší rozhovory s lidmi. Vstoupili jsme do močálu. Nedostaneme se z něj tak, že budeme polykat bahno. Odstranit ho, to je to, co musíme udělat. Nejsou to zbraně, co nás ohrožuje, není to svár s mri, jsou to kombinace, mé partnerky, kombinace, absorbující sklony našich spojenců... s tím, co jsme viděli, když jsme sem letěli. Jak jsme se poprvé zapletli s lidmi? Člověk jménem Stavros napodoboval naše chování. A jak se s lidmi zapletli mri? Člověk jménem Duncan napodoboval jejich chování tak úspěšně, až se proměnil. To není žádná zdvořilost. To je mechanismus. Biologický mechanismus, jehož prostřednictvím tento druh přežívá. Je tu jeden člověk, v každém případě tu je jeden člověk, který od nich odchází a dovoli si být Vtištěn, který se stává nepřítelem... který přemostí tu propast a nasbírá vědění. Jedna oběť. Jedna transformace. Kdo z nás, kdo z mri, je schopen stát se člověkem? Snad ty, Tiag? Dokážeš snad aspoň definovat, když jsi sledovala Stavrose, Duncana a Kocha, co to je člověk?"

Tiag se viditelně zachvěla a odvrátila oči.

"Nikdy se lidí nezbavíme," trpce si odpověděl Suth. "Díky hořkému omylu Alagnu jsme je vpustili dovnitř. Ale my můžeme zařídit, aby to, co patří k této planetě... zůstalo zde. Skončilo zde" A pak se vrátíme zpět do domovského vesmíru a předáme své zprávy a pozorování regulskému druhu - už bez mri v našich rovnicích. Můžeme odseknout tuto větev, aby aspoň z tohoto zdroje nehrozilo nebezpečí: můžeme zaměřit lidskou pozornost sem, odkud jim nebude kynout už žádný užitek, a získat tak pro sebe čas."

"Máme jen jednu loď," namítla Morkhug. "Jednu proti jejich třem. Co s nimi můžeme udělat?"

"Více jednání s Alagnem. Navrhne nová jednání. Má přítomnost nám nabízí takovou možnost, protože jsem z jiného dochu. Určíme přehled výhod a budeme manévrovat, jak nejlépe budeme moci."

Odložil svůj prázdný šálek na stranu a hleděl na ty tři velice přísně. Všechny tři byly oplodněné, ale mládě v žádném případě nemůže přijít natolik včas, aby mohlo být použitelné; neměli k dispozici roky času, ale ten čas, jak ho měřili lidé, a akce musí být provedeny... rychle.

~

Kmen tam nebyl. Niun to věděl od chvíle, kdy minuli velký kulatý balvan, který byl jeho značkou při návratech z mnohých lovů... a u nějž vždy zažíval pocit obsazenosti - od dusei nepřicházelo nic, jen ten pocit, který je šlehal po ramenou jako varování, že jejich pronásledovatelé jsou patrně poblíž.

Zvládl to v dobrém čase, v tom nejlepším, kterého byl Duncan schopen dosáhnout, od poledního až do tohoto okamžiku, kdy slunce mizelo nad prorvou a stíny se začínaly prohlubovat. Duncan stále držel krok, dýchal hlasitě a drsně.

Občas ho Niun přistihl, že jde se zavřenýma očima, dělal to i teď. Niun se chopil jeho paže a vedl ho, přerušil spojení s dusem, protože si nepřál svalit něco ze svého zoufalství na Duncana. Zkoušel to znovu, když stíny zhoustly... znovu vyslal představu toho, co hledal, k dusovi a nezachytil nic příjemného, žádný pocit přátelské blízkosti. Bylo tu bodání čehosi dalšího, jak se blížili ke skalám, pocit, který mohl vycházet od jednoho z ha-dusei, vzdálený a znepokojený.

Meleín ho varovala, jiná města, říkála. Jiné volby. Hlil se vrátil zpět, musel.

A někde musí objevit místo k odpočinku, místo pro Duncana. Vešli do pasti, trojúhelníku půdy se strží na jedné straně, srázem na druhé a s nepřítelem v zádech na třetí. Dusei je sem zavedli a oni je následovali, doufající a slepí, spoléhající na ně.

Stále ta prázdnota, dusí posedlost, snad tím, co je následovalo... byli notoricky zaměřeni vždy jenom na jeden cíl. Ale narůstala v něm hrůza, že by ta prázdnota mohla znamenat smrt, možnost, že Hlil selhal, že tu bouřku nezvládl. Dusei nemohli pochopit smrt, mysl, které už nemohou odpovídat; zmatená umíněnost stále bez odpovědi.

"Sov-kela," řekl nakonec drsně. "Oni už odtáhli."

Duncan neklopýtl a neodpověděl. Nějaká emoce se vrátila zpět přes dusei, jiný druh paniky, rychle zklidněné.

"My... překročíme strž," oznámil Niun. "Víme, kde nejsou, a dusei patrně miní... budeme se držet jižního směru."

Znamená to půldenní pochod kolem vzdálenějšího konce strže, dostatečně daleko od našich pronásledovatelů... je tam obtížný přístup, sestup dolů... mohou se setkat s obtížemi. Já znám terén, oni ne. Drž se mne. Drž se mne."

"Tak," odvětil sotva slyšitelně Duncan.

Barvy se začaly vytrácet. Ve zrádném posledním světle vstoupili na pěšinu a prošli pod místem, kde je měla vyzvat hlídka. Vše zahladil písek, nečitelný ve stálém jemném větříku, silná pokrývka, která do výše kolen zaplavovala starou stezku a napůl pohrbila balvany, které kdysi byly odhalené. Dusei nehlásili poplach ani pocit kontaktu a valili se vpřed, před nimi.

Náhle se cesta otevřela do hrozivé vyhlídky na písečný skluz, osvětlený posledním jantarovým svitem a táhnoucí se do hlubin, mnohem zjizvenější než dřív. "Yai!" vykřikl Niun ve snaze, aby dusei zůstali u nich, s přílišnou závratí, než aby obdivoval pískopád, a týraný děsem, že je sem dusei zavedli, protože neměli jinou stopu, protože už tady nezbylo nic a všichni byli ztraceni dole, tam dole.

Duncan po jeho boku vydal výkřik, dušený zvuk, a Niun ustoupil, ovinul okolo něj paže a vedl jeho nejisté kroky, když sestupovali k hranici útesů. Nej slabší dech mohl uvést vše znovu do pohybu, mohl strhnout nejen tenhle nestabilní povrch, ale zasáhnout i daleko nazpět do kaňonu.

Kráčeli po hranici útesů a dusei potřásali hlavami, nedůvěřovali těmto místům... možná instinktivně, možná získali

nějaké vědění z jeho mysli, ale drželi se těsně u útesu, opírali se o skálu rameny a valili nervózní oči nad hranu kaňonu. Dospěli na místo, které náleželo Kelu, a nebylo tam nic než stín, písek napůl zavál převis nad úkrytem. Vzadu stále ještě padal pískopád, sypal se tam, kde teď bylo čelo písečného skluzu, když ztratil většinu z onoho kuželu, který si vystavěl předtím. Prošli pod šepotajícím pískopádem a kráčeli zpět a zpět do kaňonu, kde už začínala noc a kam nedosahovaly klouzavé písky.

"Teď," sdělil Niun. "Tady vystoupíme. Žádná slabost žádné otálení, buď to půjde, nebo ne."

Vydal přísný příkaz dusei, uchopil Duncana za paži a ze všech sil se rozběhl, aby co nejrychleji překonali skalní ústí pískopádu. Cítili pod nohama obvyklé podklouzávání, nic víc, a před nimi vyrostly skály a přijaly je do bezpečí. Duncan klopýtl a zachytil se skal, pohnul se, když ho Niun chytil a vytáhl vzhůru do spleti skal a větrem ošlehaných kamenů. Dusei šplhali nahoru, což pro ně nebyla obvyklá činnost, s rachotem padajících kamenů a škrábáním drápů a Niun lezl za nimi, vzhůru a zase vzhůru, kde byla cesta na odvrácenou stranu. A na půl cesty nahoru byla plošina, nakloněný plát sotva větší než dusí šířka. Zvířata pokračovala ve výstupu posilajíce dolů drobné kameny, Niun se tam ale zastavil, vzepřel se ve stísněné pozici a vytáhl Duncana na výčnělek, pokud to šlo. Duncana přepadl mučivý dusivý kašel, ležel tváří dolů a choulil se do klubička, a Niun se nahrbil, když to poslouchal s rukou na Duncanově chvějícím se rameni. Dusei dosáhli vrcholu; možná budou pokračovat v cestě, možná na ně počkají, Niun si přál, aby čekali. Cítil, jak se Duncanův dech uvolňuje od počátečních hlubokých nádechů až k rychlému mělkému tempu. Nebylo tu jiné lože než chladný kámen, jiné místo než toto, aby si oddechli. Niun doufal, že se jejich pronásledovatelé pokusí překročit strž za tmy - veliký skluz do zapomnění za bezstarostnost, s níž vstoupí na neznámé místo, aniž by věděli, co tu vlastně je. Nebo pokud půjdou okolo strže, odchýlí se na určitou vzdálenost od jejich trasy, dost dlouhou vzdálenost. Měli čas na oddech alespoň tak dlouhý, aby si Duncan mohl poněkud ulevit.

Melein, vyslal ke svému dusovi, v zoufalé naději. Nebylo tu však nic jiného než onen vzdálený nepokoj, který se objevil už ve dne a stále trval. Netroufal si podlehnout spánku, byl tak unaven, že by mohl spát až do chvíle, kdy by zjistil, že je obklíčen hao'nath.

Přece však usnul a probudil se s provinilým trhnutím, snažil se zaostřit oči na hvězdy, aby zjistil, jak dlouho dřímá. Měsíc už vyšel. Chvilí se mu zdálo, že se jedna hvězda hýbá, ale jak jeho napjaté oči mrkly, ztratily ji; iluze, přesvědčoval se. Hvězda tam stále byla, nehybná, prozařující prach. Sledoval ten kousek viditelného nebe, dokud nepocítil, že se mu oči znovu zavírají, přes ztuhlé končetiny a nepříjemně bodající kámen pod jeho zády. Duncanovo rameno se pod jeho rukou právě pohnulo. Zůstal dlouho nehybný, až nakonec zvedl ruku a zatřásl Duncanem s takovým odporem, jako by ho měl udeřit.

"Hni se," vysvětloval, "musíme vyrazit."

Duncan se snažil, téměř sklouzl z výčnělku ve snaze zvednout se na kolena. Niun ho uchopil za pásy pro vyznamenání a postavil ho, pak protáhl vlastní ztuhlé končetiny. Někde nad nimi se dusei otřásl ze spánku a nejasný poplach je bodal skrze vzduch, ověřování pozic. Nepřítele zachytil v novém směru... obcházel kaňon, usoudil Niun.

Tudy mohla odejít i Melein a oni mohli narazit na její stopu dříve než on.

Šplhal a táhl za sebou Duncanovy klopýtající nohy vzhůru, napínal své síly a zápasil v místech obratu. Konečně byly nejvyšší skály za nimi, zbýval jen písčité hřebeny jako poslední místo ke zdolání. Duncan se na něj zavěsil a zvládl to, vytáhl svou vlastní váhu, ačkoliv ohnutý a klopýtající. Nahoře je uvítali dusei, bezpečí v temnotě a měsíčním světle. Před nimi se rozprostírala planina a nízké jižní kopce.

Krajina bez hranic kromě té, kterou právě překročili, a žádná známka tábora, nic.

"Pojď," vybídl Niun Duncana, přes námitky, které Duncan nevyslovil. Chopil se Duncanova rukávu, aby ho jasněji vedl, a vyšel pomalejším krokem než dříve. Odpočinek jako by vše ještě zhoršil: bolesti se usadily v kostech a sucho v hrdle, Duncanův drsný dech a občasné kašle ho znervózňovaly, občas zaváhal uprostřed kroku, jak mu vypovídaly klouby, kratičké přestávky, jedna po druhé.

A náhle zachytili pocit přítomnosti, známé přítomnosti, domov, domov, domov.

"Jsou tady někde," zvolal Niun. "Cítíš to, sov-kela?"

"Ano." Ten hlas nezněl ani jako Duncanův, byl plný radosti. "Cítím."

A z nějaké záhadné rezervy sil prodloužil krok, zápolil s chůzí tvrději, s rukou přiloženou k ústům ve snaze ohřát si vzduch.

Tu a tam se vynořovaly zakulacené skalní homole, pískovcové zvětralé kupole, místy duté, jinde zploštělé do kapkovitých tvarů. Prameny písku protékaly pod jejich nohama, vítr, pro tentokrát se opírající do jejich zad, jim pomáhal a netýral je, ačkoliv byl chladný. A na východě začalo svítat, první meruňkové znamení úsvitu.

Dusí smysl zůstával, propletenec zmatku, popohánějící je na jih, nepříjemnost z jedné i druhé strany, jako by se zlo rozdělilo a rozptýlilo, to by skýtalo naději; a nejbližší byla temnota, prázdno, temná skvrna v síti.

Získávala hmotnost.

Byl to kámen, zaoblení krajiny; možná dus... ha-dus mohl vyvolat takový pocit nezúčastněnosti, mohl takto působit, útržek stínu v úsvitu.

Stín se náhle vztyčil, černé roucho, zbraně i vyznamenání se zaleskly v nejasném světle. Niun se zastavil, Duncan také. A vtom dusí smysl zobrazil obsah té cizí mysli, smutek neštěstí, předtím, než se zase uzavřela.

"Ras," zamumlal Niun. A vykročil s Duncanem po boku. Dusei došli ke kel'en a vraceli se s mručením zpět.

"Ja'anom," vydechl Duncan.

"Tak," řekl Niun a přiblížil se k ní blíže než na vzdálenost cizince; nebylo vhodné, aby pozdvíhovali hlasy.

"Našel jsi ho," ozvala se Ras.

"Kde je zbytek kmene?"

Zvedla zahalenou paži a ukázala na jihovýchod; byl to směr, kterým se ubírali.

"Jsou v pořádku?" zeptal se Niun s hořkostí, že se na to musí ptát.

"Byli, když jsem odcházela."

Duncan se klopýtavě pohnul a posadil se celý schoulený na zem. Ras mu věnovala chladný pohled. Niun spolkl hrdost a klekl si k němu, odehnal duse, který se k němu chtěl přitisknout, ale pak ho nechal, protože jeho teplo bylo Duncanovi příjemné. Niun si opřel ruce o kolena, aby si odpočinul, zpráva Ras se nejistě svíjela v jeho žaludku. Odložil zbytek své rezervovanosti a vzhledl k ní. "Všichni jsou v bezpečí?"

"Kel Ros, sen Otha.. sen Kadas... mrtvi."

Nechal si to projít hlavou, příliš unaven, aby se pouštěl do dalšího vyptávání. Neznal sen'ein, Ros byl tichý muž dokonce i na kel'ena, už nikdy ho nepozná.

Ras se také se šustěním usadila a meč si položila na kolena, aby se o něj opřela.

"Nedaleko jsou další," řekl Niun nakonec. "Hao'nath. Sleduji nás už několik dní

Jestli to Ras znepokojilo, nedala to na sobě znát.

"Poslal tě Hlil?" zeptal se.

"Ne."

Starý pocit se vrátil, svírání ve vnitřnostech, které se ho zmocňovalo, kdykoli se mu Ras připletla do cesty nebo se objevila za ním. Bratr a sestra, takový měl být mezi nimi vztah, to byl výsměch. Na okamžik se mu i hao'nath zdáli vřelejší. "Jdeme," rozhodl. "Duncane, můžeš?"

Duncan se pohnul a pokusil se narovnat, Niun vstal, vzal ho za paži a zvedl, když však ucítil jeho nejistotu, ovinul mu paži kolem ramen a vyrazil směrem, který naznačoval dusí smysl.

Tentokrát Ras kráčela po jeho boku, temná prázdnota v dusím smyslu. Mri z Kesrithu zvládli onen vnitřní závoj, protože žili mezi dusei; Ras se, z neochoty nebo z nezbytnosti, naučila dokonce ignorovat i strážní impulsy, aby mohla zůstat s ním.

Světlo odhalilo detaily krajiny, zaoblené kopce, nekonečná planina, tmavé ústí strže, kterou překročili.

Vůbec nic z toho neukazovalo, že by tu někde byl tábor.

~

Přípravy vyvolávaly chladné a opuštěné pocity, který vždy přicházely s hodinami úsvitu a narušenou rutinou. Galey se hrabal ve svých věcech a tři řadoví vojáci, co byli s ním, dělali totéž a všichni čekali na Boaz.

Ben Shibo, Moshe Kadarin, Ed Lane, dva běžní řadoví a Lane, který byl spíše technikem u zbraňových počítačů. Shibo byl záložní pilot, na Kadarina padla volba, protože se v něm kombinovalo několika důvodů, které se podílely i na výběru ostatních: několik nášivek po výsadcích na planety na jeho rukávu, osobní testy ukazující absenci nenávisti, flegmatický postoj k přímému kontaktu s reguly.

Přijali Boazinu účast právě tak, v klidu, obavy si nechávali pro sebe.

Teď ty obavy naplnily i jeho, odklady ho dráždily; uvažoval, zdali je Luiz na poslední chvíli všechny nepřekvapí zrušením vlastních příkazů. Ale Boaz se konečně objevila, v patách za ní se úzkostlivě přihnul Luiz. Měla s sebou hromadu vybavení, fotografického i jiného, ale Galey proti ničemu neprotestoval - to byla záležitost civilů, ne jeho. Zastavila se, aby vtiskla polibek na tvář starého chirurga, a Galey odvrátil hlavu, cítil se mezi těmi dvěma trochu jako vetřelec. "Naložte to na palubu," nařídil ostatním, Kadarin a Lane posbírali jejich vybavení a odešli. Shibo se zdržel, aby nabídl Boaz pomoc s jejími zavazadly.

"Ne," odpověděla a upravovala si řemeny. Ta padesátiletá žena byla tak tlustá, že se nevešla do jejich letových obleků, měla na sobě tedy izolační kabátek a pumpky, které ji rozhodně nedělaly štíhlejší. Koruna jejich prosedivělých blond vlasů jí dodávala zvláštní důstojnost. Tázavě na něj pohlédla. "Jedem," řekl. Zdržela se dalším pohledem na Luize a pak vyšla.

Mnohokrát mu vytanula na mysli otázka, jestli Saber věděla, když se Luiz dohadoval s Kochem, který civil bude zařazen. V hloubi duše mělo této otázce pochyby, obával se, že nakonec bude on tím zodpovědným a že Koch připiše tuto záležitost na jeho účet. Boaz nebyla snadno odepsatelnou položkou.

"Co dobrého," tlačila ho do kouta, "co dobrého poplyne z nějakého mého asistenta se svižným nohama a s žádnou představou o tom, co vidí. Co je známo ze zvyků mri, to je moje práce, co je známo z nápisů mri, to jsem rozluštila především já. Potřebujete mne, abyste získali odpovědi, pro které jdete. Já jsem vaše bezpečí tam dole."

Chtěl ji, důvěřoval jejímu postoji, tomu, že nedovolí holocaust. Podal Luizovi ruku, spolkl svou otázku a odešel za ostatními.

Chladný řídký vzduch. Bez dýchacích přístrojů i během té krátké cesty mezi přechodovou komorou a prámem všichni těžce oddychovali, do chvíle, než se uzavřel vchod do prámu. Usadili se do nepříjemně stísněné kabiny. Galey zaujal místo u řízení, zapojil další osvětlení k tomu, co přicházelo zvenčí, a nastartoval motory.

Pohlédl za sebe a do stran a nenalezl nic než klidné, zeleně ozářené tváře... přemítal, zda má Boaz strach; ne více než ostatní, usoudil.

Ohlásil se Flower a začal stoupat ve vírech písku. Nenabral příliš velkou výšku, země uháněla v úsvitu dozadu, skvrny nesčetných nepravidelností písku. Najednou se pod nimi rozevřela rozsedlina a on naklonil. stroj a klesal. Nevydal žádné příkazy, audio skanu měl v uchu a Shibo vedle něj ho sledoval, stejně pozorný jako on.

Letěli k nejbližšímu stanovišti a podle jeho výpočtů byl tohle nejbezpečnější postup, nejlepší možné přiblížení se k tomu stanovišti, které bylo potenciálně v pohotovosti a nepřátelské... letěl pod úroveň okraje kaňonu. Před nimi se v rozbřesku rozevírala závratná perspektiva, po levici splývaly skály v jedno. Vzdušné proudy jimi cloumaly. Místy písek proudil z výšin do hlubin, provazy a stuhy písku padající celé kilometry dolů, na dno mořské rozsedliny... potřísněné

barvou slunce. Zaoblené hřbety se tyčily, jako by zbavené hmoty, z mlhy halící rozsedinu. A blížili se více a více k městu, k bodu, který si na mapách označil jako limit vzdušného přiblížení. Ruce se mu potily, po dobu letu nikdo neřekl ani slovo. Nabral maličko výšku a vyhlédl nad okraj, doufal, že tuto zkoušku přežije.

"Žádná palba," vydechl Lane u jeho ramene... možná, aby se ujistil, že jsou všichni stále naživu.

Ruiny byly v dohledu, sklouzl nad náhorní rovinu, snesl se k zemi a vypnul motory.

Zdálo se, že nikdo z nich ani nedýchá.

"Ven," zavelel Galey uvolňuje si bezpečnostní popruhy. Žádné otázky, nikdo nezaváhal, nepřebíral se vybavením: to vše bylo z jejich strany už provedeno. Obrátili se k východu a drápali se ven, on poslední, aby zajistil stroj. Poté už bylo slyšet jen cinkání chladnoucího kovu, šepot písku a větru, nic víc. Hodili si na ramena náklad dýchacích nádrží, nasadili si masky, které syčely jejich výdechy, a upevnili si výstroj.

A vydali se volným krokem v těžkých botách proti obyvatelům pouště. Dýchání se zdálo lehčí mimo obnaženou zranitelnost plavidla.

Boaz - se hrabala v kapse, vylovila černé a zlaté látkové pásky lehce se třepetající ve vánku. "Navrhuji vám přijmout černou," usmála se. Galey si jednu vzal stejně jako ostatní tři, zatímco Boaz si uvázala na paži nápadnou zlatou.

"Černá je barvou Kel," ozvala se, "a zlatá učenců."

"Nebojících. Jestliže to budou respektovat, budeme mít při setkání naději."

"Díky vám."

"To je něco, na co se alespoň mohou zeptat."

Bylo to alespoň něco. Před nimi leželo město, daleký, tak daleký osamělý pochod. Mimo loď byli malými terči, sotva si zasluhovali pozornost velkých zbraní města.

Nejhorší byl chlad, jako nůž ostrý vzduch a stálé vědomí, že jim, nepomůže nikdo jiný než oni sami.

Mri nebrali zajatce. To se lidstvo naučilo už dávno.

9. kapitola

STANY byly na dohled, vynořily se z podvečera a zvlněné krajiny. Duncan a Niun však ale stále nemohli vyrazit.

Duncan se o to snažil, ale brzy klesl nazpět a navzdory všemu odpočíval, smysly zahalené šedavou plnou, takže vše, co cítil, byl jeho dus a dotek jeho horkého sametového těla.

Pak toho přišlo víc, dusí přenos... Niun a chladná prázdnota, Ras Kov-Nelan. Spojovalo se to s nevolností, která tepala v jeho spáncích, změt' úzkosti a chladu.

"Jděte," řekl Duncan po chvíli. "Copak jsem dítě, abych nemohl dojít k tomu, co vidím? Jděte. Pošlete pro mě někoho, když myslíte."

Niun mu nevěnoval žádnou pozornost. Duncan pohyboval ztuhlými rukama po hřbetu svého duse, dokud se mu zorné pole konečně nevyčistilo. Niun vedle něj klečel a Ras stála. Někde bylo vědomí těch, kdo hledají, někde byl pocit jejich pronásledovatelů, hněv a touha, pocit, kvůli kterému se dával do Pohybu už nespočetněkrát, který je soustavně nahlodával - teď daleko, daleko na východ a sever, dusí přenos.

"Duncane," pobízel ho Niun.

Je nespravedlivé, že ho nechtějí nechat jít vlastní cestou vlastním tempem, uvažoval jako dítě, byl si toho vědom, z nějaké velké vzdálenosti od své inteligence. Niun ho vzal za paži a vytáhl ho na nohy, zůstal stát, a pak se dal do pohybu spolu s nimi. Přemítal, jestli to zvládne. Zavřel oči a prostě se řídil dusími impulsy, ztracen v nich na čas, než ucítil náhodně Niunův dotek, který mu měl zabránit v klopýtnutí. Měděná příchut' krve se zvýraznila. Zakašlal a vlhkost začala stékat dovnitř, zapotácel se a roztřásl se... polekán, smrtelně polekán. Koleno povolilo, ale Niun ho zachytil dřív, než mohl spadnout, a udržel ho na nohou. Ucítil dotek na druhé straně, také podpírající. Ohnul se a kašlal. Smysly se mu pročistily, byl si nejasně vědom obou svých společníků i dusího smyslu, který byl rozjitřený a rozhněvaný.

Kel'ein. Před nimi; mezi nimi a táborem se v šeru objevil stín jako tekutina valící se krajinou. Pohybovalo se to k nim. Dusí pocity vířily ve vzduchu jako vůně bouře. "Yai!" okřikl je oba Niun a uklidnil je. "Pošli je pryč, Duncane. Pošli je pryč."

Bylo to těžké, jako kdyby se měl vzdát části sebe samého. Propustil duse a náhle se cítil chladný, myslel jasněji. Zvířata se potloukala opodál. Převzal trochu víc z vlastní váhy a pohlédl na linii kel'ein, která se zastavila před nimi, rozeznal toho, kdo vykročil kupředu; zachytil náhle uvolnění řady, která se vrhla k nim a obklopila je. Hlil. Vzpomněl si na to jméno, když si kel'en strhl závoj.

"Ona je v pořádku?" zeptal se Niun.

"Ano," odpověděl Hlil a Duncanovi mlhavě docházelo, že ona bude Melein. "Ras," řekl pak Hlil, přijímal její přítomnost se zvláštní chladnou pichlavostí v hlase. A pouze na chvilku se kel'en zahleděl přímo na něj, ale o nic víceji.

"Hlile," ozval se Niun, "někde tam jsou hao'nath - " Ukázal na sever. "Uvnitř našeho území, mezi námi je možná krev.

Ať Kel upře oko tím směrem."

"Tak," odpověděl Hlil stejně klidným tónem.

Niun shodil vak, který nesl už tak dlouho, a světil ho do rukou mladého kel'ena. Pak vzal Duncana znovu za rukáv a nutil ho jít dál; Duncan poslechl. Jeho zorné pole se pokrylo skvrnami a znovu se vyčistilo. Kolem bylo ticho, nic než šum Kelu spěchajícího zpět ke stanům, kterými pronikalo světlo skrz černou látku v narůstající tmě.

Když dorazili ke stanům, nastal rozruch, ostatní kasty se odvažovaly ven, aby se podívaly. Kath'ein bez závoje a vážné, svolávající k sobě děti, když zjistili, kdo se k nim vrátil... Stejně jako sen'ein, kteří si mezi sebou šeptali.

Šli k největšímu stanu... zasáhlo ho pochopení: she'pan, měl to před sebou, potřeboval rozum, cit a veškerou výmluvnost, kterou mohl nasbírat.

Teplo zasáhlo jejich tváře jako zeď, když vkročili dovnitř, teplo a zlatá záře lamp osvětlujících předpokoj stanu, vůně kadidla ho dusila. Zastavili se. Za závojem, který halil ústřední světlo, se leskl kovový ovoid, blýskal se přes jemnou tkaninu.

Pan'en. Získali ho zpět. Tupě se mu ulevilo, že ze svého majetku získali tohle nazpět, tuhle pro ně nejdrahocennější věc.

Niun tomu vzdal čest, úctu k Tajemství ctil Duncan také. Pomyslel si, že by měl také provést ono gesto, ale to bylo něco, co mu Niun nikdy nepředvedl úplně - tento poslední a nejtajnější výraz Lidu. Stál místo toho vzadu, zastrašený horlivostí ostatních, a učinil náznak gesta při odhalování závoje. Ale hlavu držel skloněnou a svou cizí tvář odvracel nenápadně stranou.

Pak přišel Niun, vzal ho za paži a vtáhl ho za závěs po pravé straně, na velké prostranství mezi ostatní.

Zlatá látka Senu tvořila drapérie, zlaté bylo světlo lamp, zlatorouši sen'ein se ukláněli osamocené bílé postavě, kterou byla Melein. Usadila se do svého křesla, mezitím co stíny Kelu proudily kolem stěn po pravé i levé straně a několik starších kath'ein vklouzlo za Sen jako dotyk jasného nebe. Duncan se snažil kráčet pevně skrz vyrovnané řady, bez pomoci Niunovy ruky, která spočívala na jeho lokti. Vzpomněl si na vhodné způsoby, na zdvořilosti, které musí dodržet, na věci, které mu ukládal zákon Kelu, ačkoliv ještě nikdy nebyl natolik centrem pozornosti.

Niun došel na své místo, chopil se Meleininých rukou, políbil její čelo a dostal polibek v odpověď; pak zašeptal tichá slova, která měla co dělat s hao'nath a cizinci. Její jantarové oči bolestně zatěkaly, sklonila hlavu.

"Tak," řekla slabě, "ať přijde, co má přijít." Její ruce velice lehce pokynuly.

Duncan překonal těch pár kroků vpřed, klesl na kolena stejně jako Niun a sklonil hlavu, a protože nepřišel s jejím svolením, vztáhl ruku a strhl si zaidhe, v pokoře odhalil své po ramena sahající vlasy, tak nepodobné bronzové hřívě mři. Neholený a s krví kolem nosu... dokonce páchl, věděl to. Lidský pach byl odlišný. Vždy dbal o svou čistotu a o holení. Cítil při tomto vystavení takovou nahotu, jakou nepocítil ještě nikdy v životě.

"Kele Duncane," oslovila ho měkce Melein.

"She'pan," vydechl se sklopenou hlavou, s rukama svírajícíma závoj a s turbanem v klíně. Klidný tón jejího hlasu vyvolal ticho, ve kterém byl zřetelný pouze šelest šatů shromážděných. Spánky mu pulsovaly a hrdlo se svíralo.

"Kde jsi vzal dovození opustit nás, kel'ene?"

"Žádné dovození jsem neměl." Jeho hlas se zlomil. Kašel zaškrábal v jeho hrdle, pokoušel se ho potlačit a uspěl jen s potížemi, oči se mu zalily slzami.

"A byl jsi - "

"U lodi, she'pan. V nich."

Poprvé zachytil výdech protestu shromážděných. Melein zvedla ruku a vše ihned utichlo.

"Kel'ene?" pobídla ho.

"Tři lodi." Duncan překonal obtíže v hrdle. "Regulové přiletěli s lidmi, to regulové stříleli na vás a na město. Zabil jsem jejich starší. Už žádný další... žádný další regul."

Mžurka prozrazovala rozrušení. Melein ho pochopila, i když ostatní nemohli. "Jak se to stalo, kele Duncane?"

"Regul byla na palubě jedné z lidských lodí - zaútočila, když jsem skončil s výkladem pro lidského kel'antha. Zabil jsem ji. Regulové teď nemají vůdce. Lidé... nikdy neobdrželi mou zprávu, ale teď, teď budou naslouchat. Regulové je urazili, požádali mne, abych vám vyřídil - " Název toho, co měl vyřídít, mu náhle vyklouzl, byl nepřežítelný do hal'ari.

Sestavoval ho... zdvihl chvějící se ruku k čelu, snažil se v ponížení a panice uspořádat to, co byl připraven říci. Niun se pohnul, promnul si ruce a vzhledl k Melein. "Žádný útok, žádné... přání útočit, jestliže Lid ujistí lidi o tomtéž."

Neozval se žádný zvuk, ale na nahých tvářích kolem she'pan se objevil hněv a Meleininu chladná tvář se zamračila.

"Co by měli říkat ts'i'mri?"

To byl nevyhnutelný postoj. Tisíceletí opovržení pro cizince, pro jiné druhy. Hal'ari měla čtyři slova pro mír, ale žádné z nich neznamenalo nebo nepředstavovalo to, v co doufali lidé; jedno z nich bylo dokonce zlověstné: zničení potenciálního ohrožení. Zjistil, že se mu viditelně chvějí obě ruce, hořká příchut' porážky v ústech, chuť krve.

"Kele Duncane - Sen zváží onu záležitost, kterou jsi přednesl radě. Tvůj výkon má velkou hodnotu. Lid ti děkuje."

Neslyšel to zcela jasně. Možná ani ostatní ve shromáždění, nezachytil žádný pohyb, žádný rozruch. Pak mu svítilo, že Melein docela neodmítla nabídku setkání... víc než to, nahnula se, vzala jeho špinavou tvář do dlaní a políbila ho na čelo jako jednoho ze svých vlastních. Její prsty vtiskly cosi do jeho dlaně, malý zlatý medailón, j'tai za službu.

Shromáždění zašumělo. A pak ho přemohla hanba, protože, když se od něj odtáhla, a on hleděl na to, co držel v dlaní, vyhrkly mu nepotlačitelné slzy a on neměl závoj, aby je zakryl. Uložil Vyznamenání na prsa do svého roucha, snaže se přitom neukazovat tvář a spolknout bolest v hrdle.

A rozkašlal se; krev potřísnila ruku, kterou si přiložil k ústům a nosu. Bylo jí mnoho. Znovu se začal chvět, slyšel

stísněné mručení, když ztratil kontrolu nad svými končetinami.

Niun pochopil a pevně ho sevřel v náručí.

Po chvíli byl schopen se s jeho pomocí postavit na vlastní nohy - vyjít aspoň ven ze stanu, do chladného nočního vzduchu. Niun ho podíral. I kdosi jiný. Zaslechl nablízku v temnotě svého duše, nešťastně kňučícího, toužícího po něm. Vytrhl se a zkusil několik kroků, nevěděl, kam jde, krom toho, že chce ke svému dusovi; a pak zašátral po opoře. Někdo ho zachytil.

"Pomozte mi," slyšel hněvivě říkat Niuna. "Pomozte mi!"

Konečně pocítil další dotek. Zápasil, aby unesl vlastní váhu, ale pak ho znovu přepadl záchvat kašle a on zapomněl na vše ostatní.

~

Niun něco pojedl, pouze symbolický díl ze společné mísy. Neměl hlad a přenechal svou porci ostatním. Seděl bez závoje a s rukama v klíně a hleděl napříč stanem na Kel a do rohu, kde ležel Duncan se svým dušem, opřený o zvíře do polosedu; byl v bezvědomí, krvácel dovnitř a mohl se udusit. Nebyl na něj příjemný pohled a Niun si všiml mnoha členů Kelu, jak po něm pokradmu pokukují a doufají patrně v jeho smrt.

V konec nás obou, který může nastat, jestliže si nás nepřátelé ráno vyvolají ven. Byla to hrozná věc, to splynutí dvou kmenů, nepřáli si to... ale snad v tom kmeni žije mnoho těch, kterým se bude zdát lepší akceptovat splynutí a přijmout jiného kel'antha a jinou she'pan. Měl by si vyjasnit mysl, najíst se a vyspat se pro ten případ, to mu bylo docela jasné. Pokusil se, ale potrava mu vážla v hrdle, spolkl jen kousek, nic víc, a zůstal klidně sedět.

V Kelu se pozvolna rozhostilo ticho. Pohyby se ztišily a pomalu ustávaly. Hlasy se ztlumily. Žádná ruka se nenatahovala k mísám, nikdo nepromluvil. Věděl, že hledí na něj, a konečně byl stejně klidný zevnitř jako zjevně, vzdálil se od své bolesti.

Vyzvěte mne, přál si, nevyločoval ani Ras. Chci zabít a najít radost v zabíjení. "Kel'anthe," ozval se Hlil.

Niun si ho nevšímal.

Hlil zůstal chvíli tiše sedět, nepochybně uražen, a nakonec se naklonil k fen'anthu Serasovi, který seděl vedle něj, a pak k Desaiovi. Bylo slyšet jejich mumlání, ale Niun od nich odpoutal svou mysl, nechal je, ať dělají, co chtějí; stejně se o tom dozví, až to bude hotové.

Vstal a přešel k Duncanovi, usadil se naproti dusovi. Zvíře smutně mručelo a čichalo k němu, jako by prosilo o útěchu nebo pomoc. Duncan dýchal pomalu a bublavě, jeho oči byly trochu pootevřené, ale skelné, jen slabě odrážely světlo lamp.

Ostatní znovu začali jíst, kromě malého hroznu kolem Hlila, který se stáhl k debatě do opačného rohu, a kromě Ras, která se posadila proti jedné z velkých žerdí, její tvář už nebyla rozhněvaná, pouze velice unavená, a v očích měla stín. Ke konci mu pomáhala, čímž byl na smrt překvapen... možná z praktických důvodů, protože je Duncan příliš zdržoval. Už dávno přestal zvažovat, to, co Ras dělala. Sledoval ostatní a hněval se za to na sebe, vzpomněl si na duše a zklidnil ho... položil dlaň na Duncanovo rameno a lehce ho stiskl, v odpověď obdržel zamžourání očí.

"Vím, že jsi to ty," ozval se Duncan slabým, krví prosyceným hlasem. "Přestaň se znepokojovat. Je slyšet - o těch hao'nath?"

"Nic, žádný náznak. Nezneklidňuj se tím."

"Dus myslí, že jsou stále venku."

"To určitě. Ale teď mají o čem přemýšlet."

"Více... více jež jedni. Zadní... strana... přední... ." Znovu ho přemáhal kašel. Niun mu sevřel ruku.

"Nech to na později."

Duncan zamrkal a z jeho podivných očí se vyřinuly slzy, mísily se se špinou a krví a stékaly pomalu do vlasů na jeho tváři. "I ty jsi znepokojený, nebo ne? Já také. Je tu mnoho... možná duše."

"Nedává to smysl, sov-kela."

"Život. Snažil jsem se jim ukázat život. Myslím, že pochopili."

"Dusei?"

Nastal ruch, náhlá obava vstoupila do Duncanových očí, upřených na Niuna. Ten se otočil na koleno, když na ně dopadl stín a obklopila je stěna černých rouch. Dus se pohnul, ale ti vpředu poklekli a propustili více světla lamp, zatímco Niun zahanbujícím pohybem sáhl po zbraních. Hlil - Desai, Seras a mladý Taz. Niun se zamračil a zmateně zvedl ruku, když Taz pokládal dýmající mísu poblíž Duncanu.

"Dým by měl pomoci," řekl Seras.

Bylo to olejové dřevo, které užívali jako palivo do lamp, jeho mastný kouř se mísil se sytou nasládlostí dalších přidávaných bylin. Niun se ovládl, aby mísu hned nesrazil; váhal mezi škodou, kterou to mohlo nadělat, a svou neschopností pochopit jejich čestné úmysly. Položil dlaň zase na Duncanovo rameno a druhou ruku pozvedl, aby odmítl jejich další vměšování.

"Kel'anthe," chladně objasnil Hlil, "známe některé věci, které vy neznáte. Narodili jsme se na této planetě."

Duncan se mdle natáhl po čadící míse. Taz ji přisunul blíž a Duncan naplno vdechoval dým. Byla to pravda. Niun cítil, že i jeho vlastnímu bolavému hrdlu ulevuje ono olejnaté teplo. Dým podráždil duše, který obrátil velikou hlavu na druhou stranu s hlubokým frknutím nespokojenosti, ale najednou zachytil úplně odkryté pocity a nepěkně je propletl navzájem, Kutathi i Kesrithi mri.

"Yai!" okřikl ho Niun, tváře se jedna od druhé zlehka odvrátily, ve zmatku. Niun pohlédl na Duncana, který zhluboka vdechoval výpary, a pak se obrátil k Hlilovi.

"S'Sochil," ozval se Niun velice tiše, "děkuji vám, chtěl bych říci: odpusťte."

"No," zamumlal Hlil a okyslel tento okamžik ušklíbnutím a gestem opovržení vůči Duncanovi.

U dveří se ozvalo výbušné funění. Niun vzhlédl a uviděl svého duse, který se konečně rozhodl vystoupit z temnot, hnáný nějakým vnitřním impulsem. Kel'ein se ve spěchu odsouvali z jeho dráhy, jak se blížil přes rohože se sklopenou hlavou, viditelně čímsi zaujat, a když došel k Niunovi, přičichl k němu a pak se usadil naproti Duncanovu zvířeti.

Niun položil paži na jeho hřbet a zatahal ho za ucho, aby ho rozptýlil, aby se jeho mysl nespojila s Hlilovou. Hleděl chvíli do Hlilovy šrámy zdobené nehezské tváře s obavou, že by dus mohl opravdu vysílat to, co se v něm pohnulo.

Možná to ale přišlo z obou stran, ta touha, dokonce ani ten, kdo znal dusei, to nemohl pokaždé říci přesně. Vedle něj odpočíval Duncan, dýchal zhluboka, jako by s sebou dým odnesl jeho bolest.

Niun uvolnil jedno ze svých Vyznamenání a nabídl ho lehce se chvějící rukou Hlilovi. Byl si téměř jist, že ho Hlil odmítne, uražený a urážený, ale byl povinen ho nabídnout.

"Za jakou službu?" zeptal se Hlil.

"Že jsem našel kmen... v pořádku ve tvé péči. Tobě a Serasovi... jestli chcete."

Hlil ho převzal a Seras též... Vyznamenání, která patřivala Meraiovi a která teď patřila jemu, aby je předával dál; patřila příteli, pro kterého, jak si Niun s náhlou bolestí uvědomil, bude Hlil vždy truchlit. Ucítit to vzdutí prostřednictvím duse, opuštěnost a samota.

"Venku máme hlídky," oznámil Hlil. "Nechtěl jste to, s hao'nath. To nebyl váš záměr."

"Ne," odpověděl Niun, Poděšen tím, co zformovalo tuto myšlenku. "Neznáš mne ještě, kele Hlile, když tě to udivuje."

Hlilovy oči krátce zabloudily k Duncanovi a zase se zvedly.

"Stopovali ho," dodal Niun.

"Mohli jít k městům," řekl Hlil. "Stejně jako jsme měli v úmyslu my... i když ještě ne teď. Kel'anthe - to se nezastaví u hao'nath. Vy to víte. Řeči se šíří... o tom... cizinci mezi námi."

"Vím," odvětil.

Hlil přikývl, pohlédl k zemi a pak vstal s omluvami, jako by neměl více co říci, a stejně to, jeden po druhém, udělali i ostatní. Taz otálel nejdéle, tiše vytáhl hrstičku sušených kořenů a bledých vláken ze záňadří, spolu s malým koženým sáčkem.

"Pane," pronesl, když to vše pokládal vedle mísy. "Mohu obstarat další, když bude třeba. Kath jistě má zásobu."

Chlapec odešel. Niun oslovil Duncana, aby zjistil, zda se cítí dobře, ale když vzhlédl, uviděl, že Duncan má zavřené oči a uvolněně oddychuje.

Opřel se o svého duse a uzel, tak dlouho tížící jeho břicho, se poněkud uvolnil, když sledoval, jak se Kel ukládá na noc, každý na svou rohož, které pokrývaly podlahu stanu. Lampy byly zhasnuty, krom jediné, která visela nejbližší u nich.

Malá mísa kouřících vláken je zahalovala hustým dýmem.

Pouze Ras zůstala sedět, až se konečně zvedla; pomyslí si, že také hledá svou rohož, ale ona se po chvíli vrátila, stín v oparu dýmu a lamp, přiblížila se, poklekla vedle nich s čímsi v náručí, se svítkem rohoží, který položila k němu.

"Co je to?" zeptal se jí. "Kel Ras?"

Neodpověděla... zmizela do stínů, aby si konečně lehla, a zdálo se, že usnula.

Vzal rohož do klína, rozvinul a odkryl ovinek z cho - hedvábí na svém dlouhém meči a na hrubším díle Duncanově, zanechaných v An-ehonu. Kousl se do rtu, dotkl se prstem jílce staré práce, vytáhl skvělou ocel nepatrně z kožené pochvy a vsunul ji zase zpátky. Byla to pro něj vzácnost, jediná marnivost z celého jeho majetku, pokládal ho už za ztracený.

Výzva, pomyslí si, udržet si, co získal. To se nezastaví, říkal Hlil, u hao'nath.

Znovu a znovu, zatímco síla Kutathu slábla a tsi'mri čekali na odpověď.

Položil meče ke svému boku a znovu se usadil. V tichu, které nastalo, Duncanův dech stále pobublával, tu a tam se pohnul, zakašlal a otíral si ústa ušpiněným závojem. Ale většinu času prospal a nakonec ustalo i bublání.

V tom náhlém tichu se Niun úzkostlivě vztyčil - ale Duncanův trup se zvedal a klesal s umírněnou pravidelností a krev, která potřísnila jeho rty, zaschla.

Pak nechal na čas své oči odpočinout - probudil ho šustot látky nedaleko něj, viděl toho hochu, Taze, klečícího a doplňujícího mísu s kořínky.

"Zůstal jsem vzhůru, pane," vysvětloval Taz.

Niun byl poněkud omámený a nepřívětivý - pohlédl na Duncana, jehož dech byl stále uvolněný a pravidelný, a pak - znovu spustil hlavu na rameno svého duse, přejel přivřenýma očima celý Kel, schoulené hromádky v temnotě - a pak oči znovu zavřel.

~

Lampa vydávala jen slabé světlo pro studium, Melein, obrátila v rukou zlatý a křehký lístek z nitra pan'en, položila si ho na koleno a vyjmula jiný, který nahradila tím prvním. Natočila ho ke světlu a lampa obkreslila vyrytá písmena vlasovou linkou ohně. Četla, jako léta před tím četla, záznamy o Cestách Lidu. Nebyly úplné. Téměř sto tisíc let zahrnovaly tyto záznamy, v tak oslepující rychlosti se vrátili, ona a Niun a Duncan. Přijde čas, kdy i ona napíše svůj záznam na zlaté lístky, poslední z Lidu Cesty, poslední zprávu, zpečetění.

A někdy se při té myšlence zachvěla.

Ruka držící list jí poklesla do klína. Hleděla na blikající lampu a přemýšlela, soustředěna na Nyní.

Kam jdu? To bylo rozhodnuto.

Co dělám? Také to věděla.

Ale další otázky neznala. Některé se táhly až do lidského a regulského vesmíru nebo se týkaly mrtvých planet, některé se soustřeďovaly, na samotný Kutath, na minulost, ve které mri znali jedinou službu. A všechny byly jedinou otázkou. Ucítila dotek na svém rameni. Otočila se a zachvěla se, když pohlédla do jemné tváře Kilis, mladé sen'e'en, která o ni pečovala, jejíž ruce ji oblékaly a svlékaly a jejíž mladé oči byly svědky celého jejího života.

"She'pan - Rada Senu čeká. Poslala jste pro ně, she'pan."

Na to se usmála, protože občas bylo snění příliš silné, nebylo to však pro ni - ne často. "Chci je vidět," řekla a pečlivě sebrala zlatý lístek z klína a vložila ho do pouzdra k ostatním.

Závěsy se pohnuly a Rada vstoupila, první a druhá garnitura Senu usedla na rohože před ní. Většina z nich byla velice stará, starší, než bývali kel'ein, s vpadlými tvářemi a vráskami, ale byla mezi nimi i Tinas, která měla robustnost kel'e'en a šrámy Kelu zdobily její tvář. Nejpřednější z nich, Sathas, také nosil tyto znaky, sen'anth, jeho přísnost byla obvyklá, ale nejen jeho tvář byla této noci zamračena.

"Má Sen otázky?"

"Podceňujete nebezpečí, které nám teď hrozí," řekl Sathas. "To je to, před čím jsme vás varovali."

"Vskutku."

"Nezdá se, že by vás to znepokojovalo."

"Znepokojuje mne to. Přála bych si cosi jiného. Ale není na nás vybírat si. Je toto vaše otázka?"

"She'pan zná naše otázky. A ty jsou všechny o tsi'mri."

"Máme na vybranou, sen'anthe, a to nám umožnil kel Duncan."

"Poslala jste ho pryč?"

Pohlédla do ovládané zloby v Sathasových očích a napjatě se usmála, otevírajíc ruku dlaní vzhůru. "Řídí se sám sebou, nechala jsem ho jít."

Oči zazářily, naplněny vnitřním napětím.

"Zvažujete opravdu nabídku, kterou nám učinili?" zeptal se Sathas.

"Je to záležitost, kterou musíme zvážit... kvůli její hodnotě. Vy se o něj nepochybně nezajímáte. Ale on nám přinesl možnost volby a znalost toho, co visí nad našimi hlavami, on jim rozumí... a slouží Lidu. Jeho život má hodnotu.

Pochopte mne."

"Chápeme."

"A nelíbí se vám to."

"Jsme vaší jedinou zbraní, she'pan, a vy jste naši. Chcete se odvrátit?"

"Od našeho směru? Ne. Ne, věřte mi alespoň v tomto, sen'ein. Ještě jsem to neudělala."

Nikdo nepromluvil. Oči se tvrdě leskly úvahami. Důvěřujte mi... byla to Intel, kdo takhle hovořil, její stará she'pan... která dovedla přesvědčit, i když rozum radil opak, hlasem, který kolem ní dokázal ovinout hedvábné provazy, když bývala mladší; naučila se mu také a ovládla ho... vědomě.

Možná, všechny she'paneí musely znát takové umění, nevěděla to. Byla to snad podstata všech she'paneí, s kterými se nikdy nesetkaly, krom té, jejíž smrt je pozvedla.

Byla pravda, že Intel dokázala ovládnout své děti, když se chystaly k rebelii, a přesvědčit starší, kteří měli vlastní moc; ta její naplňovala šílená síla, která zchlazovala horké hlavy a střežila oko, které by se raději obrátilo jinam... měla takový vliv, že i bez její přítomnosti neměl ani ten nej cyničtější důvod moc úplně otrást tímto argumentem.

Intel ji stále měla v moci a ona... měla v moci je.

10. kapitola

ŠÉF bezpečnosti tu byl zas, aby obtěžoval v laboratoři. Averson zamžoural a podíval se na něj, na toho temného muže tolik lpícího na svých kontrolách. Sklouzl pohledem na sbírku papírů vedle sebe na stole a nervózně po nich chňapl, když Degas jeden sebral a prohlížel si ho.

"Pokročili jste s vysíláním regulů?" zeptal se Degas. "Je to dost naléhavé."

"To je -" Averson zvedl ruku a vzal si papír zpět. Degas ho laskavě se sardonickým úsměvem nechal uložit listinu zpět na místo. "Jde o idiomy, nikoli kódy. Mohlo by to být jasné, kdybychom rozuměli Nuragu."

"Nuragu."

"Domovská planeta určuje jazyk," odpověděl stručně Averson a lehce zneklidněl, když si Degas sedl na okraj stolu, tvářící k němu. Degas položil kazety, cvak, cvak, cvak, na stůl před ním.

"Máme před sebou velký úkol, doktore Aversone. Náš čas se krátí. Planetární mise se rozhodla vyrazit... opatrně, nebude zastavovat kdekoli; prostě vyrazí, ať už mohou objevit cokoli. A mohli by něco rozvířit. Vždycky je tu ta

možnost. A teď jsme dostali žádost o dovození, aby mohl regulský prám sestoupit a přistát u Flower."

Averson se kousl do rtů.

"Admirál ji pozastavil," dodal Degas.

Možná se předpokládá, že o tom učinil nějaká pozorování.

Nelíbila se mu myšlenka, že by se regulové objevili v blízkosti Flower, a netušil, co s tím dělat.

"Admirál," pokračoval Degas, "chápe z vašich zpráv z vašich doporučení, že se regulové mohou dát do pohybu s naším souhlasem i bez něj."

"Mohou," souhlasil Averson. "Mohou usoudit, že my nepodnikneme nic, abychom je zastavili."

"Tohle," Degas se natáhl přes stůl na místo přímo před jeho rukama a klepl tam svým ukazováčkem. Ten muž měl temné chování, temné odění, až na zbraně a odznaky, lesknoucí se na něm po způsobu kel'ein. Averson si pomyslel, že je v mnohém připomíná. "Tohle, doktore Averson. Vy jste nás paralyzoval svými ano a ne. Neřekl jste nic, krom toho, že nevíte o žádné akci, do které bychom se měli pustit. Počkejte, řekněte: jaký je váš obecný dojem z regulů? Jaký na ně máte názor?"

"Nemohu, jak jsem vám už říkal, - nemohu se vyslovit s dostatečnou jistotou -"

"Váš úsudek, doktore."

"Ale bez doplňujících údajů -"

"Váš úsudek, doktore. Je hodnotnější než podložený názor většiny mužů."

"Ne," odpověděl Averson. "Je nebezpečnější."

"Sdělte nám ho."

„Já - předpokládám, že tam může být více než jeden dospělec. Jeden, který by zůstal tam a jeden... na tom plavidle, které chtějí poslat dolů. Víte, logicky vzato - oni nemohou fungovat bez vedení starších. Myslíte si, že už dolů poslali nějaká plavidla, souhlasím. Ale s žádným starším. Myslím, že by byli rádi jednoho dostali dolů, pokud by to bylo možné."

Degasův dech jemně syčel mezi jeho zuby.

"Hlava hydry," pronesl Averson. Degas na něj pohlédl s viditelným nepochopením. "Starý příběh," pokračoval Averson. "Ne o hvězdném hadovi... ten starý. Odsekní hlavu a na jejím místě vyrostou dvě nové. Zabij regulského staršího a na místě proběhne více než jedna metamorfóza mláďat. Šok... jakási biologická spoušť..."

Degas se ještě víc zamračil.

"Jedna věc mne trápí," dodal Averson. "Jak se učí?"

"Otázka pro vědecké oddělení," ozval se Degas a vstal. "Rozluštíte ji ve vhodném čase. A co zbytek dat, která jsem vám dal? Co to vysílání?"

"Ne," naléhal Averson. "Poslouchejte mne. To je důležitá otázka. Oni nic nezapisují."

Degas netrpělivě pokrčil rameny. "Jsem si jist, že se to nějak rozluští."

"Ne. Ne! Poslouchejte. Oni si pamatují... oni si pamatují. Eidetická paměť. Co zemřelo s bai Sharn... je pro ně provždy ztraceno. Něco ztratili během proměn. Metamorfóza mláďat a převzetí funkcí dospělých sama o sobě, bez vnějšího vlivu, bez doplňujících informací o strukturách docha a dospělců -"

"Tím snazší bude s nimi jednat. Není důvod k panice."

Averson potrásl zoufale hlavou. "Ne nezbytně snazší. Chtěl jste úsudky, milý plukovníku Degasi. Sdílel jsem vám úsudky. To, že tu máme reguly bez vazeb k domovu, reguly bez minulosti, reguly, kteří si neumí představit, co jim chybí, reguly schopnější více než kteříkoli jiní konat tak, jak regulové obvykle nekonají, to je nebezpečné, pane. Podnět, drobnost z Nuragu, možná z Kesrithu. Na Kesrithu regulové zaútočili a tito mladí regulové se to naučili. Přemohli mri. Stalo se to skutečností. Psychologie eidetické myslí... je odlišná. To je důvod, proč jste se mne na to tady nahoře ptal, nebo ne abych vám řekl tohle? To plavidlo, které nás napadlo cestou sem nahoru, nepatřilo mri, bylo regulů."

"Dokažte to."

Averson učinil bezmocné gesto. Byl zmaten motivacemi tohoto muže, tak svrchovaně tvrdohlavého. Chápal reguly, ale u tohoto člena svého vlastního druhu selhával a náhle pochybovalo všem, dokonce i o tom, co věděl, že zná.

Degas se znovu nahnul nad stůl a položil ruce na všechny ty papíry na hromadě. "Dokažte to, když to žádná z našich analýz nedokázala. Jak to můžete vědět? Vysvětlíte mi to."

"Taková akce odpovídá vzorci. A rozšiřuje vzorec."

"Vysvětlíte mi to."

Averson potrásl hlavou.

"Mám přísný časový rozvrh, doktore. Vysvětlíte to jednomu z mých pobočníků, až si to promyslíte. Ale mezitím budu muset pracovat se všemi možnostmi. Ty kazety, doktore, pocházejí ze sestřeleného plavidla a z toho, co objevilo ten nahrávač. Tam dole zahynul muž. Jak to souhlasí s vašimi vzorci?"

"Řekl bych vám to, kdybyste poslouchal."

"Budu poslouchat, když bude váš výklad důsledný."

Degas zvedl jednu z kazet. "Sken planety. Vezmete si to, nebo to máme prámem poslat dolů na Flower?"

"Nemám kvalifikaci. Počkejte. Počkejte já - rád bych se na to podíval, než to odešlete."

"Je nepohodlné mít vědecké osazenstvo tam a tady. Říkáte, že to nemůžete udělat odborně, ale někdo dole na planetě ano. Chtěl bych vaše přísežné prohlášení. Napište ho."

"Jak si přejete."

"Hned." Degas sebral z přihrádky papír a přisunul ho k němu i s perem. "Napište ho."

"Teď?" Averson se zhluboka nadechl, zaplaven hněvem.

"Jsem také zaneprázdněný muž, plukovníku. Musíte počkat."

"Napište to."

Neměl Degase rád. Ten muž byl násilnický a nepříjemný. Kapitulace by ho měla dostat z laboratoří. Averson vzal pero. Navrhuji transfer skanu planety do zainteresovaného oddělení. napsal a vzhledl. "Mám pár vlastních poznámek, které bych chtěl poslat dolů spolu s tímhle."

"Jestli pošlou prám, v pořádku." Degas přicvakl papír.

"Podepište to. A napište: Urgentní."

"Nenechám se terorizovat."

"Podepište to."

Averson zamrkal a šokovaně vzhledl, pak znovu zamrkal; myslel na to, že jsou věci, které sám není schopen pochopit, a na motivy tohoto muže, který podřizoval vnější záležitosti vlastním zájmům.

"Chtěl bych vše konzultovat s admirálem," zaprotestoval.

"Dělejte svou práci. Jestli ji nechcete dělat, přenechte ji těm, kteří chtějí. Podepište ten papír. Označte ho tak, jak jsem vám řekl. Prámem bude dole během jedné hodiny."

"Omluva pro další lety."

"Podepište to."

"Mám pravdu, nebo ne?"

Degas vztáhl ruce a sevřel si je navzájem, pak se k němu naklonil a hleděl mu z těsné blízkosti do tváře. "Víte, co se může stát, když má bezpečnost spoutané ruce, doktore Aversone? Chápete své osobní riziko? Máme prám tam dole, který pátrá po starých sídlech a zbraních, a plavidla, která jsme nedokázali přesně identifikovat, vědecké oddělení nám dává varování, kterým už rozumíme. Chceme informace. Jsme na oběžné dráze v dostřelu povrchových zbraní.

Chápete? Podepište to. A napište tam: „Urgentní.“"

Averson to chvějící se rukou vykonal. Nerozuměl funkcím bezpečnosti v této oblasti: rozuměl osobním výhrůžkám.

Degas si vzal záznamy i kazetu.

"Děkuji," rozloučil se velmi uhlazeně.

A odešel.

Averson sevřel dlaně a cítil, jak se mu potí. Takovíhle muži měli velkou moc v dobách válek s mri. Někteří si zjevně mysleli, že ji mají nastálo.

Tenhle si myslel, že ji má i teď, na tomto místě, s mri pod sebou a reguly nad sebou; oni pěkně uprostřed.

Sáhl po bloku a naškrábal další poznámku.

Emile: Boaz měla pravdu. Bezpečnost je do toho zapletená, něco osobního nebo politického. Nedovedu to odhadnout. Dejte pozor na reguly. Nenechte je vstoupit do lodí. Prosím, buďte opatrní. Všichni buďte opatrní. A Dannyho pošlete sem nahoru, jestli ho můžete postrádat. Začínám to všechno chápat. Nemohu ty vojáky donutit, aby pochopili prostou logiku.

Sim

Složil důkladně papír, vložil ho do obálky a zapečetil.

Luiz, napsal na ni, Osobní pošta.

A pak seděl s obálkou v klíně a nebyl si jist, kam nakonec dorazí.

Kazety. Náhle zalitoval ztráty pásky skenu planety, drobného soustečka informací, které mu bylo odepřeno.

Vyvolal nová data z přehrávače na stole a rychle je skenoval.

Sdělovaly jen částečné průběhy. Nebyla to úplná mozaika. Biosken. Četl ho neodborným okem, štěpené obrazovky, odečty, nástroje, které neznal. Dozvěděl se z něj pouze o občasně vegetaci, což bylo víc, než zatím věděli.

S horečným chvatem vyhodil pásku a vložil druhou. Ta mu dávala ještě menší smysl, palubní přístroje nebo něco takového, data se symboly z oblastí mimo jeho specializaci: z fyziky, čísla, která nedávala vůbec žádný smysl, krom toho, že to mohly být elektrické nebo nějaké podobné výkonové symboly.

Mrtvý muž, říkal Degas. Ztratili pilota, o tom slyšel, muže jménem Van. Proud údajů se valil dál obsahuje v sobě i lidskou smrt a jemu to neříkalo nic. Vzali mu sken, ze kterého mohl načerpat aspoň špetku smysluplných informací, a ponechali mu tento propletenec odborné hantýrky... jako cenu za jeho podpis. Byl to jeho podpis, který bezpečnost potřebovala, aby mohla nechat vypustit další prám, plavidlo k planetě, nic než podpis. Hrál si s ním svoji hru a on je nechal. Možná, že to, co je skutečně motivovalo, bylo skryto v těchto nesrozumitelných záznamech... a Degas je vložil do jeho rukou jako gesto výsměchu.

Nemuseli ani potřebovat interpretaci těch dat... nebo si to měli nechat všechno.

Harris: vzpomněl si na pilota Harrise, jediného muže na lodi, o kterém věděl, že má nějaké zkušenosti s prámy a s jejich skeny, a který by alespoň mohl vědět, z jakého pole tyto podivné záznamy pocházejí. Vypnul pásku a napojil se na lodní komunikační síť.

Komunikátor odpovídal mladým hlasem.

"Zde je doktor Simeon Averson, dole z laboratoře. Žádám vás o nalezení jistého poručíka Harrise, pilota, a že prosím, aby se dostavil do mé laboratoře, jak nejdříve bude moci."

"Ano, pane."

Poděkoval komunikátorovi, přerušil spojení, opřel se vzad a kousal si nehty.

Během okamžiku se obrazovka rozžářila znovu. "Doktor Averson?" ozval se odlišný ženský hlas.

"Ano."

"Doktore Aversone, zde je poručík McCrayová, bezpečnost. Plukovník Degas lituje, pane, ale vaše poslední žádost

narušuje operační linii."

"Jaká žádost?"

"O komunikaci s vojenskou částí, pane. Předpisy nařizují nepovolit tento rozhovor. Poručík Harris má jiné pověření."

"Míníte tím, že není na lodi?"

"Má jiné pověření, pane."

"Děkuji." Zrušil spojení a sepnul ruce podruhé.

Po chvíli popadl plnou náruč svých poznámek, poznámkový blok a pásky, došel ke dveřím a otevřel je.

Byl tam, přímo za dveřmi stál mladý muž v bezpečnostní uniformě, ne, že by přímo hlídal, nebo kráčel, nebo měl vůbec nějaké rozumné zaměstnání v jinak pusté chodbě.

Averson ustoupil dovnitř a zavřel před ním dveře, cítil štipání potu a bušení srdce, které pro něj neznamenal nic dobrého. Došel zpět ke stolu a posadil se, praštil blokem, kazetami a papíry o stůl a našmátral v náprsní kapse lahvičku s pilulkami. Vzal si jednu a bušení zvolna ustoupilo.

Pak se obrátil ke konzole a znovu zapojil komunikátor.

"Zde Averson. Dejte mi admirála."

"To musí jít zvláštními kanály, pane."

"Pusťte to zvláštními kanály."

Nastalo dlouhé ticho bez obrazu.

"Doktore Aversone," ozval se z přístroje náhle Degasův hlas. "Mohu projevit svou nespokojenost?"

Averson nasál vzduch a pak ho zas vypustil. "Spojte mne přímo s admirálem. Ihned."

Znovu ticho, jeho srdce bilo silněji a silněji. Byl Přistavan. Za války tam měli takoví muži moc. Absolutní moc.

Naučil se to.

"Ihned," zopakoval.

Další ticho.

"Může k tomu dojít jen po předchozí dohodě," objasňoval Degas. "Mohl bych to pro vás zařídít."

"Okamžitě."

"Budu vás čekat v admirálově kanceláři. Jestliže je tu nějaká otázka, týkající se operací bezpečnosti, bude to nezbytné."

Tlukot srdce začal být opět bolestivý, dokonce víc než během toho hrůzného letu nahoru.

"Věřím, že nebudete žádat přepravu zpět na planetu," pokračoval Degas uhlazeně. "Lety jsou teď daleko riskantnější, než když jste letěl sem. Neriskoval bych to."

"Ne," řekl Averson bez dechu.

"Možná, že chcete přijít s nějakou novou radou. Rád bych ji slyšel."

"Se stížností. Se stížností na násilnou taktiku bezpečnosti. Chci, aby ten muž byl odstraněn od mých dveří. Chci mít přístup k čemukoli, co si vyberu. A chci spojení s admirálem."

"Krátko řečeno, celá loď bude řídit sebe a své operace tak, aby se vám přizpůsobila. Doktore Aversone, pokoušel jsem se vám být nápomocen."

"Vzali jste mi data, která jsem chtěl použít."

"Bude vám zaslána kopie. Ale já mám vaše prohlášení, že nejste v této oblasti dostatečně kvalifikován. Jaký přesně je směr výzkumů, do kterých jste se pustil, doktore Aversone? Admirál by to mohl chtít vědět."

"Protestuji proti takovému zastrašování a obtěžování."

"Zůstaňte na místě, doktore Aversone."

Začala v něm narůstat panika. Seděl a naslouchal, jak bylo spojení přerušeno, klidně seděl s vědomím, že nemá možnost navázat spojení bez vědomí tohoto muže, nemohl nikam odejít bez střetu s vojákem v chodbě. Značně pochyboval, že by proti němu použili násilí, kdyby se pokusil odejít, ale on nebyl silný muž, vyhýbal se nepříjemnostem a střetům, které mohly nepříjemně zasáhnout do jeho zdravotního stavu. Neodvažoval se, nechtěl, nemohl.

Zbývalo mu sedět a čekat.

A konečně ten muž přišel, zavřel za sebou dveře a prošel napříč místností až k němu, tichý a s mnohem smířlivějším výrazem, než bylo nutné.

"Je tu nějaké nedorozumění," řekl Degas. "Měli bychom si ho vyjasnit."

"Měl jste odvolat toho muže od mých dveří."

"Žádný muž tam není."

Averson se nadechl. "Protestuji," pokračoval, "proti tomu, abyste mne zastrašoval."

"Máte svobodu protestovat -tak jako já mám svobodu nařídít něco jiného."

"Co je to s vámi?" vykřikl Averson. "Stojíme snad na opačných stranách?"

"Možná na opačných stranách názoru." Degas se znovu usadil na okraj stolu a tyčil se nad ním. "Oba jsme svědomití muži, doktore. Váš názor ovlivňuje panika. Můj se zakládá na praktickém úsudku. Vzorec, říkáte. Setkal jste se s mri, doktore? Měl jste co do činění s tím agentem, co se stal mri?"

"Všichni jsme Přistavané. Všichni - pamatujeme... ale -"

"Jsou síly, které mají zájem narušit spojenectví s reguly kvůli ochraně mri. Rozumíte tomu?"

Zamrkal, uvědomil si, že má otevřená ústa a zavřel je. Politické pozadí se mu začínalo vyjasňovat. "Já - nevidím, kde to... Ne. Rozbít spojenectví s reguly je bláznovství."

"A zbytečnost."

"Zbytečnost, ano." Zvedl ruku, otřel si pot z horního rtu a zahleděl se na Degase, který od něj několik kroků ucouvl.

"Neradil byste to," řekl Degas.

"Ne. S reguly je možné jednat. Vím to, nikdy bych nemohl tvrdit opak. Je možné s nimi jednat. Ale je to nebezpečné... nebezpečné za těchto podmínek."

"Rozumíte skutečně situaci, doktore? Některé síly tu jsou pro mri. Proč zaujaly takovou pozici... to přenechte jim, aby to zodpověděly. Je to velice nebezpečná pozice. Míse na planetě, osazenstvo té míse -vedoucí míse, ta vaše doktorka Boaz, jestli odpustíte, která je tam s nimi... jsou náchylní považovat mri za neagresivní druh. Regulové neznamenají prvotní ohrožení. Souhlasíte s tím, že neznamenají prvotní ohrožení?"

"Jsme tady v nebezpečném postavení. Vy sám jste řekl -"

"Ale spousta lidí tam doma... není ohrožena?"

"Ne, žádné ohrožení od regulů nehrozí. Žádné pravděpodobné ohrožení."

"Víte, co s vámi tyto dobře míněné vlivy mohou udělat? A jaký bude výsledek? Od jakého druhu hrozí skutečné nebezpečí konfliktu, doktore?"

"Já -vím, co chcete říci. Ale -"

"Aplikace humanitárních principů. Ale kultury by přes to vše měly být nahlíženy prostřednictvím našich morálních zásad. Hovoříme o druhu zabijáků, doktore Aversone, o druhu, žijícím ze zabíjení, parazitů válek všech možných sil, o druhu, který kultivoval války, jako regulové kultivovali obchod. Mohli bychom tu reguly ztratit. A zachránit něco, čeho bychom pak litovali. Rozumíte mi?"

"Já -"

"Podotýkám, doktore Aversone, že jsou tu body hodné zvážení. Ty zprávy, které jste odevzdal, musí být pečlivě uváženy, pokud jde o jejich dopad na vyšší politiku. Máme nová data z povrchu, znepokojivé znovuožívání zničených stanovišť. Mri nenabízejí, že nás budou kontaktovat. Takže jsme poslali mírovou misi, aby se podívala do těch min. Máme spojence, kteří se teď pouštějí do nezávislých operací, kvůli změnám v naší politice a zabítí jejich vůdkyně agentem mri... Vy nemůžete interpretovat jejich záměry... nebo nechcete. Jak máme postupovat? Znáte odpovědi? Nebo snad máme nechat věci běžet podle vůle jiných?"

Averson se potil a pomalu, po úvaze, zmuchlal obálku ve své dlani a vložil si ji před Degasovými zraky do kapsy. "Vy jste zjistili život v těch starých sídlech a míse vyrazila tak jako tak."

"Zjistili jsme to dnes ráno. Nemáme přímý kontakt s misí... nemůžeme se s nimi spojit, aniž bychom všechno neohrozili."

"Nemůžete je odvolat zpět?"

"Oficiálně ne," řekl Degas tiše a naklonil se k němu na vzdálenost dotyku prstem, "bez toho, abychom promrhali to, co jsme dělali veřejně před reguly, kromě jiného. A jak by to regulové přijali? Jakou reakci bychom mohli očekávat? Dovedete zvážit význam svých vlastních zpráv, doktore. Ony určují záměry. To byste měl pochopit."

"Nezamýšlel jsem určovat záměry."

"Jste v takové pozici. Co řeknete o regulech? Doufal jsem, že váš kromobyčejný vhled do jejich kultury by mohl vyvážit... jiné zájmy v kulturách. Co říkáte?"

"Neměli bychom je ztratit, to ne. Neměli bychom připustit, aby k tomu došlo."

"Pak to objasněte: " Degas natáhl obě ruce. "Máme nesouhlasné názory. Potřebujeme to mít napsáno jako doporučení, s praktickými aplikacemi, jinak sklouzneme k jiné politické linii. Sídíme tady nahoře slepí, nad aktivními zbraněmi. Chráníme mri na účet všeho, co jsme získali smlouvami. Odcizujeme se druhu, od kterého nám kynou zcela mimořádné zisky. Navrhuji, doktore Aversone, abychom si tu uspořádali dlouhou konferenci o těchto záležitostech, vy a já. "

"Budu - o tom hovořit. "

"Ihned," řekl Degas.

11. kapitola

NĚKDO v jeho blízkosti se pohnul, Niun se prudce nadechl a zvedl hlavu, s lehkou panikou si připomněl Duncana... Podíval se na něj a zjistil, že spí.

Kel Ras seděla vedle něj na patách, zahalena závojem, a hleděla na něj ze stínu, opřena o meč ležící na jejích kolenou. "Jsou tam venku," zašeptala. "Kel'anthe, opravdu si myslím, že byste měl jít a podívat se."

Kel začal s mumláním vstávat. Hlil, Seras, Desai a Merin, mladý Taz, Dias a další. Zachvěl se, zmocnil se ho hluboký pocit osamělosti. Hleděl dolů na Duncana, který spal a nedbal na to, co se děje. Tiše se uvolnil od dusei a to oddělení v něm vyvolalo fyzický i mentální pocit zamrazení.

Ať už se přihodí cokoli, mohli nechat Duncana na pokoji, alespoň dokud nebude silnější; byl kel'en a někteří ja'anom by to mohli brát jako záležitost cti. Kvůli němu a Melein...

Postavil se a setřásl znepokojení, které na něj doléhalo, pak se znovu sehnul, aby zvedl svůj meč a zavěsil si ho na

rameno. Vyšel ven do začínajícího úsvitu, s Ras, Hlilem a Desaiem vedle sebe.

"Uvědomil někdo she'pan?" zeptal se, a když nikdo neodpověděl, vyslal Desai gestem tím směrem. Nebylo nezbytné nadále si dělat starosti, musel připravit svou mysl na to, s čím se měl setkat a co měl vykonat. Neměl pocit, že by po jeho boku stáli přátelé, spíše svědkové za jeho zády, osamělost zůstávala.

Neměli ještě možnost vidět, kdo přichází. Polosvětlo klamalo oči a dělalo krajinu plochou i tam, kde nebyla. Tisíce nepřátel se mohlo skrývat v mírně zvlněných písčínách. Došli k zadním hlídkám Kelu a Ras v tichu namířila rukou k severovýchodu, kde nevelké seskupení skal narušovalo hladkost krajiny.

Nikdo nebyl v dohledu a to byla možná další z iluzí tohoto kraje.

Kel'ein se k nim připojili u Kathu, zburcování ve spěchu; kath'ein rychle přicházely s mísami, které nabízely Kelu.

Zpráva se rozšířila po celém táboře, přicházeli sen'ein; zatímco děti zůstaly ukryté v Kathu.

Kath'en, kterou znal, mu nabídla mísu, připomněl si jiné jitro s iluzí bezpečí a lásky vedle této jemné kath'en hladkých tváří. "Anaras," zamumlal její jméno a vzal si mísu z jejích rukou, trochu z ní ujedl a vrátil ji zpět, opuštěnější než dřív. Byl polekán, nebyl to obvyklý pocit.

Kath'en ustoupila, tak jako celá její kasta, neměly místo, kam by mohly odejít. Sen zůstal, a když se Niun obrátil, uviděl mezi nimi Meleininu světlou postavu, zachytil její pohled. Neřekla nic, pouze přikývla s výrazem svolení. Došel k ní, dotkla se rty jeho čela a přijala v odpověď jeho polibek. Po tomto propuštění vyšel ven za stany, s Kelem za zády.

Po určité vzdálenosti se zastavili a on krácel dál sám. Zastavil se na okraji dlouhého srázu tváří k otevřenému a zdnalivě pustému kraji. Vál chladný vítr, který bez překážek zametal plochou krajinu.

Nebylo od něj rozumné, po tak dlouhém pochodu, že celou minulou noc neodpočíval; měl zapomenout na Duncana a uspokojit vlastní potřeby, ale on to nemohl udělat, nedokázal odpočívat - měl teď aspoň čisté svědomí kvůli tomu, co udělal. Zahalil se, jak bylo potřeba tváří v tvář cizincům, celý Kel byl zahalen. Odložil stranou Niuna s 'Intela, vyklouzl sám ze sebe do Zákona, do she'paniných rukou, do rukou kmene a bohů.

"Čekal. "

~

Město skličovalo, drolící se kamenné chrámové lodě, žalostná mrtvá těla, uličky odrážející jejich kroky, syčení dýchacích přístrojů a šepot větru. Galey si prohlížel budovy, prázdné lastury, na pohled dávno nedotčené ničím živým. Tohle bylo takové místo a takový čas, že ho těšila tíha zbraně v ruce i přítomnost několika ozbrojených společníků kolem. Boaz z nich byla jediná, která neměla žádnou zbraň.

Zároveň je uklidnilo i zklamalo, že tu nenašli žádný pohyb, ani útok, kterého se obávali; ani kontakt, ve který doufali. Nic. Vítr, písek a skořápky ruin.

A mrtví.

Nejdříve nacházeli pouze mrtvolu kel'ein v černých rouchách, pak ale i jiné, v zlatých a modrých šatech, i děti. Modré byly bez výjimky jen ženy, děti a nemluvnata v náručí.

Boa'z zastavila nad shlukem smutných hábitů, potřásla hlavou a zaklela. Shibo se dotkl těla nějakého kel'ena nohou, nikoli hrubě, ale znechuceně.

"Není tu nikdo živý," řekla Boaz. Dýchala těžce, navzdory masce, přetížená vybavením a svou vlastní hmotou, posunula si nádrž dýchacího přístroje a zhluboka nabrala dech.

"Myslím, že by je pohřbili, kdyby mohli."

"Ale bylo obydlené," ozval se Galey. "Duncan tvrdil, že města jsou prázdná." Podezření, že by i v dalších oblastech mohly Duncanovy údaje obsahovat nepřesnosti... ho naplnilo celou řadou nepříjemných předtuch a zbabělostí, toužících po urychleném úprku k letounu, opuštění planety a oznámení neúspěchu; ty zbraně na sebe mohly pálit ze vzdálenosti, ve které mají lidé výhodu. Jeho jiná část říkala ne... hleděl na mrtvé civily a děti a dělalo se mu nevolno. Kadarin, Lane, Shibo... co ti cítí, o tom neměl žádnou představu, ale předpokládal, že něco podobného.

"Nevypovídá to," ozvala se Boaz, kráčející mezi mrtvými, „O tom, že by město bylo obývané. Pouze o tom, že tito lidé zde byli zabiti. Děti zde byly zabity. Duncanovi mri. Mluvil o ženě, která zahynula, i o dětech... musel to také vidět."

"Mluvil o strojích," řekl technik Lane, mladý muž se znepokojeným pohledem, „O činných strojích."

"Nepochybuji o tom," odvětila Boaz. "Nalezneme je tu také." Znovu se zastavila na křižovatce dvou ulic, písek zavrzal pod jejíma nohama. Rozhlédla se kolem, pohlédla za sebe a gestem ukázala, kterým směrem chce, aby se vydali.

"Pojďme," vyzval Galey ostatní, kteří čas od času pokládali nervózně ruce na zbraně, když míjeli ztemnělé vchody, jejichž cizí geometrie oblouků vedla do trosek nebo nikam. Kráčejte jako mri, upozornila je Boaz, ruce držte dál od zbraní. Nebylo to snadné, držet se této rady na takovémto místě.

~

Černá linie se zhmotnila na mírném svahu naproti jejich stanovišti, zjevila se a zastavila. Niun stál klidně s nohama ztuhlými únavou, čekal na tiché vyhlášení rozhodnutí ja'anom. Nepřítel přišel a čekal na jasný den. Zrození sluncem, říkala legenda o Lidu - hao'nath se nerozhodli vtrhnout mezi ně v noci. Nikdo by to neudělal, kdyby měl na výběr. Stát tváří v tvář nepříteli s jeho vlastními sklony... mělo podivně domácí chuť přichuť.

Dusí smysl si pohrával s jeho myslí. Zvíře bylo tiché a vzdálené... chtělo tak zůstat. Jeho instinkt mu velel nemíchat se do soubojů za rovných podmínek, stejně jako mri, kteří nikdy neútočili masově. Věděl to. Nasál podstatu tábora a předal mu ji, nasál přítomnost nepřítele a vyslal ji k němu také, komplexní a nedefinovatelné pramínky, druhý rozměr jeho skutečnosti, takže svět vypadal stejný, když dus přestal, pouze poněkud pohasl a pobledl, byl méně jasný.

Vypověděl duše, protože chtěl mít svou mysl jen pro sebe.

Světla přibývalo a barvy se zjasnily. Na východě naplno zazářilo slunce.

A spolu s tím nabraly podobu i jiné tvary, další linie kel'ein, oddělená od ostatních, vzdálená od nich. Niunovo srdce poplašeně přeskočilo úder. Kdyby za jeho zády stál jeho rodný Kel, mohl by se obrátit a dát najevo něco ze svých pocitů, ale nebyl tu, a tak to neudělal. Zvolna pohnul očima a drobným natočením hlavy zjistil, že je tu ještě jiný, třetí Kel, seřazený na severu.

Byli vehnáni do pastí. Poslové museli přebíhat, vyměňovaly se signály a zprávy mezi she'panei. Tři kmeny stály proti nim. Tři kel'anthein... které měl vyzvat -

Jednoho. po druhém, nebo všechny najednou: takovou měl volbu. Chápal tu past a teplo se vytrácelo z jeho těla, když pomyslel na Melein, která může zemřít, pokud on padne... a proudilo zpět, když pomyslel na všechny, kteří byli obětováni, aby se oni mohli dostat tak daleko a být ztraceni... teď být ztraceni -

Z řady před ním se oddělila postava, znal tedy počátek té záležitosti: hao'nath půjdou první. Jiný vyšel z kmene na východě a další se vydělil na severu. Odpoutal od toho mysl, nabíral těžce dech a začal se připravovat.

Náhle si všiml řady daleko na severu, další postava se vydala vpřed... čtvrtý kmen, a další na jihojihovýchodě, pátý.

Věděli... všichni věděli... že se mezi ně dostali cizinci a kde mají tyto cizince hledat. Niun znovu zachytil štiplavý signál svého duše, zvíře bylo stále poplašenější, plné krvavých pocitů.

Ne, vyslal zuřivě. Tasil meč, svůj av-kel, a třímal ho v rukou křížem, jasné varování těm, kteří se k němu blížili z pěti stran... možná i z více, nemohl otáčet hlavou a úplně se vzdát své hrdosti. Jestliže přijdou za jeho záda, musí mu alespoň poskytnout možnost otočit se, aby se jim mohl postavit tvář v tvář. Horko mu zalilo tvář, protože toto dopustil a neuvědomil si to. Hnal se tak slepě vpřed, a i když ho duše stále varovali před cizí přítomností, že to vycítil i Duncan ve svých horečkách, on nepochopil pravdu.

Že mu to dělá jeho vlastní druh, zavrhuje vše, čím byl, vše, co přicházeli nabídnout, slepý ke všemu krom odlišnosti... Za těchto okolností se s nimi nedá o ničem hovořit, mohou dost dobře odhadnout, že tu kel'anth tohoto Kelu stojí jen sám za sebe, že se nikdo za jeho zády nepohne, aby mu pomohl.

Teď už viděl všech pět válečníků najednou, kmenové názvy, které by, jak si pomyslel, měl znát, kdyby byl mri z této planety... Černá roucha a záblesky Vyznamenání znamenajících životy a výzvy... zachovávali příslušné vzdálenosti jeden od druhého, oddělení kmeny, ani jeden nenarušil prostor druhého. Možná už obdrželi instrukce od svých she'panei, stejně jako on od Melein: to by věci urychlilo. Riskovali hodně, každý z nich: pohlčení... protože všechny kmeny, které získá předtím, než sám zahyne, se pak stanou vlastnictvím toho kel'antha, který ho zabije, a jejich she'panei zemřou... jaká musela být míra jejich zoufalství a potupení, když se rozhodli přijmout takové riziko.

Teď už byli dost blízko na pozdrav. Nepozdravil je, ani jim nevyšel vstříc, rozhodl se zůstat na místě, nachodil se v těch posledních dnech až dost. Záda měl stejně nekrytá, i kdyby nebyl tak daleko od svých stanů.

Za ním nastal pohyb. Poplašilo ho to... najeden zahanbující okamžik se napjal a pomyslel na poslední zradu, tsi'mri, ne'mri. Kroky se přiblížily, osamělé kroky. Duncan, pomyslel si a srdce mu zoufale bilo... otočil lehce hlavu po kel'enovi, který k němu přistoupil, aby se postavil po jeho levici.

Byl to Hlil. Šok z toho zjištění ho zcela vyvedl z rovnováhy, mžurka se mihla, když na něj Hlil přímo pohlédl, a za ním přišel Seras... příliš starý, pomyslel si Niun znepokojeně, Mistr zbraní, ale na tohle příliš starý. Byl to spíše projev odvahy než skutečná pomoc. Zaslechl kroky v písku po pravici, podíval se i tam... ke svému překvapení zjistil, že je to Ras, s očima stejně ledovýmá jako jindy, sebevražedkyně, jak odhadoval. Teď už byli čtyři. Náhle se vynořil další, pátý, kel Merin z Manželů, kterého sotva znal.

To měnilo stav věcí. Znovu se obrátil k těm pěti, kteří přišli vyzývat, jeho srdce bilo rychleji a rychleji, od divokých dohadů, že jde o past naličenou jeho vlastními a těmito cizími kel'ein, až po myšlenku, že tito kel'ein přišli z nějakých bláznivých důvodů bránit jeho právo na ja'anom. Mohl teď vyzvat všechny najednou, přenechat nejsilnějšího sobě a užít těch čtyř aspoň jako odkladu, dokud nebude moci obrátit svou zbraň proti dalšímu. Mohou při této akci zahynout, nemají žádný rozumný důvod, proč zachovat ja'anom v jeho vlastnictví.

Ta pětka se zastavila, každý zvlášť, před nimi.

"Kel'anthe ja'anom!" vykřikl ten prostřední. "My jsme ja'ari, ka'anomin, patha, mari a hao'nath! Já jsem kel'anth Tian s'Edri Des-Paran, daithenon she'pan Edrija'ari. Slyšeli jsme zprávy o přistáních a já se ptám, může kel'anth ja'anom odpovědět?"

"Kel'anthe ja'anom!" vykřikl ten nejvíce vpravo. "Já jsem kel'anth Rhian s'Tafa Mar-Eddin, daithenon she'pan Tafa hao'nath. A mou otázku dobře znáš."

Poté nastalo ticho. Mluvili v hal'ari, nikoli v kmenové mu'aře. A kel'anth hao'nath byl naživu, aby zde protestoval osobně... byl tu neústupný muž.

"Kel'anthein! Já jsem kel'anth Niun s'Intel Zain-Abrin, daithenon she'pan Melein ja'anom a všeho Lidu." Znovu nabral zhluboka vzduch do plic a sevřel pevně meč v prstech.

"Jsem kel'anth Poutníků, těch, kteří opustili tuto planetu, dědic An-ehonu a Le'a'haenu, Zohainu a Tho'e'i-shai, kel'anth Kelu Lidu, Ruka she'pan Tajemství, od she'pan Melein jsem převzal ja'anom a v jejím jménu ho budu hájit, pokud dojde k výzvě, nebo vyzývat, pokud ona tak rozhodne. Cesta, kterou jdeme, je naší cestou a já budu hájit její právo kráčet po ní. Budiž to výstrahou!"

Chvilí všichni stáli nehnutě. Kdesi se zakolébál znepokojený dus a on ho vůlí utišil.

Šustot látky a kroky za ním, dech svatého kadidla, cíp bílého roucha v koutku oka, které si netroufal odvrátit od nepřátel.

Melein.

"Kel'anthe ja'anom!" vykřikl Rhian z hao'nath. "Zeptej se své she'pan na zprávu a my ji předáme."

Každé slovo nepřítele muselo být podle zvyku sdělováno jeho prostřednictvím. "Řekněte," zvolala Melein vlastním hlasem. "Svolejte své she'panei sem. Svolejte je, sem."

~

Ještě více mrtvých leželo na velkém náměstí, těla vytvořila bariéry písku hnanému ve vlnách po dláždění. Rozměry všeho se zdály omezeny ohromným rounem, který se tyčil k nebi, dokonce i v troskách. "Přímě středem," promluvil Galey hlubokým hlasem a vedl je kupředu. Boaz tvrdila, že je to správné, že mri nebudou útočit ze zálohy, když půjde o přímé setkání, měla tuto informaci od Duncana.

Čtyřicet let lidé bojovali s mri a veškeré jejich zkušenosti popíraly tuto teorii, mri pálili ze zálohy - dělali přesně to, co dělali lidé. Žádný člověk nikdy nekrácel přímo k mri. Připomněl si příběhy o mri, kteří osamoceně postupovali proti lidem, o bersercích, rozstřílených na cáry. Náhle mu to došlo a udělalo se mu z toho nevolno.

A ti mrtví... všude... cizí, ale mrtvé děti jsou tragédií v jakýchkoli podmínkách. Zde padla k zemi žena s rukama doširoka roztaženými, aby zaštitila trojici dětí, zakrývajíc je svým rouchem, jako by je to mohlo zachránit; zde zemřel jeden z válečníků s modře oděným děckem v náruči; dvojice zlatourouchých objímajících se a podpírajících, stále v sedu, jako by byl ten útěk pro ně už příliš obtížný a oni se vzdali a rozhodli zemřít; starší dítě, jehož mumifikované tělo uchovalo podobu ruky vztažené mezi pískovcovými kameny, sahající po něčem, co mohlo být jeho matkou.

Cizí a přitom ne tak docela. Zabili je regulové anebo možná on. Byl to Přístav a Kiluwa a Asgard a Talos a všechno zlo, které si vzájemně napáchali. Tohle byl konec světa a on vroucně toužil po nějaké známce života v troskách, po malém odpočinku od všech těchto věcí.

Před nimi se zvedaly schody, pokračoval v chůzi s rukama u boků až do temného nitra. Věděl o edunei, místech sloužících mri jako pevnosti a k dalším účelům, lidem dosud neznámým. Svatyně. Svatá místa. Domovy. Nikdo tomu nerozuměl. Čtyřicet let a nikdo to nepochopil. Čtyřicet let a nikdo nepochopil, že válečnický Kel nebyl celou kulturou mri, nikdo se nedozvěděl, že je tady i Kath nebo Sen, dvě třetiny populace mri, které byly přísně nebojovné.

To místo je všechny skličovalo. Čas od času zůstali vojáci zírat na něco horšího, než bylo to ostatní, hleděli na to místo déle, než bylo potřeba ze zvědavosti, a potřásali hlavami. Narodili se do války, každý, komu bylo pod čtyřicet, to mohl říci, ale tohle tady nebylo to, co by vidali z první ruky.

Nikdo nemluvil. Boaz zastavila na vrcholu schodů, aby si vryla do paměti obrázek cesty, kterou prošli náměstí s mrtvými. Pak je pohltila temnota uvnitř stavby, jejich kroky a cvakání a sykot dýchacích přístrojů se rozléhaly v jejich hlubinách.

Galey vzal do ruky svou svítilnu, zapnul ji a přešel kuželem světla po troskách, které blokovaly většinu přístupů do věží. "Hej!" vykřikl, když se snažil projít přímo k té nejvzdálenější, a ucukl před ozvěnami.

"Levá věž," ozvala se Boaz.

"Vypadá to, jako by se na nás chtěla zřítit," namítl Galey, ale šel k ní a ostatní za ním, do levého průchodu vzhůru spirálovitě se vinoucím koridorem, temným před jejich světlem a stejně temným za ním; skvělé místo pro přepadnutí ze zálohy, jestli je v tomto městě nějaké čeká.

Světlo ozářilo vrchol věže, ta velká místnost tam nahoře měla puklou stěnu a za ní, za dalšími dveřmi - prošel jimi jako první, aby předešel Boaz, neboť si byl jist, že by tam klidně vešla bez jejich ochrany - se mu srdce polekaně rozbušilo, když spatřil seřazené stroje. Podobné viděl už na Kesrithu.

"Svatyně," pronesl nahlas.

Boaz se zastavila ve dveřích, ohlédla se na něj a pak začala zase opatrně postupovat kupředu. Celý střed podlahy byl pryč, hromada trosek a pokroucené oceli.

A na panelech zářila daleko do tmy světla.

"Ničeho se nedotýkejte!" zvolal Lane. Technik se protlačil dopředu, rozhlédl se a odtáhl Shiba a Kadarina od kruhu načrtnutého na podlaze. Galeyova noha překročila také tu čáru. Stáhl ji zpět.

"Zbraně," vysvětloval Lane, "byly nejspíš ovládnuty odsud."

Jeho poslední slovo bylo zdušeno, protože seshora je náhle zalilo světlo a kruh byl zaplaven září.

"An-hi?" zahřímá mechanický hlas. Boaz zděšeně potřásla hlavou, odmítala to pochopit; ptalo se to znovu, úplněji, a znovu a znovu a znovu.

Zbraně, pomyslel si Galey zaplaven hrůzou. Ó Bože, lodě tam nahoře... Spustili jsme to.

Lane se pohnul a vstoupil do kruhu světla, které ho koupalo v bílé nereálnosti. On zatím vzhlédl nahoru, na zdroj toho světla a na obrazovky zářící nápisy mri.

"Hne'mi!" křičel na to: Přítel! Bylo to jedno z mála slov, které znali.

Odpovědělo to salvou slov, složitě a pak jednoduše, opakujíc svá slova znovu a znovu a znovu.

A udeřilo to. Lane se nehybně skácel a oči měl skelné ve chvíli, kdy se dotkl podlahy. "Nestřílet!" zařval Galey, když zahlédl zbraň v Shibově ruce. Boaz se natáhla po Laneově natažené ruce... změnila ale názor a ucukla, všichni ztuhli.

Galey se ohlédl ke dveřím, na Shiba a Kadarina, jejichž tváře byly ztuhlé hrůzou, na Boaz s tváří obrácenou ke strojům, kterou bílé světlo proměnilo ve stín a stříbro - na Lanea, který byl úplně, úplně mrtev.

Konečně nastalo ticho. Světla pohasla. Galey riskoval spěch, hnal před sebou oba muže a Boaz vlekl za sebou. Všichni vběhli do slunečního světla ve vnějším pokoji, zatímco stroj znovu ožil a hřímá své otázky.

"Pojďme," popoháněl je. "Pojďme odtud pryč." Spěchal k východu, dolů do sálu. Hnali se v úprku blízkému panice.

Dotkl se Kadarina a zastavil je, když se před nimi otevřel pustý prostor. Naslouchali.

Pouze sluneční světlo a náměstí, bez viditelné změny. Stáli na schodech a jejich dech syčel v dýchacích přístrojích.

"Nemohli jsme mu pomoci," ozval se Galey. "Nemohli jsme pro něj nic udělat. Když se z toho dostaneme - vrátíme se

pro něj."

Přijali to... aspoň to tak vypadalo.

"Bylo to tak, jak říkal Duncan," narušila Boaz ticho. "Stroje. Přesně, jak je popisoval."

Žádné střelení, žádný další nepřátelský akt. Holocaust je minul jen o vlasek, nedošlo k němu. Možná to čekalo na příkazy. Příkazy od mri. Možná na to se jich to ptalo.

Kdo jste?

Co mám dělat?

Idiotská síla potřebující instrukce.

"Jestliže existuje mezi městy spojení," napadlo Galeye, "mohli bychom poslat zprávu."

Shibo a Kadarin mlčeli, jen se podívali na Boaz, na baculatou, křehkou Boaz, která se stala zdrojem jejich zdravého rozumu; na planetě mri potřebovali mri odpovědi.

"Řekla bych, že by to mělo být možné," souhlasila.

"Možná existuje spojení, ale zatím ještě nevystřelili."

"A my jdeme odtud," dodal Galey. "Ihned."

Sešel ze schodů a ostatní ho následovali kolem shluků těl ke'el'in přes otevřené náměstí. Jeho chyba, jeho odpovědnost. Bylo to z Laneovy strany odvážné, pokusit se jednat s tím strojem. A on se měl také o něco pokusit, i když si nebyl jist o co... možná odtáhnout Lanea stranou.

"Pane Galey," oslovila ho Boaz a na chvíli si pozvedla masku, těžce oddychující. "Nemáme nic, co bychom mohli ohlásit. S tímhle se nemůžeme vrátit."

Neodpověděl, dokud neušli značný kus, a snažil se po tu dobu přemýšlet, odpoutat mysl od Lanea a soustředit se na jejich situaci. Zastavil se, když opustili náměstí, a pohlédl na Shiba a Kadarina. "Jdeme zpět k prámu," nařídil. "Zkusíme jiné stanoviště."

"Pane," ozval se Kadarin, "nic nenamítám, ale co můžete ještě udělat jiného. než co jsme udělali? Co můžeme dokázat s něčím takovýmhle? Možná s mri, ale s tímhle -"

„Já mám jinou starost." připojil se Shibo. "Co se stane, když se pokusíme odletět, teď, když je ta věc probuzena?"

"Mri," řekla Boaz, "žijí v otevřené krajině, Duncan mluvil pravdu, když to říkal. Musíme se věnovat jim - hledat mri, ne stroje."

"Jsme poblíž okraje prolákliny," přemýšlel Galey. "Sklouznu pod něj a zůstanu tam, to je to nejlepší, co můžeme udělat. Nic jiného se nedá dělat. Nemůžeme se vydat napříč pouští. Máme své koridory, kterými se dostaneme z jednoho místa do druhého. Boaz, aniž bychom narušili to, co považujeme za obranné zóny, ale to nám neposkytuje mnoho prostoru pro nějaký výzkum. Já ovšem počítám s tím, že budeme v misi pokračovat na jiném stanovišti, možná - v lepším stavu." Pohlédl na zem s rukama v kapsách a s chladným uzlem v břiše a po chvíli vzhlédl. "Řekl bych, že bychom se neměli ve zprávě zmiňovat o Laneovi; přišlo by to moc rychle, nebudeme mít prostor na vysvětlování, měli by dostatečné důvody pro to, aby nás odvolali a vydali se nějakým jiným směrem. Kdybych byl Lane, nepřál bych si to. To je můj dojem z této věci, o to bychom se měli pokusit."

"Ať už uděláme cokoliv," pronesla Boaz, pohlížeje zpřímá na ostatní, "musíme zachovat naději na jiné řešení. Na zastavení toho, co jsme tady viděli. Vrátime-li se zpátky... kdoví, co tady ještě provedou? Zůstaneme tady, a tím dokážeme, že existuje naděje najít cestu k těm tvorům. Odstraníme strach... a vneseme do této situace rozum."

Oba řadoví přikývlí. Galey také, brali to prostě jako polní soud. "Půjďme," uzavřel. "Je to dlouhý pochod."

~

Trvalo dost dlouho, než se she'panei sešly na písčitém svahu, některé byly velice staré a všechny vypadaly neochotně. Niun stál bez hnutí, ač ho od tak dlouhého stání všechno bolelo, a sledoval s jistým pocitem neskutečnosti pět postav v bílém šatu, blížících se k nim z pěti odlišných míst na obzoru. Každou doprovázel její ke'el'anth a několik sen'ein.

Melein konečně vykočila, aby se s nimi setkala na plošině u paty svahu. Niun šel pomalu vedle ní, spolu se sen'anthem Sathasem. Niun nepromluvil, kdyby chtěla hovořit, mohla. Její mysl byla nepochybně stejně přeplněná jako jeho, nepochybně ale jednala s nějakým jasným úmyslem, i v tomto zmateném šílenství. Doufal alespoň, že tomu tak je. Vyzve je třeba všechny, až jim předá ultimátum. Jako to udělala se she'pan ja'anom.

Zastavili se, ostatní k nim přistoupili tak těsně, jak k sobě mohou přistoupit válečníci, na vzdálenost hodu kamenem, taková vzdálenost platila i pro she'panei v těch vzácných případech, kdy se musely setkat. Ke'el'in zůstali zahalení, she'panei a sen'ein sňali závoje; staré tváře poznamenané roky. Jedna po druhé přednesly svá jména: Tafa hao'nath, Edri ja'ari, Hetha'in patha, Nef mari, Uthan ka'anomin. Tafa a Hetha'in měly na tváři šrámy Kelu a pouze Nef byla mladší.

"Váš ke'el'anth použil mocná jména," pronesla Tafa, když přednášení jmen došlo k Melein samotné. "Jaká používáte?"

"Jsem Melein s'Intel, Melein ne z ja'anom, ale z Edun Kesrithun, z posledního sídla Poutníků, dědička měst Kutathu a edunei Nisrenu, Elagu zvaného Přístav a Kesrithu.

Podle jména pocházím od Parvet'y, která nás vyvedla ven a která započala linii, ze které jsme se my dva zrodili, a já tvrdím, že teď jsme doma, she'panei. Ja'anom se s námi setkali a nechtěli uznat můj nárok. Vzala jsem si ja'anom."

Oči se překryly mžurkou. Nepohlédly na sebe, mlčely.

"Chcete mne vyzvat?" zeptala se Melein. "Nebo chcete naslouchat?"

Nebylo slyšet nic než vítr opírající se o jejich roucha a šepot pohybujícího se písku. Nic víc.

"Potřebuji ke'el'in," řekla Melein, "službu čtyřiceti rukou ke'el'in z každého Kelu, půjčte mi je. Ty, kteří přežijí, pošlu zpět s Vyznamenáními, jaká jim budou ti, co nepůjdou, závidět."

"Kam je chcete vzít?" zeptala se Hetha'in. "O jaký druh konfliktu jde, jaký je jeho účel? Přinesli jste nám útok a tsi'mri a zpusťování našich měst. Kam je chcete vzít?"

"Já jsem ta, která byla předpovězena," odpověděla Melein. "A žádám vaše děti a jejich sílu kvůli tomu, pro co jsme se vydali na počátku, a já vám postavím Dům, she'panei."

Drobné pohyby, vzájemné pohledy, které se nikdy nesetkaly.

"Přivezli jste s sebou tsi'mri," namítla Tafa.

"Tak to je," odpověděla Melein. "Dívejte se a spoléhejte na svůj Vhled, she'panei, při Tajemství všech Tajemství, při Vhledu... dejte mi kel'ein, kteří mají odvahu vybojovat tuto bitvu, a sen'ein jako svědky, kteří pak uloží záznamy o tom do vašich svatyní."

"S tsi'mri!" vykřikla Tafa. "S chodícími zvířaty?"

"Podle nich jste poznali, že nejsem Kutathi, a podle něho poznáte, kdo jsem, Tafo hao'nath. Hled'te! Jsme v situaci, she'panei, kdy se musíme rozhodnout. Naše loď je pryč, našich nepřátel je mnoho; z těch milionů, které se vydaly na cestu, jsme zbyli jen já a můj kel'anth. My dva - jsme se vrátili domů a vy a vaše podezření nás chcete zničit, nás, kteří jsme přežili vše, co tsi'mri napáchali? Posad'te se a zemřete, she'panei - nebo mi dejte vojsko, které potřebuji."

Tafa hao'nath se k ní obrátila zády a odcházela, ale její kel'enth ji zarazil. Niuna zamrazilo. Na okamžik doufal... že pět she'panei, které se uměly spojit proti vetřelci, dokáže vidět dál než ostatní.

Kel'anth hao'nath vykročil vpřed: Rhian s'Tafa. Niun mu vyšel v ústřety, střetl se s očima muže staršího než on, vyčerpaného zraněním, dusím jedem a pochodem, který je unavil oba. Nebyla v nich žádná nenávisť, pouze lítost. Ta byla i v Meraiových očích, když se setkali, veliký smutek. Chtěl protestovat, byla to dvojité sebevražda, Tafiho šílenství... ale při souboji se museli zdržet hovoru.

Kel'ein dvou kmenů by kolem nich vytvořili kruh, aby chránili ostatní kasty před takovým pohledem, zde se o to pokusili kel'anthein, kterých bylo ale příliš málo, než aby mohli udělat víc než jen náznak kruhu.

Tasili společně, táhlý sykot oceli, Rhianovo ostří se zdvihlo do střehu, Niun zvedl své a čekal, jeho mysl vklouzla do ruky a ostří, nicoty a současnosti.

Výpad, odvrátil ho a odpověděl, opatrně kontroval. Nebyl zasažen a Rhian také ne. Pouze ostří na sebe dýchla, nic víc. Rhian byl Mistr. Další výpad, obrana, třepotání černé látky, nepřesný švih; jeho oči a mysl byly upřeny pouze na ostří, čtvrtý výpad, uviděl past, ale vyhnul se jí.

"Dost!"

Tafin ostrý rozkaz; zastavili se, shodně ztuhli ve střehu. Přemítal o zradě, o nerozumnosti toho spoléhat se na cizince. Ale ne tsi'mri, mri. Oči stejně jantarové jako ty jeho ho stále sledovaly zpoza dvou ostří.

"Kel'anthe hao'nath," zvolala Tafa. "Ustup!"

Niun zůstal klidně stát, zatímco kel'anth ustoupil o jeden krok, který je dostal z bezprostředního dosahu mečů. "Ustup," nakázala mu Melein. "Hao'nath to žádají."

Ustoupil o krok zpět a počkal, dokud kel'anth hao'nath nevsunul svůj meč do pochvy. Potom zasunul pevně do pochvy i svůj vlastní. Bylo právem vyzývatele zastavit souboj bez úmrtí. Výzva pak mohla být vrácena druhou stranou, bez milosti.

Pomalu mu svítalo, že zvitězil, že tento muž byl ponechán naživu; byl rád, že tomu tak je, kvůli jeho odvaze. Nemohl se ale uvolnit. Všichni mohli zkoušet jeho schopnosti, jeden po druhém. Pokoušel se zklidnit puls, který bušil v jeho hlavě, jedna věc je dobře bojovat, důležitější však je disciplína, nenechat se vyvést z míry žádnou taktikou, ať poctivou, nebo falešnou.

"Půjčíte nám našich dvě stě vojáků," pronesla Tafa, "a s nimi našeho kel'antha. Můžete žádat více, ale tolik nabízíme."

Nastalo ticho. "Přijímám," řekla pak Melein. Niunův dech byl klidný, ale bušení srdce mu ohlušovalo uši.

"A my půjčíte," přidala se she'pan patha, "našeho kel'antha a dvě stovky, jestliže o vás přinesou dobré zprávy. My nemůžeme sedět pod jedním stanem, she'pan, ale naši kel'anthein ano, ať nám tedy přinesou zpět zprávu o tom, co viděli. Pak se rozhodneme, zda přijmeme vaši žádost, nebo vás vyzveme. To je podle našeho úsudku správné,"

"Tak," řekly mari a ja'ari téměř jedním dechem,

"My, ka'anomin, jsme až z Edunu Zohain, daleko odtud, Jsme poddáni ma'an mri, ale souhlasíme s tím, pokud pro nás ma'an nepošlou a neodvolají nás, Po ruku dní jim dovolte pozorovat, tak dlouho budeme čekat na odpověď."

"Souhlasím," pronesla Melein, i další hlavy souhlasně pokynuly. "Počkáme ruku dní."

Otočila se, i ostatní she'panei se svými sen'ein se obrátily k odchodu. Kel'anthein chvíli zůstali, kryli jejich ústup. Niun pohlédl na Rhiana. Na písku ležel kus látky, nebyl si jist, zda jeho či Rhianův, Sejmul svůj závoj a ukázal tvář kel'ein, kteří byli ještě nedávno nepřáteli, cítil se přitom podivně obnaženě." těkal pohledem z tváře na tvář, když ho napodobili, snažil se zapamatovat si je; divokou krásu Rhiana z hao'nath, prostotu Tiana z ja'ari, Kedra z patha patřil k nejmladším a ústa mu poznačila jizva táhnoucí se od koutku až k bradě, Elan z mari se širokou tvář byl starší, ale daleko nejstarší byla Kalis z ka'anomin s očima obklopenými slunečními vráskami a se šrámy Kelu vybledlými věkem.

Obrátil se, aby následoval Melein, a ostatní se vydali svými vlastními cestami, Vzhlédl na mírný pahorek, kde čekal jeho Kel před stany, kde stále stáli ti čtyři, kteří mu přišli na pomoc... v zájmu kmene, vysvětloval si to s jasnějším rozumem, kvůli hrdosti ja'anom a kvůli Svátosti, protože nechtěli splynout s jiným kmenem, ačkoliv se víceméně tentýž zármutek mohl vázat i ke splnutí jako důsledku vítězství, Byla to hrdost. Obzvláště Rasin rod... tak dlouho hájil ja'anom, Byla to povinnost vůči jejímu mrtvému bratrovi, to chápal, A Hlil byl druhý Kelu, Seras fen'anth a Merin Hlilův přítel, Měli své důvody a jejich důvody posloužily jemu a Melein, přijímal to s vděčností.

Kráčel mezi nimi a šetřil děkovnými pokývnutími, když se kolem něj shlukli. Černé řady Kelu plynuly zpět do tábora, kde čekaly znepokojené kath'ein, aby se dozvěděly, shluknuty kolem Melein, jaký bude osud kmene.

"Došlo k dohodě," řekla Melein nahlas, aby to každý mohl slyšet. "Oni vyšlou kel'anthein do naší Rady a poskytnou

nám pomoc. Výzva byla zrušena."

Jako by celý tábor najednou nabral dech a pak ho zase vypustil... ne snad nesmírnou úlevou, stále zůstávali v majetku cizinky, která je vedla k podivným cílům. Ale ja'anom přece jen dále existovali jako kmen a budou existovat.

Jeho dus se vykolébal od stanu Kelu, vyzařoval rozrušení. Niun ho uvítal a poplácal ho, toleroval jeho vysílání, když na chvíli zůstal stát a hleděl na Melein, která se vzdalovala mezi Sen.

Náhle na něj dopadla reakce jako závan ledového větru. Odvrátil se a s dusem v patách vešel rychle do stanu Kelu, nevímaje pohledy, které ho obklopovaly... postrádal čtveřici, které dlužil výraz vděčnosti, možná, pomyslel si, se od něj odvrátila. Nevyhledal je, nechtěl se jim vnučovat. Místo toho zašel za Duncanem a usadil se u něj, spokojen s tím, že Duncan stále spí, že se nevzdálil od svého duse a tvář má mírnou jako ve smrti, v slabém světle, jež sem dopadalo větracími průduchy.

Niun se dotkl zvířete a trhl sebou, udivila ho prázdnota, kterou dus vyzařoval, nicota, prázdno, které se vpíjelo do smyslů. Jeho zvíře se uvelebilo u něj, opřel se o ně. Nechtěl vstupovat do ticha, které dus vytvořil pro Duncana. Sedl si se zkříženými nohama, sehnul hlavu a snažil se trochu vydechnout.

Po rohožích se k němu blížily kroky. Vzhlédl, když se k němu Hlil sklonil a stáhl si závoj.

"Nebyl jste zraněn?"

"Ne," řekl. "Děkuji, kele Hlile."

"Druhý Kelu je povinen. Pro kmen."

"Ano," souhlasil Niun. Ještě, že tomu tak bylo. "Kde je Ras?"

"Kdekoli chce být. Neradí se se mnou o svém potulování."

Hlil zamračeně pohlédl na Duncana. Niun se podíval také a zjistil, že Duncanovy oči jsou trochu pootevřené a sledují je. Pozoroval, jak Hlil vztáhl ruku a dotkl se jeho rukávu, jako by dotknout se ho nebyla nic jednoduchého. "Jeho vzhled se bude zdát podivný," pravil Hlil, "ostatním kel'anthein."

Niun vztáhl ruku k Duncanovu rameni, jako by ho Hlilův chladný dotek mohl zneklidnit. cítil kontakt s dusem, plným stejné olověné šedi jako předtím, která by mohla zakalit mysl, kdyby to připustil. Duncan byl při vědomí, ale jen částečně si uvědomoval, co se kolem děje.

"Už přicházejí," vysvětloval Hlil. "Hlídka je má na dohled. Nemám na mysli úplný rozchod... takové věci se někdy stávají." Jeho pohled sklouzl k Duncanovi, ale pak se vrátil k němu. "Je váš, nikdo cizí se ho nedotkne. Ale jistě by bylo lepší, kdyby nebyl tím prvním, co tu uvidí."

Duncan zamžoural, možná porozuměl.

"Ne," řekl stroze Niun. "Přiveď je sem, až dorazí do tábora."

Hlil se zamračil.

"Ať mne uvidí takového, jaký jsem," dodal Niun. "Nemám v úmyslu něco předstírat."

"To nejste vy," zvolal Hlil. "Vy nejste to - co tu oči cizinců uvidí. Nejste tohle."

Ten výkřik ho pohněval i dojal zároveň. "Pak mne neznáš. Podívej se znovu, Hlile, a nedělej ze mne to, čím nejsem. Toto je můj bratr a to zvíře je částí mé mysli. Nejsem Kutathi a nejsem Merai. Přiveď je sem, jak jsem řekl."

"Ano," řekl Hlil a odešel se zjevným zármutkem.

Konečně přišli, tichý rozruch venku, šustění rouch... kel'anthein pěti kmenů, každý s několika společníky, celkem šestnáct vojáků, černí v Hlilových patách. Hlil se vrátil, aby usedl vedle něj a Duncana.

Niun pozvedl ruku, nabízejí jim místo na rohožích. Usedli a odložili závoje, stan za nimi zašuměl příchodem ja'anom kel'ein, protože to byla záležitost všech, otevření stanu cizincům.

Niun vztáhl ruku k dusei, jednomu i druhému, těšil je, promyšlená demonstrace... dal jim všem čas prohlédnout si zvířata, především Rhianovi, jehož tvář neprozrazovala žádné hnutí mysli. Po chvíli Niun zvedl ruku k čelu a strhl si turban. Pokorným gestem vyrovnal jejich znevýhodnění na cizím území.

"Vítám vás," oslovil je. "Varuji vás před prudkými vášněmi, zvířata je vycítí a budou šířit dál, pokud nebudete opatrní na to, co činíte. Někdy vás mohou oklamat natolik, že pocítíte jejich hněv, a cizinci pak mohou mít podíl na něčem, na čem by se raději nepodíleli. Kel, ze kterého pocházím, je znal a vážil si jich, naučil se před nimi zahalit své srdce; a za všechno zlé, co tady napáchali, mohu já, protože já jsem je sem přivedl. Dovedou být stejně oddanými společníky jako zavilými nepřáteli. Rhiane s'Tafo, bylo to nedopatření a omyl a já prosím, abyste mi odpustil."

Ostatní nejspíš také porozuměli. Hao'nathovy oči se upřely do jeho a pak záměrně sklouzly k Duncanovu spícímu obrysu.

"Je to ja'anom," odpověděl Niun tomu pohledu.

Nastalo dlouhé, tíživé ticho. Dusei se zavrtěli a Niun je uklidnil dotekem, srdce mu bušilo hrůzou, protože mohli ztratit vše kvůli hrdosti jediného muže.

"Tohle přišlo od cizích lodí," ozval se Rhian. "Sledovali jsme to. A vy jste se s tím setkal. A to je moje otázka, kel'anthe ja'anom."

"Já jsem Duncan-bez-Matky." Chraplavý hlas je všechny překvapil, Niun se ohlédl a zjistil, že Duncanovy oči jsou pootevřené. "Přiletěl jsem na lodi mri, ale pak jsme si šel promluvit s tsi'mri, abych se jich zeptal, co tu chtějí."

"Sov-kela," umlčel ho Niun dotykem a pohlédl zpět na Rhiana. "Ale je to pravda. Nelže."

"Kdo to je?" zeptala se Kalis.

"Mri," objasnil Niun. "Ale dříve býval člověkem."

Dusei podrážděně zesílili vlnu neklidu a jakéhosi nepohodlí šířící se stanem.

"To je naše záležitost," ozval se Hlil, "při vši účtě, kel'anthe ka'anomin ze Zohainu." Nastalo dlouhé ticho.

"Je nemocen," řekl Rhian a mávl rukou.

"Uzdravím se," ozval se Duncan, měl právo to říci, ale bylo to zoufale unáhlené. Niun pozvedl ruku, a zarazil tak další

nediskrétnosti, přesto ho Duncanova odpověď potěšila.

A výraz Rhianovy vychrtlé tváře se změnil jen nepatrně, nebyla v něm otevřená zuřivost. Pak zase ztratila jakýkoli výraz, jako nově navátý písek. "Budiž," pravil Rhian. "O tom si pohovoříme později."

"Nepochybně," pronesla Kalis od ka'anomin, "jsme odlišní, ale bohové, proč ne? Něco dokážeme pochopit, a vždyť jsme tu zatím jen na pozorování. Ale co jste nám přinesli?"

Viděli jsme přiletěly a odletěly lodí. Hao'nath říkali, že An-ehon je úplně v troskách. Neznáme osud Zohainu. Tohle není první přiletělosti mri na tuto planetu, ale bohové! nikdy je s sebou nepřivezli mri."

"Z Lidu, který odešel," odpověděl Niun, "jsme my ti poslední, byli jsme vyvražďeni tsi'mri, kteří si nás najali do služby, ne Duncanovým druhem. A ti sem také přiletěli, aby tady s námi skoncovali. Přivést je, to ne. Ale to je she'panina záležitost, ne moje. Podělte se s námi o jídlo a oheň, podělte se s námi o Kath, jestli vás to potěší, budou tím vyznamenány. Pokud jde o zbytek, zdržte se zatím soudu."

"Kdy k nám she'pan bude chtít promluvit?" zeptal se Blan z mari.

"Nevím, opravdu nevím. Pošle pro vás. Do té doby se o vás postaráme."

"Do vašeho stanu se všichni nevejdeme," pravil Kedras z patha.

"Nějak to uděláme. Když každá z kast poskytne kus stanové plachty, můžeme napnout lano mezi našimi tyčemi a tyčemi Senu."

"Snad," odvětil Kedras a složil ruce na kolena. Nastalo krátké ticho, pak Kedras syčivě vtáhl vzduch. "Bohové, všichni pod jednou plachtou."

"V Kelu, kde jsem se zrodil," řekl pomalu Niun, "jsme bojovali jako žoldnéři tsi' mri, létali jsme od planety k planetě na lodích tsi'mri a stávalo se, že kel'ein na těchto planetách nacházeli přístřeší u cizích she'paneí v edunei, kde se nenarodili, dokud je jejich majitelé neposlali znovu na cestu. Možná tomu tak bylo kdysi i na Kutathu, v dobách velikých měst."

"To si Kel nemůže pamatovat," ozval se Kedras a ostatní pokývali hlavami - nemůže.

"Přivedeme své kel'ein," řekl Tian z ja'ari. "Každý z nás snad dokáže uspořit trochu stanové plachty."

Ostatní souhlasili.

"Kel'anthain," vzdal jim Niun mumlavě úctu a sledoval, jak vstávají a odcházejí v řadě ze stanu, zatímco všichni kolem nich, všichni ja'anom, se zdvořile zvedli a znovu usedli. Hlil je následoval ven a pak okolo sebe shromáždil skupinku kel'ein, aby zařídili, co bylo třeba.

Niun zůstal sedět, nasadil si zase turban a hleděl k prázdnému vchodu.

"Cizinci," ozval se Duncan vedle něj a on si uvědomil, že, ač se vše změnilo, Duncan o tom nic neví. "Víc než jen hao'nath."

"Vysvětlím ti to později. Klidně odpočivej. Vše je lepší, než to bylo."

Podrbal duse na hřbetě, aby ho ukonejšil, a přehlédl tváře svého Kelu, oči všech na něj byly upřené s podivnou naléhavostí... možná v tísní, možná v hněvu. Ras, Seras a Merin k němu přistoupili. Ve vzduchu bylo něco zvláštního, pocit šilenství rezonující dusím smyslem, něco takového mohl cítit muž, stojící na okraji pole tekoucího písku.

"Chovejte se k nim jako k vlastním," řekl jim. Sejmul meč a položil ho na rohož. Objevil se Taz s mísou, kterou mu nabízel, byla v ní malá dávka tekutiny, lahůdka vyhrazená jen pro vyvolené a pro ty, kteří jsou v nouzi. "To posílá Kath," sdělil mu Taz, a tak se napil, ačkoliv by to raději dopřál Duncanovi, který to potřeboval víc. Vrátil mísu a vzpomněl si na kath Anaras; pomyslel si, že by bylo příjemné strávit večer v Kathu, kde by mohl najít potěšení a úlevu. Rhianova zručnost ho přinutla myslet na smrt a v Kathu se dalo zapomenout na takové myšlenky. Velice je zanedbával, dlužil Anaras zdvořilosti, které nikdy nesplatil. Měla štěstí, její dítě přežilo útěk, ale kel'anth k ní už podruhé nepřišel.

Dnes v noci budou v táboře cizinci, bude mít povinnosti, nebude tam zase moci zajít. Zavřel oči, vydechl a zase je otevřel. "Vrátím to," ozval se.

"Pane," namítl Taz a nebylo to ze slušnosti.

Vstal, sebral misku a odešel.

12. kapitola

LUIZ hleděl na obrazovku, zatímco pásek se zprávou obíhal smyčkou stále dokola.

DUNCAN INFO POTVRZENO NA STANOVIŠTI JEDNA, sdělovala zpráva jasně. DANTE SMĚŘUJE K NOVÉMU STANOVIŠTI DOUFÁME V DALŠÍ DATA.

Žádný způsob, jak se s nimi spojit. Mise Dante pokračuje svou vlastní cestou. Že přišla vůbec nějaká zpráva,

znamenal, že opět vzlétli a vyslali zprávu z jednoho z domněle bezpečných koridorů, hnali se jako komár k dalšímu vybranému stanovišti. Boaz, pomyslel si a potřásl hlavou, jeho ústa se pokusila o úsměv, když přemýšlelo jejím štěstím... procházet volně mezi těmi poklady s kamerou, notýskem a magnetofonem, musela být v agonii, jestliže ji vojáci odháněli příliš brzy.

Spása duše za to, co udělala při opuštění Kesrithu.

Opravy. Zachránit aspoň něco. Úsměv vyhasl v bolesti srdce. Poháněla ji vina a ta ji mohla zabít. Mladí muži mohli pochodovat - museli - ale ona si mohla strhnout srdce, tam venku v dunách, lopotíc se tam, kudy mladíci lehce kráčeli. Ale cosi vyhrála. INFO POTVRZENO, běžela zpráva.

Sáhl po podložce a písátku. Tajné vysílání k Saber, napsal pro spojaře a přepsal celou zprávu společně s časovým údajem.

Na jeho stole bylo i cosi jiného, co mu už neposkytovalo takovou úlevu. VÝSTRAHA: ODČÍTÁNÍ UKAZUJE OBNOVENÍ ŽIVOTA VE MĚSTECH VÝKON ZNOVU OBNOVEN DODRŽUJTE POZASTAVENÍ LETŮ.

A u toho další prámem dopravené poselství: OZNAMUJEME ŽE SPOJENECKÁ MISE ŽÁDÁ O PŘISTÁNÍ: SITUACE JE DELIKÁTNÍ.

Odvrátil se od svého stolu a podal proužek Brownovi, pilotovi Flower. "Odeslat," nakázal.

"Pane," řekl Brown, jako by chtěl něco namítat.

"Udělejte to."

Brown odešel, aby splnil příkaz. Půjde to rychle. Santiago se nad nimi v proběhu krize vznášelo jako pták nad hnízdem. Hleděl zamračeně na stále rotující zprávu. Rád by předal ty dvě zprávy z druhé strany Boaz, kdyby to šlo. Nešlo to. Museli spoléhat jen na sebe. Pravděpodobně věděli o obnovení síly na stanovištích... jestli ano, pak se o tom ovšem opominuli zmínit, opominuli je varovat před potenciálním nebezpečím.

Kousl se do rtu, když zvažoval Boazinu přesvědčovací schopnost, a projelo jím drobné nepříjemné tušení - co vše mohla ještě Galejova mise opominout. Vědomě optimistická zpráva, zaujatá zpráva. Neposlal s ní žádný komentář, provinil se mlčením.

Saber, uvažoval, si dokáže udělat vlastní závěry.

~

Přípravná zůstávala přístavem zdravého rozumu. Puls Saber procházel právě přes ni, přes toto místo, kam měli všichni volný přístup a kde mohlo bystré oko zjistit, co se děje, jaké mise vyražejí a jaké se vrací, a kde mohlo bystré ucho zaslechnout každou zvěst, která kolovala mezi osazenstvem. Harris sem zašel ze zvyku, stísněný nepříjemným pocitem, který se ho zmocnil, když přestaly startovat mise a byl přerušen kontakt s Galejem. Zapadl do rytmu té místnosti, do rytmu zběsilého střídání odlétajících a přilétajících prámů, které rozprostíraly jejich smysly nad obzorem planety... načas se usadil mezi přátele, mezi ty, kteří byli vázáni stejnými úkoly, kteří přicházeli jako on, posedět, napít se, sledovat sken a pulty a ujistit se: ne teď, ne tuto hlídku, ještě ne.

Harris si u automatu naplnil šálek a použil své přidělové karty, aby si vybral celofánový balíček sušeného ovoce, který si vsunul do kapsy, když jako obvykle nervózně obcházel letové pulty.

Regul, naškrábal někdo na okraj čistého plastu kryjícího mapu systému, a vedle toho oko.

Domov, stálo tam dříve, ale nějaký horlivý důstojník nápis vymazal.

Venku byla dvě plavidla mimo Santiago, to bylo obvyklé. Čtyři jména na dnešní letové soupisce, čtyři na zítřejší.

Normálka, to všechno byla rutina.

Přešel k situačnímu plánu a našel bod, kterým byla Flower, izolovaná tak, jak chtěla být. Usrkal kávu, posadil se ke stolu a čekal, celé dny strávil čekáním. Aktivoval funkce knihovny, opřel si nohy o stůl a vyhledal si čtyři stránky v knize, kterou právě četl, ale nechápal nic. Cívil na ty stránky, ale pak slyšel kohosi přicházet a vzhledl. Byla to další vzletová skupina přicházející na přípravu.

"Jak to šlo minulou noc?" popíchl ho jeden a on jen mírně pokrčil rameny s vědomím, že se o tom nesmí šířit, a sledoval, jak vybírají své letové vybavení ze skříněk. Záblesky z venku zatím dokončovaly na skanu svou pomalou cestu zpět; odlétající skupina to měla načasované na minutku.

Do místnosti vstoupili dva muži, North a Magee, dva z jeho vlastních. Odsunul nohy a nabídl jim místo, zatímco letová skupina odcházela na hangárovou palubu. North šel okouknout pulty a mapy.

A náhle se vše na skanu zablokovalo, lodi zůstaly tam, kde byly. Harris vstal a Magee také. Plavidla se začala otáčet, čtyři obrátne a současné změny polohy, orientované do odlišných směrů, dvě se vydala zpět tudy, kudy přilétla, a dvě se naopak vzdalovala.

Obrazovka zobrazila širší zorné pole. Červené záblesky na ní se vzdalovaly od větší červené lodi.

"Letí to sem," zamumlal Magee. Ve vzduchu byl chlad. Harris polkl a sledoval dál obrazovku. Červené záblesky se nehnaly proti planetě, ale proti nim.

Na obrazovce vzplála písmena: KÓD ZELENÝ.

"Půjdou na palubu," konstatoval North. Znali obvyklou proceduru. Chodba vedla od místa přistání ke karanténnímu prostoru poblíž sídla velení. Regulké prostory se užívaly jen případě nutnosti. Oblasti neurčené regulům byly označeny jako žlutá bezpečnostní zóna, což znamenalo užívat bezpečnostní kartu pro každou cestu dovnitř a ven ze sektoru.

Harrisovi stoupala do krku žluč. Tíse zaklel.

"Soudím, že máme své spojence zpátky," ozval se North.

"To ten expert na reguly," přidal se Magee. "Tohle nám přinesl. Přivedl sem reguly."

~

Koch uskrával obvyklý šálek soi a prohlížel si regulskou delegaci i své vlastní osazenstvo, které sedělo roztroušeně po celé místnosti, regulský starší v saních a nevyhnutelná mláďata rozsazená na koberci vedle něj... nebyl příliš velký rozdíl mezi tím, jestli stála nebo seděla, vzhledem k jejich krátkým nohám. Degas, Averson a dva pobočníci, dva názory, které opravdu potřeboval, a dvě živá těla navíc, aby tvořila rovnováhu v místnosti -protokol, musela tu být lidská „mláďata“, aby regulové podle kontrastu věděli, koho mají respektovat.

"Ctihodnosti," řekl čerstvě dospělý Suth s širokými ústy a vlídným úšklebkem. "Jsem potěšen, že jsme schopni jednat tak citlivě i po té krizi."

"Bai Suthu," Koch hleděl na regula zešíkma, dělalo mu obtíže uvěřit, že znal tohoto regula už dříve, že ten, který je tu tak zešíroka rozplácnutý v saních, býval jedním z těch poměrně štíhlých služebníků. Nezbyla dokonce ani podoba v tváři. Pláty se rozšířily a zbrázdily, kůže zesílila a zhrubla ve visících záhybech. Metamorfóza musela být radikální, vzhledem k uplynulému času, a to tehle exemplář ještě ani zdaleka neměl někdejší Sharninu tloušťku a drsnost.

"Budeme rádi," pokračoval Koch, "pokud toto setkání přinese nějaké výsledky, a přejeme vám vše nejlepší ve vašem novém úřadu."

Nozdry zapulsovaly, úsměv se proměnil v sykot. Odborníci to nazývali smíchem. "Došlo k nedorozuměním, ctihodný bai Kochu. K jednomu, například, mezi podřízenými..."

"Hovoříte možná o mé zmizelé lodi."

Oči zamžikaly; ne, to nebylo to, o čem bai mínil hovořit, ale zakryl to rozšířením úšklebku. "Hovořím o záležitostech mezi námi a vaší lodí Flower, do které jsme žádali přístup. Skutečně naléhám, abychom navázali užší spolupráci... kvůli vzájemné bezpečnosti."

"Neodpověděl jste na mou otázku, bai."

Nozdry se uzavřely. To byl hněv. "Mláděcí záležitosti, vůbec ne produktivní. Jsme snad zodpovědní za lodi, které přelétají a odlétají bez našeho vědomí, bez konzultace s námi? Raději bych pokračoval v tomto setkání, ale jestli trváte na vytahování odtahovaných záležitostí -"

"Vy setrváváte, bai, na ignorování dat, která vám byla opakovaně předána: náš druh je dospělý během značně kratšího časového úseku než regulové. My nemasakrujeme vlastní mláďata a nepovažujeme ohrožování lodí řízených mladými dospělci našeho druhu... za maličkost."

"Opakuji, raději bych pokračoval v tomto setkání."

Bylo to tu, na stole, vyhodit je, nebo opustit tento sporný bod. Koch to zamračeně zvažoval. "Pak myslím, že jste přese všechno odpověděl na mou otázku, bai Suthu."

"Ne. Já jsem ji ignoroval, ctihodný bai. Domněnky mezi druhy jsou riskantní. Přes námitky se vracím k předchozí záležitosti. Vměšovali jste se do našich operací a zdálo se, že jste uraženi, když jsme chtěli zasáhnout do vašich."

"Vaše příkazy zjevně narušovaly naše, chtěli jste nám zabránit přiblížit se k Flower, přijměte naše ostré varování. Každá loď, která se přiblíží, bude v nebezpečí."

"Slepá ulička."

"Slepá ulička, bai Suthu."

Regul se zavrtěl ve svých saních, zvolna dopil soi a vyžádal si další od mláďete, které se okamžitě roztřásl ve snaze vyhovět. "Bai Kochu," řekl pak, když dostal šálek, "nás to znepokojuje, tato zející mezera v naší spolupráci. Je obtížné se rozumně dohodnout při nešťastné nepřítomnosti bai Sharn a ctihodného bai doktora Aldina, který zajišťoval plodný kontakt -" Stočil oči k Aversonovi a rozevřel ústa v úsměvu.

"Ale těšíme se z povýšení této osoby mezi vaše rádce, ctihodného doktora Aversona." Oči se upřely na Degase, zaváhaly a vrátily se zpět. "Jsme vděční za každý posun k porozumění. Jsme spojenci. S tím souhlasíte. Nechceme usilovat o rozpory, ale zůstat spojenci, navrhuji proto, abychom se snažili o spolupráci. Nezmínil jsem se o vraždě starší. Nezmínil jsem se o nezdvůřlosti v zacházení s tělem bai Sharn. Nezmínil jsem se o kolapsu pevných smluv mezi námi. A nemyslím, že by bylo užitečné rozvířovat tyto záležitosti. Ale jestliže budeme vytahovat na světlo jisté věci, buďte ujištěni, že tyto záležitosti budou vzaty v úvahu... pouze vzaty v úvahu, teď i v budoucnosti vztahů našich dvou druhů. My máme, jak jste si vědomi, dlouhou paměť. Ale nechme je být. Opravdu je nechme být. Poskytněte mi dobrodiní vaší představitivosti, ctihodný bai. Jak budou mri reagovat na situaci, kterou jste vytvořili?"

Koch nechtěl, aby byla v jeho tváři patrná nějaká reakce. Jakou situaci? divil se; nebyl si jist, jak mnoho je jim známo.

"Doufáme v mírovou dohodu s nimi, bai Suthu."

"Opravdu? Regulská zkušenost říká, že je to bláhová naděje."

"Naše zkušenost nám říká něco jiného."

"Ach, pak spoléháte na záznamy. Záznamy mri?"

"Záznamy mnoha situací, bai. Lidské záznamy."

"Naše zkušenosti s mri se opírají o dva tisíce let vzájemného kontaktu a hovoří proti vašim krátkým zkušenostem. Mri jsou neovladatelní a nepoddajní. Určité věci jsou mimo dosah jejich chápání. Vyjednávání je jednou z nich. Ta představa pro ně prostě neexistuje. Pozorovaný fakt, bai. Kde neexistuje představa... co zmůže akce?"

Koch uvažoval, nejen o mri... pohlédl na Aversona a pak zpět na Sutha. "Otázka, kterou jste opominul, ctihodnosti.

Máte mezi sebou specialistu na mri?"

Ústa se ihned otevřela v pobaveném zasyčení. "Sedí tu mezi námi, bai Kochu. Já jsem tím specialistou. Jsem, můžete si to zapsat do své paměti, kolonialista doch Horagu. Horag využíval mri jako vojáky po většinu z těch zmíněných dvou tisíc let. Doch Alagn vás zmýlil, byli to amatéři a nováčkové a vy jste jim uvěřil... jsem skutečným specialistou na jejich

záležitosti. A z nového dochu. Je rozumné, že se ptáte."

"Hovoříte plyně jejich jazykem?"

"Jsou tu dva jazyky. Je mi líto, bai, ale jazyky mri byly vždy bodem, v němž se jasně ukazovala jejich tvrdohlavost. Trvali na vnucení regulského jazyka do svých lenivých pamětí a hovořili jím nevalně."

"To znamená, že nedovolovali cizincům ovládnout jazyk,"

"To znamená, že je to něco, ať už je to cokoli, v jejich duševních procesech, ctihodnosti. Tyto skoky v analýze jsou patrně přirozenou věcí u lidí nebo máte nám nepřístupná data? Znamená to to, co mri chtějí, aby to znamenalo - my zjevně nejsme mri, ani vy, ani já. Máte nám nepřístupná data?"

"Ne. Ne, bai Suthu," odporoval Koch. Hleděl na regula a pak pokývl hlavou. "Vy jste autoritou na mri. Bez přístupu k jejich myšlenkovým procesům."

Nozdry se otevíraly a zavíraly v rychlém tempu. "Já mám informace, bai, bez kterých se můžete dopustit omylů a experimentů, ohrožujících život. Říkám vám, že nebudete nikdy schopni objasnit podstatu vyjednávání tak, aby to mri pochopili, to si dobře zapamatujte. Říkám vám, že nikdy, když byl mri najat pro boj, nedošlo k žádné odchylce, zabil nebo byl zabit a žádná nabídka ho od toho neodradila. V jejich myslích neexistují obchodnické představy, ctihodný bai. Necháávají se najímat jako žoldnéři, ale nájem je naše slovo a žoldněř je vaše slovo. My jednáme pomocí regulských a lidských slov, jak ale myslí oni?"

"Bai má pravdu," vložil se do hovoru Averson. "Mezi druhy neexistuje exaktnost. Regulské hocht a naše žoldněř neznamená úplně totéž."

Nozdry se rozevřely. Koch to sledoval a přemítal, jak mnoho se naučil bai vyčíst z jeho vlastního výrazu. "Vy jste sem jistě přiletěl s určitým záměrem, bai. Mohli bychom znát jeho podstatu?"

"Porozumění. Vzájemná ochrana."

"Neopouštíme své spojení, jestli vás tohle znepokojuje."

To byl zásah, chvění nozder bylo jasně viditelné. "Bai, jsme potěšeni, že to víme. Existují přirozené důvody, proč by k nám mri mohli cítit zášť. A jak budete řešit tuto záležitost, při tom mírovém uspořádání, o které usilujete?"

"Neopouštíme své spojení."

"Mri neustupují, tak jako regulové nikdy nezapomínají."

"Mri zapomínají; možná dokáží regulové ustoupit."

Další nervózní zachvění. "To znamená, bai Kochu?"

"Mri můžeme přesvědčit, aby zapomněli na váš čin na Kesrithu, jestliže budou mít záruky, že proti nim regulové nic nepodniknou zde."

"Vaše procesuální skoky mne dráždí, bai Kochu. Byl jsem veden k pochopení toho, že zapomínání není žádná přesná činnost."

"Užíváme ho v mnoha významech, bai Suthu."

Suthovy nozdry se vzduly a rozšířily. Jeho velká pěst udeřila prázdným šálkem, o saně a nejbližší mládě se klopýtavě hnalo naplnit ho a vrátit. Suth pil velkými doušky, vypadalo to, že má fyzické obtíže.

"Odpusťte nám," ozval se Koch. "Rozrušili jsme vás?"

"Jsem rozrušený, ovšem že jsem rozrušený." Suth ztěžka dopil a postavil šálek na okraj saní. "Na základě vlastních zkušeností cítím velké ohrožení a mí spojenci přeskakují jako hmyz od jednoho nepodstatného bodu k druhému."

"Soustavně monitorujeme situaci. Nevěříme, že ohrožení je bezprostřední. Informace ukazují, že máme co činit s pokleslými, nomádky skupinami."

"Nomádi jsou nestabilní."

"Stabilní, ale mobilní komunita." Zarazil se, bylo obtížné přeložit tohle druhu, který hleděl i na nejkratší chůzi jako na agónii. "Nemají žádné zbraně, ani dopravní prostředky dostatečné k tomu, aby nám uškodily. Ve městech je čistě automatizovaná střelba."

Suthovy nozdry se rozevřely, zavřely a znovu rozevřely. "Nehněvej se, lidský bai. Ale nemohou mri lhát? Je to lidská vlastnost. Ale nemají ji i mri? Dokáže to vaše zkušenost nebo vaše představivost... posoudit?"

"Nevíme."

"Ach. Ale dovedete si to představit?"

"Nemáme dostatek údajů."

"Údajů pro představu."

"I ta nějaké vyžaduje, bai Suthu. V současnosti pracujeme s premisou, že mohou." Chvilí to zvažoval a pak udeřil.

"Podle naší zkušenosti, bai Suthu... dokonce i regul může být nepoctivý."

"Nepoctivý, nečestný, ne... pravdivý."

"Co je pravda, bai Suthu?"

Nozdry se uzavřely. "Shoda s fakty."

Koch pomalu přikývl. "Pak chápu něco z vašich úvah.- Doktore Aversone, existuje nějaké regulské slovo pro čestnost?"

"V obchodě, slovo alch... znamená shodně vyvážené výhody nebo pozorování nebo něco takového. Hodnota za hodnotu, řekněme."

"Vzájemný zisk," řekl Suth. "Mohli bychom strávit mnoho času nad těmito srovnávacími cvičeními, ctihodnosti. Laskavě zvažte naše postavení na oběžné dráze této planety. Jsme na dostřel od těch měst, což je, podle vašeho názoru, bezpečné. Naléhavě žádám, abyste to znovu uvážili."

"Co by si regulové přáli?"

"Negaci nebezpečí."

"Etika to zapovídá. Nebo je to další slovo, které nelze přeložit?"

Na druhé straně se rozhostilo ticho. Koch pohlédl na Aversona. Averson zamumlal regulské slovo.

"Rozumíme," odpověděl Suth. "My se také řídíme instinkty."

"Pane," ozval se Degas. "Myslím, že konspekt už je na cestě."

"Ano," souhlasil Suth a široce se ušklíbl.

Koch se zamračil na Degase a pomalu přikývl. "Takže bai je znepokojen, pokud jde o naši bezpečnost a bezpečnost domovského vesmíru. Stejně jako my."

"Kolik času, bai Kochu? Tomu mláděti Duncanovi... kolik jste mu ho dali?"

"To je lidská záležitost, bai."

„Jsme spojenci."

"Čekáme."

"Lidé chodí velmi rychle. To mládě teď potřebuje daleko více dní, než potřebovalo.. aby po útoku dorazilo k Flower.

To dokazuje buď nehodu... nebo nedostatečnou spolupráci ze strany tohoto mláděte. Je to tak?"

"Máte o něm snad informace, bai?"

"Ne. Stejně jako vy. Je to tak?"

"Prostě čekáme."

"Jak dlouho budete čekat?"

"Záleží na tom?"

"Mri měli čas připravit odpověď. Zdá se vám rozumné poskytovat jim další? Mají zbraně."

"Možná ano. Možná ne."

"Hazardujete s celým domovským vesmírem s tím vašim možná, bai."

„Jsme si vědomi rizika."

"Jestliže vypálí -"

"Přizpůsobíme tomu svou politiku."

Suth sevřel kostěné rty a dlouze a měkce vydechl. "Jsme vaši spojenci. Nejsme bojovný druh. Jsme vaši nejbezpečnější sousedé, bohatí z obchodu, ze vzájemného zisku. A vy nás chcete vyměnit za mri? Leťte domů, bai. Ponechte tuto záležitost nám, jestli vám vaše instinkty zakazují uspořádat ji. Víte, že my nelžeme. Nemáme už zájem najímat si mri."

"Není pravděpodobné, že byste ještě mohli, nemám pravdu, ctihodnosti?"

"Situace nehovoří příliš pro smlouvu."

"Nepochybně ne. Stejně jako skutečnost, že bai Sharn zničila jejich mírové poselství a záměrně nás oklamala."

"Sama ta poselství byla klamná."

"Myslil jsem, že regulové nedělají hypotézy."

"Neskáče do prázdnoty bez dat. Cílem těch poselství bylo odložit vaši odpověď a osmělit vás k bližšímu kontaktu s planetou, bez výstřelu. Jste naživu, ale už jste mohli být mrtví. Zvažte tuto hypotézu. bai."

"Uvážíme všechny její aspekty."

"Jak dlouho chcete čekat na to mládě?"

"Naše trpělivost ještě není vyčerpána."

"Potom zůstáváte stále v nebezpečí. Mrtvé planety, pomyslete na ně, a jestli tu poletuje flotila mri, co když sem na nás přiletí?"

"Regulská představitost?"

"Tvoříme hypotézy založené na datech a zkušenostech. Obojí nám ukazuje, že mri jsou schopni divokých akcí, při nichž jim nezáleží na vlastním životě. Navrhujeme, abyste přesunuli Saber o něco dál ve zdejší soustavě, jedna z vašich dvou lodí se může vznášet nad Flower kvůli jejímu bezpečí, pokud trváte na tom, aby zůstala na povrchu, a jedna naše bude moci skenovat druhou stranu planety. Budeme se dělit o data. Navrhují, abychom to takto zařídili, pro naše vzájemné dobro."

"Alespoň máme základ pro diskusi."

Suth hluboce vydechl. "Takže tedy zvu lidského baie na svou loď."

"Ne."

"Základ?"

"Podstata lidských modelů velení, bai: musím zůstat u svých strojů. Nejsme natolik automatizováni."

Suthovy nozdry si odfrkly. Nakolik tomu věřil nebo nakolik dokázal pochybovat o přímém prohlášení... to bylo nejisté.

"Uděláme kompromis," navrhl Suth. "Budeme diskutovat spojenými kanály. Můžeme zvážit otevření těchto kanálů i mezi Flower a naší planetární misí."

"Máte planetární misí?"

"Proč ne, ctihodný spojeneče? Proč bychom ji neměli mít?"

Užší spolupráce, říkám já."

Koch se zamračil. "Beru to na vědomí, bai Suthu. Myslím, že jsme u toho. - Co je to za regulskou aktivitu na planetě?"

"Až budeme mít data z Flower, předáme vám naše."

"Až budeme mít vaše, zvážíme tuto otázku."

"Simultánní výměna?"

To nebylo postaveno správně. Koch na sobě cítil velké závaží; odmítl to se syčivým výdechem, který mohl regul pochopit.

"Co nám můžete nabídnout? Data ze skenu? Naše vlastní jsou vysoce efektivní."

"Máte víc?"

"Možná." Regulové se děsili nevědění, na to ho Averson upozornil; zdálo se, že to zapůsobilo, neboť Suth prozrazoval po tomto náznaku zmatek.

"Nikdo z nás neví, co má ten druhý," prohlásil pak.

"Budu vše konzultovat se svou posádkou, bai Suthu. Vy nepochybně chcete konzultovat se svou."

Suthovy nozdry se prudce zavíraly a otvíraly. Náhle se znovu objevil úšklebek. "Výborně, ctihodný bai. Takže věřím, že brzy bude další konference, při které, doufáme, obdržíme specifické nabídky. -Mláděta, pohyb. S úctou, bai."

"Má úcta, ctihodnosti." Koch spustil lokty na stůl a sledoval neklidný rozruch, když se masivní saně obracely ke dveřím s čekající eskortou a mláděta spěchala za nimi. Koch přejel pohledem své dva nadbytečné pobočníky a propustil je. Pochopili a vyšli bez ústního příkazu.

Po regulech tu zbyl zvláštní zatuchlý pach. Už se jim skoro podařilo odstranit ho z lodi a teď tu byl zase zpátky. Koch ho ještě nezačal nenávidět, ale teď mu působil svírání útroby při vzpomínce na napjaté setkání a regulské úsměvy. Sklouzl pohledem k Degasovi, sotva se dveře zavřely, a odstrčil vychladlý šálek soi, jehož chuť mu splývala s tím zápachem. Degas nic nenavrhoval, diskrétně mlčel. A tak pohlédl na Aversona.

"Nějaká rada?" řekl.

"Má rada." Averson si oťel ústa a sáhl po čemsi ve své kapse, poklepal po tom, jako by se chtěl ujistit, že to tam je.

"Už jsem vám ji řekl, pane."

"Váš názor na to, co jste právě slyšel."

Averson si zvlhčil rty. "Manévrování jejich lodí... tam a zpátky, tam a zpátky, to unikání hlídkám, to je to, co nazývám... blufování. Mají pro to vlastní slovo, něco mezi statusem a prosazováním se. Byli tady, aby se prosadili po té jejich krizi."

"Nebo chtějí zakrýt nějakou operaci. Úzkostlivě se snažili pohnout s námi."

"Prosazování. Žádej více, než můžeš dostat, provokuj a studuj reakci."

"To, můžeš dostat" zabilo tam dole naše muže, doktore. Nebo ještě hůře."

"Tohle je nový doch, ten Horag. Nová síla. Úplně nová entita. Jsou stísnění mlčením z naší strany, ztratili tu starší a to zmařilo všechn zisk, protože ta starší byla nahrazena úplně novým dochem. Jednají pouze podle paměti a vraždu starší... si pamatují velmi živě. Potřebují od nás nějakou běžnou reakci, nějaký přístup, nějaký základ, vůči kterému by mohli plánovat svoji politiku. Pamatujte si, že nemají představivost, pane. A my nevíme, co si Horag pamatuje."

"Jaký je v tom rozdíl?" zeptal se Koch netrpělivě. "Jsou všichni na jedné lodi."

"Velký rozdíl, pane. Velká část vědění byla ztracena se Sharn. Tohle mládě vychází z rozdílných zdrojů vědění. Jeho realita je odlišná."

"Tohle přenechám psychologům, ptám se, co se přesně chystá udělat? Co by rád udělal v záležitosti Flower?"

Aversonovy ruce se viditelně trásly. Vytáhl z kapsy lahvičku s pilulkami... Koch hleděl na tu činnost kriticky, možná stres ze skoků. Byli mezi nimi i mladší muži v takovém stavu.

"Měl byste jim dát data, která by je přesvědčila o spolupráci," pronesl Averson. "Ale, pane, oni nepůjdou dolů, protože věří vaší hrozbě. Věřící linii, kterou jste narýsoval." Averson si vsunul pilulku do úst a odložil lahvičku, znepokojivě puntičkářsky s těma chvějícíma se rukama. "Jestliže se budou bát příliš, mohli by dokonce opustit tuto hvězdu. Zrušit celý systém smluv návratem do domovského vesmíru a zprávou o spojení lidí s mri. Ve skutečnosti nevíme, jsou-li lidé a mri jedinými formami rozumného života, se kterými jsou regulové v kontaktu. Nevíme, zda neexistují ještě další. Nevíme nic o tom, co leží uvnitř nebo na opačné straně regulského vesmíru. A známe jenom tenhle jediný směr, kde jsou všechny planety, krom této jediné, mrtvé; a my se potřebujeme dostat zpátky, pane. Když se nikdo nevrátí - kdo o tom podá zprávu?"

Koch si opřel bradu o sepnuté ruce a zamračil se. Byly to věci, které se netýkaly Aversonovy kompetence... Saber nemusí být jedinou výpravou, Kesrith může vyslat další a další... v zoufalé snaze po odpovědi; Cesta k domovskému světu byla tajemstvím mri a lidstva... a regulů, až Shirug dorazí domů... i jejich tajemstvím. A jestliže nebude na místě lidský maják hlásající mír lodím, které přiletí... lidské lodi mohou zaútočit. Může to zabrat dost času, mise mohou postupovat planetu po planetě, rok po roku ve zkoumání mrtvých planet; oni pronásledovali mri, rychle a zoufale. Ale měly by přiletět, jestli se budou lidé dost bát a jestli muži a vybavení budou dostačovat, aby se dostali až sem.

"Doktore Aversone... oceňuji vaši snahu. Ocenil bych i psanou analýzu přepisu pro naše soubory. Věci jsou jasnější, když se napíší. Pokud byste byl ochoten to udělat."

"Ano, pane," odpověděl Averson. Vypadal mnohem klidněji, ohlédl se na Degase, jako by se chtěl ujistit, že to je už propuštění.

"Pěkný den, doktore," dodal Koch a trpělivě čekal, než Averson dokončí svůj neobratný a pomalý odchod, s pohledy zpět, jako by raději zůstal.

"Váš názor?" zeptal se pak Degase.

Degas si založil ruce a uvelebil se v klesle. "Obezřetná důvěra. Sdílím vaše obavy ohledně baie, ale vidím jisté jádro v jejich pozici a v jejich nabídkách."

"Počítám, že už také prozkoumali sken. Vědí, že města znovu oživla, to je to, co je uvedlo do pohybu. Otázka je, zda vědí o Galejovi."

"Možná ano, možná ne," odvětil Degas. "Věřím, že naše ostré varování mělo nějaký dopad."

"Ano, bezpečnost Flower. My jsme nepočítali s jejich vlastní operací; jediným možným motivem, který jejich mise může mít, je provokace."

"Pozorování."

"Možná."

"Nejsou psychologicky schopni vypravit se ke stanovištím. Je tu možnost, že mají podezření, že probíhá nějaká taková

operace, jako provádí Galey. Mohli bychom je uklidnit, kdybychom je otevřeně zásobili Galeyovými zprávami, ale pochybuji, že by jim přikládali velkou váhu."

"Protože jejich rozhodnutí je již pevné."

Degas se zamračil, jako by chtěl něco říci, až konečně mávl rukou a řekl to. "Pane, chtěl bych navrhnout, abychom také pracovali pomocí podvědomého ovlivnění."

"To znamená?"

"Regulové jsou odpudiví, nebo ne? Nikdo je nemá rád, osádka se jim vyhýbá. Obávám se, že je to emotivní reakce. Není na nich nic přitažlivého. Ale je fakt, že jsou nenásilní. Jsou bezpečnými sousedy. Samozřejmě, že jsou mři přitažliví, lidé považují jejich absolutnost za atraktivní. Mají instinkty, které téměř přesahují naše vlastní... nebo tak aspoň vypadají, jsou hezčí v lidských očích. Ale jsou nebezpeční, pane, jsou to nejchladnokrevnější zabijáci ze všech. Neslučitelní se životem. Naučili jsme se tomu během čtyřiceti krvavých let. Regulové nevypadají ušlechtilé, ani takoví nejsou, podle našich zákonů; podvádějí, když mají možnost... ale v podmínkách majetku, ne zbraní. Byli by dobrými sousedy. Dokážeme jim porozumět. Jejich instinkty také přesahují naše a my to neradi vidíme. Nejsou zdaleka tak atraktivní jako mři. Ale konečný výsledek regulské civilizace je obchod, rozprostírá se nad všemi jejich územími. A my jsme měli pohled z první ruky na výsledek civilizace mři... ty mrtvé planety."

Koch se zašklebil. Byla to pravda, i když něco z toho mu okyselilo žaludek. "Ale přece jen je to spíše tak, jak to říkal Duncan, nebo ne, Dele - že se utváříme tím, co tu děláme."

Měníme se... tím, co tu děláme."

Degasova tvář ochladla. Potřásl hlavou. "Jestli tu budeme zabíjet... zastavíme je. Úplně je zastavíme. Je to naše akce, nepůjde to nikam dál. Musíme převzít zodpovědnost."

"A my se staneme zabijáky, zabijeme, abychom zastavili, ne? Paradoxní, nezdá se vám? Můžeme odsud vyklouznout po regulím způsobu a nechat reguly, aby se z nich stali zabijáci; anebo zabít sami, a jak se na nás pak budou regulové dívat, na druh, který vypadá jako mři a dokáže dělat to co mři? Další paradox. Jaké je lidské řešení této situace?"

"Stát na straně míru," řekl Degas příliš rychle, jako někdo, kdo si to všechno promyslel už dávno. "Zničit tohle místo."

Koch na něj hleděl a přemýšlelo tom, že spojení těchto dvou vět není ani z poloviny tak šílené, jak vypadá. Ne tady. Ne, pokud jde o mři.

"Odvolajte Galeyovu misi," naléhal Degas. "A Flower také. Nemůžete úplně zabránit regulům, aby do toho tam dole nerýpali. Budou to dělat, aby udrželi nátlakovou situaci. Lidé se s tím vyrovnají. Mři..."

"Stále považujete za jisté, že mři ovládají ty zbraně."

"Nemyslím, že by tato možnost měla být vyloučena jen na základě Galeyovy zprávy. Zůstává stále pouze jediná odpověď, když to tady půjde ke dnu, koho chceme za souseda. A zachování mři je -"

Degas to nedořekl. Koch se opřel. "Navrhuji vám tohle, Dele: regulové jsou dobří obchodníci. Jestliže uděláme něco, co se jim nebude líbit, přesto se vrátí a budou znovu jednat. Můžeme dělat, co chceme... a oni budou muset vyjednávat z tohoto místa a ne z toho, které by si sami vybrali."

Zdalo se, že to Degas pomalu a dlouze zvažuje. "Možná. Pokud nebudou mít jinou alternativu. Nebo pokud nedosáhnou nějakého instinktivního limitu, v důsledku něčeho, co uděláme... třeba v případě spojení s mři."

"Pravděpodobně by si najali více žoldnéřů. Možná lidí, spousta lidí je cvičena pro války, Dele, spousta lidí ztratila kořeny a někteří jsou hladoví. Budou pak regulové opravdu tak bezpečnými sousedy!"

Okamžik a Degas se zamračil ještě víc. "Je mi jasné, že by to pro reguly znamenalo více obtíží, než by si přáli, nedokáží akceptovat lidské způsoby tak snadno, ne do hloubky. Mři nikdy nedovolili regulům, aby je poznali, a to je možná důvod, proč se vzájemně tolerovali tak dlouho.. My bychom mohli být otevřenější, než by se regulům líbilo. Ale to nic nemění na mém doporučení. Nemůžeme tady zůstat věčně. Nemůžeme. Doporučuji, abychom na sebe vzali zodpovědnost a skoncovali s tou hnusnou záležitostí."

"Ne."

"Pak tedy vysadíme vojsko, jestliže jsou ta města mrtvá a vy věříte té zprávě. Dojdeme tam pěšky a vyčistíme ta opuštěná města, zničíme jejich automatiku a energetické zdroje."

Můžeme to regulům navrhnout jako kompromis."

"Musíme uvážit -"

"Že jestli mají regulové pravdu, postaví se mři na odpor se vším, co mají, a my na ně udeříme znovu, se zdvojenou silou, a definitivně to ukončíme. A jestli se mýlí a ta sídla jsou opuštěná, jakou škodu může znamenat zničení energetických zdrojů pro... pokleslý nomádský lid? Nechme mři existovat. To je humánní řešení, o které vám jde."

Takové, které regulové dokáží přijmout, je rozumné a i my ho dokážeme přijmout, je morální. Dejte mři to, co potřebují k životu, nechte je žít jejich přirozeným způsobem. Je v tom dobročinnosti až dost."

Koch o tom uvažoval, pohupoval se tam a zpět a hodnotil možnosti. Začínalo to dávat smysl. Bylo to, podle všeho, co znali, něco, co by regulové mohli přijmout. Přemýšlel o tom a hleděl do Degasovy napjaté a horlivé tváře.

"Prodiskutoval jste to s Aversonem?"

"Ne. Ale jsem si jist, že vám předloží nějaké analýzy regulských reakcí dříve, než jim to navrhneme."

"Flower by to mohla přijmout. Možná."

"Snad," řekl Degas a oči se mu leskly.

"Chci znát Aversonův názor. Sdělte mu to jako své vlastní doporučení. Chci ho mít sepsaný na svém stole, co nejdříve to bude možné."

"Pane," rozloučil se Degas s netypickou horlivostí.

~

Být zase v bezpečí Shirug... Suth vydechl hlubokou úlevou, když uvolnil saně z omezených prostor prámu a vjel do přistávacího prostoru. Jeho mláděcí doprovod funěl okolo, zaujat vlastními úkoly při přistávání plavidla. Suth zajel se saněmi k nejbližší přípojce ke kolejím a namačkal kód své kanceláře.

Automatika naskočila, nejvyšší priorita. Saně vyrazily vpřed a prolétly temnými zatačkami chodeb pro saně ven, do jasně osvětlených chodeb pro pěší. S nárazem větru míjel nákladní saně, zastavené na křižovatkách, stejně jako se v jeho případě musely zastavit i saně ostatních dospělců. Ponořen do polstrování se fítil kupředu a jeho dvě srdce kompenzovala měnící se tlaky. Hrubými prsty namačkal rozkaz a obdržel ujištění, že jeho personál je na místě.

Byli už v jeho kancelářích, když zastavil u dveří, uvolnil saně a valil se předpokojem na své osobní území. Morkhugino mládě mu nabídlo soi. Vděčně pil, protože během toho cestování ztratil dost sil.

"Podejte hlášení," oslovil své tři partnerky, které už na něj také čekaly.

"Dva prámy přistály dole," oznámila Nagn se zjevným uspokojením.

"Pozorovány někým?"

"To je otázka, ctihodnosti; jsou ale dole, a nedotčené." "

Suth se uvelebil se šálkem v ruce, s nesmírnou úlevou. "Přizpůsobivost," pronesl se zasyčením. "Mé operace také nebyly bez úspěchu. Zarazil jsem ty lidi. Byli vyvedeni z míry našimi žádostmi a hovořili."

"Zásoby na prámech dovolují mládětům přežít na planetě deset dní," ozvala se Morkhug. "Zvažujeme možnost jejich návratu. Nemůžeme si dovolit ztratit tu techniku, pokud zde zůstaneme a všechno se bude protahovat."

Suth pil a přemítal o tom... Během osmi dnů se začne mláďat na planetě zmocňovat panika, až jim bude docházet voda pro zvlhčovače a potrava... Kvůli rostoucí úzkosti budou více jíst. Potravou byla až přezásobena, v poměru k vodě; je lepší nemít dost čehokoli jiného, jen ne potravy, ta je snad uspokojí v konečných stádiích, pokud neučiní žádná opatření k jejich záchraně. Strach z hladu s sebou nese šílenství iracionální akce. Bylo nezbytné takové reakce co nejvíce pozdržet.

Nahraditelnost -mláďata dole na planetě o ní věděla stejně dobře jako ta zde. Byla to věčná naděje mláďat, že jim jejich efektivnost získá milost a ušetří umírání... hluboce zakořeněná touha krmít a uklidňovat vládnoucí starší, aby se soustavně ujišťovali o svém postavení. Příjemce takových pozorností, který jimi už nebyl vázán, jako Suth, mohl v klidu sedět v dlouhém zvažování alternativ.

Jednat s lidmi a získat tak možnost zásobovat misi potravinami? "

Kochovo uvažování mu vadilo, slepá lidská svěhlavost.

Vzhledem k zapomnění... Užíváme ho v mnoha významech bai Suthu.

Přesné připomínání?

Vědomé vypouštění dat?

Kdosi může změnit svoji pravou podobu a všechny časy, co přijdou. Souvisí tohle s budoucí pamětí a představivostí?

Suth se zachvěl.

~

"Jídlo," vydechlo Melek úzkostlivě a trhalo obaly balíčků, jeho prsty byly téměř necitelné, chlad pronikal všude, navzdory vrstvám, do kterých se zavinula, a biokopuli, která se pro ně se svými podlažkami a prosvitnými stěnami snažila vytvořit jistý prostor pro pohyb po jejich základně. Čtyři prámy obklopovaly kopuli, matně viditelně v úsvitu, kdy se opar z rozsedyliny proměnil za rozbřesku v mléčně bílou mlhu, v níž se jakoby nehmotně vznášel levandulový stín mořských útesů. Všechna mláďata se vyhýbala výhledu ven, pokud to bylo jen trochu možné, planiny by ještě nebyly tak zlé, ale holý písek, věčná prázdnota, barva země a její cizost... to bylo hrozné. Pravidelné bušení kompresoru odměřovalo jejich existenci v té vzduchem nadnášené kopuli. Vzduch měl být ohříván, ale noci, ty hrozné noci, kdy slunce zapadlo a zmizelo uprostřed nebe... přinášely mráz; a výhružné vlnění doráželo na podlahu biokopule, život Kutathu, hledající vlhkost a teplo. Když musela jít k plavidlům, nosila raději přezůvky, polekaná a chvějící se před posunujícími se biči a lany, které se snažily zadržet je, vniknout do jejich obleků a dveří.

Ted' k nim byli vysláni dva mladší ztracenci. Melek žvýkalo koncentráty a jeho chvění se poněkud zmírnilo, jeho kamarád Pegagh sedělo a žvýkalo oříšky soi, zatímco nově příchozí se usazovala mezi ně.

Jejich jména byla Magd a Hab, z Alagnu, stejně jako Pegagh.

Melek z dochu Geleg se na ně dívalo s podezřením a jeho dvojité srdce se namáhalo v mdlé obavě, že tu budou držena příliš dlouho, že výpočty, které udělalo, jsou nepřesné, a že není ceněno a váženo, protože je z jiného dochu než z Alagnu... naopak. Melek o tom nemluvalo, zvláště ne před nimi, a nestěžovalo si, stejně jako Pegagh, jedno nikdy neví, do jakých uší se takové stížnosti mohly dostat, kdyby to přežila. Melekovi se při těchto úvahách sevřelo hrdlo, což mu znesnadňovalo polykání. Mláďata letěla se svou misí přesně, jak jim bylo řečeno, vedena páskou od Nejstaršího nad tou rozlehlou plochou nicotou.

Zoufale doufala, že budou dopravena domů, nakrmena a zachráněna. Ted' už zbyla čtyři.

Celkem měli deset prámů. čtyři z nich byly zde. Kdyby sem letěly další dva, nemohly by dopravit dostatek zásob. Aby ten let měl smysl; a pak by jich tady mohlo být uvězněno šest... záležitost zmenšujících se možností návratu.

Nedostanou tedy už žádné zásoby. Melek provádělo ty výpočty s vnitřní panikou.

Vykonej.

Přesně dodržuj příkazy.

Doufej v milost a život.

Byl vším, co měla.

13. kapitola

DUNCAN vypadal politováníhodně za jakýchkoli okolností. Svlečený do naha a v denním světle byl ale ještě politováníhodnější. Očistoval se plnými hrstmi písku, aby se zbavil krve a špíny. Niun dělal totéž; byli sami dva na okraji tábora, lehké zvlnění krajiny jim přinášelo pocit soukromí a vítr tady vanul mírně. Niun si vetřel písek do hřívky a vytřásal ho, dokud nebyl všechen pryč, vydrhl si kůži, dokud ho nepálila, a pak rychle spěchal do tepla čistého oděvu, chvěje se ve větru.

Duncan prováděl to samé, ačkoliv jeho ochmýřená pokožka se nezbavovala písku tak snadno a vlasy měly sklon zadržovat prach. Stále na sobě usilovně pracoval, seděl, jen nepatrně chráněn před větrem, a jeho stresem vyhublé končetiny se chvěly tak, že to Niuna znepokojilo a podržel jeho roucho mezi ním a zrádným větrem.

"Pojďme, už jsi čistý dost. Nemůžeš si pospíšíť? Už mě bolí ruce."

Duncan vstal, vklouzl do roucha, křečovitě se otřásl a upevnil si roucho látkovým páskem, zatímco Niun se znovu usadil ve svahu, aby si nazul boty.

Duncan zlehka zakašlal, ale zdusil to. Niun úzkostlivě vzhlédl. Duncan si toho nevšímal a usedl, aby si s trochou oleje ostrým jedné as-en seškrabal vlasy z tváře. Niun ho pokradmu sledoval. Byla to záležitost úzkostlivé péče Duncanovy; rozdíl mezi nimi, který se Duncan snažil skrývat, což dělali lidé obecně, protože Niun předpokládal, že všichni mají takové sklony a že o to všichni pečují tak jako Duncan, ne o vlasy na těle, ale o ty na tváři. Obřad tsi'mri, ve kterém pokračoval, protože ho považoval za slučitelný s mri, ale patrně spíš proto, že závoj byl jedinou součástí oděvu, kterou kel'en nesměl v táboře nosit.

A tak Niun uvážlivě vyhledával pro Duncana soukromí, kde by se mohl věnovat péči o své tělo tak, aby nově příchozí neupoutávaly odlišnosti v jeho tělesné stavbě. Trochu se styděl za tento klam, ačkoli Duncan s tím dobrovolně souhlasil.

Nebyl si jist, zda to Duncan dělá ze studu nad vlastním tělem nebo kvůli tomu, že to považuje za potřebné, aby ho neuváděl do rozpaků. Niun sice pochyboval o tom posledním... ale ptát se Duncana proč... to by vyžadovalo vrtat se v myšlenkách tsi'mri. Bylo pohodlnější ignorovat to a poskytnout Duncanovi ten pocit soukromí, jím oběma.

Duncan žil a to pro tuto chvíli stačilo. Byl bledý, hubený a měl pohyby pomalé jako stařec, ale byl naživu a tohoto jasného rána ani nekrvácel. Bylo to u muže dobré znamení, když se probudil s náhlou starostí o svůj vzhled a čistotu a se zjevnou nedočkavostí, pokud jde o jeho zdravotní stav. Bylo to dobré znamení.

Toho rána vypadal svět krásně.

Dusei byli kdesi daleko, ztraceni v oparu jantarového svítání... pravděpodobně lovili, jak měli ve zvyku, a neobtěžovali tábory rozložené ze všech stran v okolí jejich dočasného sídla. Cizí kel'ein se usadili v jejich táboře, pod nouzový přístřešek ze tří plátěných zástěn zavěšených na lanech mezi stanem Senu a Kelu. Byl tu klid, citliví mri nehodlali zbytečně provokovat hádky. klidní a obezřetní jako ti, kteří vědí, že mohou být posláni zabít a kteří dovedou získat z dorozumění tolik, kolik je možno, a vidět vše jasně a bez vášni. Jejich she'panei jim nařídily, aby se řídily příkazy v táboře, dělali to, přizpůsobili se cizímu prostředí, protože věděli, že jejich kmeny závisí na tom, že oni budou jejich očima a ušima... Tváře-Obrácené-Ven svých she'panei. Dokonce i ja'anom byli nezvykle rozumní, přes vši Duncanovu přítomnost mezi nimi. Nebylo to natrvalo, ale pro tuto chvíli to bylo to nejlepší.

V táboře si hrály děti Kathu a hlasitě se smály, měly konečně dost energie, aby mohly skákat a běhat. Toho rána polapily hada, nešťastné stvoření, které do tábora zabloudilo při hledání vlhkosti. Nic, co se odvážilo do tábora, nebylo natolik šikovné, aby uniklo bystrookým dětem, které pak své úlovky triumfálně přidávaly do společného kotle. Škádliily se a žertovaly, až to rozveselilo dokonce i vážné cizince.

A ten smích, který k nim z dálky doléhal, byl větší úlevou pro srdce než vše ostatní.

"Proč jen tvář?" zeptal se Niun s náhlou bezstarostností.

Duncan vzhlédl, olízl si prst a dotkl se krvácejícího místočka na bradě. Otázka ho překvapila, ale nijak neurazila.

"Proč tvář a ne -" Niun udělal gesto zahrnující celé jeho tělo.

Duncan se ušklíbl, šokující výraz v jeho vyzáblé, napůl opálené tváři, snědé jen okolo očí. A víc, tiše se rozesmál.

"Zabralo by to moc času. Mám?"

To nebyla vážná odpověď, jakou Niun očekával. Zmátlo ho to, zamračil se a dotkl se čela. "Tady je mri, sov-kela. Zevnějšek je jen závoj, tak jako ten druhý závoj. Ty a já jsme si dost podobní."

Duncan zvažněl a zdálo se, že ho chápe.

"Můj bratr," řekl Niun, "těší sám sebe tímhle. Pro ně -" máchl rukou ke smíšenému táboru a všem táborům kolem.

Duncan pokrčil rameny. "Mám to odstranit všechno?"

"Bohové," zamumlal Niun, "ne."

A Duncan ho překvapil zamyšleným úsměvem a pokývnutím. "Slyším a poslouchám."

"Můj bratr je zvrácený jako dus."

"A stejně chlupatý."

Niun rozhořčeně zasykl a pak se musel zasmát, že ho Duncan tak obratně dostal.

Lidský smích, občas neuctivý k nejváženějším věcem. Ale Duncan zasáhl jeho cit pro rovnováhu, což bylo vědění nejisté jako dráhy větru.

"Bohové, ó bohové, minul jsem tě."

A tohle z nějakého důvodu vyvolalo výraz bolesti na Duncanově tváři, stín zármutku.

Také tuto otázku by rád položil, ale pro vlastní i Duncanův klid... se jí vyhnul.

Duncan se posadil a nazul si boty, a když s tím skončil, hluboce se nadechl a nejistě vstal, aby si nasadil pás se svými zbraněmi a Vyznamenáními. Niun si nasadil turban s průhledem a Duncan udělal totéž, takže teď je odlišovala pouze tvář a Duncanův menší vzrůst.

"Myslíš -" pronesl Duncan, jako by s tím čekal už dlouho. "Myslíš, že s námi cizí kel'ein půjdou zpět k lodi?"

"Odpověď na to není úkolem Kelu."

"She'pan říká, že to musí zvážit. Co zvažuje?"

"Sen se radí," Niun se náhle cítil odkrytý a zahanbený; bylo dost času, aby Duncan mohl poznat klid při pohledu na kath'en nebo vytrvalost Mistra kelu.

"Neučil jsem tě trpělivosti bez otázek?"

"Radí se už druhým dnem."

"Sov-kela."

"Jo," odpověděl Duncan a odvrátil pohled, Niun sbalil raneček ze šatů, které svlékli, zavázal ho a narovnal se, Položil ruku na Duncanovo rameno a otočil ho zpět k hlavní uličce tábora. Duncan se přes všechn svůj nepokoj chopil řemínku ranečku, aby převzal břemeno se zdvořilostí stejně automatickou, jako by se s ní narodil, Niun si toho všiml a cítil se ještě nepříjemněji,

"Pochybuješ o she'pan?" zeptal se, "Myslíš, že- neudělá to nejlepší?"

"Napadají mne myšlenky, které nemohu říci v hal'ari, protože v ní nejsem dost dobrý, abych je vyjádřil." Kráčel zvolna, boty vrzaly na větrem šlehaném písku, jejich stopy směřující ven už také zanášel vítr. "Kdybys chtěl poslouchat - kdyby sis na chvíli připomněl lidský jazyk a dovolil mi to říci lidskými termíny -"

"Závoj," přerušil ho Niun, "Nedýchej vítr, Zvyky se nevztahují na nemocné."

Duncan se zahálil a zůstal zticha.

"Měl jsi celé roky na lodi, abys s námi hovořil," ozval se Niun.

"Ty jsi tou řečí, kterou jsi pronesl, a bylo to dobře uděláno."

Stáhl si cíp závoje přes ústa, ze zdvořilosti, aby Duncan nebyl nápadný, a vědomě zkrátil svůj dlouhý krok. "Vše už bylo řečeno, Duncane."

Ranní opar se vznášel laskavě kolem stanů, všichni byli zasaženi poklidem té chvíle. Dokonce i černé plátno stanu Kelu a nouzové přístřešky vedle jako by zachytily na svém drsném povrchu trochu zlata a zlato pokropilo i světlejší stíny she'panina a ostatních stanů, Udusaný střed tábora ožíval modrými rouchy, příchody a odchody dětí, ženami Kathu vařícími v ranním světle u planoucích ohňů. Ale nebylo vidět nikoho ze zlatých a černě zahalených, pouze jedinou postavu a i ta zmizela v hlavním stanu Kelu; vtom se vyhrnuli ostatní, tlačili se dveřmi ven a Niunův žaludek sevřela náhlá obava, ráno potměnělo. ..otevřel ústa, aby varoval Duncana, ale neudělal to. Duncan byl dost rozumný a některé věci byly příliš zlé na to, aby byly vysloveny nahlas.

Dostali se tak blízko ke vchodu, jak to šlo - Kel blokoval cestu. Hlil byl ve středu záležitostí, bez závoje, někteří ho měli a jiní ne.

"She'pan svolala poloviční radu," oznamoval Hlil. "Naši a jejich společně."

Tak to přišlo. Niun zahnal nejhorší podezření s hlubokým pocitem hanby. "Ano," řekl Hlilovi a vyrazil ihned s ním. Ale po pár krocích zaváhal, stále s tím odporným pocitem okolo žaludku. Ohlédl se a zachytil Duncanův pohled.

"Dusei," řekl mu. "znepokojuje mne... kde jsou. Měl bys je zavolat."

Možná je budeš potřebovat, měl na mysli. Doufal, že Duncan pochopil jeho myšlenku; podívali se na sebe a v Duncanových očích se objevil záblesk pochopení, ale ne panika.

Pak se Niun obrátil a odešel s Hlilem.

~

Kel'ein se usadili kolem vchodu, takže do stanu nebylo možno vejít... ja'anom, ale nejen ja'anom, i kel'ein jiných Kelů se shlukovali u okrajů, přicházelo jich čím dál víc, jako by se jen tak potloukali okolo. Vchod byl zatarasen, obtížně přístupný a uvnitř byla tma, aby byli beze svědků. Duncan se usadil do písku, zády ke stanu, jehož černá stěna chránila jeho i ostatní před slabým větrem. Seděl se skloněnou hlavou a snažil se dělat to, co mu navrhl Niun, myslet na dusei, ale jak čas míjel v tiché a cizorodé konverzaci, zapomněl na své strachy a hleděl kradmo na ja'anom a přemýšlel, jestli vůbec chápe něco z té hry, kterou hrají. Jedním z nich byl starý Peras, tichý a k němu příjemný, o kterém si nemohl myslet nic zlého. Byl tam Taz... Tazova nevýrazná tvář ho nijak neuklidňovala, nikdy toho chlapce neviděl jinak než živého a zapáleného splnit jakékoli jeho pláni, teď se však stáhl a jen pozoroval. A Ras... Ras a Niun se spolu nemohli domluvit, cítil to zcela jasně, i bez pomoci dusei. Zrovna přišla a usedla stranou od něj tak, aby ho mohla sledovat a on ji ne.

Nastalo ticho. Většina se přesunula dovnitř, cizinci ja'anom, ne do svých příslušných stanů, a to bylo neobvyklé. Někteří zůstali sedět. Duncan raději dál hleděl k zemi, ne aby se snažil vyptávat se na tento ruch, odhadl ticho jako nejlepší řešení. Nemohl Niunovi přidělovat starosti, měl už tak dost svých problémů a Duncan uvažoval, že část z nich souvisí s tím, že ho sem přivedl. Znal víc jmen než Peras, Taz a Ras, ale jen o málo víc, byli tam ja'anom, jejichž jména by měl znát a neznal, protože mezi nimi před tím pobýval jenom tak krátký čas. Jestliže mu teď pomáhali žít, bylo to zjevně buď kvůli jistému smyslu pro čest, nebo kvůli tomu, že je to Niun donutil dělat. rozhodně ne z lásky, o tom neměl žádné iluze.

Kel'en po jeho pravici se dotkl jeho rukávu.

"Tsi'mri," pronesl, ale jako by to byl fakt a ne uvážený útok, "ty nic neříkáš."

Donutil se vzhlednout a střetl se s odhalenou tváří toho muže i ostatních mladých a starých mužů i žen. Všechny tváře byly docela bez výrazu. Všichni, kteří tu zůstali, měli šrámy Kelu, seta'al, časem vybledlé nebo nové a jasné. "Možná tu jsou tací, kteří mi nepřejí nic dobrého. Co si přejete, kel'ein?"

Vyměnili si navzájem tiché pohledy a Duncan to sledoval s úzkostí, kterou se snažil neprojevit na své tváři.

"Jsi chytrý," řekla kel'e'en, "pořád se držíš v něčím stínu."

Duncan cítil vítr, cítil svá záda obnažená bez Niuna a sklonil hlavu k těm, kteří byli jeho jediným útočištěm.

"Podíváme se, co se chystá," pronesl další. "Nejlépe bude, když tu zůstaneš sedět."

Vrhl pohled do uličky k she'paninu stanu, kam zmizel Niun, ale vše, co mohl vidět, byla jen zeď cizích kel'em tiše naslouchajících při okrajích. Téměř vstal, aby odešel, aby se usadil k she'paninu vchodu do bezpečí, ale sevření jeho rukávu ho upozornilo, že tomu bude jinak, dříve, než se mohl narovnat. Pohlédl na ně. Stará kel'e'en se dotkla šrámu na své tváři, značek obratnosti, které postrádal. "Jsi tsi'seta. Kdo by tě mohl vyzvat než druhý nepoznačený? A tady žádní takoví nejsou."

"Co se děje?" naléhal Duncan, věděl, že tím chtějí něco říci, ale netušil ani, kdo má nejvyšší postavení v tomto komplexu obratnosti, rodu a stařešinství promíšených kmenů. Zkoumal tvář po tváři, zmatený a prozrazující to na sebe... spočinul nakonec očima na starém Perasovi, jehož skloněná zjizvená tvář prokazovala přinejmenším povinnou důstojnost a v jehož očích bylo možná něco málo sympatie. "Co se děje? Rada... je to ono?"

"Tsi'mri kel'ene, v táboře jsou různé skupiny. Jsou tu jiné kmeny, naši i ostatní přicházejí a odcházejí. Pokládají nám otázky. A dokud tu sedíš s námi v tomto kruhu - nesmí tu nikdo udělat chybu."

To ho ponížilo, byl to právě ten druh pohany, který každý bez postavení v Kelu musel přijmout jako samozřejmost.

"Pane," zamumlal pokorně, což byla vždy správná odpověď válečníkovi, který si dobyl seta'al, od toho, kdo jich nedosáhl.

"Kel'ene," odvětil Peras, což byla větší zdvořilost, než starší musel projevit.

"Mluví dobře," ozval se kdosi z cizího kmene, sedící poblíž. "Je to pozoruhodné."

Druzí přikýkli a jeden se lehce zasmál. "To je zázrak," prohlásil, "sedět tu a mluvit s tsi'mri."

Na ta slova Duncan reagoval klidně, prohlížel si ruce v klíně a klidu užil i vůči dusei.

"Je dobře vychovaný," pravil další.

Stará kel'e'en vztáhla ruku a dotkla se jeho rukávu. "Zahal se, kel'ene. Ten vzduch tě Zraňuje, je rozdíl mezi zdvořilostí a hloupostí."

S díky sklonil hlavu a udělal to, nasadil si turban s dvojitým závojem.

A tu a tam v tichu, které následovalo, pohlížel k she'paninu stanu, kde se jeden po druhém usazovali stojící kel'ein, cítil úzkost o sebe i z toho druhu manévrování, který mohl Niuna dokonale obklíčit, a z toho, co se dělo v Radě mezi těmi, kteří měli moc... Vše, co se snažil udělat, vše, za co platil svým životem, a teď si ani nezasloužil, aby mohl sedět u vchodu a slyšet rozsudek vyhlášený nad jeho nabídkami. Seděl v jejich dlouhém tichu a užíral se, konečně si vědom další nepříjemnosti vyvolávající jeho stísněnost.

Blížilo se to, dusajíc písek, k nim, jeho dus, úzkostný a spěchající. Cítil ho a dus cítil nepřátelství, jeho přítomnost se zdála temná a zlověstná.

Pohlédl na ně s gestem smíření, na ja'anom i ostatní. "Nepociťujte nenávist," požádal je.

Bylo to jako žádat vítr, aby ustal, ale po chvíli hlavy přikývly. Dus přišel, protlačil se tiše davem, raze si tvrdohlavě cestu k jeho žádům, a poněkud vytlačil Ras. Duncan se těšil z tepla z té strany, kde předtím seděla Ras. A v dlouhém tichu, které nastalo po tomto obratu, vytáhl ze svého pásu lanko se závažími, ka'islai, a začal je zaplétat do hvězdné mandaly.

Byl to islan, který vnucoval řád zmatku. Ten nejkomplikovanější tvar, který znal a který, i v jeho znalých prstech nejděle odolával dokončení.

Po sklíčenosti se dopouštěl drzosti. V islan byl lepší než mnozí, kteří nesli šrámy Kelu, měl dlouhý čas na jeho procvičování na lodi v době zahálky. Chtěl jim vzdorovat, ač to bylo nerozumné. Nevzhlédl... cítil na sobě jejich oči, když se opíčil po jejich způsobech, cítil podráždění nervů, neklid svého duse. Ras se ho dotkla rukou, což by se odvážilo jen málo z nich.

Soustředil se na svůj vzor, nedal se vyrušit ani tímto.

"Kel'ene," ozval se Peras.

"Ano?"

"Rokování Rady může být velice zdoluhavé. Hraješ shon'ai?"

Jeho srdce se rozbušilo rychleji. Hru Lidu byla jednou z věcí, která se hrála mezi přáteli; pomyslel si, že kdyby byl Niun po ruce, aby to slyšel, vyskočil by v hněvu. Pečlivě rozbízel složité uzly a přivázal ka'islai zpátky k pásu. "Jsem mri," odvětil měkce. "Přestože proti tomu protestujete. Ano, hraji Hru."

Ozvalo se jemné syčení, reakce na jeho téměř vzpurné chování. Starý Peras vyjmul z pásu as'ei, ruční ostří.

"Chci hrát jako partner kela Duncana," prohlásil.

Ve Hře, jak ho učil Niun, život závisí na rozsazení. Když silný hráč sedí naproti slabému nebo když nepřítel nebo spojenci sedí vzájemně nevyváženě, může v kruhu někdo zahynout. Bylo tu pouze partnerství hráčů sedících si po boku, které mohlo donutit nepřítele naproti v kruhu neházet nečistě. Silný vedle slabého mohl být záštitou, když si slabý dával pozor, kam posílá své vrhy.

Učil se ve dvou, pouze Hru Dvou, bez jiných vzorů, kromě vzoru samotných hodů, nízkých a vysokých.

Začali tvořit šestičlenný kruh, s ostatními jako svědky. Duncanovi se ulevilo, když naproti němu v kruhu usedla jemná Dias, Perasova partnerka, ti po jejím boku byli mladí a méně zruční než jiní. Ale pak se kel Ras sehnuta a dotkla se Diasina rukávu. Tiše si vyměnily několik slova po krátké diskusi Ras druhé třídy Kelu nahradila Dias čtvrté třídy a usedla tváří k němu a Perasovi.

Duncan si náhle připomněl, co mu Niun vždycky povídal o smrti z hlouposti.

Mohou zabít, když budou chtít. Vtom si uvědomil, že nezná meze své zručnosti. Hrával vždy pouze s Niunem a ten byl jeho přítelem.

Ras... nebyla ničí přítelkyní. Po Duncanově levici došlo k další výměně, starý kel'en, jehož šrámy byly už věkem téměř smazány.

Dus poněkud ucouvl, položil hlavu na tlapy, lehce odfrkl a sledoval celé to bláznovství bodavýma očima.

Hra, to byl prostředek, jak zaplnit čas, jak řekl Peras. Zábava.

Ale Kel se bavil s ostřími a zábava někdy - dokonce i neúmyslně - vedla ke smrti. Ti, co je Duncan neznal příliš dobře, vyslovili svá jména, nikdo nehrál s cizinci, kromě výzvy.

Duncan strhl svůj závoj, protože hrát zahalen znamenalo nepřátelský akt a i bez toho to bylo dost riskantní.

Kel Peras jako nejstarší začal... hodil Ras. Ruce udeřily do stehů v rytmu Hry a v úderech jmen s nevysloveným rytmem ostří rotovalo znovu napříč kruhem.

Hráli kolem něj od muže k muži a od ženy k muži a od mladíka k mladíkovi, tam a zpět tkali vzor, který se začal ustalovat; vynechávali ho, hráli Hru Pěti, ale podivně rozsazených. Prsty mri, štíhlé, zlaté a citlivé, rychlejší než lidské, zachycovaly rotující ocel ve vzduchu a vymršťovaly ji v příštím úderu jmen.

Nesměl se uvolnit, věděl, že rytmus může zrychlit a že nějaký impuls může vyslat rotující ostří k němu od mladíků, od Ras, od kohokoli z těch tří.

Náhle ho varovalo zachvění mžurky, jak na něj Ras pohlédla. Příště, přikývl, téměř zbaven nervů jejím varováním, ať už to byla zdvořilost nebo reflex.

Ostří, zářící ve slunci, rotovalo k ní a ona je sevřela, počkala na úder a vrhla ho v pravou chvíli Hry, bez klamu nebo změny tempa.

Zachytil je a včas vrhl nalevo od ní k mladému kel'enovi. Teď začalo nové protkávání, vytvářející hvězdný vzor jako islan, mandalu Hry, Hry Šesti, protože každá Hra byla v tomhle ohledu odlišná.

Vzor se měnil a kel Peras se vedle něj zasmál, když zachytil zrádný hod od Ras, ostří se k ní vrátila vychytrale hozená horem i dolem. Znovu je vrhla k Perasovi s úchylnou doleva, ten je hodil zase vlevo, zpět staršímu Da'onovi vpravo a ten je hodil mladému Eranovi a ten mladému Sethanovi.

Tempo se změnilo, znovu nabralo bezpečnější rytmus - okamžiková hra mezi Mistry se znovu zklidnila, pokračovala pomaleji pro méně zkušené hráče.

Ostří se vrátilo od Ras k němu, on je chytil a vrhl k nejmladšímu Sethanovi, mlčenlivé uznání vlastního postavení.

Vrátila se náhle rychleji, hodil je zpět, letěla k Da'onovi po jeho pravici, k Ras, k Perasovi.

A zastavila se, Peras signalizoval přestávku. Rytmus rukou ustal. Duncan se zhluboka nadechl a náhle se z ledového vzduchu rozkašlal, uvědomil si, že ho tento reflex mohl o chvíli dřív zabít.

"Zahal se," doporučil mu Da'on. Udělal to a přitiskl si látku k ústům a nosu, dokud ho nepřestalo mrazit v plicích. Dus se k němu přisunul a usadil se mu za zády, nabízející mu své teplo.

"Nikdo bez šrámů," pronesl Da'on, "nemá hrát Hru Šesti."

"Ne, kel'ene," souhlasil. "Ale když je ti, kdo mají šrámy, žádají, ti bez šrámů poslouchají."

Dech jemně syčel mezi zuby. Hlavy přikývly. "Hrál jsi Hru," přidal se Peras, "podle všech pravidel. To je dobře, lidský kel'ene."

Duncan se opřelo duse, podrbal ho po hřbetě, protože mu srdce stále divoce bušilo a dus se chvěl odrazem jeho reakce. Odhrnul se cíp stanu. Další kel'en vyšel a usadil se na písek za větrem. Duncan vzhlédl, objevili se dva další a čtyři a tři, zdaleka ne všichni z jejich vlastního Kelu. Černé shromáždění se rozrůstalo, závoje se stahovaly a Duncan cítil, že musí ten svůj taky sejmout, udělal to, ale snažil se dýchat opatrně.

Nesměl se dát vylekat. Dus by to mohl zachytit a vyslat všem. Nesměl se rozhněvat. To by duse zburcovalo a ostatní by to mohli také pocítit. Mri z Kutathu nedovedli skrývat své pocity, ne docela. Duncan zachytil dotyk nelibosti, několik vzácných vřelejších pocitů i čistou zvědavost, Nebyl to útok, ještě ne. Konejšil duse dotykem, byl jeho pán a nutil ho cítit to, co si sám přál, aby dus cítil, klid a ticho.

Shon'ai, mri z Kesrithu, říkali: vrh Hry byl učiněn.

Neodvolával to, ani nevylepšoval.

Shon'ai, je to vrh!

Vrhní svůj život, kel'ene, a zasluží si žít pro radost ze Hry.

Někteří tu byli po celou tu dobu a další přicházeli teď, dokud se okolo neshromáždili všichni ze stanů Kelů, a on byl centrem toho všeho.

"Vysvětlí nám," řekl Peras, "kel'ene, který jsi sdílel Kath, vysvětlí nám tu věc s loďmi a nepřáteli, abychom to pochopili."

Duncan vrhl úzkostný pohled k she'paninu stanu, beznadějně zadoufal, že uvidí Niuna a ostatní, že zachytí aspoň nějaký náznak, že se sezení Rady už blíží ke konci, aby to mohl odložit. Byla to pošetilá naděje.

"Víš ten bez šrámů tohoto Kelu více," zeptal se Peras, "než jeho starší, kteří zasedají v Radě? Věci jsou vyšínuty z rovnováhy, mladý kel'ene ja'anom. To je tu jediná nemoc. Můžeš ji vyléčit."

"Já jsem z opačné strany Temnot," zaprotestoval, "a je mi zakázáno si pamatovat."

"Stejně jako ten bratr, kterého jsem získala za svého bratra," ozvala se Ras drsným hlasem, "a který tě nazývá svým bratrem. Takže jsme... příbuzní, je to tak? Odpověz. Nejsme my, kel'ein, Tváří Hledící Ven? Naše oči jsou uvyklé Temnotě. A nepříjemnosti dorazily až sem, nebo ne, tsi'mri bratře? Nakázala ti she'pan mlčet o této záležitosti - nebo je v tvém vlastním zájmu udržovat si to své tajemství, co? Jakou dohodu jsi ty a můj bratr ve smrti uzavřeli, že věděl, kde tě nalézt?"

V jeho tváři zaškubal sval. Bojovalo sebevládu. "Tohle připravil Hlil."

"Hlil ne," odpověděla. "Já. Moje příbuzenstvo. Já se ptám."

Zíral na ni, na kel'ein druhé třídy, daithe, příbuznou posledního kel'antha a krví vázanou k neznámo jakému počtu příbuzných. Mrazilo ho.

"Poslouchám vás," odpověděl, protože pochopil. Sklonil hlavu a uklidňoval svéhlavého duše dotyky svých prstů... ucítil její dotek, až se zvíře zachvělo.

Byla to past, takový kontakt. Nebyly žádné lži, žádné polopravdy. Pevně přitiskl ruku ke zvířeti.

A vyznával se bod po bodu.

14. kapitola

"VYSLECHLI jsme argumenty," připustila she'pan tváří k Radě. Niun byl nejbližší, seděl se zkříženýma nohama na rohožích, žádný manžel, ale she'panin vlastní kel'en a kel'anth současně, dvojnásobně oprávněný k tak čestnému místu. Manželé z ja'anom seděli v další radě a nejvyšší z ostatních pěti kmenů usedli vedle nich, černá masa. Kath'anth ja'anom Anthil tam byla také, a celý Sen ja'anom jako zlatavá záplava ve svitu lamp užívaných v Radě i během dne. Sen'anth Sathas seděl v popředí, ale byli tam i sen' ein pěti cizích kmenů, kteří přišli včera večer spolu s kel'ein.

"Byly silné rozpory," pokračovala Melein, "uvnitř ja'anom... kvůli ztrátám, které jsme utrpěli, kvůli volbě, před kterou stojíme tváří v tvář. Ale Sen souhlasil s mou volbou. Je tomu tak, sen'anthe?"

"Tak," potvrdil Sathas, "Sen dal souhlas."

"Není snadné vrátit se domů. Pan'en, které je pro nás Svátostí... co může znamenat pro vás? Zvláštnost plnou podivných jmen a událostí, které se vám nikdy nepříhody, a Svaté pozůstatky vašich cest po Kutathu... jak je můžeme pochopit, můj kel'anth a já? Bojujeme, abychom to dokázali, vy s námi a my s vámi. My jsme z plemene Poutníků, my, kteří jsme odešli... chceme místo, kde bychom mohli zůstat, a vy, kteří jste střežili Kutath po celá milénia - možná na nás pohlížíte s nenávistí, že jsme vůbec přijeli. Není to právě v tom? Neviníte nás dva za to, že ze všech Kutathem posvěcených... jsme se jenom my dva vrátili domů jako jediní, kdo se kdy domů vrátí?" Její oči přejely po Kelu a pak se vrátily k Niunovi. "Nebo je to možná kvůli tomu, koho jsme přivezli s sebou domů, kvůli tomu, koho nazýváme jedním z nás?"

Niun pohlédl dolů. "Možná. Je mnoho věcí, she'pan, všechny mohou být správné."

"A Kath ja'anom?"

"Kath," pronesla měkce Anthil, "neobviňuje nikoho. Pouze truchlí nad dětmi, she'pan, nad těmi ztracenými a nad těmi, co přijdou."

"A písně, které jste učily děti po celé věky... o čem byly, kath'anth? O návratu těch, kteří odešli, když planeta byla mladší a voda ještě proudila?"

"Některé písně v něj doufaly."

"Když byli naši předkové sjednoceni, ne pouze rozdělení v kmeny, vaši i naši předkové... to byla velká doba planety a bylo jich tu mnoho i před ní. Města stála, už tehdy stará, vybudovaná na ruinách ještě starších, a naši předkové chodili po prachu tisíce tisíců civilizací a zapomenutých ras. Čtyři rasy žijící na této planetě na počátku tohoto věku zanikly a zbyly jen dvě, ty, které znáte. Po tak dlouhé době se znovu stavělo, byla vztyčena města elee, už tehdy stará, postavená na ruinách ještě starších, jako zeleň stáří, stará rostlina, dlouho pohřbívaná pískem... ale její kořeny byly hluboké a ona se znovu postavila větrům. Bylo to naposledy, co byla vyživována, na věky naposled, ze všeho bylo jasné, že je to poslední zeleň... mri to věděli, my, kteří jsme milovali ten kraj... jsme to věděli. Postavili jsme... velké edunei a velké stroje elee jsme přizpůsobili svým účelům."

"My a elee," pokračoval Meleinin hlas, hluboký a vibrující, "my jsme věděli, ale oni chtěli pouze to, co měli vždy."

Shon'ai! vrhli jsme sami sebe - k naději a velké Temnotě. „Odejděte,“ upozorňovali jsme elee, v jasné hodině planety. „Využili jsme veškerou energii planety a teď musíme odejít, shon'ai! teď,“... protože vítr planety se opírá do našich zad a my to cítíme.

„Jděte tedy,“ řekli elee, třebaže tu myšlenku nenáviděli a byli potěšeni, když mohli odvrátit tvář. Šli jsme a získávali jsme stále víc a víc, přinášeli jsme jim pohodlí, takže tehdy byli elee velice spokojeni, s vyhlídkou na větší a větší pohodlí a delší život. Postupovali jsme stále dál, získávali jsme pro elee hvězdy, během mnoha let pomalého cestování jsme ale také nabývali vědění.

Elee se však začali bát. Děsili se Temnot a nenáviděli všechno cizí. Chtěli pouze Kutath, aby na něm žili pohodlně ve svých městech a užívali si bohatství, které jsme jim přinášeli, Starali se pouze o sebe. Hvězdy nechali být.

A nechali jít i nás. Vytlačovali nás stále více ze svých myšlenek. Kdyby toho byli schopni, nechali by nás uvězněné mimo tuto planetu.

Někteří z nás... zůstali; vy jste pro nás střežili tuto planetu, vy jste vytvořili svaté společenství, abyste zachovali svět, ze kterého jsme vyšli, abyste ochránili drahocenné věci a ocenili službu, kterou jsme vykonali.

Bylo těžké... držet se našich cest při pomalém putování mimo dosah viditelného, fyzického Kutathu. Udržovali jsme ho ve svých srdcích a přece jsme chránili vědění o něm, pouze she'panei a Sen poutníků měli dovolení pamatovat si, Kath a Kel znali pouze lodi... nebo, mezi Temnotami... sto dvacet pět příležitostných domovských planet. Tak,“ pronesla, když na ni Niun vzhledl pln hněvu. „Byly to naše. Naše domovy, Niune.

A těžké to bylo i pro vás, kteří jste zůstali tady s viditelným,“ dodala, „abyste žili mezi památníky s reálným Kutathem okolo - abyste udržovali kontakt s neviditelným, se snem.

Když bylo nutno, vydali jsme se pryč, odhazující zlo každé planety, obnovující sami sebe jako něco, co se rodí pokaždé nové, znovu mladé a silné: neuchovávali jsme si nic z Mezitím. Nalodili jsme se na loď a Kutath byl znovu zrozen na jejich palubách, starý jazyk, staré cesty, dávné vědění z dob generací poutí.

Když na vás dolehla pohroma, neměli jste žádné prostředky, jak zabránit jejím důsledkům, pohledům na ně - jsou před vámi. Žili jste ve viditelném a hleděli k očekávanému... tak dlouho, tak hrozně dlouho.

Vytrvávat v důvěře... a věřit starým cestám... i když se jim elee vysmívali, učit mladé očekávat... něco, co nemuseli nikdy uvidět, zatímco moře stále klesalo, planeta neměla sílu pro nový začátek a elee se starali pouze o současnost. Pamatovat si obratnosti, které se už dávno nepoužívaly, zpívat staré zpěvy a vzhlížet s nadějí, když všechno kolem křičelo, že je planeta na konci a že nezbyvá žádná rozumná naděje, že možná tento rok nebo dalších tisíc let přinese to, co nepřinesla milénia před tím.

Nejtěžší jistě bylo, když lodi opravdu přiletěly... když po staletích čekání... sestoupily dolů lodě - nikoli naše - a elee žádali ochranu, chtěli to, co před tím odvrhli. Planeta byla zpusťována, mři a elee zmasakrování a krajina zničena tak, že ji dokonce i nepřítel opustil. Nepřítel. ..byl to kolaps impéria, které jsme vytvořili, byl to poslední záchvěv umírající síly, na které se elee odmítli podílet a která se vydala vlastní cestou, a táto síla byla zmařena, patrně i s nepřáteli. Alespoň se už nikdy nevrátili.

A po tom všem, co zbývalo, než žít stísněně, když se zjistilo, že sami elee bojují mezi sebou kvůli vodě i mnohem méně podstatným věcem? Některé mři se nechali najímat do těchto válek, někteří se vzdali očekávaného a věnovali se bezprostřednímu a viditelnému. Ale she'pan Gar'ai s'Hana, ať její jméno žije pro všechny kasty tak dlouho, dokud tu budou mři, aby o ní zpívali - vyvedla Lid z měst i válek do otevřené krajiny. Známa ji,“ dodala Melein a zdálo se, jako by v Radě nikdo nedýchal, zatímco jí slzy otevřeně tekly po tváři přes šrámy Kelu. „Známa takovou she'pan, která dělá nerozumné věci a vede ostatní tam, kam by se bála poslat třeba jediného. Možná předvídala smrt svých dětí a starších, všech tak snadno zranitelných, a kvůli čemu? Kvůli jaké naději? Vegetovat, čekat za zpěvu starých písní, zatímco hory zvolna mizely.

A my Poutníci.

Vykonávali jsme - jiné služby. Mezi námi ležely Temnoty. K mému zármutku předání she'panátu Poutníků do mých rukou proběhlo během katastrofy, během masakru nás všech na planetě jménem Kesrith. Některé věci mne moje she'pan neměla už čas naučit. Především - důvod proč, proč jsme vůbec odešli pryč a proč jsme se po tak mnoha, po tolika tisících letech... nikdy nevrátili. Důvod proč... she'pan, která mne připravovala na she'panát... rozhodla, že je čas obrátit Lid směrem domů.”

V Kelu nastal rozruch. Niun pohlédl zamračeně tím směrem a nezaostřenýma očima hleděl skrz ně, se srdcem plným olova v prsou, pochyby, které choval od počátku, se potvrdily.

„Proto,“ pokračovala Melein, „jsme byli přijati s pochybnostmi? Protože sny jsou lepší než to, čeho se můžeme dotknout? Protože Niun a já jsme příliš smrtelníky na velikou naději? Protože vám ten sen přinesl zhoubu, smrt přátel a dětí, a tsi'mři, jako tomu bylo v nejhorší hodině planety?

Proč moje she'pan odmítla nabídku tsi'mři, učiněnou nám při naší poslední službě, nabídku zelené a živé planety, a vybrala si místo toho Kesrith, který byl pustinou? Kovárna Lidu, tak ho nazvala a nedala Senu žádnou jinou odpověď. Proč hovořila už před tím, než jsme byli skutečně ohroženi... o skončení služby, kterou jsme vykonávali, když jsme sloužili regulům proti lidem, a co její mysl obrátilo k myšlence návratu domů?

Mohlo to být kvůli zmenšování našeho počtu, bylo nás už velice málo, když se regulové rozhodli zradit nás a zabít nás, protože si uvědomili, že by nás dále nemohli kontrolovat.

Mohlo to být proto, že má she'pan byla šílená, byli někteří, kteří tomu věřili, dokonce i mezi jejími dětmi.

A nemyslete si, že jsem neměla strach, když jsem přebírala toto roucho; věděla jsem, že jsem pověřena vrátit se domů a že mi nebylo sděleno poslední tajemství, velké proč všech she'panei přede mnou. Říkám vám, že jsem měla velký strach.

Získala jsem pan'en jako průvodce a na počátku jsem všemu slepě věřila, když jsem četla záznamy, které obsahovalo a

kteří vedly naši loď... cestou, kterou prošel Lid, a viděla jsem planetu za planetou, tak jak je poznali naši předkové, kteří je považovali za krásné."

"She'pan," vydechl Niun s bolestí, která mu svírala srdce.

"Ale všechny byly mrtvé," hlas jí selhal, ale pak znovu zpevněl. "Mrtvé planety, každička z nich mrtvá. Copak si myslíte, že jsem neměla strach?"

Kráčela jsem po této planetě. A našla jsem místo, právě to město, ze kterého pocházela většina mých předků... které jsme udržovali ve svých zpěvech a rodokmenech. A po všech těch letech jsem našla své, ja'anom jsou mi vzdálení, velice vzdálení příbuzní, děti An-ehonu, stejně jako jste vy všichni, dokonce i ka'anomin ze Zohainu... moji pokrevní příbuzní. Mluvila jsem s městem a se Senem ja'anom a se sen'ein z ostatních kmenů... a vím, znám už podstatu očekávaného a především vím, co nás obrátilo směrem domů... v lodích, v lodích, mé vzdálené děti, které překonávaly ohromné Temnoty během mžiknutí oka.

Nepřátelé nás pronásledovali. Zničili naši loď a naše město, ale zničit nás, ne, to bohové nedovolili a Tajemství to nedovolí. Tsi'mri dělali, co mohli. My - Niun a já - jsme dělali, co bylo stanoveno, abychom dělali. Sen je pravdivý. Máme ho ve svých rukou. Tsi'mri jsou zde, na dosah našich rukou, ne statisíce let vzdálení... bylo přislíbeno něco takového, co jsme vám přinesli."

Vášnivost její první noci mezi ja'anom byla zpátky, zářila v očích Kelu, ja'anom i cizích, dokonce i v očích Senu, a svítila v mírné tváři kath'anth. Kvůli tomuhle je zdecimoval ten hanebný útek, kdy se hnali jako zvěř vlastním krajem, kvůli tomuhle byli pronásledováni, skrývali se a krčili před zbraněmi tsi'mri nejen v těchto dnech, ale i dříve a na jiných planetách - kvůli tomu umírali, aniž chápali smysl. Náhle byli všichni Meleinini, její, sevření v její pěsti.

Tato naděje... na dosah, říkala Melein.

Duncan.

Niuna polil hrozný chlad, pochopil, proč Melein dovolila, aby opustil její ruce a šel s nadějí hledat Duncana, proč zůstávala v klidu, zatímco se kmen dělil na skupiny ve sporech, a nepromluvila -dokud znovu nenalezla Duncana, a přitom dobře věděla, kam se ztratil, stejně jako věděla o zprávách pro lidstvo, které se Duncan pokoušel vysílat a které regulové zničili.

Ó, můj bratře, truchlil, ale zármutek nepoznamenal jeho tvář, zvyk Kelu - nesmí být žádné spojení mezi srdcem a vzezřením, ne před protivníkem.

"Kel'anthe," řekl kel Seras z Manželů, "řekněte she'pan, že je naší Matkou a že Kel ja'anom je s ní, srdcem i rukou."

"A poselství, které jsme vyslechli," dodal kel'anth Rhian, "starostlivě předneseme našim she'panei."

"Tak," zamumlali ostatní kel'anthein.

To by v něm mohlo vzbudit nejhlubší a nejvnitřnější radost. Ale nevzbudilo. Pohlédl do Meleininých očí a byl rád, že tu s nimi není žádný dus, který by mohl zachytit she'panin neúprosný a vypočítavý chlad a vyslat ho do něj, ostřejší než všechna ostří. "Slyšeli jste," ozval se drsně. "A ve všech záležitostech... Jsem she'paninou Rukou."

"Kel'anthe," pravila ona, "zpráva, kterou jsme dostali od tsi'mri, že můžeme přijít a jednat s nimi... řekni mi, kel'anthe ja'anom, co udělají tsi'mri, jestli se nedostavíme na setkání, o které žádají! Zaútočí?"

"Jsem snad tsi'mri, abych mohl odpovědět, co udělají?"

"Tvé znalosti o nich jsou nejlepší ze všech, krom Duncana. Co udělají, když zkrříme jejich plány? Co by udělal kel Duncan, když byl člověk?"

Sklopil oči, ale mžurka prozradila jeho rozrušení. "Od lidí bych očekával... nejdříve zklamání, rozpaky nad tím, že se věci neshodují s jejich očekáváním, potom hněv. Ale - lidé budou mít spíše snahu nás sondovat než zahájit ničivý útok, pokud nebudou zahrnutí do kouta. Regulové... regulové jsou odlišný druh, ti jsou tam nahore také a to je něco jiného. Duncan věří, že lidé jim zabraňují v akci - ale lidé počítají trpělivost na chvíli a den je pro ně krátký. To je to, čeho se bojím - že bude jejich trpělivost příliš krátká, aby si vůbec uvědomili, jak pomalu musí muž kráčet po tomto kraji. Žijí se stroji a očekávají, že všechno půjde rychle."

"A kdyby už došlo k výzvě?"

Niun seděl klidně, oči nezaostřené, a viděl před sebou místo, které bylo zapovězeno si pamatovat, oheň a noc, loď křižující tam a zpět nad troskami. "Lidé bojují hromadně, stejně jako regulové, žádný samostatný souboj. Lid ztratil tisíce životů, než se poučilo této skutečnosti a o myšlení stojícím za ní. Ale -" Udeřil dlaní o podlahu a náhle pohlédl na Kel a Sen. "Ale odpovídají i jinak. Duncan je příkladem. Když bylo po všem, když s námi regulové efektivně skoncovali a lidé nás hnali do našich ruin... Duncan přišel sám - a nikdy nikdo nepřišel sám na naše výzvy - a podal nám ruku a bojoval za nás, dal nám loď, ve které jsme sem přiletěli. Zeptejte se ho proč? Nemá o tom žádnou představu, kterou by dovedl vyjádřit. Instinkt? Reakce jeho druhu? Neznal odpověď, dokud byl člověkem. Teď je mri. Možná si pamatuje dost. aby ho Rada mohla zavolat a zeptat se ho, proč nebo jak lidé myslí. Zeptejte se jeho."

"Ne," odpověděla Melein měkce. "Ne. Může snad mri znát tsi'mri odpovědi? My jsme my, kel'anthe. Nehleď tak hluboko do Temnot, abys neztratil rovnováhu."

Nabral dech a pohlédl na ni, srdce mu bilo o žebra.

~

Dus se pohnul. Duncan cosi zachytil, nesmírný zármutek, zastavil se v půli slova, pohlédl na Kel a zachvěl se.

Ostatní to nechápali. Duncan pohlédl ke dveřím she'panina stanu, znal ten směr a dolehl na něj veliký strach.

"Kel'ene," ozval se Peras a dotkl se rukou duse. Zmocnil se ho vír emocí a přes jeho staré oči kmitla mžurka, ohromení a bolest. "Něco není v pořádku?" zeptal se starý Da'on. "Perasi?"

Pocit zmizel jako cosi, co vyzařuje ven z ohniska. Bylo obtížné představit si, že tady vůbec byl. Duncan hladil sametový

kožich oběma rukama, sklonil se k němu a pak znovu zvedl svou tvář.

"Tsi'mri zvaná regul," pobízela ho Ras.

"Mrtvá," řekl Duncan drsně. "Zabil jsem ji. Popoháněla svá mláďata do útoku a já ji zabil a přenechal jsem tu záležitost lidem. Jenom -" Uvědomil si, že říká víc, než chtěl, a přestal, ale jeho dus ho prozradil, protože převzal jeho pocity a spleť je dohromady, jeho i jeho posluchačů, jeho i Ras, která seděla naproti zvířeti. Báł se a oni sdíleli strach s ním, ačkoliv možná nevěděli proč.

"Ó, mí bratři." To byl idiom v ha'ari a to měl v tu chvíli na mysli. "Temnota je velice rozsáhlá tam daleko a všude kolem této planety, není v ní život, vůbec žádný. Viděli to. A mají strach."

~

"Vyrázíme hned," pravila Melein, jakmile budeme moci. Nemohu o tom říci více, nechci se vázat slovy, udělám, jak mne bude žádat Nyní. Řekněte vašim she'panei, že vyrázíme za úsvitu. Dvojí ruka kel'ein bude lovit před naší kolonou, aby nás živila. Jestliže by některá she'pan chtěla couvnout a nepůjčit mi své děti, nepřipustím to, vyzvu ji. Jestliže by mne některá chtěla vyzvat, dobrá, je to čestné, a jestliže chce převzít mé roucho a postavit se na mé místo, je to správné. Ale nevěřím, že by mi bohové dovolili padnout, získám ten kmen a příjmu ho mezi své děti. Bohové mne tak dlouho neochraňovali, abych mohla padnout v kmenovém sporu. Jestliže mi kterákoli she'pan půjčí své děti, které teď potřebuji, napiši o ní do Svátosti na poslední destičku a na počátek nové a mri, kteří budou stát vedle mě, živí či mrtví, si označí nové počátky v zpěvech svých rodů. Vše začíná a končí v nadcházejícím dni. Až vykonám to, co chci, odevzdám jim jejich děti zpět s vděčností a Vyznamenáními; zákon nám brání, nám v bílém, postavit se tváří v tvář... ale každá zvlášť jsme hrot síly na široké tváři Kutathu. Jsem she'pan'anth, she'pan - starší Poutníků... she'pan'anth všech mri a potřebuji je. Řekněte jim to. Jsou ještě otázky?"

Ve vzduchu viselo ticho, chvělo se napětím.

"Jděte," řekla, jako by sekla mečem, "A vraťte se ke mně zpátky."

Chvíli trvalo, než se těla pohnula, než měl kdokoli odvahu se pohnout... a pak v hustém tichu Kel vstal, první vyklouzl z kath'anth mající přednost při odchodu. Kel'ein čekali. Niun vstal, protože si uvědomil, že je to na něm, a vyšel do přední komory stanu, kde byl Oltář, rozechvěle vzdal poctu Svátosti, doufaje, že dokáže posbírat pramínky všeho, co na něj bylo naloženo, co mu upíjelo rozum a co z nich všech mohlo nadělat sílence.

A ostatní se rojili kolem, temná a hrozivá přítomnost, čern Kelu, jeho vlastního a cizích, tlačili se kolem Oltáře a vchodu, ze kterého musel vyjít Sen. Byl tu zmatek a on se v něm dusil, vydal se k východu a dennímu světlu, aby je pobídl k odchodu vlastním příkladem, ale za paži ho chytila čísi ruka, důvěrnost, kterou by si k němu nikdo z nich nedovolil.

"Kel'anthe," řekl Hlil.

Chtěl odporovat, ale Hlil byl rozhodný. "Kel'ein?" zeptal se Niun bez pohybu a pohledu na někoho z nich.

"Kel'anthein?"

Ruka se sevřela pevněji. "Tak," pronesl Hlil, "nikdy jsi nám neukázal svou tvář, ani když jsi spustil závoj. Máš svá tajemství. Ale to, co nakonec she'pan řekla, kel'anthe, jsme čekali, že uslyšíme, a ostatní také. Ona má Vhled, není to tak?"

"Může to tak být," řekl Niun drsně, "někdy si to myslím."

"Jsi její příbuzný."

"Byl jsem."

"Oni jsou tady, další kel'anthein, jiné kmény. Ty jsi náš kel'anth a my známe tvé zvyky. Unikáš mezi prsty jako písek, Niune s'Inteli, nemáš tvář, dokonce ani pro nás, jako ji nemá vítr. Sledovali jsme tě, v tichosti kvůli cizincům, když jsi měl mluvit, postarali jsme se o toho tsi'mri, stranou. Rozumíme she'pan. Možná dokonce porozumíme i tobě ale jak to mohou dokázat oni? Ty jsi její Ruka. A co získá, to si přeješ otevřeně zahodit."

"Může být," odvětil Niun a obtížně popadl dech. Nedíval se na ně. "Jestliže je tomu tak, pak zasluhuji obvinění."

"Co je v tobě, kel'anthe?"

"Nech mne jít, Hlile."

"Jednou vztáhni ruku a uchop tento Kel. Nebo chceš, aby šli zpět a řekli to? Že kel'anth dává přednost jiné společnosti?"

Pochopil konečně hlavní důvod, zvedl tvář a pohlédl na Hlila. "Ach. Má ortodoxie. To, že jsem hájil kela Duncana. O to jde."

"Odpověz."

"Učili mne zákonu Kelu, dodržovali jsme ho v našem Domě velice přísně. Nedovedu psát ani číst a nikdy jsem neznal Mystéria. Dva tisíce let omezují vše, co znám. Ale můj Dům padl v troskách. Můj Kel zahynul. Nesl jsem ve vlastních rukou pan'en Poutníků a během svého života jsem překonal všechny Temnoty, které tu kdy byly. Měl jsem to přenést na vás všechny? Jeden kel'en byl se mnou v tom ve všem, jeden kel'en znal zákon, který znám já, a zpěvy, jaké zpíval můj Kel, a viděl to, co jsem viděl já. Jsem domýšlivý, ano. Mám všechny chyby, o kterých si myslíte, že je mám. A ty sis vybral špatnou chvíli, abys vyvolal hádku se mnou, Hlile, druhý Kelu."

Cítil se trhnout na kusy. Hlilova ruka se svírala stále pevněji.

"Poslouchám tě," řekl Hlil. "Už dávno jsem tě poslouchal. Ted' to udělal i někdo další."

Horko zalilo jeho tvář, nelibost vůči Hlilovi, vůči svědkům tohoto pokoření. Pak si pomyslel: před vlastním Kelem by mne tohle nemohlo zahanbit. A potom: můj vlastní Kel. Vždyť je to tento.

Oni jím jsou.

"Odpusťte mi," pronesl. Dovolil úlevě proniknout na tvář, dokonce i před Rhianem hao'nath a ostatními, bylo to pro

něj horší, než kdyby byl svlečen do naha. "Odpusťte mi tu urážku," pronášel svou omluvu učenlivě jako dítě... věděl, že nastane mumlání, jen co bude z doslechu. Také to bylo správné. Stiskl Hlilovo rameno, cítil, jak jeho ruka povolila sevření, odvrátil se od ztichlého shromáždění a vyšel ven, přes oči se mu kmítla mžurka z náhlého přílivu slunečního světla. Pak se vyčistily a on spatřil shromáždění u stanu Kelu, celou tu černou masu, rameno u ramene.

Srdce se mu sevřelo.

"Duncane," vydechl nahlas a vyběhl, hnál se pískem kroky, kterými ty, kteří ho následovali, nechal daleko vzadu.

Narazil na masu kel'ein kolem stanu a dělil je na své a jejich,razil si tvrdě cestu jejich středem předvídaje, že uvidí jatka, krevní mstu, všechny vazby přetrhány.

A zarazil se, když viděl většinu usazenou v kruhu, celé promíchané Kely, a uprostřed toho všeho Duncana s Ras u jeho duse hovořícího mírumilovně k nim všem.

Zavřel oči a na okamžik zachytil to, co vysílalo zvíře, což byla Duncanova podstata. tichá a silná, smíšená s tvrdohlavostí dusei samotných.

A láska a hluboká touha těch kolem něj.

Duncan ucítil jeho přítomnost a vzhlédl, s úzkostí vstal a hleděl na něj s němou otázkou, otázkou silnou jako úder panikou zachváceného srdce.

Niun došel až k němu, kel'ein uhýbali, aby uvolnili prostor pro něj a kel'ein jdoucí za ním.

"Sov-kela," řekl Niun, chytil ho za paži a odtáhl ho stranou ze středu. "Byl jsem kvůli tobě znepokojen a teď tě tu najdu, jak bavíš celý Kel."

"To je v pořádku," odpověděl Duncan. "Šlo to dobře?"

Ta otázka ho zchladila. To, na co se Duncan ptal, a to, k čemu dospěli v Radě, byly dvě docela odlišné záležitosti. Dus se přikolébál mezi ně, raze si cestu davem. Niun se lekl svých myšlenek, zbavil se jich kvůli němu a doufal, že dost rychle. Pak se přiblížil i druhý dus, nebylo ho cítit, dokud nepřišel na dohled od stanů. A všichni kolem naslouchali. Položil ruku na Duncanovo rameno. "Jdi do stanu, pryč z toho větru, sov-kela."

Duncan poslechl bez otázek. Niun se rozhlédl po ostatních, po tvářích očekávajících jeho odpověď, zvědavých na tutéž věc. "Zeptejte se svých vlastních," řekl pak. "Vyrážíme ráno. Ode mne by mohlo být troufalé, kdybych si přál, abyste šli všichni s námi. Ale přeji si to. A pokud jde o můj vlastní Kel... dejte mi trochu času - o to žádám."

Nastalo mumlání: kráčel mezi nimi do stanu a nikdo ho nenásledoval, pouze dusei. Uvnitř nebyl nikdo, seděl tam pouze Duncan v slabém světle větrných průduchů nad hlavou.

"Neměl jsem se tě ptát na veřejnosti," kál se Duncan.

"Nemusíš se tím trápit. To je v pořádku."

"Vím," řekl Duncan stejně jemně, "že něco není v pořádku. Něco je špatné. Ale ne s nimi, ani s tebou. Mýlím se?"

Ó bohové, pomyslí si Niun, jak mnoho můžeš cítit? Byli tu dusei, Duncan pro ně měl talent... přenechával jim příliš mnoho a získal nazpět více, než kdy mohl mri. Jeho podstatou je, pomyslí si, neschovávat nic.

"Komu sloužíš?" zeptal se Duncana.

"She'pan."

"A jestli budeme bojovat."

"Nemůžete bojovat!" Duncan poklesl hlasem v púlce slova, varován Niunem, a pozvedl ruce v gestu bezmocného apelu. "znáš jejich převahu, ty ji znáš, jestli oni ne. Nemáte vůbec žádnou naději. Chcete další Kesrith?"

"Jestli budeme bojovat - jsi mri?"

"Ano," řekl Duncan po chvíli.

"Nesmíš se mýlit."

"Ne."

Niun rozevřel paže, objal ho, odstrčil ho zpět na vzdálenost paže a hleděl do jeho úzkostných očí. "Sov-kela -jestli se mýlíš, zlomíme ti srdce."

"Co se rozhodli udělat?"

"Bylo to už dávno rozhodnuto. Cestou mri. Slyšíš? She'pan již byla rozhodnuta, jakou cestou chce vést Lid, a možná bude chtít využít toho, co jsi jí tlumočil... ale ne -ne tak, jak jsi to tlumočil."

"Rozumím." Dusei se shlukli poblíž, kňučeli a zase se plašili. Duncan nabral dech, jako by nebyl mocen slova, pak vydechl, ruce nechal bezmocně klesnout. Přikolébál se k němu jeho dus a on polaskal jeho silný krk, jako by to byla nejdůležitější věc, kterou má na práci. "Volíme si vlastní cestu," řekl konečně. "Pokud jsem se do toho vměšoval, bylo to proto, že jsem doufal, že existuje způsob, jak by mohli mri přežít a držet se přitom vlastní cesty. Jestli jsem se mýlil, byla to možná chyba tsi'mri, pošetilá touha po přežití."

"Ne. Nerozumíš. Neptám se, jestli s námi chceš zemřít. Hovořím o she'panině nařízení. Tvá čest... patří k mri?"

Duncan na něj hleděl s tváří strnulou v slabém světle a na okamžik polekanou. Strach však zmizel. "Varoval jsem je. Říkal jsem jim to,"

"Jestliže jsou takoví, jako jsi býval... uvěří prostému varování?"

"Pravděpodobně ne. Ale přesto jsem je varoval."

Poblíž stěn nastal ruch, tiché mumlání hlasů pomalu mizejících, cizí kel'ein opouštěli nouzové přístřešky. Niun kráčel k vnějšímu vchodu a pohlédl na ja'anom, kteří tam čekali, vážní a tiší, s Hlilem včele. Pokývl na ně a oni vešli dovnitř, usazující se k poradě v naprostém tichu. Duncan si chtěl vybrat poslední řadu, ale Niun mu dal znamení a uvolnil mu místo poblíž sebe, ne podle postavení, byla to věc, kterou mohli účastníci porady považovat za narušení obvyklého pořádku.

"Je nějaká záležitost," zeptal se Niun, "která proběhla tam venku a... která není vyřešena?"

Nikdo nepromluvil. Ale po chvíli nastal rozruch v druhé řadě a hlavy se obracely, když vstala Ras. Uvolnila si cestu a

prošla první řadou do středu, Niun a Duncan také neklidně povstali. Ras přistoupila k Duncanovi a objala ho, jak se to dělá vůči tomu bez šráků při jeho prvním dnu v Kelu, a pak se obrátila k Niunovi: "Přísahala jsem, že budu první." Přicházeli další, Peras, Desai, Hlil a Merin, Dias, Seras a všichni od první řady až do poslední. Nejprve k Duncanovi a pak k Niunovi, v podivné a tiché zdvořilosti. Při prvních objetích byl Niun nejistý, ale u posledních začal chápat, že to není ironie, ale něco, co mu dávají ze srdce. Všichni se usadili opět na svá místa, dokonce i Duncan, a dusei s ním, a on zůstal stát a horko mu stoupalo do tváře.

Po chvíli usedl s rukama v klíně a několik okamžiků na ně mlčky hleděl, než se vzpamatoval a uvědomil si sevření svého hrdla.

"Záležitost před poradou," promluvil konečně hlasem, který zněl dutě i v jeho vlastních uších. "Chtěli jste to vědět."

15. kapitola

NEEXISTOVAL tu už žádný život. Boaz hleděla na město očima bolavýma od větru - zničené ulice, pískem zadušené aleje - a její naděje začala pohasínat. Srdce jí bušilo v uších napětím, klouby bolely jako po dlouhé horečce a ozývaly se ostrou drobnou bolestí při obtížné chůzi pískem. Chlapci chtěli nést její zavazadlo, ale ona to tvrdohlavě odmítala, protože měli vlastní náklady. Dech ji škrábal v hrdle, byl příliš mělký i přes syčící masku, jestli by mohla cokoli zahodit bez rozumové úvahy, byla by to ta rachotící nádrž na jejích ramenou a maska, která jako by více překážela v dýchání, než pomáhala; ale byl v ní život. Čas od času otáčela ventilem a přidávala si trochu kyslíku, který ji poněkud omamoval a zraňoval ji hrdlo. Obviňovala tohle a ne ovzduší a chlad planety.

Aspoň tu nebyli mrtví, obešli se bez nich docela dobře. Nenašli žádnou známku, že by to město mri navštívili od chvíle, kdy zmizela moře. Ale i z tohoto místa se střílelo, regulská a lidská palba se koncentrovala na území, z kterých se střílelo, tam se nacházely cíle. Něco tu bylo živého, ale nebyla si tím téměř jistá - ne z masa a krve. Ne mri, které potřebovali najít.

Galey před ní se zastavil, shodil svůj batoh z ramene a usedl na povalený kámen, paže spustil mezi kolena; zbytek zůstal stát, Boaz to potěšilo a posadila se, Kadarin hned po ní. Byli tam jen tři, podle Galeyova rozhodnutí se po Laneově smrti přizpůsobili přesnému časovému plánu a nechali Shiba u stroje, aby monitoroval spojení... a jak tušila Boaz, aby mohl oznámit, kdyby se dostali do obtíží. Byla to velká bezstarostnost. Shibo byl druhý pilot... byl by schopen je opustit. Měla podezření, že možná dostal i takový rozkaz, zachovat se tak za určitých situací. Galey o tom mlčel. Možná to byla úplata jeho vojenskému svědomí - aby se pravda mohla vrátit zpět, kdyby oni sami nemohli. "Měli bychom být blízko ústředního náměstí," ozval se Galey. "Nebo jsem se zmýlil ve směru."

Přikývla. Galey a Kadarin vypadali hrozně, tváře měli rozpraskané krutou suchostí Kutathu, poznamenané rudým obrysem masky... rty rozpukané, oči červené jako nemocná zvířata. Nehty jim popraskaly až do masa a kůže na kloubech byla podrážděná, a pokrytá strupy. Roucha mri mají smysl, pochopila, není možné vysvětlit to vojákům, ale mri, kteří nosí volná roucha a vystavují této trýzni sotva víc než oči... mají víc rozumu než oni. Dala by hodně za to, aby měla vrstvu toho drsného roucha mezi sebou a větrem, který zasypával jejich nohy pískem hned, jak usedli. Myslíla na Duncana, který krácel touto krajinou, jako by byl mri... a přišel v překvapivě lepším stavu než oni, vybavovala si tu tvář, vyzáblou a změněnou, se zúženými očima, čistou, jako by z ní bylo vypáleno lidství, zbavenou vlhkosti a klidnou, jako by výraz byl zbytečností.

Byly to rysy mri. Ale tady - kromě edunei - spolu věci jaksi nesouhlasily. Rozhlédla se kolem po kamenech, prozářených levandulovým a meruňkovým prachem odpoledne... po ulicích a stavbách. Jaké asi bylo tohle veliké město ve své nejlepší době; její vyškolené oko vidělo všechny ty chybějící roky, dotvářelo zapamatovanými fragmenty toto šafránově zbarvené město s tolika mrtvými. Cize působící oblouky, bizarní geometrie, jemná symetrie trojic.

Trojice, pomyslela si, převaha trojúhelníků. Tři kasty. Silueta edunei. Třicestné křižovatky ulic. Stavby s šikmými stěnami a půdorysy, které vytvářejí smysluplnou geometrii s triangulárně rozdělenými křídly. Zachvěla se, neboť v tom rozeznávala základní geometrii cizího vnímání, tak odlišnou od té, jejímž principem je dualita, jež je základem lidské architektury, lidských vztahů, lidského sexu, bud' - anebo, nahoru a dolů, černé a bílé, duality alternativ. Mozky, které postavily tohle, přemýšlely odlišně a odlišně také viděly.

Nikdy ty správné otázky, pomyslela si a sevřelo se jí hrdlo.

Každá situace... měla tři alternativy?

A velké edunei: vždy edunei, kdekoliv žili mri v lidském a regulském vesmíru... nikdy ne takovéto ulice, takovéto domy, opakující se v triangulárních replikách. Mri používali edunei, mnohdy ohromné, aspoň podle zpráv daleko větších než na Kesrithu... a i ty byly jen slabými ozvěnami edunu šafránového města, ozvěnami se zdmi z bláta. Sídla, stejně zde jako tam.

Ale co ty ostatní stavby rozptýlené bez viditelného řádu kolem edunu?

Triangulárnost byla zachována. Chut' ne. Logika také ne. Život uvnitř soběstačných edunei... a v téhle změti kolem... nemohl být stejný.

"To nebyli mri," pronesla nahlas. "Tvůrci tohoto... nebyli mri." A když se na ni Galey a Kadarin zadívali, jako by ztratila rozum, vysvětlovala: "To nejsou ruiny, které bychom potřebovali. Duncan měl plnou pravdu, pokud jde o tamto město, a v tomto... žádná smrt. Je opuštěné, jak řekl. Radím, abychom se vrátili k prámu. Pryč z tohoto kraje. Loď má rozsvícená světla... v noci by měla být dobře viditelná."

"Boaz," ozval se Galey, "o čem to mluvíš, že to nebyli mri?"

"Neřekl nám Duncan už jednou pravdu? A znovu... tady: v těchto městech mri nenajdeme. Co je mri, je v těch strojích a k těm se nemůžeme dostat; a co zůstalo tady na ulicích, to pro nás nemá žádný význam. Tyhle stavby - nemají žádný význam. Už jsme využili jedné šance, když jsme tu zůstali. Zkusme další. Pojďme dál. Najdeme mri: může tady být něco, co bychom si raději neměli přát potkat, ať už vnější město postavil kdokoli. Logika, se kterou jsme dosud nikdy neměli co dělat. Jazyk, o kterém nic nevíme."

Galey na ni zíral a pak pohlédl na okolní stavby a jeho tvář pod maskou vypadala stísněně. Možná, že se i před jeho očima věci složily do nového pořádku, díval se jako muž, který vidí něco, co dosud neviděl.

"Kde jsme se to ocitli?" zeptal se. "Boaz, jsi si jistá?"

"Nejsem si jistá v ničem: ale navrhuji, abychom zkusili štěstí se známou veličinou. Protože jestliže tu budeme dost dlouho hledat... mohli bychom objevit něco, co by neodpovídalo zákonitostem, které známe - zvlášť když známe tak málo. A co bychom dělali pak?"

"Co budeme dělat s mri?"

"Navážeme kontakt. Zkusíme jména, která známe. Vrátime se zpět na území Duncanových mri a zapneme reflektory."

Galeyovy oči sklouzly ke Kadarinovi a vrátily se zpět.

"To úplně ruší rozkazy, které jsem dostal."

"Vím to."

"Odpočineme si tady přes noc a vrátíme se zpět zítra ráno, jestli je to to, co chceme udělat."

"Hned." Zachvěla se při těch slovech. "Mé staré kosti si nelibují v noční chůzi, ale kolik času asi máme? Když se tady zdržíme, ztratíme čas, a jestli půjde o čekání - na mri... pak bude čas jedinou věcí, kterou budeme moci využít, nebo ne?"

Galey chvíli seděl bez hnutí a hleděl do neznáma. Konečně pohlédl na Kadarina. "Máš také slovo."

"Co bude fungovat," ozval se Kadarin. "Co bude fungovat a dovolí nám splnit úkol a vrátit se domů."

"Je to moje rozhodnutí," řekl Galey. "V každém případě řekněte, že jsem vám to nařídil já."

~

"Kel'anthe," šeptala Dias. "Hlídka hlásí, že už přicházejí."

Niun vyskočil od ranního jídla a omluvil se Kelu, který se rozběhl pro zbraně. Kráčel po boku kel Dias ven do předjití temnoty plné silného jižního větru. Svůj meč měl u sebe a jeho dus byl rozhodnut ho následovat, neživá a živá výzbroj. Upravil si závoj a ucítil kdesi nedaleko druhého duse a Duncana, slyšel rychlé kroky tu i onde v táboře - poslové, vyslaní do ostatních stanů, aby všechny upozornili na příchod cizinců, Hlil šel po jeho boku a zachovával jeho tempo. Před nimi se vyloupila hlídka ze stínu skály na hřebeni vlny, černě oděný kel'en se odhalil tím, že vstal a beze slova ukázal k východu, k nejasným příznakům dun osvětlených hvězdami.

Kel se rozestoupil tváří k temnotě, v níž se ve velké dáli pohyboval náznak stínu. Niun si zkontroloval, že stojí na správném místě, ve středu linie s Hlilem po pravici a dusem po levici. Duncan od něj nebyl daleko... on ani jeho dus neměli právo stát tak blízko středu. Otočil hlavu, aby ho vyhledal, a uviděl ho vedle Ras v druhé řadě; všichni kel'ein druhého pořadí byli rozptýleni rovnoměrně, jak měli být, a přijali podle všeho jeho přítomnost... záležitost druhého pořadí, pomyslně si znepokojeně - otočil tvář zpět k temnotám a čekal, dus, který ho čekal, začínal vibrující píseň, neslučitelnou s tím zde, s touto přílišnou sebedůvěrou. Mohli ji zaslechnout jen ti nejbližší. Zpíval hlubokým hlasem, který pronikal až do morku kostí, umrtvoval a konejšil. Na okamžik zachytil vědomí druhá vzdáleného jen pár kroků, Duncana v obavách, Ras, krvácející stín, Melein procitlé v jiném stanu a tak prudce jásající, až to bolelo v uších, klid sen'ein, láska kath'ein, mír spících dětí... tábory s kel'ein rozptýlené kolem, daleko v dunách. Znovu získal klid, dusí smysl, kontakt s ostatními.

Náhle se zachvěl, přerušil spojení, vytrhl se z něj, dostal se do větší hloubky, než kdy dřív. Duncanovy způsoby s dusei... bez zábran. Bez bariér. Píseň zasáhla další a pohltila je také. "Yai!" zvolal a ukončil to. A jeho dus trhl hlavou a zavadil o něj. Tam venku v temnotě byli ostatní, stíny, které se již daly rozlišit na protilehlém hřebeni, proudící dolů, zbraně a Vyznamenání se leskly ve svitu hvězd.

Hao'nath, podle směru, kterým přicházeli, a jejich záměry byly zjevné podle způsobu, kterým se blížili - válečníci kráčeli dlouhými kroky s prázdnými rukama v různých vzdálenostech za sebou a ne v sevřeném útvaru.

"Oj," zamručel kdosi poblíž a všichni se uvolnili, proud radosti vyrazil prostřednictvím dusei jako silný vítr.

Další zástupy se objevily na obzoru, odhalené prvními paprsky denního světla, v určeném čase. Jeden na východě, jeden na jihovýchodě, na severu... možná.

Hao'nath již stoupali vzhůru po svahu, poněkud zrychlili v blízkosti tábora. Vedl je Rhian s'Tafa, středem na střed, a Niun Vykročil, aby ho uvítal, bez závoje stejně jako Rhian. Potěšeně objal staršího kel'antha. Kely se promísily, kel'ein, kteří přišli, aby poznali tváře těch druhých, nalézali ostatní s úlevou podivně podobnou návratu domů, protože závoje byly spuštěné a ruce rozevřené.

Na chvíli zavládl všude rozruch a v tom chaosu se Niun ohlédl na Duncana, který byl bez závoje tak nápadný mezi

ostatními válečníky, stejně jako dus vedle něj. Otočil se zpět a pohlédl dolů po svahu, blížily se další zástupy, stejně jako hao'nath, lehce a bez nepřátelství, druhý a třetí kmen, zatímco čtvrtý byl ještě stínem proti počínajícímu úsvitu. "Také přicházejí," řekl Hlilovi, uchvácen radostí, ale v tom zachytil od duse náhlý chladný impuls a zase se otočil k Duncanovi, tak prudce jako by ho otočila čísi ruka. Zastavil se tam Rhian a hleděl na Duncana a Duncan na něj, Niun udeřil duse, aby zastavil rozrůstání neklidu ale Rhian se obrátil zády a odcházel.

"Nejsem nemocný," řekl Duncan, aby to slyšeli všichni kolem. "Pane."

Rhian se obrátil zpátky a Niunovo srdce se na okamžik zastavilo, přestože schvaloval tuto odpověď a přestože věřil v samotného hao'nath. Rhian nachevil hlavu, prohlédl si Duncana od hlavy k patě stejně jako zvíře vedle něj.

"Jsi bez šrámů," pronesl pak Rhian, což vyřešilo záležitost s výzvou mezi nimi. ale ne to, kdo měl pravdu.

"Má nezkušenost nezadržela můj strach a ten poháněl to zvíře," pravil Duncan. "Má nejhlubší omluva, pane."

Znovu nastalo dlouhé ticho, protože byla ohrožena kel'anthova hrdost. "Dobře jsi běžel," řekl pak Rhian, "kel'ene."

A znovu se obrátil zády, zatímco se kolem ozývalo mumlání... oj -oj -oj, úleva a omluva zároveň, aplaus Kutathi jako za dobrý vtíp ve stanu Kelu, prohlášení, že to nebylo tak vážné. Rhian pokrčil rameny a ponuře se usmál, poklepán jedním ze svých lidí i rukou kel'e'en -možná právě partnerky.

Duncan za ním vážně hleděl, jako by dobře věděl, jak ledový závan po něm přejel.

A náhle mezi nimi byli ja'ari s Tianem s'Edrim včele, setkali se s Kalis z ka'anomín ze Zohainu, její skupina s jejich se spojily v bláznivém vítání už po cestě a vtrhli mezi ně jako černý vítr úsvitu, rádi, že již před nimi dorazili hao'nath.

Niun, Hlil a Rhian uvítali dva kel'anthein a postavili se na vrcholek hřebene, aby sledovali příchod další skupiny, která se blížila jako ostatní ve spěchu a radosti.

"Mari," řekl kel Thian, který přišel k nim. A brzy k nim přibyla další černá masa, Elan od mari byl mezi nimi, aby objímal a byl objímán.

"Poslední, kromě patha," pronesl Tian a vzrušení rychle opadalo. Niun hleděl k obzoru s rostoucím neklidem. Nezahlédl ani stopu po pátém kmeni. Na promíšený Kel se sneslo ticho, všechny oči se upíraly na prázdnotu písku a nebe.

Panovalo naprosté ticho a tam, kde ještě před chvílí vládl zmatek, se teď táhla nehybná linie podél hřebene. Výrazy začaly být ponuré. Bylo už tolik světla, že se daly rozeznat barvy, jantarový a meruňkový úsvit dodával kopcům kontrastu. "Možná," napadlo Elana, "doutají, že půjdeme za nimi." Tian si něco mumlal s Rhianem.

Pak cosi zachytili, pohybující se temno, snad stín. Několik válečníků tam ukázalo, ale nikdo nepromluvil po celou tu dlouhou dobu, než se přichodci přiblížili, ani v těch okamžicích, kdy byli mimo dohled ve zvlněném terénu.

Zmizeli naposledy a znovu se vynořili na hřebeni před nimi, ohromný počet téměř pěti set kel'e'in spěchal dolů po svahu v přátelském nepořádku.

Konečně se v Kelu ozvaly výdechy úlevy a smích. "Oj, patha nedokážou odhadnout hodinu," volali ja'ari a proud měkkého smíchu běžel podél řady, i sám Niun se úlevně zasmál s ostatními. Byl to druh žertu, který mohl žít v Kelu po dekádách, muselo by být vynaloženo nemálo úsilí, aby byl takový posměšek sproveden ze světa.

Patha stoupali vzhůru po svahu a viděli veselí v jejich tvářích. Nebyl s nimi pouze Kedras, ale i druhý kel'anth, mladý kel'en jen s několika málo Vyznamenáními.

"Já jsem Madas'Kafai Sek-Mada," ohlásil se kel'anth. "Od path'andim na východě, druhý kmen patha, a jsem zde na výzvu patha ke svolání she'pan'anth. Kde je kel'anth Niun s'Intel?"

"Opozdlili se," obrátil se Niun k ostatním, "ale znásobili."

Smích utichl, i když už mu podléhali i patha sami, a Niun po Kedrasovi objal i Madu. Rozhlédl se kolem sebe v úsvitu, na dohled měl více než patnáct set kel'e'in, víc než kdy vůbec viděl příslušníků svého druhu, víc než měl kdy kdo, podle kel'enthein, s sebou, kromě největších a nejzoufalejších bojů. Ta váha na něm spočinula jako váha let.

"Pojďme," zavelel všem, "do tábora."

Prošel skrz jejich řady, které se lámaly dovnitř a proudily za ním ke stanům, kde se k nim připojili kel'e'in ponechaní v táboře. Kath'e'in a děti se na ně vyšly podívat a široce rozevřenými očima hleděly na nevídanou podívanou, sen'e'in se s pozdravy ukláněli.

Meleín je čekala v rozbřesku, bez závoje a se zářícíma očima. "Mí ja'anom," pozdravila je, "a mé půjčené děti."

Vztáhla ruce. Niun k ní přistoupil, políbil ji a obdržel polibek na oplátku a po něm další kel'anthein, všech šest dostalo polibek a pak všichni, všichni ostatní, alespoň dotek ruky, jemný kontakt. "Je tak mladá," zamumlal path'andim v Niunově doslechu, pak si uvědomil, kdo poslouchá, sehnul hlavu a rychle se stáhl.

"Zrušte tábor!" zvolala Meleín nahlas a kath'e'in, ženy i děti, spěchaly, aby vyhověly. "Přiložte také ruku!" nakazoval Kelu ja'anom Niun a druzí kel'anthein zavolali totéž k zmatení Kathu a pořádku věcí. Zavazadla byla vynesena, stany strženy, aby mohly být rozděleny na části, a tyče uloženy zvlášť. Svátosti byly vyneseny sen'e'in ven a zabaleny do závojů. Kudy jejich nosiči procházeli, nastávalo ticho, dokud se nedostali k místu určení. Děti běžely tam a zpátky, vylekaní cizinci nervózně vyřizovali vzkazy pro Kath.

A Duncan se namáhal s nimi, vedle Taze a dalších bez šrámů, dokud k němu nepřišel Niun a tiše ho neodvedl za rukáv stranou.

Duncan ho následoval a dusei se vlekli v jejich patách.

"Dnes nos jen sám sebe," nařídil mu Niun. "To je vše."

"Nemohu jít s prázdnými rukama."

"Hrál jsi v šesti?"

"Tak," připustil Duncan provinile.

"Prosím. Nejsi už poslední v pořadí. A půjdeš bez nákladu."

Tvořila se kolona. Nemohli kráčet společně, dělilo je postavení; she'pan'anth, jak se pojmenovala Meleín, she'pan she'paneí, a on měl za společníky při pochodu a při všem, co přijde, kel'anthein.

"Co jsem já?" zeptal se Duncan.

"Teď jdi s posledními, tempo je tam pomalejší. Nepřemáhej se, sov-kela." Dotkl se jeho ramene a odešel k místu, kterého se musel držet. Duncan ho nenásledoval.

~

"Dvě," vydechl Kadarin a potvrdil tak to, co se Galey bál uvidět: dvě plavidla, ne jedno, dvojice lesknoucí se opuštěně v oparu a slunci.

Stále si užívali odpočinku, ačkoli čas k němu už dávno vypršel. "Pojďme," nařídil Galey a ovinul paži Boazin silný pás. Byla nejistá, potácela se, dýchala mnohem tíž, než mohlo být pro kohokoli dobré. Očekával, že bude něco namítat nebo ho proklínat, ale tentokrát to neudělala. Kadarin ji objal z druhé strany a od té chvíle měla Boaz lepší časy, téměř ji nesli mezi sebou, dokud nedýchali stejně těžce jako ona.

Regulové, tkvělo mu ve vědomí, vzpomínal na noční můru ve vrchovinách Kesrithu, nehlídané plavidlo, okolo kterého se rojí regulové.

Shibo. Sám. Sám s čímkoli, co přistálo těsně vedle něj. Všichni byli zranitelní... žádná možnost ústupu, jen do pouště, žádná pomoc, jen jeho a Kadarinovy ruční zbraně, proti ozbrojenému prámu.

Ušklíbl se a napnul oči, aby rozeznal obrysy. Doufal v to, co vidí, a byl zticha.

"Myslím, že je to jeden z našich," těžce popadl dech Kadarin o chvíli později.

Galey klopytal dál a Boaz zápolila s dechem mezi nimi, jejich dech syčel v dočasném unisonu. Oči mu začaly potvrzovat, že to druhé plavidlo je kopií jejich vlastního. Přesto mu zůstal ve střevech chladný uzel. Znamenalo to nepřijemnosti, nemohlo tomu být jinak.

Odvolání: to bylo nejpravděpodobnější, rozhodnutí odeslat misi pryč.

Nebo neštěstí kdesi jinde...

Možnosti se samy stále znovu třídily v mučivém nedostatku variant. Opominul ve zprávě mrtvého muže, ztratil tím důvěryhodnost a proti vzdáleným příkazům... nebylo odvolání.

Sevřel svou paži kolem jejího těla pevněji zkoušeje, zda nepotřebuje zastavit, zda jí neubližují. „Přestávka?“ zeptal se jí. Potřásla hlavou a vrávorala dál.

Žádný poklop se při jejich příchodu neotevřel... nesměl, neplýtvat pohodlím jen tak do větru. Dobelhali se k slepé a zavřené stěně. Aspoň že je nemuseli hlasitě volat - stroje se daly do pohybu, uvítala je rampa a pak průlez, příliš těsný, aby jim umožnil vstoupit všem najednou. Kadarin vyšel nahoru první, po něm Boaz a on poslední. Čekali tam na ně dva muži. Shibo a ještě kdosi, černý proti světlé z okénka. Galey strhl masku svého dýchacího přístroje a snažil se pomoci Boaz k sedačce, ale ona si nechtěla sednout. Zůstala stát opřená o polstrování v temném, sedadly zaplněném prostoru.

"Harris, pane," řekl ten druhý. "Příkazy z lodi."

Gene Harris. Galey nabral dech, padl do sedačky druhého pilota a snažil se přizpůsobit oči dennímu světlu. Harris mu vsunul do ruky papír. Kadarin zapojil stropní světlo. Galey si promnul oči a snažil se je zaostřit na listinu, i když mu v hlavě bušilo a ruce se mu třáslly tak, že se před ním písmena rozplývala.

Kódy mise a autorizace. Kochova kancelář.

Přátelská spolupráce se spojenci je naproti tomu zájmem nejvyšší úrovně. Dohody může být dosaženo vzájemně přijatelným odstraněním hrozby odplaty ze strany mri... Bylo toho tam více.

"Co chtějí?" přerušila Boaz jeho četbu.

"Dostali jsme příkaz zničit stroje."

"Počítače?"

Rozprostřel si papír na kolena a četl nahlas... "přikazuje se užít technologií, které umožní efektivní zničení vysoce technických zařízení a energetických zdrojů bez jakékoli budoucí možnosti opravy. Spojenci schvalují tuto operaci a chtějí provést inspekci na místě v závěrečné fázi operace. Žádáme co nejrychlejší splnění tohoto příkazu. Průzkumná loď Flower může zůstat na planetě mimo předpokládaný dostřel stanovišť ve městech. Obíhající stroje nemusí být v postavení, aby přijímaly nebo zprostředkovávaly zprávy. Dodržujte při operaci nejvyšší obezřetnost, pokud jde o bezpečnost osádky a vybavení. Vaše vědomosti jsou unikátní a hodnotné. Vaším kontaktem po dobu operace, po níž dojde ke zrušení mise, bude Luiz. Znovu zdůrazňujeme extrémní prioritu této mise, její klíčovou roli v celé operaci. Naléháme na nejvyšší opatrnost vzhledem k možným spojeneckým operacím na planetě, probíhajícím bez spojení se spojeneckým vrchním velením. Neprovokujte cizí pozorovatele. Užívejte diskretnost, pokud jde o následnost jednotlivých operací a nezbytných úniků v případě, že zbraně budou odpáleny. Prám dvě s posádkou je pod vaším velením. Dopravte civilní výpomoc na povrchové velitelství, jestliže je to možné, podle vlastní úvahy."

Boaz drsně zaklela.

Galey složil lejtvo, zasunul ho do spony u sedadla a zůstal chvíli mlčky sedět. "Kolik vás je?" zeptal se Harrise.

"Magee a North, přijali jsme i Brighta, aby se staral o náklad."

"Demoliční trhaviny?"

Harris přikývl. "Dost, alespoň do začátku."

Galey se odvážil pohlédnout na Boaz, na její zestárlou tvář rudě poznamenanou maskou dýchacího přístroje a na její šedivé světlé vlasy rozcuchané větrem. V jejich očích zmrála naděje. Kadarin jí položil ruku na rameno, jeho tvář neprozrazovala nic.

"Ztratili jsme Mika Lanea," pronesl Galey, "Chyba u těch strojů. Brání se,"

Nastalo ticho. Prohrábl si rukou zněť vlasů, stále pronásledován Boazinými očima. Jeho srdce pracovalo jako polapené zvířátko.

"Vezmou všechno, co jsme udělali," ozvala se Boaz, "a užijí to k zničení stanovišť. Zlikvidovat jejich minulost a jejich energetické zdroje. Klidně na sebe vezmou tohle."

Nikdo nepromluvil. Sval v Boazině tváři sebou křečovitě škubal.

"A mri nejsou jediní, které to postihne. Vy nevíte. Vy nevíte, do čeho strkáte ruce."

Galey potřásl hlavou.

"Odmítněte ten rozkaz."

Zvažoval to... skutečně to zvažoval. Bylo to šílenství. Harrisona přítomnost - mu vrátila soudnost. "Nemohu," odpověděl. "Mají nás v hrsti, pochop. Mohou planetu vyhodit do povětří, když to neuděláme. Ty, my všichni jsme v probíhající operaci nahraditelní, v té politice, kterou naplánovali. Je to lepší než zničit je, nebo ne? Je to lepší než zabíjet děti."

"Zabít jejich minulost? Není to jen druhá strana mince?" V úzké kabině bylo těsno a těžko se dýchalo. Boazin hněv ji zaplňoval, dusil je a škrtil.

"Nemáme na výběr," natáhl ruku k Harrisovi a unaveně mávl k sedadlům, příliš ho bolel krk z pohledů vzhůru. "Posaď se."

Harris poslechl. "Dopravíme doktorku zpět na základnu?"

Galey zdvihl ruku dříve, než mohla Boaz cokoli říct. "Je naše," prohlásil. "Zpět poletí, pouze když si to bude přát."

"Nepřeje si to," zdůraznila Boaz.

"Nepřeje si to. Galey zhluboka nabral dech, promnul si unavené oči a pohlédl z jednoho na druhého. "Dostaneme se k těm stanovištím, to je snadné, trhavinu poneseme na zádech, adjustujeme ji, ohraničení známe, vrátíme se a budeme se s plavidlem držet stranou... nic snazšího. Je tu ovšem možnost, že spustíme něco, co nás vyhodí do povětří všechny. Je mi jasné, že když Saber říká, že tu nemusí být nikdo v poloze pro retranslaci, značí to, že oni a regulové vycouvali ze strachu z holocaustu tady dole. My jsme v ohni, ale možná, že Flower je v bezpečí, chápeš, Boz, na ní budeš mít lepší šanci a možná, že už stejně nezbyvá nic, co bys tady mohla udělat."

Potřásla hlavou.

"Mám pro vás zprávu," obrátil se k ní Harris a vylovil z kapsy pomačkanou obálku.

"Luiz," poznamenala Boaz, aniž by přečetla jméno. Otevřela ji a přečetla se sevřenými rty. "Máš mé pozhledání," řekla pak tiše. "To je vše, co tam stojí." Poškrábala se na tváři, zmuchlala papír a dala si ho do kapsy. "Komu tohle všechno prospěje? Odpovíte mi na to, pane Galey?"

"Mri. Budou žít."

"Vyloučíme tuto pochybnou premisu."

"Nejsem si jist, že mohu pokračovat."

"Naše velitelská loď ustoupila. Na planetě probíhají regulské operace. O čí prospěch jde?"

Seděl nehnutě a puls se mu zrychloval, když o tom uvažoval. "Jsem si jist, že to bylo propočteno na vyšších úrovních, než je tato."

"Netvrďte mi, že ‚propočteno.‘ Admirál si nechá radit Simem Aversonem a ten nevidí za své papíry."

"Boz -"

Víc už neřekla. Kousl se do rtů a pohlédl na Harrise. "Zůstanete tady v pohotovosti. Až tam budeme pochodovat, chtěl bych si být jist, že nám sem nestrká nos žádný regul."

„Jak je máme zastavit?“ ptal se Harris.

"Strílejte," odpověděl Galey a očekával Boazin protest, protože znal její principy. Neřekla však nic. "Ty a Boaz zůstanete zde, a pokud dojde k jakémukoli kontaktu s reguly, chci, aby byla bleskově u komunikátoru. A poslouchej ji, Gene. Nemá zbraně. Nesouhlasí s tím. Zná reguly. Když řekne pal, bude k tomu mít důvod. Monitoruj vše, co se hýbe, seznam Boz s limity našeho skenu i s tím, jak dlouho trvá, než zareagujete. A když řekne jdi, jdi a zabíjej. Domluveno?" Harris přikývl bez viditelných pochybností. "Půjdete hned zpátky?"

"Bude to tak lepší," odpověděl. Vstal v těsném prostoru, oťel si tvář drsnou od vousů a zatoužil po luxusu umýt se, ale nemohl. Z automatu si vzal pití a začal vybírat zásoby ze skříňky, doplňoval ty, které už spotřebovali. Kadarin ho následoval a Harris šel se Shibem připravit demoliční vybavení.

Nechal je jít, aspoň měli trochu času na odpočinek. Když bylo vše sbaleno, stiskl Boaz pevně ruku a sestoupil po rampě s Kadarinem, Shibem a Harrisovým Mageem. Nasadil si masku a dal pokyn k pochodu. Už teď mu bylo chladno, nohy měl ztuhlé, že už ani nebolely. Měl poslat Harrise.

Měl. Duncan byl ztracený. Ted' už to věděl. Ztracený: mrtvý, nebo ztracený - s mri. Nezbyvala žádná naděje, žádný zázrak se nebude konat, pouze tento ohavný akt, který se zdál lepší než jiné možnosti.

Jejich minulost. Říkala Boaz, zabít jejich minulost. Rozhlédl se kolem a napadlo ho, že tomuto pustému umírajícímu světu... zbývalo sotva co jiného.

Potřásl hlavou. Podíval se k městu, jehož jméno ani neznal, a šel dál.

~

Sloupy se před nimi tyčily k nebi, hroty těžké barvy jako okolní kopce, jako by byly vytvořeny přírodou... ale byly barokní a všechny naprosto stejné a v dálce byly vidět i další, jak pochodovali k jihu, za tím vším planoucí zář, kterou oči nemohly proniknout.

Ele'et.

Duncan na to vše chvíli hleděl průhledem mezi rameny kel'ein před ním... připadal si mezi nimi ztracený, o hlavu menší než většina z nich, zatímco celý život mezi lidmi byl vysoký, a přes veškerou svou současnou hubenost měl stále

mnohem silnější kosti než oni, mohutnější ruce, nohy i ramena, byl odlišný, výjimka mezi nimi. A do těchto myšlenek se mísil ještě jiný neklid, pocit, že všichni stojí tváří v tvář něčemu mnohem složitějšímu.

"Lid přece sloužil elee," obrátil se k Tazovi, který vedle něj ztěžka kráčet s břemenem přes rameno. "Víš, jak vypadají?"

"Nikdy jsem žádného neviděl," odpověděl Taz a po chvíli dodal: "Jsou to tsi'mri," což vyjadřovalo jeho nezájem o ně.

Duncan už neřekl nic, měl dost práce, aby alespoň kráčet, se závoji hustě halícími jeho nos a ústa a s klouby připomínajícími mu bolest oné předchozí dlouhé cesty. Měl vedle sebe svého duse a jeho prostřednictvím občas cítil Niuna, což ho těšilo.

Měl strach, blížilo se to.

Proč tam jdou, co chtějí získat od rasy, která tam žila a která - možná - měla zdroje nepostižené katastrofou, zbraně...

neměl o tom jasnou představu. Bojovat, řekl Niun. Vdechl jim naději k činu, aspoň tolik, zabil regul.

Odpočívali - zastavovali se několikrát denně, protože to bylo tempo Kathu, které určovalo rychlost jejich postupu, a tentokrát přišel rozkaz: rozbijte tábor.

Kel'ein překvapeně reptali, ale zvedli se z míst, kde se usadili, aby pomohli Kathu. Duncan se chtěl připojit, ale připomněl si příkazy a zůstal proto sedět vedle duse, objímaje ho kolem krku. Neklid ho neopouštěl. Dusí smysl to zachytil, samo zvíře bylo zneklidněno. Stavějí tábor, jako by vše bylo v pořádku, a přitom dusí smysl zachytil znepokojení zpoza hrany útesů, zmatek a hluboký pocit cizosti.

Niun by to měl vědět, měl by ho varovat. Vstal, nevšímal si ruchu při sestavování stanových plachet a dlouhých tyčí arazil si cestu kupředu, když vtom mu ji zablokovalo malé dítě, které k němu vzhledlo a šokovaně zamrkalo, než odlezel stranou od něj i toho zvířete.

Zmateně a znepokojeně se rozhlížel, přecházel od jednoho kel'ena k druhému, jak hledal Niuna, sleduje dusí smysl.

Tam venku cítil další stíny, které jeho i je sledovaly už od lodí, po všechny ty dny pochodu, mláďata jeho a Niunova duse, divocí ha'dusei. Hledali. Pohybovali se osaměle a smysly, kterými je jejich vlastní dusei přitahovali, očima a ušima dosáhli dále než jejich vlastní.

Jeho.

A blížili se.

Niun byl poblíž místa pro stan Senu, který se vzdouval, jak byla lana napínána. Kolem Niuna postávali kel'anthein a nebyla tedy vhodná doba, aby s ním mohl hovořit někdo bez šrámů. Niune. vyslal dusím smyslem a obrátil se po temném impulsu jiné mysli.

Ras. Dotkl se jejího rukávu, setkal se s jejím temným a odtažitým pohledem a žádal ji, aby došla pro Niuna.

Ras. Byla to Ras. Dusí smysl pronikl dotykem. Odmčel se a Ras pohlédla stranou, sledujíc směr, který vycítil.

"Přicházejí," pronesl. "Kel Ras - už přicházejí."

"Celé dny -" odpověděla drsně, "celé dny to tam bylo. Neopouštělo nás to. Od té doby, co jsem se vrátila ke kmeni - to tam bylo."

Bouřlivý pocit sílil, nabral jiný směr a jinou podstatu, samčí. A ještě jinou.

Ještě další. Duncan vzhledl a spatřil dusei na blízkém písečném hřebeni, jak se chystají sestoupit dolů k táboru.

"Bohové!" zamumlala Ras. Její hlas se chvěl, chtěla utéci, cítil to chvění ve vlastních svalech.

"Chce tě," ozval se, "nic ho nezastaví."

"Zabiju ho!"

"Mají dva mozky, dvě srdce a zmocňuje se jich zuřivost, když jsou odmítnuta. Věř mi, někdy se dotknou i kel'ena.

Shon'ai... nech ho být. Nech ho být, Ras. Už jsi v jeho mysli. Byla jsi tam."

"Zažen ho nazpět."

Cítil, jak se dusí srdce namáhá, jako srdce jeho vlastního zvířete v nouzi, lidský tep a tep mri a duse se synchronizovaly. Jeho a Rasin a Niunův, či ještě, to nebylo známo.

"Bojíš se?" zeptal se Ras. Neexistovalo nic, co by ji mohlo více popíchnout.

Prošla mezi znepokojenými mlčícími kel'ein, protože celá společnost znehybněla a upírala oči na zvířata. Kráčet za ní, srdce mu stále bušilo a od okraje tábora sledoval, jak Ras vešla mezi zvířata a jak před ní jedno z těch čtyř postavilo její osobní noční mář: zabít ho nemohla, obrátila by tím nůž proti vlastnímu tělu.

Ne, už ne nenávisť, pochopil to, co cítil... znamením Ras je něco jiného, kamenná neochvějnost, tvrdohlavost -

oddanost. Cizí dus se před ní vztyčil a pak klesl dolů v oblaku prachu, jeho strážné impulsy rozechvěly i jeho zvíře.

Pak další věc, která ho úplně zmátla - kel'ein a dus se dotkli navzájem, klekla si a položila paže kolem dusího krku. Síla dusí mysli a mri, disciplinovaná a nebezpečná věc.

Mri se rozprchl, když se dusei přiblížili, děti utekly do Kathu. Byla navázána i jiná pouta, věděl o tom, protože se jeho dus dotýkal těch myslí před tím... Hlil, Taz, který cítil tak hlubokou touhu, že rozechvěla celý tábor, a Rhian, který měl strach, ale přestal se bát.

"Yai!" křikl Duncan, klesl na kolena a objal zvíře vedle sebe ve snaze zastavit ho, myslí mri a dusei. Nešlo to, nešlo po dlouhé, pomalu plynoucí chvíli. Stále visel na zvířeti, vědom si toho, že k němu čichá, jemně do něj šťouchá, což pro něj ovšem nebylo dost jemné. Potlačoval nevolnost, konečně se osvobodil od toho, co stále skrýval v paměti, od toho vědět příliš mnoho a příliš dobře, všechny závoje byly strženy.

Niun byl stejně ohromen jako on - ale byl mri, vyrovnaný. Duncan vstal a kráčet s bolestí v křeči stažených svalech, dus se kolébal vedle něj. Všude bylo ticho, kel'ein a ostatní zírali na něj i na ty, kteří se s Niunem shromáždili ve středu. Byl tam Rhian, mysl, kterou cítil příliš dlouho jako mysl pronásledovatele, Hlil, Ras a Taz - bez šrámů, ohromený a polekaný tím, že je vtažen do společnosti kel'anthein.

Setkali se, střetli očima. Duncan vnímal bušení svého srdce, které mělo ještě stále sklon vychylovat se z normálního tempa, udeřil svého duse a zastavil ho. Do tváře mu stouplo horko, když si uvědomil, že poznali cizince tak, jako znal

Niuna, a oni zrovna tak poznali jeho.

"Je mi to líto," zamumlal Taz, jako by to byla jeho chyba, že si ho dus vybral.

"Nikdo neodpovídá za to, kde jsou dusei," řekl na to Niun.

"Oni si vybírají. Nalézají v nás něco podobného - bohové vědí co."

"Vycítili cizince," ozval se tiše Duncan. "Jsou zde - aby nás chránili. Někde venku je tu ještě jeden - stále divoký.

Proč... to nevím. Jejich záležitost, patrně."

"Půjdem do města," řekl Niun... Kath a všichni kromě několika rukou sen'ein zůstanou v táboře, se stráží. Ta se ujme služby."

Duncan se podíval po bílé postavě Melein mezi Senem a za ni k strážným sloupům elee.

Útok. Náhle si to uvědomil.

Všechno do sebe náhle zapadlo, mri a tsi'mri, nakreslit čáru přes všechny nepřátele. Mri nemají spojení.

"Nerozumíš?" zeptal se Niun. "Zabereme to město."

Dusei si to uvědomili... přišli, aby zaujali své místo, tak jak si vybrali na Kesrithu.

Vedle mri. Vedle několika z nich, kteří mají něco společného.

Možná šílenství, napadlo Duncana.

16. kapitola

PLAVIDLA už se stahovala. Suth se při sledování obrazovky pousmál a nakličoval signál své posádce.

Shirug začala pomalu ustupovat od planety, ale tak, aby měla stále Santiago a Saber na skenu.

A na obrazovce čekal bai Degas. "Začali jsme," oznámil Suth lidskému baiovi. "Jak jsme se dohodli, budeme se držet při postupu vás. A naše spojení zůstane spojeno s vaším, ctihodný bai Degasi."

"Jsem kdykoli dostupný při naléhavé potřebě."

"Buďte tak laskav, bai." Suthova tvář se roztáhla do úšklebku, svým způsobem měl tohoto člověka rád. S ním mu bylo příjemně na rozdíl od ostatních, jeho reakce budily dojem solidnosti.

A proto bylo nutné se ho obávat, nebyl hloupý tenhle bai Del Degas-si, vůbec to nebyl hlupák. Na člověka si všechno pamatoval až moc dobře.

"Spojení teď přenechám mláďeti," řekl Suth. "Jsme vám hluboce vděční za tuto spolupráci."

"Jste laskav, ctihodnosti," odpověděl člověk v šeptavé nápodobě regulské zdvořilosti. Suth se povinně ušklíbl, vypnul spojení na své obrazovce a opřel se v saních dozadu.

Za ním se ozval hluk dalších saní, které vjížděly do jeho zorného pole.

Nagn, Tiag, Morkhug.

Žádné jásání, žádná povznesená nálada. Na to teď nebyl čas.

"Buďte stále v těsném kontaktu s touto kanceláří," prohlásil Suth. "Když půjdete spát, dělejte to pouze v přítomnosti jednoho z nás čtyř, který spát nebude. Všechny kanály musí být neustále důkladně monitorovány jedním z nás."

"Říkají, že likvidace stanovišť mri," řekla Nagn, "pokračuje. Lidské informace nejsou vždy přesné."

"Lež, Nagn. Správné slovo je lež. Lidé klamou falešnými zprávami stejně jako činy, ale my tuto jednotlivou akci kontrolujeme... vskutku, kontrolujeme."

Morkhug neklidně nadula nozdry. "Pořád se mi to nelíbí. Jedno ohrožení je pryč, stanoviště mri; a já v tom nevidím pro lidi žádnou výhodu."

"Pokud to není lež," ozvala se Nagn.

"Ožebračení mri," dodala Tiag, "musejí přijmout službu u kohokoli. Jinak zemřou hladu."

"Otázka," naléhala Nagn. "Mají lidi v úmyslu vzít je do služby?"

Suth zasykl. Bylo to bláznovství, když tu regulští dospělci seděli a rozjímali o pravdách a polopravdách ukrytých v lidských myslích. Učili se. Všichni už začali myslet v bláznivých termínech pokřivené reality. Sebral stylus z panelu před sebou, sevřel ho mezi dlaněmi a roztočil ho. "Pozorujte, mé partnerky, plochou část stylu. Kde je? Má prostor, když se otáčí?"

"Na zlomek okamžiku," odpověděla Nagn.

"Analogie," doplnil Suth. "Model pro představivost, jeden jsem našel. To místo se staví na okamžik do všech směrů rozmazáno pohybem. Lidské mysli mají a nemají také tolik tváří, vypadají jako by připraveny k pohybu do všech směrů. Jsou složeny z mnoha realit. Jako by se obracely do všech směrů zároveň. To je lidský motiv." Odložil stylus. "Čelí nám i mri zároveň."

"Ale co akce?" namítla Tiag. "Nemohou provádět akce ve všech směrech současně."

"Provádějí je ve vlastním zájmu. Co pro ně má hodnotu?"

"Přežití," ozvala se Nagn.

"Vědění," oponoval Suth. "Prohlašuji, že ničí ta stanoviště."

Nozdry se otvíraly a zavíraly v rychlém tempu.

"Nepřijal jsem od lidí žádná data," pokračoval Suth, vnímající bušení svých srdcí. "Mé partnerky, mezi zapomnětlivými druhy je tohle jediná rozumná možnost. Mezi druhy majícími představivost je to jediná alternativa. Zaujal jsem rozumný kurs. Provedl jsem na lidskou žádost přiměřené tahy, abych se vyhnul nevýhodným možnostem vývoje. Lidé prohlašují, že ta stanoviště ničí: potenciálně to může být pravda. Opominají nám ale oznámit, že sbírají vědomosti. Víme, že použili starší Flower jako dodatečné osazenstvo. Sdělili nám to, a jestli je to lež, nemohu k ní najít motiv."

"Necháme je ničít výzbroj, které pro nás mohla být užitečná," namítla Morkhug.

"Ne," odvětil Suth. "To bychom neudělali. Naše základna... by to neudělala."

~

"Nic, pane."

Luiz se opřel o polstrovaní napravo od Browna a smutně potřásl hlavou. Brownovy oči se na něj upíraly ze zamodralých očních důlků... ten muž neopouštěl můstek, stejně jako zbytek vojenské části posádky - raději spali zde, poblíž řízení; noční směna spala na paletách nad kryty poklopil skladistič a kvůli ní se každý snažil pohybovat se co nejtišeji. Měli plný stav, pokud byli všichni vzhůru; střídali se půl na půl a všichni ti muži dělali více, než byla jejich povinnost, monitorovali sken, pomáhali vědeckému osazenstvu s rychlým ukládáním dat, s porouchanými jemnými přístroji a vybavením a hlavně se zběsilým zajišťováním všeho, co mohlo být poškozeno při prudkém vzletu. Na palubě nebyla žádná panika; strach... ten tu byl věrným hostem.

Byli sami, poprvé doopravdy sami krom občasného průmu, který se přiblížil ke Kutathu těsněji, než se odvažovaly velké válečné lodi, a Galeyovy mise, která s nimi byla tady dole.

Aspoň v to doufali. S Galeyem neměli spojení. Harrisona mise je mohla najít - pokud se drželi dohodnuté následnosti stanoviště, a další věci, kterou mohli očekávat, byl buď holocaust, nebo postupová zpráva.

Váhali přivést Bonz zpět... to ovšem, jestliže to záleželo na ní, ani nemohli. Luiz zkoumal hlavní mapu rozvinutou na panelu... zaváhal nad druhým stanovištěm, kde nejspíše právě byli. Jedenáct hlavních cílů. Snad si tam ti mladí muži přicházeli pro úlevu z toho celoplanetárního řetězu terčů, a ona snad také. Doufal v to.

Jestli se před tím něco nepokazilo.

"Nečekám ani slovo," zabručel Brown, který si zjevně myslel, že je povinen něco říci. "Chvilí to trvá, než tam dorazí, naplánují to, spousta věcí, pane. Musí to chvíli trvat."

Je to tak, souhlasil v přirozené touze po klidu, který ale necítil.

~

Mezi sloupy z otesaného kamene leželo město Ele'et, fantastická kombinace skla a kamene zářící v slábnoucím světě. Kel'ein ohromeně šuměli a Niun zíral na město a přemítal o svém mládí, o nocích strávených v kopcích nad regulačním městem, kdy sledoval světla úsvitu a snilo lodích a cestách a válce a Vyznamenáních, která získá.

Ohlédl se po Melein, která kráčela mezi Senem, jenž se vydal na cestu s nimi přes všechny jeho žádosti o opak. Neřekla nic, ani slovo, ale prostě se k nim připojila; to, co chtěla, to také udělala. Svátosti odpočívaly v bezpečí, ona a její sen'ein, patnáct včetně Sathase, kráčeli v černi více než tisíce kel'ein a neřekli ani slovo o tom, jak získat toto místo.

Jeho společníci nebyli daleko, kráčeli poblíž stejně jako duše kolébající se tam a sem po celé koloně, zavolal je a všichni se kolem něj shlukli, včetně Taze, zničeného svým štěstím. "Zstaňte nablízku," nakázal jim a zvláště pohlédl na Duncana. "Ty máš druhou pistoli, sov-kela, chci, abys zstával poblíž she'pan. To jsou tsi'mri."

"Tak," zabručel Duncan. Nesoulad ho chvění nezavál. Byli tu jen oni dva, myslil si Niun, kteří znali tu starou válku - ačkoliv tehdy byli na opačných stranách - kteří znali zákony Kesrithu - dálkové zbraně pro ty, kteří s nimi dovedou zacházet, žoldnéřský Kel ztrácel v takových věcech výčitky.

"Musí vědět, že jsme zde," prohodil Hlil.

"Nepochybně," odvětil Niun.

Blízkost dodávala v úsvitu skalnatým vrcholům hor podivné tvary, pokřivené obrysy spojené kamennými klenbami a skleněnými uličkami, tvary vytvořené rukama, jak si náhle uvědomil, celé kopce vytesané do abstraktních geometrií, stejně jako ty skleněné pilíře obrácené k nim, vrchy, celé skalní kopule velikostí edunei... pracně otesané, jejichž severní strana byla erodována pískem neseným větry a velikost - jejich velikost... pouze desetina byla osvětlena.

"Bohové," zamumlal, protože mu náhle připadalo, že je jich velice málo, nebe se mu zdálo olovené a plné nepřátel.

Strážné impulsy zaštipaly ve vzduchu, něco vyrazilo před mří a ještě cosi dalšího. Brzy před nimi prchalo ve strachu celé hejno hrabačů, písčiny se za nimi vlnily. Jako by samotný písek ožil, svíjel se jako mrzačené skály.

,Voda. Odtéká z města.

A duší smysl byl stále znepokojenější. "Neztraťte je," nařizoval těm kolem sebe. "Rozumíte? Zvířata teď nesmíte pustit."

Ozval se mumlavý souhlas.

"Ani Kel," ozvala se překvapivě Melein. "Zaberte pro mne to město. Neničte ho. Nezabíjejte, pokud nebudete muset."

„Jděte do středu," požádal Melein. "Musíte být opatrná."

K jeho překvapení ho poslechla bez námitek. Nabral dech a prohlížel si labyrint zdí bez ulic, bez bran a bez jakéhokoli

řádu, který se před nimi otvíral.

Vedl je přímo, jako vane vítr, a cítil opovržení vůči těm zábranám, stavbám a logice jejich struktur. Vedl je k velkému skleněnému průčelí, které bylo vstupem do sálu, složitě otesané kameny a velké otesané valouny se tyčily ze skutečné podlahy, uvězněné v tomto místě tsi'mri.

Vytrhl svou zbraň, ze které se celá léta nestřílelo, a s velkou nechutí prostřelil vchod. Těžce se zřítíl k zemi a roztříštil se s třeskem, který probudil ozvěnu, úlomky skla se rozprskly mezi otesané kameny. Zevnitř na ně dýchl teplý a vlhký vzduch.

Vešli dovnitř, sklo pod botami, dusei frkali nad hroty střepin, které je krvavě zraňovaly. Jeho vlastní zvíře vydalo dlouhý nářek, který se děsivě rozléhal po ohromných sálech, a stanovil tak směr, kterým postupovali. Niun třímal zbraň v ruce a pokynem paže vyslal záplavu kel'ein po celé šíři sálu, aby prozkoumali všechna zákoutí strany, všechny skrýše těch důmyslně otesaných monumentů. Byli za sklem a podlaha vykládaná šílenými vzory zvonila pod jejich kroky. A na konci sálu stály postavy zářící barvami; bohové, ty barvy! Zastavili se jako na povel a zírali na odstíny zeleni, nejhlubší modři a jasných barev, které neměly jméno, alespoň žádné, které by znal- roucha lidu podobného mri, který neměl žádnou barvu, byl dokonce bledší než Duncan, jeho hřívy byly bílé a dlouhé a hanebně nahé, celá jeho bělost posetá drahokamy a vzory.

Kdysi krácel sám do města regulů, kteří se vůbec nepodobali mri. Měl vhodnou tvář a krácel vpředu, s dusem vedle sebe a přáteli za sebou; uvažoval tehdy, co udělají, zda je vyzvou nebo upadnou do paniky a tasí zbraně.

Utekli.

Zbraně vylétly z pochev s tisícihlasým sykotem tasené oceli. "Ne!" zvolal. "Ale mějte zbraně v rukou."

Pokračoval v průzkumu docela klidně. Minuli jednu klenutou chodbu a vstoupili do druhé, do změti otesaného kamene tvářícího se jako kořeny rourek, jako z nějakého šíleného snu. Rozlehl se křik, bědování; pád města, které ještě nedostalo ani jednu ránu.

~

Před nimi bylo schodiště velkého edunu, hnědě zabarvené v levandulovém městě, prostota uvnitř labyrintu. Galey se trochu nadechl z přivřeného dýchače a vystoupil po nich první, před ostatními... potácel se únavou, ale zvládl to, vstoupil do svatyně chráněné před větrem.

Přinesli si s sebou vlastní světla a používali je, nedotýkali se ničeho, co patřilo místu samému, obávali se, aby neoživilí strážné systémy, pokud tam nějaké byly. Galey se rozhlížel kolem po nápisech na stěnách, po tom, čím tento druhý edun býval, po místu dosud nedotčeném pohromou.

"Uvědomte si, co vidíte," řekl drsným hlasem znetvořeným maskou. "Toto je jejich svaté místo, je to jejich historie a jejich domov, je to jejich Země, tady jsou jejich svatyně. A my je zničíme. Pamatujte si to."

Tváře obou Harrisových mužů k němu byly otočené, pokrivené a démonické v záři lamp, a jejich oči prozrazovaly šok.

Pouze Kadarin... Kadarin, který tu byl s Boaz... ten rozuměl.

"Nikdo by neměl něco zničit," dodal Galey, "a neznát to."

Přitiskl si masku pevněji k obličejí a otočil se ke vchodu do sálu se stroji... musel tam být, jestliže byly edunei identické, jak Boaz tvrdila, když je vedla k té věži.

A v nitru věže musí být přístup k energetickým přívodům, strukturálně to bylo jediné místo, kde by se daly očekávat.

Štíhlý peň, který se může ohnout, ale je dobře chráněný. Tak tomu bylo i v tom prvním edunu, ačkoliv vše ostatní bylo značně poškozeno.

"Do nitra se musíme dostat tudy," řekl a položil dlaň na stěnu. "Jednoduchá práce, počítám. Jsou tu energetické zdroje, o které bychom se měli postarat, možná je jich mnoho. Ale mozek je tady nahoře, to je ten míšní provazec. Bez něj nebude možná žádná koordinace. Vyhodíme ho do povětří a můžeme sem později poslat vyčišťovací skupiny, aby vykonaly své na všem, co zbude. Bez něj totiž obíhajícím lodím nehrozí žádné nebezpečí, jak alespoň usuzujeme. Prozkoumejte ostatní věže. Nemyslím, že toho najdeme mnoho, ale uděláme -"

Něco přeběhlo po podlaze, stříbrný šíp. North vytrhl zbraň, ale Galey sevřel jeho paži; oči ho v příštím okamžiku ujistily, že ten objekt je mechanický, stříbrná kopulka. Bloudila bez cíle, vydala se k nim a slepě je minula, když ustoupili, nasávala prach.

"Údržba," řekl Kadarin otřeseně.

"Jdeme pryč," nařídil Galey. "Nedotýkejte se žádných spínačů a na nic nestřílejte. Jestli probudíte tuhle věc, budeme toho všichni litovat."

Rozdělili se podle jeho pokynů a pospíchali rychle vlnami světla a stínů. Sondovali ve tmě jednu věž po druhé a jejich kroky se odrážely budovou. Prošli všechno kromě věže se stroji a u ní se nakonec shromáždili.

"Nic," hlásil Kadarin. "Pouze obslužná zařízení." Ostatní přitakali.

"Uložte nálože u paty druhé věže a na každé podlaží a vezměte na vědomí, že je chráněná. - Kadarine, pojďte se mnou." Kadarin spěchal za ním vzhůru po spirále do strojní věže. Pohybovali se obezřetně; světlo vykrajovalo na okamžik vždy jen část spirály a stejně rychle za nimi následovala temnota.

Spirálovitá chodba se otevřela do místnosti podivně podobné onomu prvnímu místu, totéž mřížové okno, naprosto shodné, jako by je vytvořila jedna mysl, jeden architekt. Ale tohle bylo bez trhlín, jako by je nějaká všemocná ruka vyléčila.

Vstoupili lehkými kroky do další místnosti a našli totéž, co poprvé. Galey zhasl své světlo a naznačil Kadarinovi, aby to udělal také, nepřál si totiž spustit nějaký fotosenzitivní poplach, který by se mohl mezi řadami strojů stát osudným stimulem.

"Může tu být nějaký zvukový poplach s vysokým prahem," zašeptal. "Lane ho spustil, když překročil ten kruh tady na podlaže. Vyhni se mu. Dáme nálože do každé řady, co nejtíšeji. Pak odejdeme. Čtvrt hodinové časování. Jasně?"

"Sedí přímo nad osou," oznámil mu Kadarin. "Osa věže je přímo pod touhle první jednotkou."

"Asi ano."

Galey se sehnul a sám pečlivě uložil první nálož, pak prošel uličkou. Kadarin se přesunoval stejně rychle jako on, jako jeho klouzající stín.

Narazili na údržbářského robota. Vyrazil z uličky s červeným signálem zářícím na boku, projel kolem, zastavil se a pak se vydal za vlastními záležitostmi.

S horečným spěchem uložil Galey poslední nálož a vrátil se ke dveřím, kde se setkal s Kadarinem. "Jdeme!" zasyčel.

Prošli tiše vnějším sálem a seběhli spirálovou chodbou. Dole se setkali s ostatními.

"Hotovo, pane," uslyšel Galey. Pokynul jim, aby se dali do pohybu, proběhli vedle sebe předsálím, seběhli po schodech na náměstí, přeběhli ho a skryli se mezi levandulovými budovami. Opřeli se o zeď a jejich dech drsně a dutě sípal v dýchacích přístrojích, prokládaný syčivými proudy z kyslíkové trysky.

Nemuselo to bouchnout příliš silně. Mysl by měla odejít, automatika by se položila, ať už energetické zdroje potřebovaly jakoukoli regulaci, aby fungovaly. Tiché zapomnění, nejlépe nekontaminující energie, která se dá prostě zastavit.

Stalo se to náhle, budova se rozpadla z levé strany, zkáza, která ze spár chrlila oheň, zmar; zvuk, který začal tupým plesknutím a přešel do vibrace v kostech. Galey mimovolně ucouvl se svaly napjatými a nevolnost mu sevřela žaludek, protože zkázu věže doprovázela mračna prachu, která vítr roznášel do všech stran. Přichází to, pomyslí si očekávaje každým okamžikem zahájení palby na obranu města. Která mohla zničit prámy, zabít i je a uvrhnout planetu do války. Nedošlo k tomu. Prach se pomalu usazoval, část z něj se vznášela vysoko ve vzduchu. Bylo ticho. Za ním slabě zaklel North.

"Jsme živí," zamumlal Galey, neboť se mu to zdálo zvláštní. Stále ještě nemohli jasně rozeznat to místo, kde stával edun, viděli ve spoustách prachu pouze to, že věž je úplně pryč.

"Už není vůbec reálné, že by ty stroje mohly cokoli udělat," ozval se Kadarin. "Zvládli jsme to a nikdo nezahynul."

Galeyovy svaly se chvěly. Sebral se, vpustil si značný nápor kyslíku do masky a bojoval s omámením. Náhle si uvědomil, tak jako cestou k tomuto stanovišti, že v této krajině nejsou sami.

"Právě jsme vyslali nápadný signál," řekl proto. "Bylo by lépe, kdybychom k prámům dorazili rychleji, než nám trvala cesta sem."

Nikdo nic nenamítal. Bojovali s mri ve válkách a tendence mri ignorovat vlastní ztráty se stala dávno legendou. Čtyři muži s ručními zbraněmi neznamenal žádnou hrozbu a na této cestě s sebou neměli Boazin žlutý pásek.

S takovou myšlenkou v hlavě zvažoval, jestli se stihnou vrátit k plavidlům.

~

Elee se shlukovali mezi svými pomníky. Štěbetání vylekaných hlasů, vysoká světlá těla přetížená rouchy pokrytými drahokamy a výšivkami, hřívy... neuvěřitelné hřívy jako bílé hedvábí... splývající přes ramena a vzadu do půli zad, rovné zastřižené nebo zapletené, někteří odhalovali uši, neslušnost, která zalévala horkem tváře mri. Niun zvedl ruku před trsem širokých chodeb před sebou s mnoha elee rozptýlenými podél nich a za nimi. Kel se zastavil, nejbližší elee se k sobě ve strachu navzájem mačkali.

"Ty," zvolal Niun a ukázal na jednoho dost vysokého na to, aby byl mužského pohlaví a aspoň ne z Kathu, roucha skrývala těla a tváře byly stejně jemné. "Ty, předstup a mluv."

Bílá tvář prozrazovala hrůzu a ruce svíraly společníky. Elee váhal a pak vystoupil drobnými krůčky kupředu jako poděšené dítě přes svou vysokou postavu. Byla to podivná tvář, podobná mri, ale bílá včetně rtů, s bledě modrými očima a modrými stíny kolem víček. Líčidlo, usoudil Niun. Bylo to líčidlo, oživovalo oči a dodávalo jim jemný a zranitelný výraz.

"Jděte pryč," řekl elee přiskrceným hlasem se silným akcentem.

Niun se téměř rozesmál. "Kde je vaše Matka?" zeptal se, očekávaje výbuch vzdoru v odpověď na tuto otázku. Ale elee sklouzl pohledem ke vzdálenější chodbě, celý Kel znechuceně zašuměl. "Pojď s námi," vyzval ho Niun, a když se elee napnul, jako by chtěl utéci, dodal: "zajatce nebereme. Pojď s námi."

Elee na okamžik vypadal, jako by ho zlomila hrůza, ale pak se usmál a učinil svými dlouhými rukama půvabné gesto, vybízející je k cestě vpřed.

Niun se ohlédl na své přátele, podíval se na Melein, která se zahalila na tomto místě tsi'mri. "zeptej se ho na jméno."

"Zní Illatai, Matko mri."

Zbraně se pohnuly. Tsi'mri k ní neměli právo hovořit, pokud nebyli v nebezpečí života, ale přikázala jim zastavit se a pohlédla na Niuna. "Řekni tomu Illataiovi, že nás musí zavést k she'pan elee."

Illatai se rozhlédl kolem mezi svými, kteří jen stáli a zírali, a na jeho tváři se objevilo zděšení, jako by se jeho úsměv měl vytratit. Dusei se zavrtěli a zakňučeli.

Tsi'mri, pomyslí si Niun, kteří ani po tak dlouhé době neznají mri. Rozhodl se, uchopil Illataiův jemný rukáv za okraj a tak ho vedl, půvabný muž šel bez odporu s nimi, hleděl z jednoho na druhého se zastřeným úsměvem pro všechny, dokonce ani když jeho oči mýjely zvířata, úsměv se nezměnil. Niun ho pustil a nechal jít, jak chce.

Byl to sen a noční můra zároveň, sály z otesaných balvanů a skla osvětlená skleněnými strukturami barevných drahých kamenů, jejichž světlo kropilo podlahy z vykládaného kamene, barvilo bílé hřívy a pokožky elee a znesvécovalo Meleinino roucha. Z Kelu nevyšlo ani slovo, nic, protože tu byli tsi'mri a oni byli příliš hrdí; ale elee

hovořili za svými jemnými rukama, děsili se jejich přítomnosti, skrývali se za pilíři, jednotlivými balvany a za lampami z drahých kamenů. Byly tam sloupky tyčící se až ke stropu, hadi ze zlata, kteří ovíjeli opracované skály a podpírali stropy nebo se plazili napříč a kroutili se z jedné strany na druhou.

A za tím vším se otevíral skleněný klenutý vchod, vlhkostí zamlžené dveře, místo, kde bohatě bujely rostliny a kde voda stékala po skalních stěnách a narušovala soustavy skleněných tabulí. Rostliny rozkvétaly, v teple a mlze. Husté šlahouny se propířely, ovoce dozrávalo, šťavnaté a plné vláhy. "Bohové," zašeptal někdo v ja'anom mu'aře. Všichni byli omámeni takovým bohatstvím; takový, pomysli si Niun, takový byl Kutath kdysi, než ustoupila moře.

A praktičtější věci: "Pumpy," zamumlal tiše Duncan. Muselo tomu tak být, museli je spustit hluboko do mořských rezervuárů, aby nahoru dostali tolik vláhy.

Další sklo, panely a zástěny, spektrální barvy hranolů; vzpomněl si na duhy, které vídal na Kesrithu a na které už Kutath zapomněl. Dveře povolily bez odporu pod Illataiovou rukou, stále se usmíval a jeho pohyby nebyly rychlé ani pomalé, ale plynulé jako vodní proudy. Za dveřmi bylo shromážděno mnoho elee, shlukli se, aby jim zahradili cestu, stvoření jemná jako ještěrky, jejichž roucha jako by vážila více než oni, jako by byla živější než oni, ozdobená - jak si teď uvědomil - květy, zvířaty a hady.

Překrásné, nemohl říci nic jiného. Překrásní, jak nemohli lidé být. Zastavil se a s ním celý Kel před bílými vztaženými rukama a polekanými očima, které ničím nehrozily a prozrazovaly bezbrannost.

Stejně jako Illatai, který se tyčil mezi nimi, jako by prosil o rozum obě strany.

"Chceme projít," promluvila Melein. "Řekni jim to."

"Ne," hlesl Illatai. "Pošlete zprávu. Já ji odnesu."

Niun se zamračil, dal znamení Hlilovi a ukázal na jedno z těch křehkých světél. Zableskla ocel a křišťálové střeptiny se tříštily v troskách. Elee polekaně vykřikl jakoby z jediného hrdla a strážní impulsy dusei se začaly skládat do podoby bouře.

"Jdeme," řekl důrazně Niun, ale elee zůstali pevně stát, nahromadění před dveřmi. Ostří byla ve střehu. Rhian a Elan byli v první radě a elee prostě zavřeli oči.

"Nedělejte to," řekl náhle Niun. "Odsuňte je."

Nikomu nebylo po chuti vložit ruce na muže a ženy, kteří si vybrali sebevraždu. Ale nižší kel'ein tu práci provedli, prostě elee odsunuli stranou, a pokud jde o Illataie, ten k nim všem obrátil své překrásné oči a udělal jakési nedůvěřivé gesto směrem k vnitřnímu sálu.

Ten sál zářil zlatem, barvami, zelení živých rostlin; jedna elee tam stála oděna ve stříbře a zlatě, a ještě jeden elee ve zlatě a jedna ve stříbře, uprostřed ostatních oděných do barevných rouch: jejich vstup doprovázely vzdechy, elee se jim nepříliš efektivně snažili v něm zabránit, vztahovali bílé ruce k naostřené oceli: jejich krev byla stejně červená jako krev mri a lidí.

"Ne!" vykřikl starý hlas a elee ve zlatě a stříbře zvedla ruce a zarazila své obránce. Zlatý a stříbrná stáli blízko ní, muž ve zlatě a mladá žena ve stříbrném, kteří před tím seděli v křeslech, jak to dělají nejstarší, a jejichž jednota nepříjemně napínala nervy: křesla, jako by všichni měli stejné postavení. Mladší jasnoroší se shromažďovali za nimi.

"Kdo bude mluvit?" zeptal se Niun.

"Ona je Matka," řekl Illatai měkce a uklonil se na obě strany. "Abotai. A druhá po matce, Hali. A první Manžel, Thesřila. Mluv k nim, princ mri."

Ohlédl se v hlubokém rozrušení, které zachytili dusei. Řád podobný jejich a přece jiný. Matka, která nebyla sama, která - jak tušil - nebyla neposkvěněná. Melein si nevzrušeně založila ruce. "Mezi elee," řekla, jako by hovořila v osobní radě, "jsou odlišné zvyky. Abotai, vy víte, proč jsem přišla."

"Převzít službu," pravila stará elee a zamračila se. "Uvrhla jste planetu do zmatků a teď přicházíte převzít službu. Učiňte to. Zbavte nás problémů, které jste s sebou přinesli."

Melein se rozhlédla kolem, vrhla pohled na elee, poodešla k jednomu ze sloupů a přejela prsty po jemně vytesaném kamenném květu vykvétajícím ze skály. "Řekni nosičům břemen, kel'anthe ja'anom, že její existence je velmi křehká. A že An-ehon je v troskách, trosky patrně opásávají celou planetu, trosky měst poblíž někdejších moří. Zvenčí přišli tsi'mri. A ona to nepochybně ví. Toto křehké místo... stojí, nepřipojilo se k An-ehonu v hodině útoku, ne, zůstalo stranou. Zachránilo se."

"Slyší to elee?" zeptal se chladně Niun, ačkoliv podle pošukování mžurek v očích elee poznal, že rozuměli.

"Vy mne neznáte?" zeptala se Melein.

"Znám vás," odpověděla elee Abotai a její starý hlas se chvěl hněvem.

"A vpustíte mne?"

"Nemám na výběr," přiznala elee chraplavě. "Prosím vás, pošlete svou válku pryč. Zde pro ni není místo."

"Osmdesát tisíc let..." zamumlala Melein. "Osmdesát tisíc let cestování... a pak slyšet, že máme jít pryč. Vaše mysl je vytrvalá, Matko elee."

"Chcete nás zničit," vykřikla druhá po matce.

"Dávejte pozor," řekla Abotai a udělala rozechvělé gesto ke svým společníkům. "Ukažte jim, Ukažte jim."

Mladý elee vykročil, strhl s sebou i několik dalších, lesk drahokamů, přikývnutí bílých hlav, tak rychlé, že Niun sevřel ruku na pistoli a dobře sledoval, kde jsou jejich ruce. Zaplálo světlo a barvy, celá drahokamy vykládaná stěna se rozevřela, za ní byly obrazovky, které ožily obrazy... černá a oheň... mrtví mri, pole propletených těl, edun v ruinách, edun hroučící se v palbě a běžící postavy jako červi se rojící nad mrtvými...

- bližší záběr odhaluje nahé lidské tváře

- další změna, lodě nad troskami a krajina Kesrithi.

A lidská tvář zaplnila obrazovku, mladá a známá. Kel ztuhl a duší smysl zmizel. "Ne," hlesl Duncan po jeho boku a Niun

mu položil ruku na rameno. "Ne. Tohle by lidé nikdy nevysílali."

"Regulové," prohlásil Niun dost hlasitě i pro Melein a ta možnost v něm probudila velké obavy. Meleinina tvář ztratila pobavený výraz.

"Otevřete mi své stroje," naléhala.

"Ne," odmítla she'pan elee. "Jděte a bojujte z mrtvých měst."

"Nehodláme odejít na váš příkaz. Jestli budeme bojovat, začneme zde."

Rty staré she'pan se roztřáslly. Potom vstala a s ní i druhá po matce a Manžel. Pokynula rukou, elee otevřeli další dveře a Niun ohromeně hleděl na stroj podobný a zároveň nepodobný tomu v An-ehonu... podobal se mu, protože měl tytéž tvary, a odlišoval se od něj, protože se téměř ztrácel v ornamentech, v ozdobách z drahých kovů, skla a drahokamů.

"Pojďme," pokynula Melein těm několika málo ze Senu, kteří ji doprovázeli. Kráčeli osamoceně k tomu místu. She'pan elee se pokusila je následovat.

"Ne," zarazil ji rychle Niun a na jeho pokyn okamžitě zareagovali kel'anthein, vyslali vlastní útvary tím směrem a jiné kolem sálu she'pan elee, aby postavily svá vlastní těla a zbraně mezi elee a stroj, který byl Ele'etem.

"Může vás zabít," vykřikla Abotai. "Náš stroj nehovoří v hal'ari."

Melein se otočila, malá a bílá proti kovovému komplexu, a vešla znovu vchodem dovnitř. "Skutečně? Pak jste mi připomněla něco, co jsem docela zapoměla, Matko elee: elee vědí, jak se lže."

Nastalo ticho.

"Nechte ji jít," řekla pak Melein. "Můžete jít všichni."

Niun váhal, nenápadně pokynul ostatním a spolu s Duncanem, Hlilem a Ras vešel do toho místa; Kalis, Mada a Rhian střežili elee, kteří vstoupili také dovnitř, ostatní zůstali v sále za nimi.

Melein vstoupila do bíle zbarveného kruhu na podlaze a ihned byla zaplavena světlem, v němž zářilo její roucho, a Niunovi se sevřelo srdce při zvuku nesrozumitelných slov, která se ozvala.

"Na mri," odpověděla jim a znovu: "Le'a'haene! An-ehone! Zohaine! Tho'e'i-shai!" Řady se začaly rozsvěcovat, všechny krom jediné. "A'one! Ti'a'ma-ka! Kha'ol!" Další světla zazářila životem a přítomní elee zděšeně vykřikli.

Melein pokračovala, její hlas pronikal z jednoho konce sálu na druhý... města, uvědomil si Niun a zjezily se mu vlasy v týle, vyzývala mozky všech měst kolem celé planety, jména, která už od ní slyšel, i ta, která ještě neslyšel - mrtví svědkové minulosti se tu kolem nich probouzeli k životu, strážcové Planety.

A s každou nově rozzářenou řadou či dvěma se stroje dávaly s hromovými zvuky do práce. Melein se otočila se zavřením bílého roucha a zamířila na she'pan Abotai prst s triumfálním svitem v očích.

"Ai, ted' mi řekni, Matko elee, že nemám žádný nárok, ted' mi řekni, že je tohle místo vaše, Matko válek, Ničitelko života. Ted' mi zkuste vzít ten stroj, elee!"

Elee vykročila vpřed a zastavila se na hranici světla, které ozářilo její bílou tvář i hřívu, stejně jako kovové roucho.

"Stroje," pokračovala Melein se vztaženou rukou, "obsahují to, co jsem do nich vložila, přijaly model, který jsem vytvořila, jak tomu bývalo, jak tomu bývalo, she'pan elee.

Obsahují minulost Kutathu a minulost mých vlastních předků, kteří nebyli z Kutathu, she'pan elee. Mystéria Poutníků jsou také v síti, to je má práce, a stroj hovoří v hal'ari, she'pan elee."

"Ele'ete!" vykřikla elee.

"Jsem zde," odpověděl stroj, ale v hal'ari, zdálo se, že to elee otřásl.

"Duncane," pronesla Melein.

Nastalo ticho narušované jen zvukem strojů. "Sov-kela," zamumlal Niun a dotkl se Duncanovy paže, obdržel stísněný pohled, na který přikývl a ukázal ke kruhu, do kterého byl předvolán. "Nech tu duše, sov-kela, v jeho vlastním zájmu." Duncan vstoupil do kruhu a dus zůstal stát na místě.

„Jsem zde," řekl Duncan.

"To je stín-sedící-u-našich-dveří," odpověděl stroj. "An-ehon si pamatuje."

"Kele Duncane," zeptala se Melein, "jsi můj?"

"Ano, she'pan."

"Potřebuji loď, kel'ene. Odsud budeš moci navázat spojení s lidmi. Myslíš, že přijdou na tvou žádost?"

"Aby to přijali?"

"Uděláš to pro mne."

Nastala chvilka ticha. Bylo jich pět, kteří cítili tu bolest, a Niun ztěžka polkl ve snaze zůstat ve spojení. Duncan souhlasně přikývl. Melein sáhla na nejbližší pult a provedla tam nějaké úpravy, pak se otočila.

"Musíš jenom mluvit," sdělila mu. "An-ehone, umožni kelu Duncanovi přístup k vysílání."

"Má přístup."

Duncan stál bez hnutí, jako by byl paralyzován, duší smysl se pročistil a projasnil.

"Důstojník Sten Duncan. kód Fénix. každému lidskému plavidlu, prosím, odpovězte."

Hovořil lidským jazykem. Niun mu rozuměl a Melein snad také, nikdo jiný, Kel a elee se nervózně otáčeli. Duncan opakoval svou zprávu znova a znova.

"Zde Flower," ozval se lidský hlas. "Duncane, jsme na příjmu, jaká je vaše poloha?"

A jiný hlas, ženský, ho vystřídal. "Duncane, tady je Boaz. Kde jsi?"

Duncan pohlédl na Melein a ta lehce přikývla.

"Práme jedna, zde Flower." To byl jiný, starší hlas. "Boz, neprozrazuj vaši polohu: buď ticho. Můžeš na sebe stáhnout palbu."

"Sděl jim to," ozvala se Melein.

"Zde Duncan. Města nebudou střílet, pokud je nevyprovokujete. Mohu vám sdělit svou polohu. Boaz, je prám

venku?"

"Máme dva. Je tady Galey, znáš ho přece. Stene. Přiletíme, jestli nám to dovolíte. Žádná střelba. Kde jsi?"

"Podmínky," přerušil je hlas z Flower. "Jaké jsou záruky bezpečí? Duncane, nehovoříte pod hrozbami?"

"Vaše jméno je Emil Luiz, pane, a kdybych byl ohrožen, nedal bych vám správnou odpověď. - Boz, od trosk nejbližší u Flower, jihovýchodně k nízkým kopcům, tam uvidíte věže, Boz, a město ve skalách. Znáte tohle stanoviště?"

"Najdeme ho. Dostaneme se tam Duncane. Měj s námi trpělivost."

"Rozumím. Můžete bezpečně přistát. Ale jenom vy."

"Přerušit," ozvala se Melein.

"Spojení přerušeno," zaznělo jako ozvěna ze stroje.

"Vetřelci," zasyčela Abotai. "Jednáte s vetřelci."

Duncan si stáhl závoj a v dusím smyslu nastala prázdnota, elee vyrazili výkřiky, protože poznali tvář ze záběrů. Zdálo se, že toho nedbá, pohlédl na Melein. "Potřebujete ještě něco," zeptal se, "she'pan?"

"Až přiletí," odpověděla.

"Tak," pronesl Duncan a prázdnota trvala, mezera a temnota tam, kde byl Duncan. Niunova ramena se dotkla čísi ruka, byl to Hlil. Niun je cítil všechny, Ras, Rhiana i Taze. Pouze Duncan tam nebyl, přestože se k němu už vrátil a hleděl obnažen do jeho očí, přestože stál mezi nimi.

"Zahal se," vyzval ho Niun, "sov-kela."

Duncan poslechl a pak odešel se svým zvířetem stranou, do druhé místnosti, mezi všechny ty, co čekali.

~

Odpočívali... museli. Galey nasával velké doušky vzduchu z masky, bez zájmu o příděly, které si ostatní rozdělili. Vzal si jen trochu vody a schul se k zemi s hlavou mezi pažemi. Kolena ho bolela a ve spáncích mu bušilo. Mnul si oči, z nichž se bez přestávky řinuly slzy.

Ještě měli kus cesty před sebou: město mrtvých mri... to další, soudil.

"Pane," ozval se Kadarin. A když reagoval apaticky, opakoval naléhavěji:

"Pane..."

Vzhlédl, narovnal se a jako ostatní se vydrápal na nohy. Blížilo se k nim plavidlo. Zíral na ně bez výrazu a poděšeně, nebylo tu, kam se schovat, žádná skrýš v pusté rovině. Klesalo.

Jeden z jejich vlastních prámů. Zamrkal, o nicméně zneklidněn, a vyslechl totéž mínění ze rtů Mageeho a Kadarina.

Letěl pro ně a hezky rychle.

~

"Zrada," za syčela Nagn a kůže kolem nozder jí zbělela.

Suth seděl bez hnutí, srdce zcela mimo rytmus, a hleděl na obrazovky, na nichž vypadaly prámy a Santiago pouze jako pohybující se body; všechny jeho výpočty byly chybné.

"Bai," naléhala Morkhug.

Suth otáčel saněmi dokola. Jeho služebník se krčil v koutě a snažil se být neviditelný. Suth uvažovalo situaci, pohlédl na své partnerky, které k němu upínaly pohledy žádající o rozhodnutí... náhle nakličoval na konzole kontrolní centrum, které stále udržovalo spojení s komunikátory Saber.

"Bai Kocha," nařídil svým mláďatům a snažil se uklidnit svůj dech a vůli potlačit úprk srdečních rytů. Jeho obrazovku náhle zaplnila lidská tvář, opravdu to byl Koch, Suth ho poznal podle zarudlého obličeje a zastřižených bílých vlasů.

"Bai Suth?" zeptal se lidský bai.

"Podnikáte operace, aniž jste je s námi konzultovali, bai, to je v protikladu s dohodou."

"Žádné operace, jen manévry. Jako máte vy pozorovatele na planetě, jako vy dostáváte zprávy, stejně to děláme i my.

Usazujeme na planetu spolehlivější monitorovací systém. Přiznáváme, že jsme překvapeni, bai Suthu, nejsme ještě připraveni formulovat naši politiku."

"Do jakých akcí se použijete. bai?"

"Do meditací o všech těch záležitostech, bai Suthu."

"Co dělají vaše zařízení na planetě?"

Zaváhání. "Co dělají vaše?"

"Nejsme ve spojení. Pokračují v plnění původních instrukcí. Nepochybně nebudou překračovat rámec těchto instrukcí."

"Stejně jako my, bai Suthu."

"Suth nasál vzduch. "Máte v úmyslu přijmout nabízený kontakt, ctihodný spojenče?"

Další zaváhání. "Ano," řekl pak Koch.

Suthova srdce znovu vypadla z rytmu. "My... žádáme baie o zahájení neodkladných a naléhavých konzultací."

"Naprostou souhlasím, jste vítáni na naší palubě,"

"Musíme se také... spojit s naší planetární misí."

Kochova tvář zůstala nehybná. Jen jeho chřípí se lehce chvělo, co to ale u lidí znamenalo, bylo diskutabilní.

"Doporučujeme vám," prohlásil Koch, "abyste se drželi od Kutathu dál, neradi bychom ohrozili něčí životy. Každé vaše přiblížení ke Kutathu bychom posuzovali velice přísně."

"Hodláme vyslat prám k vaší lodi."

"Už jsem řekl, že budete vítáni."

"Chtěl bych s vámi zahájit jednání. Buďte tak laskav, bai Kochu, a zachovejte plný přítok dat do našich kanceláří."

"Souhlasím."

"Jste laskav."

"I vy jste laskav," zamumlal Koch a zmizel.

Suth se zhluboka nadechl a vypustil vzduch chvějícími se nozdrami. "Chtějí mne mít na palubě,"

"Bai?" Zanaříkala Tiag. silně rozrušená.

"Zabezpečte loď," řekl Suth. A když viděl jejich zmatek, dodal: "Nechte planetu planetě, zabezpečte loď. Saber... je tady."

~

"Dost," vyhrklo Melek v hrůze. Magd zrušilo zprávu přehrávanou znovu a znovu na přehrávači. V tichu bylo slyšet údery pump a kradmé škrábání nějakého nočního plazivce po plastické kopuli.

Zůstala sama. dvě starší. Zabíla své asistenty, nemilosrdná záležitost hospodárnosti. Ke své hrůze téměř stále hladověla a Magd hledělo na Melek se stálým strachem. Bylo další na řadě, pokud šlo o stařešinství.

"Je tu jedna cesta ven," řeklo Melek.

"Poslouchám." Břicho Magd trpělo. Vegetovalo jen s nepatrnými přiděly, přikmovalo Melek a samo začínalo pomalu umírat v naději na další život. Kůže se mu loupala, klouby zbělely. Více, než po čem jiném toužilo po sebemenším potěšení, jeho myšlenky byly noční můry o hladu, jeho přežití záviselo na rozhodnutí staršího Sutha, pokud by se odvážilo opustit své místo; a o smrti z rukou Melek, milostivé a okamžité. Chtělo žít, chytalo se každé naděje a zaměřilo se tedy na tu, kterou nabízelo Melek.

"Příkazy," vysvětlovalo Melek, "nařizují, abychom pozorovala a nalezla to mládě Duncana. Až ho najdeme, máme ho zničit a pobouřit tak mri. To je naše cesta ven. Poslouchej... poslouchej, nejmladší! Chceš, aby tahle zpráva byla vyřízena a Shirug to nevěděla? Nežkrátí to náš čas tady? Pošlou nám příkazy; skončíme tady, skončíme, Pak se můžeme vrátit a Nejstarší nás uvítá a staneme se jeho oblíbenci, bude nás krmit z vlastního šálku. Oba... nás oba. Když to pro něj uděláme. Když s tím skončíme."

Magd k tomu nechovalo mnoho důvěry. Jeho srdce pracovalo jen s obtížemi, ústa měla suchá. jazyk se mu lepil k sliznicím, protože voda a soi byly pouze zbožnými přáními.

Magd padlo do pasti: protože poskytovalo potravu Melek, nebylo dost silné. aby kladlo odpor, nemělo už zcela jasný rozum.

"Ano," řeklo zoufale a upřelo úzkostlivou pozornost na mapy, které Melek vyvolalo na jejich obrazovkách.

"Tady," ukázalo Melek na místo poblíž kopců. "To je to místo. Musíme být připravena, musíme propracovat všechny detaily. Proveďte to, nejmladší."

"Ano," souhlasilo znovu.

Souhlasilo by s jakýmikoli instrukcemi.

17. kapitola

BYL čas k spánku. Možná se mu někdo ve městě elee mohl oddat, ale nebyl to rozhodně nikdo v sále she'pan elee, ani poblíž něj. Niun seděl u Meleininých nohou, jeho dus a jeho společníci odpočívali opodál, zatímco někteří kel'ein, většinou hao'nath a ja'ari, procházeli uličkami města po dvou či po třech a pozorovali věci, které se děly mezi elee. Nikdo je neohrožoval. Nikdo je nevyzýval, ani nevypukl poplach v sálech Ele'etu, ani netekla krev, nic takového se nestalo a většina Kelu tiše seděla v blízkosti she'pan.

"Musíte je povolát zpět," řekla Abotai na adresu kel'ein, kteří se potulovali městem. "Nesměj - ublížit Ele'etu."

"Neublíží mu," odpověděla Melein měkce a utišila možný protest ze strany Senu nebo Kelu zdviženou a pak lehce spuštěnou rukou. "A my chodíme, kam chceme,"

"Chápejte..." Rty Abotai se chvěly, při řeči svírala ruku Manžela sedícího vedle ní. "Více než životy... ty drahocenné věci, she'pan mri."

"Jaké věci?"

Abotai vztáhla ruce k sálu plnému důmyslně opracovaného kamene a květů z nefritu, ozdobenému na každé volné pídí povrchu, skleněné artefakty, sochy v podobě elee, mri a dávno ztracených ras a zapomenutých zvířat, mýtických nebo skutečných. "To nejlepší, co bylo na Kutathu vytvořeno, nejkrásnější, nesmrtelná díla... jsou zde. Pohled - pohled,

she'pan mri."

Abotai vyvlékla ze svého roucha sponu a podala ji Illataiovi, který seděl v klesle nedaleko od ní. Ten vyskočil, aby ji předal, ale Niun mu v tom stroze zabránil. Byl to průsvitný zelený kámen vybroušený do podoby květu až do těch nejmenších podrobností, jako byly žilky na lístcích a kapka vláhy na okvěti.

Sám ji vzal velice opatrně do rukou a předal Melein.

"Je překrásná," konstatovala Melein a vrátila ji toutéž cestou nazpět. "Stejně jako živé květy. Co znamená pro mne?"

"Je v něm život elee," pravila Abotai. "Sochař strávil celý svůj život, aby dovedl k preciznosti tento kvítek. Každá věc, které se dotýkáte... dokonce i dláždění pod vašimi nohama... je životem nějakého elee dovedeným k dokonalosti. Ele'et je skladištěm všech těch miliónů let smyslu Kutathu, nejen elee. I vy jste tu vytesáni z kamene, zapsáni v záznamech stejně jako my."

"Pak jste velkodušní. Druh pan'en, posvátné věci. Budeme zacházet jemně s vašimi sochařskými díly. Ale nezajímáme se o ně."

"Je zde všechno," dodala Abotai. "Veškeré dobro minulosti. Všechna dokonalost. Vše zachováno."

"Pro koho?" zašeptala Melein. "Až slunce vyhasne, poslední zbytek posledního moře bude vypít a písek vše zarovná... pro koho pak, matko elee?"

"Pro Temno," odvětila Abotai. "Až přijde Temno... a celá planeta bude ztracena... tato díla tu zůstanou. Budou zde. Po nás."

"Pro koho?" zeptala se znovu Melein. "Až se vyčerpá energie, až nezbude ani ještěrka, která by lezla po vašich krásných kamenech - k čemu to bude dobré?"

"Kameny zůstanou."

"Větry je obrousí a písek pohltí."

"Pohřbené přejijí jakýkoli vítr."

"Je to důležité?"

"Budou existovat."

Niun nabral dech a z Kelu se ozvalo mumlání.

"Takový je konec," tázala se Melein, "všech ras, civilizací a snů planety? Zanechat několik kamenů pohřbených pod pískem, aby sdělily Temnotám, že jsme zde byli? Vynechte nás z vašeho pan'cn, she'pan elec. Nechceme být jeho částí. Vy, pojídači planety, proto jste snědli celou planetu a nechali lodi odletět... abyste tu zanechali pár kamenů, které budou říkat, že jste zde byli?"

"A jaký dar zanecháte vy?" Abotai ukázala na kel'ena u hadího sloupu, na Duncana. "Toto a zvířata? Vetřelce, kteří sem vniknou, a až uvidí ty věci, ukradnou je nebo zničí?"

Duncan vzhlédl a na chvíli, na kratičkou chvíli byl zase s nimi, dotek bolesti v dusím smyslu.

"On," odpověděla Melein klidně, "znamená pro Kutalh více než vy nebo vaše děti, než jemné ozdůbky, které vytváříte, abyste pobavili Temnoty. Dali jste mi kamenný kvítek, abych se ho dotkla, byl to život nějakého elee. Duncane, kel'ene, stíne u mých dveří... pojd' sem. Pojd' sem ke mně."

Ne, přel se s ní v myšlenkách Niun, Duncan už měl dost co nést a teď měl nést ještě víc. Ale Duncan vstal a sedl si k Meleininým nohám, jeho dus se bezútěšně usadil proti němu. Melein položila ruku na Duncanovo rameno a držela ji tam, dokud Duncan nesklopil hlavu. "Není určen pro vaše dotyky," pokračovala. "Ale je naší sbírkou, she'pan elee, a je daleko drahocennější než váš kamenný kvítek."

"Ohavnost!"

"Existují stavitelé a hybatelé, matko elee, a ve velké Temnotě - mají stavitelé pouze své kameny." Dotkla se Duncanova ramene a nechala na něm ruku. "My jsme odletěli pryč, abychom našli cestu, po které by nás mohli všichni následovat. Veliké, pomalé lodi, v nichž se rodily a umíraly generace... přenesly Kutath tak daleko, kam až dosáhly naše generace; nebylo žádné naděje, tak málo lodí, tak mnoho z nás zůstalo na planetě kterou nemohli opustit - vaší vinou, elee. Ale lodi lidí přeskakují Temnoty s tak oslepující rychlostí - jedna taková, jenom jedna, a možná by se oči dožily toho, že by uviděly ty vaše krásné kameny. A zatoužily po nich. A možná je sebraly a celý vesmír by žasl nad rukama, které je vytvořily."

"Ne," sykla Abotai.

"Pak zavřete oči, matko elee. Jste odsouzena vidět věci, které se vám vůbec nebudou líbit. My už nikdy nebudeme ve vašich službách. A nejdříve ze všeho, loď, ai, kel'ene - bratře mého bratra?"

Duncan vzhlédl. Okraj jeho závoje byl vlhký a oči zastřené. "Tak," pronesl.

Sehnula se a políbila ho na čelo: "Náš Duncane," zamumlala a zašeptala: "Jestliže budou životy lidí v našich rukou, vezmi nebo dej: předávám ti je. Nebudu od tebe žádat více, než Lid potřebuje. A ty nesmíš dělat méně."

"Ano, she'pan," odvětil.

Čas ubíhal. Elee se nejdříve mezi sebou domlouvali v koutech sálu a pak přinesli jídlo a pití a nabídli jim je, ale oni nebyli hosty a nemohli je přijmout. Elee jedli a pili a ti z Lidu, kteří měli hlad, použili svých zásob, a jestliže je pokoušely šálky s vodou, hrdost jim je zapovídala stejně jako zákon. Nevzali si nic, žádný z nich.

A náhle to bylo tady, hlas stroje z vedlejšího sálu upozorňoval na pohyb na nebi Kutathu. Melein vyskočila a všechen Lid se zvedl. "Zůstaňte," rozkázala a vešla tam pouze se Senem; za polekaného šepotání elee se Kel zase usadil.

"Blíží se to," řekl Niun, když zaslechl z druhého sálu upozornění, že se cosi pohybuje jejich směrem. Dotkl se Duncanova rukávu. "Sov-kelá?"

Prázdnota v dusím smyslu se zaplnila, pomalu a klidně.

"Musíme jít ven," ozval se Duncan. "Nemůžeme je nechat přijít mezi elee, nevíme, jaké by to mohlo mít důsledky."

Já bych měl být venku každopádně."

"Ano," souhlasil Niun.

"A ty. Jestli smíš."

"Zeptám se," odpověděl Niun. Dospěli k nim další dusí smysly. Taz, znepokojený a plný úzkosti, Rhian, který se zvedl, aby se k nim připojil. a usedl vedle nich na paty, tichý a spolehlivý.

Přišla Ras. "Jsi v pořádku?" zeptala se, dotýkajíc se Duncanovy paže, a Duncan zamumlal, že ano. Je podivné, pomyslí si Niun, že mezi těmi dvěma existuje jakási spřízněnost, ale očividně tomu tak je. A blíže si sedl i Hlil, který neměl v lásce tsi'mri věci... ale už ztratil nechut' vůči Duncanovi. Taz se k nim připojil. Vždycky tomu tak bylo, pomyslí si Niun, na Kesrithu jsme vždycky my a zvířata sedávali společně, nikdo nepřemýšlel, či to je potřeba. Dostavila se strnulost, požehnaný nedostatek bolesti, pomalá píseň dusei - pak neklid, pocit vzdálenosti a pohledu k nebesům.

"Divocí," zamumlal Duncan. "Varují nás. Musíme jít ven. Musíme jít."

"Ne všichni," rozhodl Niun. "Ty a já. Několik rukou ostatních. Chci, aby tu někteří dusei zůstali, pro jistotu." Vstal a bez dovolení vešel do sálu strojů, chvíli zůstal stát, dokud k němu Melein neobrátila tvář.

"Vkládám vše do tvých," pronesla, "a Duncanových rukou. Už se blíží."

~

Elee sledovali, jak spěchají sály ven, kel'ein si v chvatu elee nevšímali, ruce měli prázdné, beze zbraní a Duncan vyslal pouze starostlivý pohled do jejich bílých, modrookých obličejů, které na ně ztraceně a nevšímavě hleděly a možná... možná budou mít víc starostí o své vlastní krátké životy než o své poklady. Zachvěl se. Klidili se z cesty s touž hrůzou, kdekolí se k nim kel'ein těsněji přiblížili.

A když bylo jasné, že chtějí vyjít ven, vylekaná skupinka do dýmání oděných obyvatel vztáhla roce, aby je zastavila, spěchajíc jim ukázat dveře, které mohli použít, dobře ukryté v trojici složitě otesaných balvanů.

„Jsou opatrní na ty své skleněné stěny," prohodil jednooký Desai, když byli venku v temnotě, na svobodě. Ozval se tlumený smích, protože mri nenáviděli bariéry, hranice a zamčené dveře. Způsob, kterým vešli a vpustili vítr do sálu... pro ně byl satisfakcí, byl to humor mri, stejně chmurný jako oni sami.

Začínalo svítat, logická doba pro setkání, a před nimi leželo logické místo pro setkání, rozlehlá pláň písku mezi městem a výstředně otesanými věžemi, bylo tam dost místa pro přistání. Duncan přes ni kráčel s Niunem po boku, ostatní šli za nimi. Všichni mlčeli. Písek se před nimi svíjel a čeril životem prchajícím před strážnými impulsy jejich dvou dusei. A když přešli větší část té pláně, zastavili se a čekali.

Niun stál blízko, postavil se mezi něj a vítr. Desai udělal totéž z druhé strany a položil mu ruku na rameno. Ja'anom, protože v této společnosti byli většinou ja'anom, se shlukli co nejtěsněji k sobě, jako by ho chtěli chránit, pečovat o něj jako o dítě. Vždy mu bylo chladněji než jim, zdálo se, že rozpoznali jeho menší odolnost vůči mrazu.

Někdy, jak ho Niun kdysi učil, u sebe může kel' en pocítit politováníhodné přátelství mimo Dom, může být polapen do spleti závazků a pohledávek - nejlepší je nikdy takové vztahy nenavazovat. Když se to už stane, platí jen jeden jasný zákon, jedna služba stojí nad všemi ostatními službami, tím zákonem je she'panina vůle; když je někdo mri, věří tomu. Na severním nebi se objevily dva světelné body, zářily stále jasněji.

~

"Prám na palubě, přístaviště jedna," sděloval tajemník.

Koch to netrpělivě zaregistroval, zaujat proudem dat ze Santiaga, které se přiblížilo těsněji ke Kutathu, až za kritickou vzdálenost. Regulští návštěvníci na palubě mu nebyli nijak po chuti, ne teď. Byli ale tu a museli být uvítáni. Averson mohl přijít každou chvíli, aby přeložil, co bude třeba. Připravil informace k uchláhlení regulské zvědavosti a utišení obav. Degas zkoumal další materiály, které Averson hodlal poslat spojencům, aby si byl jist. že jsou čisté, bez citlivých bodů. Byla to spěšná, a přitom tak závažná práce. Měla už být hotova, regulové byli na lodi, nezbýval jim žádný čas. Sálh po panelu a nakódoval Degasovu kancelář.

A náhle rudě vzplála poplachová světla.

"Pane," vstoupil do vysílání můstek. "Poškozeno přístaviště jedna."

Udeřil do tlačítka odpovědi, nevšímaje si jiných světél, která se rozzářila na jeho pultu, urgentní puls Degasova kanálu, tlumené breptání informací z operačních kontaktů. "Regulský prám? Byl do toho zapleten?!"

"Ano, pane, neznáme detaily, nemůžeme s těmi dole navázat spojení, celé přístaviště je zničeno. Ztráty zatím nezjištěny. Příčina zatím nezjištěna. Havarijní skupina je na cestě, stejně jako doktoři a bezpečnost. Sekce je uzavřena."

"Pane," vpadl do toho Zahadiho hlas. "Shirug je na cestě k nám."

Zmocnila se ho panika. Pal, radil mu xenofobní instinkt, politik ale musel být obezřetnější. "Navažte s nimi kontakt," nařídil. "Doporučte jim, ať se drží stranou. Sdělte jim, že děláme co můžeme ohledně jejich prámu a ať zůstanou stranou."

Uplynula jen chvílka. Otevřel spojení pro Degase. "Převezměte službu v lodi," řekl a zase spojení přerušil. Očima visel na skenu, každým momentem se stále více přibližovali. Zachytil drobný záblesk před čelem Shirug, prám, blecha mezi válečnými loděmi.

Stále nezastavovali.

"Bai," ozval se náhle regulský hlas. "Zde mládě Ragh, buď milostivý, bai. Jaká je situace? Co se stalo s prámem, jaký je rozsah škod?"

"Zastav, Shirug. Okamžitě zastav. Ještě nevíme, co se tam dole stalo. Nedovolíme těsnější přiblížení. Zastavte nebo očekávejte jasnou akci."

"Byli tam mrtví, bai Kochu"? Jaké jsou ztráty?"

Koch vrhl pohled stranou na sken, píchl do kódu pro Santiago. ODVOLÁNÍ. ODVOLÁNÍ. KÓD ČERVENÝ. "Právě to zjišťujeme, mládě. Kdo velí Shirug"? Byl bai Suth na prámu?"

Druhá strana se odmlčela. Regulové se dostali na hranici jejich štítu, jestli se přiblíží, Shirug prorazí kritický perimetr; to znamenalo střilet, nebo povolit přiblížení: prám byl právě uprostřed toho všeho.

Mír nebo válka, jedním slovem či činem.

"Pane." To byl Degas, pronikl k němu po červeném kanálu. "Pane -"

"Uhněte s námi!" nařizoval Koch Zahadimu. "Vztyčte štít!"

Zahájili manévry bez varování. Všude na panelech vzplála světla.

"Nemáme plný štít," vrátil se Zahadiho hlas. "Poškození přístaviště jedna -"

Kostrá Saber se zachvěla. Obraz na skanu přeskočil a varovně pulsoval. Prám uvnitř jejich perimetru se blížil zdola přímo proti jejich kilometr dlouhé ústřední sekci.

"Palte na prám," přikázal Koch. "Palte!" A pak další pohled na rychle se měnící sken.

Všechny přístroje poškočily, šok projel kostrou a trupem jako úder pěstí.

"Zásah," předávalo velení. "Škody -"

"Přeberte velení!" zařval Koch do komunikátoru, předával ho plně Zahadimu. Chytil se stolu, kvůli uklidnění.

Sken selhal.

Náhle zachytil ohromný úder tlaku, červeň se rozprskla

v bělobě, jako když se přetrhne film.

Byli mrtví. Měl ještě čas si to uvědomit.

~

Plavidla přistála, jedno a nedaleko od něj i druhé. Kel na ty manévry hleděl, aniž by dal najevo své emoce - byl to jejich první bližší pohled na plavidla a cizince, kteří stříleli na An-ehon a na ně a kteří zabili jejich příbuzné.

Dvě plavidla. Očekávali jen jedno.

"Nechte mne tam jít samotného," požádal Duncan a v odpověď obdržel stisk Niunovy ruky na svém rameni.

"Když budou plně na dohled," odvětil Niun, "pak cokoli budeš chtít. V tomto případě rozhoduješ ty o tom, co dělat, sov-kela."

Příklop prvního projmu se otevřel. Muži sestupovali po jednom dolů, s černými pásky uvázanými na modrých rukávech - podivná kombinace pro oči mri, a s maskami, které z nich dělaly cosi podobně hrozivého jako stroje, poslední vyšla obyčejná žena, malá a široká, se žlutým páskem.

"Oj," mumlali ke'lein vzrušeně - nikdo by nevyslal sen-ein do pravděpodobného sporu, to bylo dobré znamení.

"To je Boaz," ozval se Duncan, "druhá Senu. Známi."

Dotkl se duse a přikázal mu zůstat. Vyšel kupředu sám. I u druhého plavidla se otevřel příklop a v něm stál jediný černý muž, Duncan ho neznal, jen ty dva: Boaz a muže vedle ní, jehož poznal podle zcuchaných rezavých vlasů, navzdory masce.

"Boz," řekl při setkání. "Galey."

"Duncane," pozdravila Boaz a strhla si masku, aby mohla mluvit, sípavě vdechovala řídký vzduch. "Uskuteční se setkání, kvůli kterému jsme přiletěli?"

"Pojďte se mnou a vezměte s sebou celou svou společnost."

"Necháme tu hlídku," namítl Galey.

"Ne," odmítl to měkce Duncan. "Nedělejte to. Nezavírejte žádné dveře před mri. Tak se věci mají."

"Poslechněte," přitakala Boaz.

"Boz -"

"Nemůžete se tu řídit lidskými pravidly," konstatoval Duncan. "Možná budete moci mluvit se she'pan, udělám proto, co budu moci, a patrně to vyjde, ale tenhle argument by zmenšil vaše šance. Pojdme. Neotálejte tady."

"Máme jim věřit!" zeptal se Galey.

"Můžete," odpověděl Duncan, "jestli dokážete vysvětlit své úmysly. Mri je sám sebou, věřte mu. To je vše, co potřebujete vědět. Oni říkají: shon'ai: vrhni a chyt'. Nemůžete hrát Hru se zaťatými pěstmi. Nezavírejte před nimi dveře a oni je nezavrou před vámi. Je důležité si to uvědomit. Pojdte. Pojdte se mnou."

"Proto jsme přece přišli," řekla Boaz Galeyovi a těm dvěma, co vystoupili s nimi. "Nechopili jsme se už horších šancí s menšími zárukami?"

Galey po chvíli přikývl. "Chcete naše zbraně?"

"Ne. Prostě pojdte. Držte ale od nich ruce dál. A jestli znáte jakákoliv jejich jména... buďte ostražití při jejich používání."

"Niun je tady?" zeptala se Boaz. "A she'pan?"

"Neočekávejte, že vás pozná. Nejraději by si nepamatoval vůbec nic. Není vděčný za lidskou pomoc, ledacos z toho ani vlastně nebyla pomoc, Boz. Ty víš, co se stalo. Neočekávejte žádnou vděčnost ani zášť. Pojdte."

"Harris!" zařval Galey k druhému plavidlu. "Všichni ven. Vyjděte ven a nechte příklop otevřený."

Na druhém prámu nastalo jisté váhání; konečně sestoupili dolů a příklop nechali otevřený... tři muži.

Duncan se otočil a vedl je přes písek k černé linii Kelu. Ani přivítání, ani hrozby. Ruce zůstávaly viditelné, na bocích.

"To je Niun s'Intel," řekl Duncan Boaz, když se setkali. "Ke'anth knenu ja'anom a she'pan Melein. Město patří elee, ale s nimi nebudete mít co do činění. Kel'anth rozumí všemu, co říkáte, nečekejte však, že použije lidské řeči, stačí, že přišel ven, aby vás uvítal."

"Předej mu a she'pan naše pozdravy a naše díky za uvítání, " přikývla Boaz. "Oceňujeme jeho zdvořilost."

Niun sklonil hlavu, ale v tutéž chvíli kel'ein vykročili směrem k lodím. "Hej," vykřikl Galey uraženě a ruce jeho mužů vystřelily ke zbraním.

"Ne!" ostře je okřikl Duncan a dříve, než mohl Galey něco namítnout, protože ruce mri byly v téže poloze a rychlejší, dodal: "Ztratili jste je, Galey. Nechte je být. Můžete bojovat po výzvě, to je to, co nabízejí. Nebo můžete jít pryč, do pouště, se svými zbraněmi a zásobami. Vlastnit věci krom těch, které může jeden sám nést... To není jejich způsob uvažování. Jestli máte otázky, bylo by mnohem rozumnější jít dovnitř - a hovořit o nich."

Galey sklouzl pohledem k Boaz. Ta přikývla a Galey pokynul svým společníkům, aby se stáhli.

"Stroje," vysvětlil Duncan v hal'ari, "náležejí jejich nadřízeným. Cítili se uraženi, ale byli vysláni k rozhovorům a souhlasí, že se jich zúčastní."

"Je to překlad?" zeptal se suše Niun, který rozuměl každému slovu. "Jsou velice výmluvní."

"Znáš ty dva," odpověděl Duncan, "Boaz a Galeye, a oni znají tebe. Cítí proto určité závazky."

Niunovy oči se zachvěly, možná vzpomínkou na dlouhou noční mŕu. "A ti ostatní?"

"Jestli je vybíral Galey, budou rozumní. A jestli je tu Boaz, je to i její výběr. Mri nemají lepšího přítele mezi lidmi."

"Ai," pronesl Niun a ostře pohlédl na lidskou společnost.

"Pojďte s námi," řekl v lidském jazyce. "Žádáme vás o to."

"Pane," zamumlala Boaz, zdvořile se uklánějíc, ostatním pokynula, aby poslechli.

Pocity se uvolnily, jak kráčeli podél řady kel'ein, v jantarových očích byl patrný výraz, který připomínal zvědavost.

Nedošli daleko a už se po Kelu začalo ozývat šeptání, týkající se jejich různých vzhledů, postav a jejich oděvů a způsobů, což, i když to nebyla zdvořilost, byl krok k ní, mri diskutovali o muži dlouho před tím, než se k němu přiblížili.

Je to snazší, pomyslel si v chůzi Duncan, že použili mne; jeden řekl: Náš Duncan je zná, jako by to řešilo nějaký základní problém.

Blížili se k městu a k otevřeným dveřím. Pak si Duncan vzpomněl na elee a otevřel ústa, aby jim to vysvětlil. Náhle zachytil impuls od dusei, neurčitý neklid. Zastavil se, stejně jako Niun.. podobně zneklidněný... vzhlédl k nebi v týž okamžik, kdy stejný impuls ucítil i Duncan. Celý Kel se zarazil a vzhlédl také, možná ze zvědavosti, možná také ucítili bodavou předtuchu.

"Duncane?" zeptala se Boaz.

"Niune," řekl Duncan s pocitem nevolnosti ve střevech.

"Něco se přibližuje. Není to poplach od she'pan. Je to tam venku. Poutníci to vidí."

"Trik ts'i'mri," vykřikl Niun.

"Co je to?" zeptala se Boaz hlasitěji, protože teď už bylo jasné vidět dva body na východním nebi.

"Regulové," vydechl Galey, což nepotřebovalo překlad.

"Ó Bože, oni jsou taky tady dole. Duncane, lodě... lodě... chycené na zemi -"

"Utíkej!" zvolal náhle Niun a postrčil Galeye k prámům. Galey se bez otázek rozběhl, černocho se otočil a rozběhl se také a pak i ostatní, všichni krom Boaz, jejíž paži Duncan zadržel. "Desai! "zavolal Niun. "Běž říci kel'ein, ať je ihned nechají projít -utíkej, kel'ene."

Duncan svíral Boazinu paži příliš pevně, uvědomil si to a sevřel místo toho její dlaň a držel ji pro útěchu. Mohl také běžet... on... ale hal'ari stála mezi ním a těmi plavidly, ruce vyšly z cviku a mysl se rozešla s takovými věcmi. Sledoval je, byl to zlý příznak, ta pomalost, se kterou polekaní lidé běželi v předstihu před přilétajícími plavidly. Ta dvě cizí plavidla teď byla jasně rozeznatelná, letěla velice rychle. Desai se hnál ke kel'ein u plavidel před lidmi a kel'ein je nechali projít, Galeyovu posádku do bližšího a černochovu do toho druhého. Zatímco se kel'ein vraceli rychle zpět, příklopy se jeden po druhém uzavřely. Plavidla na chvíli zahalil zviřený prach... vznesla se.

"Ai!" vykřikl Kel, vyjádřil tak zájem své rasy o nebe. Plavidla črtala pruhy vzhůru do výšek.

"Dokázali to," vypravil ze sebe Duncan se staženým hrdlem. Uvědomil si sevření Boaziny ruky v chladných prstech, viděl plavidla stáčet se a uhýbat, přilétající stroje zatáčely na stranu.

Jedno z lidských plavidel vyrazilo, aby je stíhalo, a druhé pokračovalo ve stoupání stále vzhůru, mimo dohled.

"Letí pro pomoc," volala Boaz. "Duncane, tam ty nejsou naše, přísahám, že nejsou, a on letí pro pomoc. Řekni jim to."

"Je to pravda" zeptal se Niun.

"Boaz tomu věří," odpověděl Duncan. "A ona by to měla vědět."

Niun se náhle otočil a ukázal všem k bráně Ele'etu.

"Pojďme, rychle."

Vyrazili, Boaz v masce těžce oddychovala, Duncan jí sevřel ruku a pas a táhl ji kupředu, kel Merin ji vzal za druhou ruku a tak společně vstoupili do města, procházeli kolem tváří elee s rozšířenými očima - téměř běželi a to mri nedělávali. Dusi smysl je zcela naplňoval. Boazino zděšení, Niunova bolest a jeho vlastní bolest... se spojily. Měli příliš mnoho nepřátel a příliš málo času. Byli ve zjevné nevýhodě.

Náhle cosi projelo vzduchem a sál za nimi se rozprskl ve střepiny skály a skla.

Byli zasaženi. Něco prorazilo dovnitř.

"Utíkejte!" zařval Niun. Vyrazili do větrem unášeného dýmu, přes střepiny skla a zakrvácená těla elee, pro Melein a zbytek Kelu polapené kdesi uprostřed toho všeho.

~

"She'pan!" vykřikl Rhian v šoku, ale Melein stála pevně v světlém kruhu a hleděla na obrazovky ve snaze držet krok s proudem dat, který vysílal Ele'et, a hlasem, který ji ohlušoval, stejně zoufalý jako hlasy kolem ní.

"She'pan," řekl stroj hlasem Ele'etu, bezpohlavním, zesíleným, lidským. "She'pan, jste tam? Slyšíte?"
"Slyším," odpověděla.
"...pod palbou. Doporučení... palba."
"Opakujte," pronesla pevně, přestože se samotné základy Ele'etu otřásaly a skla se třísila.
"Ten útok není naší akcí, lidský sen'anthe."
"Regulové," vrátil se hlas, na okamžik zase slyšitelný.
"Rozumíte? Regulska válečná loď..."
"Zde Harris," další vstup do frekvence. "Dostal jsem ho. Galey letěl pro -"
Náhle nastalo ticho. "Harrisi?" naléhal lidský hlas.
Z obrazovky zmizelo světélko. Palba otřásla městem.
"Vystřel na letoun," zavolala Melein. "Ele'ete, vystřel!"
Zmizelo to. Obrazovka byla prázdná.
"Regulska palba," pokračoval lidský hlas, dovoláváje se jí.
"Na oběžné dráze... jestli máte zbraně... je... ." Hlas se ztratil v dlouhé poruše.
Rozhlédla se kolem po úzkostlivých tvářích, viděla trosky v zadním sále, rozdrčené pilíře, rozbité sklo a sochy.
"Opětujte palbu!" vyzvala stroje. "Všem městům, opětujte palbu, střílejte na každou loď, která střílí na nás."
To muselo města zničit, nebyla žádná naděje a ona to věděla.
"Mimo dostřel," ozval se nelitostný hlas Ele'etu. "Hledám cíl."
"To je vaše práce," nařikala Abotai stojící mimo kruh. "Vypněte nás! Vypněte nás ze sítě. Ele'et má cenu tisíce jiných měst. Vypněte energii a skryjte nás."
"Jaká ironie," pronesla Melein. "Byli jste poctěni stát se válečníky v posledním věku planety; a přitom jste se tomu až do dneška tak horlivě vyhýbali."
"Ele'ete!" vykřikla Abotai a vrhla se vpřed do světla, na ni. Melein uskočila stranou, polekaně vzhledla na záblesk střelné zbraně v rukou elee... vyhnula se mu rychlostí Kelu.
Kel Mada přiskočil, vystřel zasáhl jeho tělo; a o okamžik později rozmach path'andimova meče přetřel elee Illataie na dvě poloviny, Abotai vykřikla a Melein se otočila na patě, protože ji cosi bodlo zezadu do paže; hněvivý výkřik, úder a Abotai klesla na podlaží ve svém démanty zdobeném rouchu se zlomeným vazem.
Elee spustili bolestný křik, někteří utekli, někteří házeli skleněné střepy. Hlil, Ras a Dias je sráželi svými ostřími k zemi. Dusei vyrazili sami. Těm elee, kteří byli v dosahu jejich drápů, se umíralo mnohem hůře než ostatním.
Sekce na panelu odumřela, město zahynulo.
A vedle mrtvého panelu zemřel Manžel a druhá po she'pan. Kalis z ka'anomin je zabila spolu s několika dalšími elee, kteří ozbrojeni uprchli do tohoto kouta.
"Blíží se cíl," zabouřil Ele'et, "priority: štíty nebo palba?"
"Štíty," řekla rychle Melein. Zabila, ona v bílém rouchu, udeřila v hněvu, byla tou ohavností omámená - teprve když sen'ein sevřeli její paži a snažili se zastavit krvácení, si uvědomila, že jí z prstů volně stéká krev. A za řadou kel'ein se objevili další... vrátil se Niun a Duncan a s nimi přišla cizí malá žena. Melein na ni hleděla, úspěch i selhání současně, zatímco se město otřásalo palbou, která všechno zaplavovala zvukem tříštícího se skla. Ustoupila, stejně jako ostatní, navzdory hrdosti a znovu zůstala klidně stát, zatímco sen'en obvažoval její paži.
"Vaše loď je pod palbou," oznámila Melein ženě nesoucí barvu Senu. "Mluvila jsem s vaším sen'anthem. Obviňují reguly, odsud odstartovala dvě plavidla, dovolila jsem to. Ale jedno bylo zničeno."
"Máme cestu volnou," přerušil ji Niun, došel až k ní a uchopil ji za zdravou paži. "Pojďme. Prosím, odvedeme vás z tohoto místa, dokud je ještě čas."
Zaváhala, rozum jí říkal, že má Niun pravdu, a jestli tu byl Vhled, mylil se. přiklonila se přesto k němu, k tomu vnitřnímu světu, kterému stále nedůvěřovala.
Intelin druh šilenství, pomyslela si. Poháněl ji od počátku, she'panina vize.
"Pojďme!" přemlouval ji Niun. "Jestli je možné s tím bojovat, lidé už to určitě dělají. My nemůžeme."
"Můžeme," trvala na svém, ale zvažovala za jakou cenu. Otočila se od něj a od sen'ein a pohlédla na stroj. "Ele'ete. Poloha nepřátel... Ukaž mi ji."
Obrazovky skokem ožily. Bylo vidět planetu a bod nad ní, který poplašeně blikal, druhý bod, stacionární, a nezřetelně i třetí. "Palte na loď, které ostřelují Kutath."
"Jsou mimo náš dostřel," odpověděl Ele'et. "Přilétají nad Le'a'haen. Priority pro Le'a'haen: štíty nebo palba?"
"Palba," rozhodla Melein. Mžurka na chvíli zakryla její oči, pak je znovu otevřela. Sledovala plynulý postup nepřítele. V pravý čas začal na panelech blikat nový soubor světél.

~

Na okamžik nebylo nic, pouze tma a hvězdy. Galey zápolil se zapínáním kombinézy a nasazoval si přilbu, bylo to vyčerpávající cvičení v úzké kabině prámu, když se ještě musel snažit udržet oko na skenu.
"Nemohu nic zachytit," zamumlal Shibo, trápící se s komunikátorem v jedné a s ovládáním helmy v druhé ruce.
Na skenu se pohybovalo cosi nezřetelného.
Podle velikosti to bylo Santiago, neodpovídalo to ale na vysílání.
"Kde je Saber?" ptal se Kadarin. "Co se děje, jak to, že Saber není tady nahoře a něco nedělá? Nepustili by na nás přece reguly." "Nepustili je, myslím." Galey si uvolnil obě ruce a máchl k tichému objektu na skanu. Počítačový signál nevyvolal žádný účinek. "Žádné spojení," pokračoval. "Držte ho. Nesmíme tu nechat nikoho, komu můžeme pomoci."

Všechno, co máme na ochranu, je být co nejmenší."

Konečně to jasně uviděli, chladný stín a chladný kovový lesk ve svitu Na'itinu. Bylo to Santiago, stěží rozeznatelné, protože černý stín byl na nesprávných stranách jeho trupu; velice pomalu se otáčelo, vytáčeje figury svého vlastního podivného tance nad koulí Kutathu.

"Mrtvé," zašeptal Shibo přes komunikátor. "Ó Bože, jsme tady nahoře úplně sami. Santiago, Saber,... obě jsou pryč."

"Ale naši regulští spojenci ne," ozval se Kadarin; slabý, chladný hlas. ..Vsadil bych se, že jsou tady někde za obzorem. Rozbíjejí planetu na padrť! A Flower... Flower je vše, co máme k návratu domů"

"Co budeme dělat?" zeptal se Shibo. "Pane? - Spustíme se zpátky dolů?"

Galey nabral několik rychlých doušků vzduchu a snažil se přemýšlet, žaludek měl jako na vodě. "Regulové musí být nízké," zamračil se. "Jestli Shirug pálí na povrch, musejí být tak nízké, jak jen mohou, a to oni dělají neradi." Stříbrný a černý vrak Santiaga teď zaplňoval celý jejich výhled, Galey podřídil prám počítači, aby zachytil otáčení lodi. Ostatní neřekli ani slovo, bylo slyšet pouze ostražitě, sykové dýchání v komunikátorech obleků. Nebyla to pěkná operace, dostat se na úroveň otáčejícího se vraku. ale počítač zvládl její větší část. Galey pak převzal řízení, přiblížil se k ploché zádi stíhačky a s nárazem ji zahákoval, přičemž se snažil nedívat se příliš z okének a na obrazovky, které kolísaly a točily se spolu s nimi.

"Půjdeme dovnitř?" zeptal se Kadarin. "Jejich zbraňový počítač to nemohl vydržet."

"Klid," zamumlal Galey, jeho mysl byla příliš popletená, aby dokázal argumentovat. Pečlivě se ovládal, ale rozkousal si rty do krve, když s prámem bojoval o ovládnutí pusté lodi. Klouzání a škrábání kovu okov. Začalo to zabírat, pohyb vraku se stabilizoval a ulehčil jim přechod k úkrytu zastíněné strany.

"Získali jsme loď," ozval se Shibo. "A co, pane?"

"Zavěsíme se na ni," odpověděl Galey. Zvedl se z křesla a přitahoval se rukama k zádi, směrem k příklopu. "Zajdu se podívat, jestli je P-systém aktivní. Kdybych s ním pohnul, pak uvidíme co dál."

"Co se předpokládá, že budeme dělat my?"

"Usměřujte ji, udržujte ji přímo proti nim."

Shibův a Kadarinův hlas zaprotestovaly, ale nezastavily ho, nepřel se o rozkazech: nebylo tu nic k přemýšlení, zbývala jediná věc, kterou mohli udělat.

Shirug se musela dříve nebo později vynořit nad obzorem byla blíž planetě než oni.

Vždycky trpěl akrofobií, i když jen mírně. Ze schránky si vzal příruční raketový motor, vysunul se z otvoru a snažil se stále hledět jen na povrch Santiaga a ne na hvězdy a Kutath. Nemusel ke vstupu užívat přechodovou komoru, díry v trupu dovolovaly volný přístup. Velké lodě nebyly stavěny pro přistání, byly tak křehké ve srovnání s odolnými planetárními průzkumnými loděmi nebo prámy - tažnými koňmi. Santiago bylo těžce poškozeno. Temnota uvnitř byla absolutní a jeho paprsek světla odhaloval další a další obnažené trosky... žádná těla, žádná gravitace, žádná síla, žádná atmosféra - jen mrtvý kov. Pohyboval se tmou za pomoci příruční rakety a stěny, bariéry a nebezpečí ubíhaly zběsile kolem, vždy jen na okamžik osvětlené lampou z jeho skafandru... odrazil se botou od zubatého okraje, narazil ve spěchu do zdi a pak se vymrštil průlezem směrem k druhému průlezu. Použil manuální ovládání a průlez se otevřel, bez očekávaného náporu atmosféry, proti kterému by se vzepřel. Bylo tam pusto, i zde se všude válely trosky: můstek byl zničen. Počítač byl mimo provoz, chlad ho zničil. Jedno světlo ale stále zářilo, červené očko v temnotě na panelu napravo.

"Je tu trochu života," vyslal nazpět, rušen statickými výboji. "P-světlo svítí. Myslím, že s ním dokážu pohnout. Musíte se odpojit, až to udělám. Vraťte se dolu na planetu."

Ozval se slabý souhlas. Sklonil se nad panelem. Stále ho trápila nevolnost, musel opakovaně polykat; potil se v kosmickém obleku a promrzal současně. Celý ten vývoj mu připadal jako zlý sen, stále ho napadaly zrádné myšlenky, aby je všechny vzal a spustil se s nimi dolů na planetu, aby si zachránili životy; vlastně ani nevěděli, jestli Flower vůbec přežila, jestli má celá ta námaha pro kohokoli nějaký smysl, jakýkoli smysl.

Jenže on byl kdysi pilotem Santiaga, byla to jeho loď a nikdo jiný tam nebyl.

Přemýšlel o práci jako o práci, přesvědčoval se a pevně svíral pěsti. Stiskl zářící tlačítko a vzápětí se rozblíkala další světla, nouzový příkon vlil energii do životně důležitých systémů.

Čekání: to bylo to nejhorší. Držel se, hleděl na panel a snažil se nemyslet vůbec na nic.

"Potřebujete pomoc?" ozval se slabý hlas, záchranné lano ke skutečnosti. Pane?"

"Zůstaňte na místě, rozumíte? Zjistěte, jestli se za nás nedokážete opravdu opatrně připojit, až se ukážou; nevím, co bych měl užít k řízení, vy jste mé řízení. Neztraťte se. A taky nezůstávejte v závěsu příliš dlouho. Já pro sebe udělám, co budu moci."

Nastalo dlouhé ticho.

"Shibo, rozumíte?"

"Rozumím jasně, pane. Uděláme to tak."

A o chvíli později: "Máme na skenu loď. Myslím, že je to Shirug."

Malá anomálie na plochému trupu mrtvé lodi, na vraku, který se v prostoru mírně otáčel. Galey doufal, že alespoň po jistou dobu budou regulové věnovat větší pozornost Kutathu. Sám pro sebe si představoval úhly, zakřivení planety, pravděpodobný kurs regulů nad hlavními stanovišti. Doufal... doufal, že to nedělá pro nic za nic.

To bylo nejhorší, že se to nikdy nedozví.

Vyhlédl ven, stále svíral rukojeť a nechal přitom své tělo sklouznout stranou, dokud nezahlédl skrz trhlínu hvězdy... nesmírná hlubina. Trpěl starým pocitem, že je vše obráceno naruby, s vykořeněnými smysly se snažil uvědomit si, co je nahoře a co dole, který směr je který. Byl to jen trik mysli, lidská tvrdohlavost. Věděl s podivuhodnou jistotou, kterým směrem leží Kutath; šepotání skřítků šimrající ho za krkem.

Dolů, ... tak hluboko, jak jen může muž spadnout.

Hvězdy se začaly posouvat, jejich posuny provázely pohyb, jemné zaměřování.

"Teď," zasykl Kadarinův hlas. "Bůh nám pomáhej."

Zapnul hlavní pohon a Santiago vyrazilo horlivě kupředu, na plný nouzový příkon. Byl míněn pouze pro odsunutí ochromené lodi z blízkosti jiné hmoty, byl dobrý jen pro jedinou dlouhou trasu.

"Přiblížili se," ozval se Kadarinův hlas. "Jsou tu, pane."

"Odpojte se!" Zařval do komunikátoru s bolestí v srdci. "Odpojte se!"

Palba zaplavila můstek oslňující bělostí. Uvážil, že udělal vše, co mohl, a ručkoval k zející díře vpředu, poslední zoufalá naděje.

Černá zeď zaclonila hvězdy před ním. Shirug.

Palba zaburácela znovu, zpětný náraz ho vrhl zpět, klouzal dozadu a od nohou ho zaplavoval chlad.

~

"Vyhněte se!" zařval Suth do přístroje a škulbl sebou, když Shirug uskutečnila prudký manévř.

"Palba je nezastaví," naříkal hlas mláděte od řízení, lámal se panikou. "Nereagují -"

Náraz. Zaskřípalo to, rozeznělo to celou ohromnou slzou, konzola saní propadla chaosu.

"Nejstarší!" křičela Nagn, i Tiag a Morkhug se snažily proniknout k němu po svých kanálech, rušených statickými výboji.

"Opusťte oběžnou dráhu!" nařizoval Suth. "Hlupáci, opusťte oběžnou dráhu!"

Nedostal žádnou odpověď. Vše získalo jakousi lehkost, cítil, že jakýkoli pohyb by porušil rovnováhu věcí, jeho vlastního velkého těla i saní, ačkoli stály pevně na zemi.

"Řízení!" nařizoval. Napříč místností se k němu snažilo dostat mládě Ragh, příšerné ve své sinalosti, přidržujíc se nábytku připevněného na místě.

"Řízení!"

Žádná odpověď.

"Podívej se tam," nařídil Nagn. Postrašeně opustila bezpečí a kulila se po koberci, až zmizela z jeho zorného pole.

Ragn k němu dorazilo, chytilo se saní a kňučelo.

Gravitace už nebyla tím, čím bývala. Suth seděl velice klidně, jeho srdce zůstávala stále mimo fázi; náhle se rozhostilo ticho, cirkulace vzduchu ustala.

I světla zeslábla. Zběsile tiskl tlačítko, ale zachytil pouze chaos.

"Mládě!" vykřikl, ale Ragh se vedle něj zhroutilo, svinulo se do klubíčka mimo jeho dosah. "Mládě!" křičel dál a tiskl tlačítka, dokud nepochopil, že mu už nikdo nemůže odpovědět.

Pak se v hrůze začal připravovat ke spánku, zpomaloval úmyslně svůj puls a uzavíral se do sebe, protože měl podivný pocit klesání a neměl zkušenosti, aby poznal, zda to je pravda nebo šílenství. Raději to nechtěl vědět.

Museli klesat velice dlouho, než se loď rozpadla.

~

Všechna světla na pultech, až na pár posledních, už pohasla. Niun hlídal, skrčený s pažemi kolem kolenou v tom zšeřelém sále, který udrželi jen za cenu mnoha životů. Vedle něj byl Duncan, dusej a ostatní přátelé z několika kmenu. Dveře museli hlídat, ty do tohoto sálu a ty do vedlejší místnosti; pouze ty bezpečně udrželi, protože eleee nakonec našli odvahu k boji, když byly ohroženy jejich poklady, a nemálo jich mělo dálkové zbraně.

Melein se odvrátila od strojů zachycujících pohasínání měst planety i samotného Ele'etu, vypadala nesmírně unaveně. Mladí kel'ein ji spěšně přinesli křeslo, usadila se do něj, sklonila hlavu a zraněnou paži přitiskla k tělu, v tichu, do kterého se nikdo neodvážil proniknout.

Byla tam i ta žena Boaz, seděla v koutě, v němž byli prozatím uloženi mrtví eleee... a mri, dokud kel'ein neodnesou všechny mrtvé, aby neznescověovali she'paninu přítomnost.

Roucho kteréhosi eleee přikrývalo lidskou ženu, protože už dávno nebyla mladá, cítila se velice unavená a zdejší vzduch byl pro člověka chladný. Niun to osobně nařídil, to oloupení mrtvého eleee, kterých tu leželo spousta.

Venku už byla tma, nastala noc... tma pohltila i sály plné rozbitého skla a roztrštěných artefaktů, v nichž pobíhali eleee kolem nahromaděných pokladů, falešní mrchožrouti ozbrojeni dálkovými zbraněmi, se kterými sice neuměli příliš dobře zacházet, ale ty zbraně ani žádné speciální zacházení nepotřebovaly. Některé se dostaly i do rukou mri. Čest to nezakazuje, vysvětlil Niun svému Kelu na rovinu. Jestliže na vás budou tsi'mri střílet, opětuje palbu a dělejte to lépe než oni.

Naučili se mřit velice rychle, cvičili se na nerozvázných vetřelcích.

Zvenčí sem zalehl zvuk palby. Sen'e'en Boaz si držela hlavu v dlaních a vzhledla, až když palba ustala. "Není možné s nimi tam venku promluvit? Mohu to zkusit?"

"Tsi'mri," zamumlal Niun.

"Tsi'mri," opakovala Boaz. "Není možné - aspoň - promluvit s vámi?"

"Boz," uklidňoval ji Duncan, "uklidni se, nepři se."

"Ptala jsem se na něco. Chci odpověď. Chci vědět, proč si nechtějí dát říct... proč je za nimi stotřicet mrtvých planet a proč je tahle na nejlepší cestě připojit se k tomuto seznamu. Chci vědět proč. Stojíte tváří v tvář regulům a zatáhli jste do toho eleee i nás. Proč?"

Niun se zamračil; věl v něm hněv, potřeboval čas, aby získal sebekontrolu.

"Odpovím vám," ozvala se Melein k jeho překvapení.

"Ptejte se mne, sen Boaz. Chcete mluvit o mrtvých planetách?"

"Proč?" zeptala se Boaz, nepolekaná, i když by měla být.

"Proč? Co může přimět rozumný druh udělat něco takového?"

Niun chtěl odpovědět, ale Melein zvedla ruku, aby mu v tom zabránila. "Byla jste na Kesrithu, sen'e'en?"

"Ano. Byla jsem tam."

"Co se stalo... s mri?"

"Regulové... postavili se proti vám, my jsme s tím neměli nic -"

"Proč regulové udělali něco takového, když přece nikdy nebojují?"

"Ze strachu."

"Že odletíme?" -

Boaz ztichla a v jejích temných lidských očích se zračily její myšlenky. "Že už vás nadále nebudou moci kontrolovat, že byste mohli... přejít k nám. Protože jste byli příliš nebezpeční - aby vás po válce nechali jít, když už jste jim nebyli podřízeni."

"Ach," řekla Melein. "A když Lid ještě sloužil, vždycky jsme žádali o místo, kde bychom mohli zůstat, kam směly vstoupit pouze naše a jejich nohy, a když smlouva vypršela, šli jsme... Ty mrtvé planety, sen Boaz... byly naše. Viděla jste Kesrith. Na Kesrithu - jsme se bránili, dokud jsme mohli, na Nisrenu - jsme měli opustit regulskou službu, ale neudělali jsme to, k našemu velkému smutku - protože jsme podle všeho neměli prostředky jak zachránit věc... pro nás velmi vzácnou. Použili jsme reguly a získali novou domovskou planetu. Nisren je mrtvá planeta, Kesrith téměř také. Kdo z nich udělal mrtvé světy? My? Vy jste zabíječi planet. Mezi těmi stotřídavaceti... je mnoho Nisrenů a mnoho Kesrithů. A vy jste sem přišli vytvořit další."

Rozhostilo se hluboké ticho. Byli jenom tři, kteří tomu všemu mohli rozumět, ale část z toho překládal dusí smysl, část z toho, co tkvělo v úzkostných očích Boaz a Duncana.

"Ztratili jsme štíty," promluvila Melein v hal'ari. "Mohli bychom tu přežít další výpad, nad námi je jednodušská skála a ta je mnohem odolnější než kameny poskládané rukama, ale myslím na tábor, na Kath a Sen. Nemůžeme k nim odsud vyslat posla kvůli elee a každý, kdo se pokusí dostat se od nich k nám, může být proradně zavražděn. Už mám dost tohoto místa. Ve skalách venku nalezneme úkryt. A dostat se k nim... nemůže být příliš obtížné, vzhledem k těm zhrouteným zdem. Půjdeme tam. Zjistíme, zda náš Kath a Sen přežily. A vy, ostatní kmeny, můžete jít, jestli chcete, ale přála bych si opak."

"Dovolte nám," pravil kel Rhian, "vyslat po poslu k našim kmenům, abychom věděli, jak se jim daří. Ale hao'nath zůstávají."

"Ka'anomin také," přidala se stará Kalis. Ostatní kel'anthein přikývnuli, Elan, Tian a Kedras.

"Co s našimi mrtvými?" zeptal se druhý path'andim.

Truchlili pro svého kel'antha Madu a nemálo dalších, protože v hněvu byli v prvních řadách obránců před elee.

"Budou rozsekáni rukama elee."

"Mohou ja'anom někomu diktovat?" zeptal se Niun. "Přišli jsme se zbraněmi v rukou, tak rychle, jak jsme mohli, abychom chránili she'pan. Neskládáme službu, když zemřeme. Pokud jde o mne, až padnu, budu rád, když na mne elee budou plýtvat svými silami a mí bratři zachrání to, co jsem chránil já, když jsem žil."

"Ai," zašumělo sálem. Niun vstal a Duncan a všichni ostatní také, sen Boaz se nejistě postavila jako poslední.

"Opustíme město," vysvětloval jí Duncan.

"Naše plavidla přiletí sem," namítla Boaz a pohlédla na Melein. "Musíme čekat zde. Přiletí a pomohou nám, she'pan."

"Musíme být ale živí, až přiletí," odpověděla jí Melein a poctila ji dotykem své ruky. "Pojďte s námi, sen Boaz. Přidejte se k našemu Senu."

Boaz otevřela ústa, jako by se chtěla přit, a pak je zavřela a sklonila hlavu. Když se všichni připravili k odchodu, zahalila se do pláště elee, nasadila si masku a postavila se tam, kde stáli ostatní sen'ein, do nitra Kelu, spolu s Melein. Meče byly taseny. Niun třímал současně meč i pistoli, stejně jako Duncan a i ti, co vlastnili zbraně elee, je měli připravené. Tiše přešli do vedlejšího sálu, kde path'andim a Kedrasovi patha střezili vchod.

"Je jich tam spousta," hlásil druhý patha tiše, "všichni se skrývají. Za sloupy, za malými i velkými kameny. Někteří z mrtvých podle mě nejsou mrtví, ale zranění, bojí se pohnout."

"Ai," zamumlal Niun, vzal nebezpečí na vědomí. "Tak se o tom přesvědčíme."

"Kryjeme vám záda," řekl Rhian. "Uznáváme vedení ja'anom."

"Tak," připojila se Kalis, "jsem nejstarší a říkám totéž." Ozval se šeptaný souhlas dalších hlasů.

"Pak nás následujte," vyzval je Niun. Vyrázil, první kel'anth musí jít první, s ostatními za zády. Zahájil palbu a elee ji opětovali, někdo vedle něj padl a jeho dus zuřivě zařval a vyrázil do temnoty takovým tempem, že mu na naleštěné podlaze sotva stačil. Střílel tam, kde viděl střelbu; po boku mu stál kdosi další s pistolí a jiný dus; Duncan. Duncan stál vedle něj, kel'en dobře obeznámený s tímto způsobem boje.

Dusei rozbili sklo a prolomili stěny do vlhkých zahrad, propouštějící tudy Kel, elee pádili z úkrytů a pak se rozutekli. Hustší palba se ozývala od zadních dveří, náhle jeden z dusei bolestně zařval a vyrázil vpřed jako berserk, jeho šílenství se zmocnilo i ostatních a spolu s nimi i mladíka Taze. Taz se vrhl kupředu, prostřelen palbou elee, a srazil několik dalších elee rozmachy svého ostří, než sám klesl po mnoha zásazích k zemi.

"Yai!" volal Duncan na dusei, snaže se je přivolat k rozumu... Ras byla zraněna a oni to cítili, Tazův zběsilý dus vyrázil mezi elee jako bouřlivá vichřice. Niun se prodíral za ním, uložil do pouzdra vyprázdňenou pistoli a mečem srážel každého, kdo se mu postavil do cesty, jako nejpředsunutější člen klínu, který se rozpadl a znovu zformoval kolem

monumentů, složitě tesaných kamenů a soch; zbavoval sál života.

Byly tam východy, oni je ale nepoužili... hnali se a zabíjeli jako dusei, v patách za Tazovým zvířetem, jehož kel'en zemřel a ono zešílelo. Dusí smysl plnil sály, elee prchali, odhazovali zbraně a zbavovali se tíhy svých drahokamy posetých rouch, protože jim překážela. Kel se hnál stále dál, přes střepy skla, kaluže krve a démantové šaty elee.

"Ven!" řval Niun, snažil se je vytrhnout ze zběsilosti, kterou považoval za dezerci. Dus umíral, chtěl... chtěl následovat Taze do Temnot a strhával žijící Kel s sebou.

Niun se zastavil. Jeho kel'ein do něj naráželi, chytil je a obracel ven na čerstvý vzduch, k nejbližšímu otvoru ve zdi, ven do čistého větru, pryč přes písečiny. Dusei je následovali. Venku už neběželi, přešli do kroku s dusei mezi sebou. Niun viděl bílou postavu Melein a cítil, že Duncan i ostatní jsou v bezpečí, spojení s dusei; všechny naplňovala hrůza, protože zvířata stále usilovala prorazit si cestu zpět ke zničeným sálům Ele'etu, aby se zuřivým řevem dál zabíjela. Sen Boaz mezi nimi byla také, napůl nesena dvěma kel'ein; její roucho po elee bylo poskvrněno temnými krůpěmi krve, i všichni ostatní byli zborcení krví. Kráčeli dál od města, vzhůru po svahu k podivně tvarovaným skalám na vrcholu kopců, kde by se zranění a staří mohli uložit a v bezpečí si oddechnout, střežení kel'ein se zbraněmi.

Dusei se shlukli dohromady a ti, co s nimi byli svázáni, to udělali také. Niun se protlačil mezi ostatní a poklekl u svého zvířete pokrytého krví; bylo popálené, pořezané od skla a třásl se bolestí.

Náhle se něco zlomilo, bolest zmizela, jako když skončí bouře.

"Je mrtvý," řekl Duncan chraptivě a Ras.. Hlil a Rhian z hao'nath se přitiskli blíže ke svým dusei, chvějíce se spolu s nimi.

"Mi'uk," zašeptal Niun. "Dusí šílenství. Málem nás všechny strhlo do Temnot. Bohové... bohové... bohové."

Jeho mysl se projasnila, zůstala ale necitlivá a vzdálená. Donutil se vstát, přešel k Melein, klekl si vedle ní a chopil se její ruky; obával se o stav její mysli, a ona na něj zatím přenesla svůj klid; lehký stisk jejích prstů a pevný pohled. "Jaké jsou ztráty?" zeptala se.

"Kel Taz, jeho dus -" Rozhlédl se kolem v temnotě a pohledem kladl otázku... slyšel mumlat jména, jména těch, které nechali za sebou.

Ztratili Dias a Desaie. Kousl se do rtu, protože jeho zvláště želel. Zahynuly dvě ruce ja'anom, čtyři ruce a dva navíc z path'andim, včetně kel'antha Mady, jedna ruka a tři z patha, Kalis od ka'anomin a dvě ruce jejích kel'ein, ruka a tři z ja'ari, dvě ruce a jeden z mari a čtyři ruce a dva navíc z hao'nath.

"Žehnám jim všem," pronesla Melein, náhle vypadala velice unavená a přitiskla si zraněnou paži těsněji k boku.

"Teď musíme zjistit, jak dopadl tábor."

"Lépe než vy," ozval se velice mladý ženský hlas. Nejvzdálenější řady poblíž skal se zavínily, jak si jimi razila ve spěchu cestu postava bez šrámů a bez závoje. Poklekla před Melein a sklonila se pro její dotek... vzhledla vzhůru, když ji Melein pozvedla hlavu svými prsty.

"Ty jsi -"

"Kel Tuas, Matko. Kel Seras nás poslal, když palba skončila. Byla blízko, ale tábor nezastihla a nemyslím, že byl zasažen později. Běžela jsem a skrývala se ve skalách, abych zjistila co nejvíc, můj pravý bratr... šel dál. A podle toho, co jsem viděla, nemyslím -"

"Nedorazil k nám," dokončila Melein.

"Myslela jsem si to," zašeptala Tuas. "Čekala jsem - nějakou chvíli. Mohu donést Serasovi zprávu, Matko, že jste v bezpečí?"

Melein vzala její tvář do dlaní a políbila ji na čelo. "Dokážeš to, kel'e'en?"

"Tak, Matko!"

"Pak utíkej."

Kel'e'en vyskočila a vrátila polibek, pak se odvrátila v slepém spěchu, ale Niun ji vzal za paži, vyňal ze svého roucha Vyznamenání a vtiskl ho do její chladné ruky. "Kel'anthe," zamumlala. Byla ja'anom, vybavil si ji teď, nevinnou jako Taz. Kmen byl životaschopný, ztratil sice životy, ale získával je znovu v mladých.

"Běž," řekl. "Život a Vyznamenání, kel Tuas."

"Pane," vydechla a pak se otočila a proplétala se řadami těch, kteří se shromáždili kolem, rychlá jako had. Nebyla jediným poslem, který sem spěchal, i mnozí další doběhli mezi kopce a stíny, mladí a rychlonozí.

A ti, co zůstali, se znovu usadili, potěšeni zvěstmi, že Ele'et přitáhl palbu na sebe a tábory zůstaly ušetřeny. Sotva si vydechli, začali si obvazovat rány. Niun pocítil bolest v předloktí a našel tam ošklivou ránu, kterou mu Duncan obvázal. Ras byla zraněna na rameni, Hlil ji ošetřil. I Rhian měl menší ránu na paži; sotva byl v ležení nějaký kel' en, který neměl žádné zranění. Dusei kňučeli a žalostně si olizovali rány, spáleniny a pořezané tlapy. Žádný z nich ale už nezahynul, ani dus, ani kel'en. Dusei vytrvale lízali své rány i rány kel'ein, pokud jim to dovolili. I Niun si nechal olízat své poranění, protože to mírnilo bolest. Sen Boaz seděla mezi nimi. "Jsi zraněná?" vyptával se ji Duncan, ale ona to popírala. Pololežela a zhluboka se v masce nadechovala; roucho elee si ovinula kolem těla, drahokamy na něm se leskly ve svitu hvězd.

A nebylo to jediné roucho elee v dohledu.

"Podívejte," zvolal Rhian a ukázal k městu, z něhož se potáceli ven elee; jejich světlé tváře, světlé hřívy a drahokamy zdobená roucha byly jasně viditelné v temnotě mezi ohromnými skalami, které daly Ele'etu tvar.

"Jen je nechte, ať přijdou," řekl kel Kedras, "jestli se už úplně zbláznili. Mám dost elee."

"Tak," souhlasilo mnoho hlasů a i Niunovi bušila krev ve spáncích hněvem kvůli mrtvým, které ztratili. Ale elee se potulovali jen v těsné blízkosti svého města, jako by byli pomatení, někteří z nich byli docela maličcí - děti. Hněv, který se zvedl v Kelu, opadl, když to viděli. Ovzduší se uklidnilo. Kel'ein pak dál chmurně rozmlouvali, ale ne už o zabíjení. Niun sklonil hlavu ke svému dusovi a ucítil veškerou bolest svého těla, duse a všech ostatních. Stávalo, že ani dusi

smysl neměl radosti na rozdávání, i zvířata někdy více potřebovala, než dávala, a on to své uspokojoval ze všech sil něžnými dotyky a klidem myslí.

"Nepřijdou," řekl nakonec Duncanovi. "Ani regulové, ani lidé. Bohové, já nevím, sov-kela, myslím - "Neodvážil se vyjádřit nahlas své zoufalství, Kel byl kolem nich. Sklouzl pohledem k lidské sen'e'en. "Říká, že lidé přiletí, ale ona to nemůže vědět. Ai!" sykl ostře, když vzhlédl, všichni pohlédli k nebesům. Na okamžik doufal a bál se zároveň.

Na západě, nad proláklinou moře, padala hvězda.

To bylo vše.

"Oni přiletí," pravila Melein.

"Tak," mumlali všichni, jako by to víra mohla zajistit Duncan se uvelebil na zemi, stejně jako Ras, Rhian a Hlil, a opřel si hlavu o rameno svého duse, kvůli teplu a pohodlí. Dusei se shlukli dohromady, navzájem se dotýkali a šířili teplo dokonce i vně svůj kruh.

Pouze lehkost a stydlivost Taze s'Sochila je opustila. Někde tam nahoře v kopcích byl divoký dus, jediný divoký dus.

Musí tam někde být, pomyslel si Niun, jediný, který se oddělil.

~

"Ai," zamumlal někdo za úsvitu a Ai! ozval se křik z výšin, kde hlídkovaly strážce.

Celý Kel procítl, Niun se vydrápal na nohy, zatímco dusei se teprve zvedali. Melein také vstala a sen'e'in, i lidská žena Boaz, poslední a jenom s obtížemi... oči zvednuté k nebesům.

Nejprve to byl jen světlý bod, jasnící se hvězda nad jejich hlavami, pak se objevil tvar a ozval hrom z nebes.

"Flower!" vykřikla Boaz, a jestli Kel neznal to jméno, stačilo, že viděl její radost. "Ai!" vykřikli měkce a mezi dusei zavládlo vzrušení.

Elee to také sledovali. Ti, kteří vyšli z města, aby strávili noc na pokraji trosek, utekli znovu dovnitř. Někteří ale běželi ke skalám, jejich krásná roucha a bílé hřívy se bledě třepetaly v jítřním světle.

Pak Flower přistála, těžkopádně a nemotorně, nedaleko města, roztáhla své podivně tyčkovité nohy a přikrčila se do písku jako nějaké velké zvíře. Dusei ucouvli za linii Kelu a kňučeli a nespokojeně odfrkovali do větru, který loď zvedla. Rámus utichl, vítr ustal a celá loď jako by se schoulila ještě níž. pak se otevřel příklop a vysunula rampa.

Čekali.

"Nechte mne k nim jít," žádala Boaz.

"Jestli řekneme 'jdi'," promluvila Melein konečně, "vstoupíte do lodi a zmizíte - a v jakém stavu nás tu necháte, sen Boaz? Bez lodí, bez strojů ve městech, bez čehokoli kromě písku. Lidé by nás měli pochopit... aspoň v tomto."

"Chcete jednat?"

Nastalo ticho, delší než to předchozí. Niun se kousl do rtů až do krve a horko mu stouplo do tváře, uráželo ho, že mri museli odpovídat na takovou otázku.

"Ne," odpověděla Melein. "Jděte dolů a pošlete nám kel'ena, který bude bojovat ve výzvě o vaši loď."

"Neřešíme své záležitosti tímto způsobem," protestovala Boaz.

"Neumíme to."

"Tak," Melein si založila ruce na hrudi. "Pak jděte dolů. Dělejte, co dovedete."

Sen'e'en na ni nejistě pohlédla a pak se vydala z kopce dolů, zpočátku se často ohlížela, ale pak už jen rychle spěchala dolů ze svahu.

"Jsou to tsi'mri," řekl Duncan. "Neměla jste jí to dovolit, měla tady zůstat. Zavolejte ji nazpět."

"Jdi k nim sám," pravila Melein tiše, "jestli to vidíš jasněji než já! Myslím, že je ti ta žena velice podobná, kele Duncane. Nebo není?"

Duncan zůstal nehybně stát.

Na okamžik se zastavila i sen'e'en Boaz, v polovině cesty k lodi. Ohlédla se, pak se znova otočila k lodi a vykřikla podivná slova, mohlo to být jméno.

Po chvíli se z příklopu vynořil muž, vyšel na rampu a sestoupil po ní na zem. Boaz na něj něco volala. Z lodi vyšli i další, v modrém šatu lidských kel'e'in.

Došli k sobě a nějaký čas spolu hovořili, Boaz, muž, který vypadal velmi staře, a dva další muži, podobní těm, kteří tu byli s kel'enem Galeym.

Pak se otočili, Boaz vzala starce za ruku a začali stoupat vzhůru do kopce, k Lidu, a neměli s sebou vůbec žádné zbraně.

PŘIŠLA Boaz. Duncana potěšilo... že to byla právě Boaz, která k nim přišla tohoto posledního rána.

Přerušil práci; nosil totiž lehčí kameny na stavbu edunu, který měl stát na pláni s věžemi elee, na místě, kde byl dostatek zvířet a kam mechanismy elee stále ještě pumpovaly vodu. Vyšel ven z přístřešku, otřel si ruce od prachu černou látkou svého roucha, neozbrojený až na své drobné zbraně; smíšený Kel chodil jako obvykle bez břemen na takovém místě setkání. Ja'anom, hao'nath, ja'ari, ka'anomin, mari, patha a path'andim, a nově i homa'an, kesrit, biha'i, a také tes'ua a i'osa ze samých hlubin velké západní prolákliny, tři dny tvrdého stoupání... všechny kmeny v dosahu zapůjčily několik rukou kel'ein kvůli tomuto bláznovství, stavbě nového edunu na staré, prastaré planetě, a kvůli she'pan'anth Melein, she'pan Zaslíbených.

Dokonce i elee, kteří nemohli opustit své ruiny, kteří na slunci strádali a pro jejichž oči a jemnou pokožku byly větry příliš drsné... se namáhali ze svých vlastních důvodů, ve dne se vytráceli do úkrytů a v noci vycházeli ven a zalidňovali plán podivnými kameny a sochami, podobami sebe, a stavěli ty drahocenné pomníky ven do větru, před oči mri a lidí, jako by je nabízeli živlům a cizincům, nebo prostě jen potvrzovali, že oni, elee, existují. Nepřibližovali se ke stanům mri ani k edunu, nechtěli, patrně nikdy nebudou chtít; ale pomáhali, i když svým způsobem, stavět.

Šest rukou dní, a stěny edunu už se tyčily do výše kel'enovy hlavy. Začali stavět pískové rampy, které jim usnadní práci, protože jednoho dne se bude tenhle dům Lidu tyčit stejně vysoko jako edun v An-ehonu, bude stát na planině plné soch jako pevnost proti Temnotám.

"Boz," přivítal ji a pak kráčeli bok po boku, khaki oděv a čern Kelu vrhaly nerovné stíny. Přikolébali se k nim jeho dus, šťouchl do Boaz a ta ho poplácala. Pak se zastavila a prohlížela si jejich dílo.

"Měl by to vidět Galey," prohodila.

"Něco ti povím," řekl, "ale ne pro tvoje záznamy. Mezi věcmi v Pana mri, na lístcích... jsou tři lidská jména. Jedno patří jemu." S rukama za zády kráčet dál kolem řad dětí Kathu, které nosily k rampám náklady písku. "Tobě patří druhé." Na dlouhou chvíli se odmlčeli. Před sebou měli stanový tábor, jejich útolek, dokud edun nebude dokončen.

"Stene. Vrat' se s námi."

"Ne."

"Mohl bys lépe argumentovat v záležitosti mri... mnohem lépe než já. Pomyslíš jsi na to?"

"She'pan to zakázala."

"Je to tvoje konečné rozhodnutí?"

"Boz," řekl a zastavil se. Stáhl si závoj, což kel'ein před lidmi stále nechtěli dělat... a setkal se s šokem v jejích očích, když na jeho tvářích uviděla šrámy, které se už stačily zahojit. Možná porozuměla, aspoň to tak vypadalo. "Mezi přáteli," dodal, "není potřeba závoje. Boz. Řeknu ti pravdu: jsem rád, že to odmítla."

"Budeš sám,"

Usmál se. "Ne. Pouze kdybych odešel," Vydali se opět ke stanům: odstrčil duse, který se mu při chůzi tlačil příliš blízko k levému boku, a dodal: "Ty uděláš pro Lid to nejlepší. Já tomu věřím,"

"Chystáme se nahoru umístit majáky, nebudete rušeni, návštěvníky, než to všechno zařídíme."

"Lidskými návštěvníky."

"Regulové nemají ty pásy, využili pouze možnosti a pověsili se nám na paty - ta informace zde zanikla spolu s nimi. Nemyslím, skutečně si nemyslím, že by lidské orgány uvolnily data mri regulům. Dostali se sem s námi za výjimečných okolností. Už se nebudou opakovat."

"Doufejme, že opravdu ne," Zahalil se znovu závojem, protože kráčeli mezi stany okolo Kath'ein a dětí. Byli očekávání ve stanu she'pan, před nímž postávalo mnoho sen'ein a kel'ein; prošli okolo nich a skrz závěsy vstoupili dovnitř.

Seděla tam Melein s několika sen'ein a s Niunem, Hlilem, Serasem a dvěma dusei.

Hlil vstal, když vešli, a sklonil hlavu.

"Nebude vám sloužit," řekla Melein Boz, "ale bude pod vaším velením, pokud budete na lodi. Je mojí rukou vztaženou k lidem, Hlil s'ochil, druhý Kelu, a toto zvíře je jeho, půjde s ním také."

"Děkujeme vám," odpověděla Boaz, "za jeho vyslání. Uděláme vše, co budeme moci, aby se cítil vítaný."

"Kele Hlile," obrátila se k němu pak Melein, políbila ho a přijala jeho polibek v gestu propuštění, a pak jen zdálky:

"Sbohem, sen Boaz."

I to bylo propuštění. Formality mezi mri a tsi'mri byly vždy skrovné. Boaz ještě jednou pohlédla na Duncana a dotkla se jeho ruky a pak vyšla ven. Hlil k sobě přivola svého duse, zastavil se, aby objal Niuna, a následoval ji.

Jenom na okamžik se ještě jednou zastavil u závěsu, aby se podíval na jistou kel'en. "Život a Vyznamenání," popřál Ras, na chvíli jako by zaváhal, a pak vyšel ven, s bolestí v dusím smyslu. Po Meleinině boku se Niun postavil. Ale Hlil už zmizel, po krátkém úklonu směrem ke Svátosti.

"Dovolení," pronesla Ras tichým hlasem. "She'pan."

"Chcete položit otázku, kel Ras?"

"Žádám o povolení jít."

"To není," odpověděla, "procházka k okraji moře a nazpět. A ty sloužíš Lidu, kel'e'en - proč chceš odejít?"

"Abych viděla," řekla a po delší pauze dodala: "Jsme staří přátelé, she'pan, Hlil a já. Žádám o povolení odejít."

"Pojď ke mně," vyzvala ji Melein, a když to udělala, vzala ji za ruku. "Víš vše, co ví Hlil. Můžeš dělat, co jsem přikázala Hlilovi."

"Tak," řekla Ras.

Melein si ji přitáhla k sobě, políbila ji a nechala se políbit na oplátku, a pak ji propustila s pokývnutím ke dveřím.

"Spěchej," dodala.

Ras se otočila a její dus se k ní připojil: vzdala úctu Svátosti a klidně vyšla ven, jistě jí nebude dělat potíže dostihnout

buclatou lidskou ženu.

Meleín se uvelebila ve svém klesle, pohlédla na Niuna, potom na Duncana a náhle i na ostatní kel'eín, pak se zamračila. "Zeptejte se mezi Kely," řekla, "ale rychle, jestli není někde v táboře kel'e'en, která by chtěla jít s nimi, aby mohli založit Dům. Kel Ras má pravdu, neměli by být sami mezi cizinci."

~

Byla to kel'e'en Tuas, která se rozhodla odejít, a teď se blížila dlouhými kroky k lidské lodi, v poslední hodině před jejím odletem. Všichni v táboře se shromáždili, aby jí popřáli štěstí, a pak znovu přerušili práci, když Flower začala stoupat. Sledovali ji, dokud nezmizela z dohledu.

"Uvidí Kesrith," zamumlal Niun té noci, když usínali v stanu Kelu.

"Chtěl bys letět s nimi?" zeptal se ho Duncan. "Nemáš už dost putování?"

"Část mého srdce odletěla. Niun si lehl stejně jako Duncan, i dusei se uložili ke spánku. Kromě jejich zvířat tu teď zbyli jenom Rhianův dus v táboře hao'nath a onen divoký kdesi daleko na severu. "Vždy mě udivovalo," poznamenal Niun, "podle čeho si dusei vybírají... proč nás, proč Rhiana, proč Ras a Hlila a Taze. Myslím jsem si, že to mohlo být v tvém jazyku, sov-kela, vždycky jsi k nim měl zvláštní vztah. Ale podívej se - podívej se: vybrali si ty, kteří odcházejí. Kteří se postaví neznámu. Kteří hledí nejdále a nehlouběji do Temnoty. Podle toho si vždy vybírají. Myslím, že je to tak."

Duncan chvíli neodpovídal... hleděl na duse a na něj.

"Určitě. Jen my je tu zdržujeme. Už dlouho."

"Čekáme," Niun odpověděl. "A zdržujeme je."

~

Město bylo větší, po tolika letech; rozlehlé budovy, kopule a kryté ulice nahradily regulský řád. Vůně větru byla stále, stejná ostrá a štiplavá a světlo... rudé světlo Arainu. Toho rána muselo zapršet, protože před Nomem se ještě leskly louže. Boaz se na chvíli zastavila, aby se rozhlédla kolem sebe a ocenila změny.

Tři kel'eín vedle ní neprojevili žádnou zvědavost. Nepochybně ji cítili, ale byli tu svědci, a tak ji nesměli dát najevo.

Bylo toho na ně moc už proto, že dusei nechali na lodi... na její žádost.

Guvernér Stavros zemřel už před mnoha léty, jak se dozvěděla, dokonce ještě během cesty Flower na Kutath. A změnilo se toho víc, nejen stavby.

"Pojďme," pobídla své společníky a s trpkostí si povšimla eskorty, kterou tvořili vojáci se zbraněmi v uniformách, i ona jednu měla, připomněla si s ponurým humorem. Vešli do Nomu, do kdysi tak známých chodeb, kde měli být oficiálně přijati, vztažené ruce a nervózní úsměvy pro ni a pouhé nervózní pohledy jejím vytáhlým společníkům.

"Guvernér vás očekává," oznámil jí kdosi a ukazoval cestu ke kancelářím, kterou si ještě dobře pamatovala i bez pomoci. Vydala se tam, kel'eín kráčeli za ní.

Stavros byl mrtev, a víc než jen Stavros. Uniformy byly odlišné a oficiální odznaky se lehce změnily. Na chvíli pocítila náznak šílenství, jako by se vrátila do špatného světa, do špatného času. Měli novou ústavu, jak říkal i na stanici, civilní vládu, bezpečnost byla zbavena moci a proběhla reorganizace úřadů, byly znovu obnoveny před válečné instituce, jako by bylo možno se vrátit. Kesrith se stal hlavní planetou, administrativním centrem širokého okolí...

Na chvíli zalitovala Luize, který, už byl pryč. Zemřel poblíž planety se žlutým sluncem, jejíž jméno lidé neznali a kel'eín pravděpodobně také ne... zemřel během skoku, stále ztracen v závratí bezčasí, lidské tělo nedokázalo dále odolávat.

Luiz vždy spoléhal na drogy. Ona také, až ke konci spolu s několika členy posádky riskovali to, co dělali mri, snést skok bez drog, hrála shon'ai s kel'eín, tak, jak ho hrával Sen - s tyčemi, ne se zbraněmi.

Vaše ruce nejsou vhodné pro zbraně. říkali jí.

Zamrkala a potřásla rukou muže ve středních letech, který jí byl představován. Guvernér Lee.

Lee nejistě nabídl ruku i kel'eín. Otevřela ústa, aby ho varovala, ale zachytila smích za závoji. pohyb Hlilových jantarových očí, když se nabídnuté ruky dotkl konečky prstů.

Dotkla se jí i Tuas. Ras ne, ale stála s rukama za zády, a to byla dostatečná zdvořilost.

"Zástupci mri," pronesl Lee. "A zpráva říká - ostatní lodě postihla nehoda, i reguly."

"Nehoda, ano," potvrdila Boaz. "Jak jsem pochopila, regulové se objevují jen zřídka."

Leeovi oči ji přejely pohledem. Nabídl jí a mri křesla a sám se usadil za svůj stůl. Boaz se posadila do křesla, ale kel'eín usedli na koberec ke zdi, odkud mohli vidět na guvernéra; bylo to pro ně pohodlnější.

"Je všeobecně známo," odpověděl Lee, "že regulové - se stáhli. Nevíme proč, ani v jakém zájmu. Zmizeli z Kesrithu, opustili blízké planety a vyhýbají se jakémukoli sousedství s lidmi. Patně provádějí výzkumy ve vlastních směrech. Vy nemůžete odpovědět... z vašeho úhlu pohledu... nebo na základě událostí, které se staly tam, odkud jste přiletěli - proč, nebo snad ano?"

"Nemají nás rádi," pravila prostě Boaz.

"Ne, to zjevně nemají. Mnozí, kteří tu zůstali... mnozí, kteří s námi byli v nejužším kontaktu... spáchali sebevraždu."

Nervózně si přisedl. "Vyslanci mri... rozumí nám?"

"Každé slovo."

"Souhlasí s mírem?"

Boaz lehce potřásla hlavou. "S kontaktem. Napříč prostorem daleko rozsáhlejším, než si dokážete představit, pane. A regulové se jich velice bojí. Vlastnost - stejně znepokojující jako v koloniích, jak jsem slyšela. Ale mri jsou výzkumníci... odsud až po okraj."

"A žoldnéři," dodal Lee. "Na naší straně? Taková je nabídka?"

"Bývali jsme žoldnéři," ozval se Hlil, "jestliže budete mít využití pro naše služby, nabídneme je."

"Ale musí být stanovena cena," namítl Lee.

"Vždy," řekla Ras.

"Jaká je cena? Jakou - očekáváte výplatu?"

"Místo k životu," směřoval k cíli Rasin tichý hlas. "Kvůli tomu bude Kel sloužit vašim rozkazům. Tak dlouho, dokud nám ponecháte planetu, které se budou smět dotknout pouze vaše a naše nohy. A zásoby, přirozeně. Nejsme farmáři. A loď: budeme je potřebovat."

Lee se kousl do rtů. "Totéž jste nabízeli regulům. Jaký zisk měli z takového obchodu?"

"Ptáte se špatně," přerušila je Boaz a dlaně se jí potily.

"Jste na falešné stopě, guvernére. Zeptejte se proč, zeptejte se proč a dostanete jinou odpověď."

"Proč?" zeptal se po chvíli Lee. "Proč jste uzavřeli takový obchod?"

"Kvůli cestě," řekla měkce Ras. "Cesta sama je naším programem. Používejte nás rozumně, lidský sen'ene, protože máme pádný meč, který vás může poslat do Temnot. Totéž jsme dělali pro reguly, jak jsem slyšela, a dali jsme jim mnoho planet. A když už budeme příliš daleko a lano se napne... popřejte nám sbohem a buďte rozumnější než regulové. My jsme Tvář, Která Hledí Ven. Jsme tvůrci cest, poutníci ve větru a cesta... je žold, pro který jsme vždy sloužili."

Boaz stiskla rty a vzpomněla si na jediný chladný okamžik na mrtvé planetě, o kterých by lidské rady chtěly vědět víc; řada domovských planet mri, zničených ze strachu a obav, které se zmocňovaly těch, kdo druhdy ovládali Meč, v hrůze, že by mri mohli sloužit jiným, jejich nejbližším sousedům. Strach. Strach zabil všechny ty planety mezi nimi. Užít mri, jako když se hraje Hra: vrhnout je, pustit z ruky a nechat letět.

Chovala v sobě víru, že by tomu mohlo být jinak... neboť věřila v lidstvo.

Hrála Hru.

~

Bylo to tiché místo, jitra barvilo vrcholky složitě tesaných skal a při pohledu dolů bylo vidět planinu plnou soch a Edun Lidu. Tady na vrcholcích mu byl společníkem jenom vítr, vítr a občas dusei, kteří se sem někdy odvažovali při lovu, k hrůze elee.

Merai Niun-Tais tu lovil za mnohých jiter, mnoho jiter strávil na tomto místě, odkud bylo možné přehlédnout celý kraj.

Od severních plání až po mlhavé hlubiny mořské prolákliny na západě, v nichž se rodily vichřice.

Snílek snů, to byl Merai. Trpělivost, radila mu she'pan; měl si teprve dobýt své šrámy... kromě toho, který mu jeho pravý otec způsobil ve Hře, aby mu připomněl disciplínu, a nebezpečí unáhlenosti, riziko ostří, vržených Mistrem. Ale každé noci naslouchal zpěvům Kelu a ty zpěvy byly pravdivé. Věděl to, protože s nimi byl Duncan a občas vyprávěl, když ho dokázali přesvědčit. Vyprávěl příběhy, při nichž všechna jejich srdce planula, a když skončil, pohlíželi ke hvězdám s novou nadějí.

Od dob, kdy opustil Kath a oblékl černé roucho Kelu, šplhal často k vrcholům, aby tu lovil a přemýšlelo vzdálených planetách... a tajně škádlil dusei, kteří k němu přicházeli - někdy - až bláznivě blízko. Ztracená naděje: už nepřicházeli ke kel'ein, všichni zdívočeli, všichni dusei zrození z velkého páru Kelu ja'anom, i ten, co patřil starému Rhianovi z hao'nath - dokonce i ten zdívočel po Rhianově odchodu.

Byl mezi nimi jeden, který přicházel do skal nejvytrvaleji. Toho rána doufal, že přijde opět, tajně a hanebně si totiž ukryl nejlepší kousek masa, aby mu ho dal, ale k jeho zklamání se neobjevil. Pustil se do lovu, kráčel opatrně mezi skalami a chytil tvory, kteří se skrývali na hlubokých místech, držíce se poblíž vody vytékající z Ele'etu.

Náhle vzlédl. Na nebi byla hvězda, planoucí hvězda za denního světla.

Zíral na ni, její jasnost přešla v záři a záře se změnila v tvar.

Pak se rozběhl, hnál se k edunu a srdce mu bilo o žebra. Opozdil se s novinkou, protože celý Kel už vyšel ven, aby se podíval. Zpomalil běh, když uviděl své pravé rodiče a Duncana, a she'pan, protože dokonce i Matka sešla ze své věže, a Sen, jejich z ja'anom i cizí z jiných kmenů.

Lod' klesala a vířila přitom mračna písku. Přistála a vyčkávala, dokud se písek neusadil. Pak se otevřel příklop a vysunula se rampa.

Kel'ein, dříve než cizinci vystoupili kel'ein v černém s dusei po boku, byli tři, dlouhými kroky se blížili ke Kelu.

Znal jejich jména, zpívala se v písních po celý jeho život. Kel zůstal stát jen o chvíli déle a pak všichni spěchali, rychleji a rychleji, k setkání s hosty. Kel'anth a Duncan daleko vpředu.